

การสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย
ของนักเรียนชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6

โดย

นายสุธินันท์ ภัคดีวุฒิ

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจาก
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่องการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป.6 , ม. 3 และ ม.6 มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป.6 , ม. 3 และ ม.6 โดยทำการสำรวจคำศัพท์จากศึกษาหนังสือ แบบเรียน คู่มือ วิชาภาษาไทย ขององค์การค้ำของ สกสค. กระทรวงศึกษาธิการและจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในระดับชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6

การที่งานงานผลการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ต้องขอขอบคุณ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ให้การสนับสนุนทุนการวิจัย ขอขอบคุณ ผอ.พัลลภ ปู่วัง ผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ จ.หนองคาย ที่ได้อำนวยความสะดวกในสถานที่ เวลา ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณครูบัวพิศ ภักดีวุฒิ โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ ที่ได้ช่วยเหลือในการพิสูจน์ ตัวอักษร , คณะครู -นักเรียน โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สุธินันท์ ภักดีวุฒิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ สํารวจคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป.6 , ม. 3 และ ม.6 โดยทำการสํารวจคำศัพท์จาก หนังสือ แบบเรียน คู่มือ วิชาภาษาไทย ขององค์การค้ำของ สกสค. กระทรวงศึกษาธิการและจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในระดับชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 จำนวน 47 เล่ม พร้อมคํ้าแปลตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และจัดหมวดหมู่คำศัพท์ภาษาไทย โดยเรียงลำดับตัวอักษร เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,662 คำ
2. คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,236 คำ
3. คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,372 คำ

ABSTRACT

The purposes of this study were to explore subject Thai vocabulary of student P.6 , M 3 and M.6 by do amount vocabulary patrol from a book, textbook and handbook of Thai subject , 47 amounts are , do the translation follows the dictionary and arrange the letter .

The findings were as follow :

1. The vocabulary Thai of P.6 have 1,662 word amounts.
2. The vocabulary Thai of M.3 have 1,236 word amounts.
3. The vocabulary Thai of M.6 have 1,372 word amounts.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความสำคัญของวิชาภาษาไทย	6
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย	7
คุณภาพผู้เรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	8
ชนิดของคำในภาษาไทย	11
3 วิธีดำเนินการ	16
การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	18
4 ผลการศึกษา	19
ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ป.6	19
ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.3	89
ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.6	147
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	211
สรุปผล	211
อภิปรายผล	211
ข้อเสนอแนะ	211

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	213
ประวัติย่อผู้วิจัย	216

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และกำลังทดลองใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยหลักสูตร การศึกษานี้ จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความรู้ และมีความสุข การจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นความสำคัญทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณภาพ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่ง ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เป็น 8 กลุ่มสาระ โดยกลุ่มสาระภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระ ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นภาษาประจำชาติและเป็นวิชาพื้นฐานในการศึกษาวิชาหรือ ศาสตร์แขนงต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุถึงความสามารถด้านทักษะการใช้ภาษา การสร้าง วิธีการเรียนรู้ การมีทักษะการจัดการและการดำเนินชีวิต โดยการปฏิสัมพันธ์กับตนเอง เพื่อน สิ่ง รอบตัว ชุมชนและสังคม เพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเสริมสร้างพัฒนาคน ให้มี อัตลักษณ์ใหม่ที่พึงประสงค์ โดยการกำหนดสร้างตนด้วยตนเอง ให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม รักเพื่อนมนุษย์ เคารพสิทธิของผู้อื่นและรักสันติภาพ เพื่อความ ยั่งยืนของสังคมไทยบนฐานจริยธรรม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ในการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 5 สาระหลัก ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการ เขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษาและสาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดย กำหนดการเรียนการสอนออกเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ซึ่งเนื้อหาวิชาได้กำหนดให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงชั้น โดยหนังสือเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทยในแต่ละระดับชั้นได้มาจากองค์การค้ำของ สกสศ. กระทรวงศึกษาธิการและจาก สำนักพิมพ์ต่าง ๆ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

ในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยในแต่ละระดับชั้น จะกำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้จาก ง่ายไปยาก ทั้งในส่วนของบทอ่าน หลักภาษา และการใช้ภาษา โดยจะสังเกตได้จากคำศัพท์ใหม่ใน หนังสือ แบบเรียน หรือคู่มือ ที่จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ตามระดับชั้นที่เรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ เรียนรู้และพัฒนาตนเองด้านภาษาไทยตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม คำศัพท์ใหม่วิชาภาษาไทย ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละระดับชั้นนั้น จากการสำรวจพบว่ายังไม่มีการรวบรวมข้อมูลหรือสารสนเทศที่ชัดเจน ทำให้มีอุปสรรคในการวัดผล ประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามมา เนื่องจากไม่แน่ใจว่าคำศัพท์นี้ นักเรียนในระดับชั้นนั้นได้ เรียนมาหรือยัง จึงทำให้การออกข้อสอบหรือการวัดผลประเมินผล ทั้งในระดับโรงเรียน ระดับเขต พื้นที่ หรือระดับประเทศ ขาดข้อมูลสารสนเทศในส่วนนี้

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการ การสำรวจคำศัพท์ ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป.6 , ม. 3 และ ม.6 ซึ่งเป็นระดับชั้นประโยคของช่วงชั้น ที่มีการทดสอบ ในระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับคำศัพท์ในแต่ละระดับชั้นนำไปใช้ในการ ออกแบบฝึกทักษะผู้เรียน หรือนำไปออกแบบทดสอบในทุกระดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ป.6
2. เพื่อสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.3
3. เพื่อสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.6

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัย มีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศคำศัพท์ภาษาไทย ในระดับชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6
2. นำคำศัพท์ที่สำรวจได้นำไปใช้ในการออกแบบฝึกทักษะผู้เรียน หรือนำไป ออกแบบทดสอบในทุกระดับ

ขอบเขตของการวิจัย

ได้ใช้หนังสือ-แบบเรียน ในการสำรวจคำศัพท์ใหม่ ดังนี้

1. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้น ป. 6 จำนวน 15 เล่ม ได้แก่

- 1) หนังสือเรียนชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ป.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 2) หนังสือเรียนชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนานา ป.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 3) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของ บริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 4) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ชุดปฏิรูป : ฐิติการการเรียนรู้ ของ สนพ.วัฒนาพานิช
- 5) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของบริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- 6) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของบริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- 7) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 8) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
- 9) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
- 10) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น
- 11) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น
- 12) แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.6 (หลักสูตรแกนกลาง 2551) สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด
- 13) เฉลยข้อสอบ O-net ป.6 รวม 2 พ.ศ. (2551-2552) สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด
- 14) คู่มือวิชา ภาษาไทย ป.6 สำนักพิมพ์ เดอะบุ๊กส์ (กรุงเทพฯ-ประเทศไทย)
- 15) สื่อการเรียนรู้ ภาษาไทย ป.6 บริษัทอักษรเจริญทัศน์

2. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้น ม. 3 จำนวน 15 เล่ม ได้แก่

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษา ม.3 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 2) หนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีวิจิตร ม.3 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 3) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 4) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 5 ของ สนพ.วัฒนาพานิช
- 5) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 6 ของ สนพ.วัฒนาพานิช
- 6) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- 7) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- 8) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 9) คู่มือเตรียมสอบ O-net ภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด

- 10) คลุยข้อสอบภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด
- 11) แผนจัดการเรียนรู้สองแนวทาง ภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ พัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว.)
- 12) แบบฝึกหัดภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์แม็ค
- 13) คลุยข้อสอบภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด
- 14) เก็งข้อสอบ NT และ O-net ภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์แม็ค
- 15) ดิวเข้มเฉลยแนวข้อสอบ ม.3 และ NT สำนักพิมพ์ พ.ศ.พัฒนา จำกัด

3. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้น ม. 6 จำนวน 18 เล่ม ได้แก่

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด ม.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 2) หนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ม.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 3) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 4) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 5) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 5 ของ สนพ.วัฒนาพานิช
- 6) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 6 ของ สนพ.วัฒนาพานิช
- 7) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ของบริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- 8) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ของบริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- 9) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 (หลักสูตรแกนกลาง 2551) ของบริษัท
สำนักพิมพ์แม็ค
- 10) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 (หลักสูตรแกนกลาง 2551) ของบริษัท
สำนักพิมพ์แม็ค
- 11) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 (หลักสูตรฯ 2544) ของบริษัท
สำนักพิมพ์แม็ค
- 12) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 (หลักสูตรฯ 2544) ของบริษัท
สำนักพิมพ์แม็ค
- 13) คู่มือสอบเข้ามหาวิทยาลัย ภาษาไทย ม.6 สำนักพิมพ์ Science Center
(Bangkok)
- 14) คู่มือวรรณคดีวิจารณ์ ภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 สำนักพิมพ์ Science Center
(Bangkok)
- 15) คู่มือวรรณคดีวิจารณ์ ภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 สำนักพิมพ์ Science Center
(Bangkok)

- 16) คู่มือเตรียมสอบภาษาไทย ม.4-5-6 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 17) คู่มือสอบเทียบ ม.6 สายวิทย์(บังคับ) สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 18) แผนการจัดการเรียนรู้สองแนวทาง ภาษาไทย ม.6 สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์ใหม่ หมายถึง คำใหม่ที่ปรากฏในหนังสือ แบบเรียน คู่มือ และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดย เรียบเรียงตามลำดับหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของวิชาภาษาไทย
2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย
3. คุณภาพผู้เรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
4. ชนิดของคำในภาษาไทย

ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสำคัญของวิชาภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 7) ได้ให้ความสำคัญของวิชาภาษาไทย ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง ซึ่งได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังนี้

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ
4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บท ร้องเล่นของเด็กเพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ข้อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. คุณภาพผู้เรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.1 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

3.1.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรอง ง่ายๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

3.1.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

3.1.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูด แสดงความคิดเห็นรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

3.1.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยค ง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

3.1.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

3.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

3.2.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบาย ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่ อ่านเข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

3.2.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครมเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอก แบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3.2.3 พูดย่อความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจาก เรื่องที่ฟังและดูตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พุดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็น ค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและ พุด

3.2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และ เข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้ คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

3.2.5 เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้อง เพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบท อาขยานตามที่กำหนดได้

3.3 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

3.3.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดง ความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียน รายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไป ได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

3.3.2 เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวิตประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่างๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

3.3.3 พุคแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและผู้นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุครายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พุคในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือรวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

3.3.4 เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

3.3.5 สรุปรูปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3.4 คุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.4.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

3.4.2 เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่างๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่น และนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

3.4.3 ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมินสิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่างๆ

ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง คู และพูด

3.4.4 เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์ ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.4.5 วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ชนิดของคำในภาษาไทย

ศรีสุดา ลัทธิกุล (2550 : 1) ได้ให้รายละเอียดชนิดของคำไทยไว้ดังนี้ คำไทยแบ่งออกเป็น 7 ชนิด แต่ละชนิดมีลักษณะและหน้าที่แตกต่างกันออกไป การเรียนรู้เรื่องลักษณะของคำเพื่อสร้างเป็นกลุ่มคำและประโยคเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน คำแต่ละคำมีความหมาย ความหมายของคำจะปรากฏชัดเมื่ออยู่ในประโยค การสังเกตตำแหน่งและหน้าของคำในประโยคจะช่วยให้เราทราบชนิดของคำรวมทั้งความหมายด้วย ดังนั้นการศึกษาให้เข้าใจหน้าที่และชนิดของคำในประโยคจึงมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้เราสามารถใช้คำได้ถูกต้องตรงตามความหมายที่ต้องการ ในการใช้ภาษาจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องทราบว่าคำในมีที่ใช้อย่างไร เพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร นักไวยากรณ์ได้สังเกตความหมายและหน้าที่ของคำในประโยค แล้วจึงแบ่งคำในภาษาไทยออกเป็นชนิดได้ 7 ชนิด คือ คำนาม, คำสรรพนาม, คำกริยา, คำวิเศษณ์, คำบุรพบท, คำสันธาน และ คำอุทาน ซึ่งมีรายละเอียดของคำแต่ละชนิดดังนี้

4.1 คำนาม คือคำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์สิ่งของ แบ่งเป็น 5 ชนิดคือ

4.1.1 सामान्यनाम ได้แก่คำที่เป็นชื่อทั่วไป เช่น หนู เป็ด โด่ะ บ้าน

4.1.2 विशेषनाम เป็นชื่อเฉพาะ เช่น นายอัคร์ ตูบ หรือ ชื่อวัน ชื่อเดือน เช่น วันจันทร์ เดือนมกราคม หรือชื่อจังหวัด

4.1.3 สมุหนาม นามที่เป็นหมู่คณะ เช่น ผุ่ง โขลง กอง หรือค่านามที่มีความหมายไปในทางจำนวนมาก เช่นรัฐบาล องค์กร กรม บริษัท

4.1.4 ลักษณะนาม เป็นค่านามที่บอกลักษณะของนาม มักใช้ตามหลังคำวิเศษณ์ที่บอกจำนวนนับ เช่น ภิกษุ 5 รูป นาฬิกา 5 เรือน รูปและเรือนเป็นลักษณะนาม

4.1.5 อากาณาม คือนามที่เป็นชื่อกริยาอาการในภาษาไทย เรามักมีคำว่า “การ” และ “ความ” นำหน้า เช่น การกิน การนั่ง ความดี ความจน

4.2 คำสรรพนาม คือคำที่ใช้แทนค่านาม แบ่งเป็น 6 ชนิดคือ

4.2.1 บุรุษสรรพนาม คือ สรรพนามที่ใช้แทนชื่อเวลาพูดจากัน

บุรุษที่ 1 ใช้แทนผู้พูด เช่น ผม ฉัน

บุรุษที่ 2 ใช้แทนผู้ฟัง เช่น คุณ เธอ

บุรุษที่ 3 ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง เช่น เขา แก มัน

4.2.2 ประพันธสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทน (เชื่อม) ค่านามที่อยู่ข้างหน้าได้แก่คำ ที่ ซึ่ง อัน เช่น คน “ที่” ออกกำลังกายอยู่เสมอ ร่างกายมักแข็งแรง เกาหลีใต้ “ซึ่ง” เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกกำลังมีชื่อเสียง ทั่วโลก, ศิล “อัน” พึ่งปฏิบัติคือศีลห้า

4.2.3 นิยมสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่กำหนดความให้รู้แน่นอน ได้แก่ นี้ นั้น โน่น หรือ นี้ นั้น โน่น เช่น นี้ เป็นเพื่อนฉัน, นั้น อะไรนะ, โน่น แน่ของเธอละ, ของเธออยู่ที่ นี้

4.2.4 อนิยมสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่แทนสิ่งที่ไม่ทราบ คือไม่ชี้เฉพาะลงไป และไม่ได้กล่าวในเชิงถามหรือสงสัย ได้แก่ ใคร อะไร ไหน ได้ เช่น ใคร ขยันก็สอบได้ได้ , เขาเป็นคนที่ไม่สนใจ อะไร

4.2.5 ปฤจฉาสรรพนาม ได้แก่ คำสรรพนามใช้เป็นคำถาม ได้แก่ คำ อะไร ใคร ที่ ไหน แห่งใด ฯลฯ เช่น ใคร อยู่ที่นั่น, อะไร เสียหายบ้าง , ไหน ละ โรงเรียนของเธอ

4.2.6 วิภาคสรรพนาม หมายถึงค่านามที่ใช้แทนค่านาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นามนั้นจำแนกออกเป็นหลายส่วน ได้แก่คำ ต่าง บ้าง กัน เช่น นักเรียน ต่าง ก็อ่านหนังสือ เขาดี กัน, นักเรียน บ้าง ก็เรียน บ้าง ก็เล่น

4.3 คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของคำนาม สรรพนาม แสดงการกระทำในประโยค แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

4.3.1 สกรรมกริยา คือคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารับ เช่น ฉัน กิน ข้าว, เขา เห็น นก

4.3.2 อกรรมกริยา คือคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับก็ได้ความสมบูรณ์ เช่น เขานั่ง เขายืนอยู่

4.3.3 วิภทรกริยา คือคำกริยาที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ใช้ตามลำพังแล้วไม่ได้ความ ต้องมีคำอื่นมาประกอบจึงจะมีความ คำกริยาพวกนี้คือ เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ เช่น ผม เป็น นักเรียน , ลูกคนนี้ คล้าย พ่อ , เขาคือ ครูของนั่นเอง , รองเท้า 2 คู่นี้เหมือนกัน

4.3.4 กริยาอนุเคราะห์ คือคำกริยาที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ทำหน้าที่ช่วยคำกริยาให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ได้แก่ คำ จง กำลัง จะ ย่อม คง ยัง ถูกนะ เอะ เทอญ ฯลฯ เช่น นายแดง จะไป โรงเรียน, เขา ถูก ตี, เธอ รีบ ไปเถอะ

4.4 คำวิเศษณ์ คือคำจำพวกที่ประกอบคำอื่น เพื่อให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งเป็น 10 ชนิดคือ

4.4.1 ลักษณะวิเศษณ์ เป็นคำวิเศษณ์ขยายนาม สรรพนาม หรือกริยา เพื่อบอก ชนิด ขนาด ลักษณะ สี เสียง กลิ่น รส อาการ สัมผัส เช่น เล็ก แบน ยาว ขาว เข้ม หอม เปรี๊ยะ เช่น เขา ร้องเพลง เพราะ จริง, มะม่วงผลนี้มีรส เปรี๊ยะ, นักเรียน ดี ต้องอ่านหนังสือ

4.4.2 กาลวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ที่ขยายคำอื่นเพื่อบอกเวลา เช่น เร็ว ก่อน เข้า สาย บ่าย เย็น ค่ำ นาน เสมอ เช่น เขามาโรงเรียน สาย

4.4.3 สถานที่วิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์บอกสถานที่ ได้แก่ คำ บน ลง เหนือ ใน นอก ใกล้ ไกล เช่น เขาอยู่ไกล

4.4.4 ประมาณวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่บอกปริมาณ เช่น น้อย มาก จุ ทั้งปวง จำแนก เป็น 4 พวก

- 1). บอกจำนวนไม่จำกัด ได้แก่ คำ หมด สิ้น ทั้งปวง บรรดา
- 2). บอกจำนวนไม่จำกัด ได้แก่ จุ มาก หลาย
- 3). บอกจำนวนนับ เช่น หนึ่ง สอง ที่หนึ่ง
- 4). บอกจำนวนแบ่งแยก เช่น ต่าง บ้าง

4.4.5 นิยมวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ที่บอกความแน่นอน ได้แก่ คำ นี้ นั้น โน้น ทีเดียวแน่นอน เฉพาะ เช่น เขาเป็นคนขยัน แน่ๆ ฉันทำเอง

4.4.6 อนิยมวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ที่ใช้ประกอบ โดยไม่แสดงความกำหนดแน่นอนลงไป ทั้งไม่ใช่คำถามหรือแสดงความสงสัย ได้แก่คำอื่น อื่นๆ ใคร ใครๆ อะไร นั่นใด เช่น เธอจะมาเวลาใด ก็ได้, เธอจะทำอย่างไร ก็ทำเถอะ, เขาจะมา ก็ คนก็ไม่เป็นไร

4.4.7 ปฤจฉาวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ที่ใช้เป็นคำถามหรือแสดงความสงสัย ได้แก่คำอะไรไหน ไฉน เหตุไร อย่างไร เช่น ตัว อะไร อยู่ใต้โต๊ะ, เขากำลังคิด อะไร นะ, ทำไม เธอจึงทำอะไรอย่างนี้

4.4.8 ประดิษทวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ เช่น ไม่ ไม่ได้ มิได้ ไม่ใช่ ห้ามได้ เช่น ผมไม่ได้ทำสิ่งนั้น

4.4.9 ประดิษญาวิเศษณ์ ได้แก่คำวิเศษณ์ที่ใช้ในการพูดจากัน เช่นคำอำพวงขานรับ คำรับรอง เช่นคะ ค่ะ ขา ครับ จ๊ะ ขอรับ เช่น คุณ ครับ มีคนมาหา ขอรับ

4.4.10 ประพันธวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือความที่เขามาข้างหน้า ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน เช่น เขาคิดอย่าง ที่ เธอคิด, เขาทำความดี อัน หาที่สุดมิได้

4.5 คำบุรพบท คือคำที่ใช้นำหน้านาม สรรพนาม หรือกริยาบางพวก ทำหน้าที่ให้ได้รับความเนื่องกันและได้ความชัดเจน จำแนกออกเป็น 2 ชนิด คือ

4.5.1 บุรพบทที่ไม่เชื่อมกับคำอื่น หมายถึง บุรพบทที่ใช้เป็นคำเรียก ได้แก่คำ ดูกร ข้า แต่ หรืออาจเป็นพวก สามานยนาม หรือ วิสามานยนามก็ได้ เช่น ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ท่านหลาย โปรดฟังข้าพเจ้า, คุณมานี่ โปรดเชิญทางนี้

4.5.2 บุรพบทที่เชื่อมกับคำอื่น ได้แก่บุรพบทที่ใช้นำหน้าคำอื่น ทำให้ได้ความรัดกุมขึ้น เช่น ใน นอก แห่ง ของ ฯลฯ เช่น เสื้อตัวนี้ สำหรับ เธอ, ฉันรัก เฉพาะ เธอเท่านั้น, เขามา แต่ เข้าบ้าน ของ คุณน่าอยู่ด้วยจริงๆ

4.6 คำสันธาน คือคำที่ใช้เชื่อมคำหรือข้อความให้ต่อเนื่องกัน คำสันธานนั้นเป็นคำเดียวก็มี เช่น และ แต่ เป็นกลุ่มคำก็มี เช่น เพราะฉะนั้น แต่ทว่า หรือมิฉะนั้น เป็นกลุ่มแยกคำกันก็มี เช่น ฉะนั้น... ฉะนั้นนั้น คงจะ... จึง ถ้า... ก็ ลักษณะการเชื่อมของสันธาน พอจะจำแนกได้ดังนี้

4.6.1 เชื่อมความให้คล้องตามกัน สันธานพวกนี้ ได้แก่ ก็... จึง แล้วก็ เช่น ฉันเรียนหนังสือ แล้วก็ กลับบ้าน

4.6.2 เชื่อมความที่ขัดแย้งกัน ได้แก่คำ แต่ แต่ทว่า ถึง... ก็ เช่น ถึง สิบปากว่า ก็ ไม่เท่าตาเห็น

4.6.3 เชื่อมให้เลือกเอา ได้แก่คำ หรือ มิฉะนั้น ไม่งั้น เช่น เธอจะยืน หรือ จะนั่ง เธอจะไป หรือ ไม่

4.6.4 เชื่อมความที่เป็นเหตุผล ได้แก่คำ จึง ฉะนั้น ดังนั้น เช่น เขาหูหนังสือ จึง สอบ
ได้ไต่

4.6.5 เชื่อมความให้แยกต่างตอน ได้แก่คำ ส่วน ฝ่าย หนึ่ง เช่น กองทัพเราอยู่ใต้ลม
ฝ่ายข้าศึกอยู่เหนือลม

4.6.6 เชื่อมความแบ่งรับรอง ได้แก่ ถ้า ถ้า...ก็ เช่น ถ้าฝนไม่ตก ฉัน ก็ จะไป
โรงเรียน

4.6.7 เชื่อมความให้สละสลวย ได้แก่อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม อันที่จริง เช่น อย่างไรก็ตาม
ก็ดี ฉันจะพยายามทำให้ดีที่สุด

4.7 คำอุทาน คือ คำแสดงความรู้สึกของผู้พูด แบ่งเป็น

4.7.1 อุทานบอกอาการ อาจจะเป็นอุทานแสดงความเข้าใจ ตกใจ โกรธ เจ็บ ตื่นเต้น สงสัย
เช่น อ้อ ้วย ตายตาย ไซ้ เช่น อี้ย เจ็บจริง คำอุทานบอกอาการนี้ รวมทั้งที่แทรกอยู่ในคำ
ประพันธ์ต่างๆ โดยมากก็เป็นคำสร้อย เช่น เฮย เฮย เออ นอ

4.7.2 อุทานเสริมบท เป็นคำที่เพิ่มเข้ามาโดยไม่ได้ตั้งใจให้ความเพิ่มมาแต่อย่าง
ใด เช่น แขนแมน เสื้อสาคร โต๊ะเตอะ จานเงิน ไม้รู้ไม้ชี้ พระสงฆ์องค์เจ้า โรงร่ำโรงเรียน ร้องห่ม
ร้องไห้ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ได้แบ่งหัวข้อการดำเนินการออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ศึกษาหนังสือ แบบเรียน คู่มือ วิชาภาษาไทย ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ใน ระดับชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6

1.2 สํารวจคำศัพท์วิชาภาษาไทย ในระดับชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 จากหนังสือแบบเรียน ต่าง ๆ จากองค์การค้ำของ สกสค. กระทรวงศึกษาธิการและจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ พร้อมคําแปล ตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 โดยรายชื่อหนังสือที่ทำการสำรวจ ได้แก่

- 1.2.1 หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้น ป. 6 จำนวน 15 เล่ม ได้แก่
 - 1) หนังสือเรียนชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ป.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
 - 2) หนังสือเรียนชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลํานํ้า ป.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
 - 3) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของ บริษัทอักษรเจริญทัศน์
 - 4) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ชุดปฏิรูป : รั้ววิชาการเรียนรู้ ของ สนพ.วัฒนาพานิช
 - 5) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของบริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
 - 6) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของบริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
 - 7) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 ของบริษัท สำนักพิมพ์แม่เ็ด
 - 8) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
 - 9) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
 - 10) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น
 - 11) หนังสือเรียนภาษาไทย ป.6 เล่ม 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น
 - 12) แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.6 (หลักสูตรแกนกลาง 2551) สำนักพิมพ์แม่เ็ด จำกัด
 - 13) เฉลยข้อสอบ O-net ป.6 รวม 2 พ.ศ. (2551-2552) สำนักพิมพ์แม่เ็ด จำกัด
 - 14) คู่มือวิชา ภาษาไทย ป.6 สำนักพิมพ์ เดอะบุ๊กส์ (กรุงเทพฯ-ประเทศไทย)
 - 15) สื่อการเรียนรู้ ภาษาไทย ป.6 บริษัทอักษรเจริญทัศน์

1.2.2 หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้น ม. 3 จำนวน 15 เล่ม ได้แก่

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษาไทย ม.3 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 2) หนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ม.3 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 3) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 4) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 5 ของ สนพ.วัฒนา

พานิช

- 5) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 6 ของ สนพ.วัฒนา

พานิช

- 6) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- 7) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- 8) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 9) คู่มือเตรียมสอบ O-net ภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 10) ดุลยข้อสอบภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 11) แผนจัดการเรียนรู้สองแนวทาง ภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ พัฒนาคุณภาพ

วิชาการ (พว.)

- 12) แบบฝึกหัดภาษาไทย ม. 3 สำนักพิมพ์แม็ค
- 13) ดุลยข้อสอบภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 14) เก็งข้อสอบ NT และ O-net ภาษาไทย ม.3 สำนักพิมพ์แม็ค
- 15) ดิวเข้มเฉลยแนวข้อสอบ ม.3 และ NT สำนักพิมพ์ พศ.พัฒนา จำกัด

1.2.3 หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้น ม. 6 จำนวน 18 เล่ม ได้แก่

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด ม.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.

ศธ.

- 2) หนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ม.6 ขององค์การค้ำ สกสค. ศธ.
- 3) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 4) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์
- 5) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 5 ของ สนพ.วัฒนา

พานิช

- 6) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ชุดพัฒนาทักษะภาษา เล่ม 6 ของ สนพ.วัฒนา

พานิช

- 7) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ของบริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

- 8) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 ของบริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- 9) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 (หลักสูตรแกนกลาง 2551) ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 10) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 (หลักสูตรแกนกลาง 2551) ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 11) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 (หลักสูตรฯ 2544) ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 12) หนังสือเรียนภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 (หลักสูตรฯ 2544) ของบริษัท สำนักพิมพ์แม็ค
- 13) คู่มือสอบเข้ามหาวิทยาลัย ภาษาไทย ม.6 สำนักพิมพ์ Science Center (Bangkok)
- 14) คู่มือวรรณลักษณะวิจารณ์ ภาษาไทย ม.6 เล่ม 1 สำนักพิมพ์ Science Center (Bangkok)
- 15) คู่มือวรรณลักษณะวิจารณ์ ภาษาไทย ม.6 เล่ม 2 สำนักพิมพ์ Science Center (Bangkok)
- 16) คู่มือเตรียมสอบภาษาไทย ม.4-5-6 สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 17) คู่มือสอบเทียบ ม.6 สายวิทย์(บังคับ) สำนักพิมพ์ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง จำกัด
- 18) แผนการจัดการเรียนรู้สองแนวทาง ภาษาไทย ม.6 สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

1.3 จัดหมวดหมู่คำศัพท์ภาษาไทย โดยเรียงลำดับตัวอักษร เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา

2. วิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยการ นับจำนวนของคำศัพท์วิชาภาษาไทย ในระดับชั้น ป.6 , ม.3 และม.6

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาผู้วิจัยได้จำแนกผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ป.6
2. ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.3
3. ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.6

โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ป.6

จากการสำรวจพบว่า มีคำศัพท์ จำนวน 1,662 คำ ซึ่งสามารถแยกตามหมวดหมู่ตามตัวอักษรได้ ดังนี้

หมวดอักษร ก

คำศัพท์	คำแปล
ก๊าก	กลุ่ม, พวก, พรรค, เหล่า, หมู่
กง	ส่วนรอบของล้อรถหรือเกวียน
กฏจรรจร	กฎหมายการใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้าหรือคนที่จูงขี่ หรือไล่ต้อนสัตว์
กฐิน	ผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่ภิกษุสงฆ์เฉพาะกฐินกาล, ตามศัพท์แปลว่า ไม้สะดึง คือ ไม้แบบสำหรับตัดจีวร
กตिका	กฎเกณฑ์หรือข้อตกลงที่บุคคลตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไปกำหนดขึ้นเป็นหลักปฏิบัติ
กนก	ทองคำ
กร	มือ, แขน
กรรณ	หู
กรรม	การกระทำที่ส่งผลร้ายมาถึงปัจจุบัน
กระชับกระเฉง	คล่องแคล่ว, แข็งขัน, กระปรี้กระเปร่า, ว่องไว
กระชั้นชิด	ใกล้เข้ามา
กระชับ	แนบแน่น, แนบสนิท
กระโชก	ทำให้กลัว, ทำให้ตกใจ, กระทบกระเทือน, พัดแรง

คำศัพท์	คำแปล
กระดาก	ขวยใจ, ตะขิดตะขวงใจ ไม่กล้าพูดหรือไม่กล้าทำเพราะเกรงจะได้รับ ความอับอาย
กระดาศา	กระดาศาที่ทำจากเปลือกต้นสา
กระเดียด	เอาเข้าข้างสะเอว
กระตั่ว	ชื่อนกปากงุ้มเป็นขอ ลักษณะคล้ายนกแก้วแต่ตัวโตกว่า
กระแต	ชื่อสัตว์ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในวงศ์ Tupaiidae รูปร่างคล้ายกระรอก แต่ อยู่ต่างวงศ์กันและมีขนาดเล็กกว่า ปากแหลม ไม่มีฟันแทะ กินทั้งสัตว์ และผลไม้ มีหลายสกุลและหลายชนิด
กระถาง	ภาชนะปากกว้าง มีรูปต่างๆ สำหรับปลูกต้นไม้หรือใส่ต้นไม้ และอื่นๆ
กระทบ	ปะทะ, โดน, กระแทก
กระทรวง	ส่วนราชการหนึ่งในราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเป็นหัวหน้า
กระทืบ	ยกเท้ากระแทกลงไป
กระทุ้ง	กระแทก
กระทุ้ม	เอาเท้าตีน้ำเมื่อเวลาว่ายน้ำ
กระทุ้ง	หัวข้อหรือข้อความที่ตั้งใจอธิบาย เช่น กระทุ้งธรรม กระทุ้งถาม
กระแทก	กระทบ โดยแรง
กระบาล	อย่ามาเล่นกระบาลฉัน ฉันไม่ชอบ
กระบี่	ลึง
กระบือ	ควาย
กระพือ	พัด, โบก เอาสิ่งที่เป็นผืนแผ่นบางๆ โบกขึ้นลง, พัดหรือโบกด้วยอาการ เช่นนั้น
กระขอาหาร	เครื่องกินที่มีข้าว
กระวีกระวาด	รีบเร่งอย่างไม่นอนใจ
กระแส	น้ำหรือลมที่ไหลหรือพัดเรื่อยเป็นแนวเป็นทางไปไม่ขาดสาย
กระหม่อม	ส่วนของกะโหลกอยู่ตรงแนวกลางศีรษะแต่ต่ำกว่าส่วนสูงสุดลงมาใกล้ หน้าผาก
กระหม่น	เขม่น, กระตุก
กระออม	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ ยางชัน รูปร่างคล้ายกระบุง ใช้ใส่ต้นไม้

คำศัพท์	คำแปล
กรับ	ไม้สำหรับตีหรือขยับเป็นจังหวะในการฟ้อนรำขบร้อง มีหลายชนิด เช่น กรับคู่ กรับขยับ เป็นต้น
กราฟ	แผนภูมิที่ใช้เส้น จุด หรือภาพเพื่อแสดงความเปลี่ยนแปลงค่าของสิ่งต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน มีหลายชนิด เช่น กราฟแท่ง กราฟเส้น
กราย	เคลื่อนไหวอย่างมีท่าทาง, เดินอย่างมีท่าที
กรายเคลื่อนไถ่	ผ่านเข้ามาไถ่
กราว	เกรียว, เกรียวกราว, กราวเกรียว
กรีธาทัพ	ออกเดินทัพ (เข้าศึก)
กรุ่มกรุ่ม	แสดงสีหน้าจิตใจในที่
กลมกล่อม	ที่เข้ากันพอดี
กลวิธี	กลยุทธ์, วิธีพลิกแพลง, กลเม็ด, เล่ห์เหลี่ยม, กลอุบาย, ที่เด็ด
กลอก	เคลื่อนหรือขยับเขยื้อนกลับไปกลับมาภายในเขตของสิ่งนั้นๆ
กลมเกลี้ยง	อบรมเลี้ยงดูให้มีนิสัยดี
กั๊กกั๊ก	จัดชั่งกลุ่มอยู่ในอก
กั๊ก	บังคับความรู้สึกหรือสิ่งที่อยู่ภายในร่างกายไม่ให้เห็นออกหรือหลุดออกมา
กั๊กกรอง	พิจารณาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ
กั๊กใจ	กั๊กหายใจ, อั่นลมหายใจ
กั๊ก	คบหา หรือหมกมุ่นอยู่กับ ส่วนใหญ่ใช้กับการคบหาหรือหมกมุ่นกับคนที่ไม่ดีหรือสิ่งที่ไม่ดี
กั๊กดอกพิกุลจะร่วง	เรียกอาการคนที่นั่งไม่พุด
กลางแก่	วัยกลางคน
กล่าวขวัญ	พูดออกชื่อและการกระทำของคนอื่น
กล่าวหา	ฟ้อง, กล่าวโทษ
กลิ้งเกลือก	พยายามกระเสือกกระสนไปตามมีตามได้
กลิ้ง	ทำให้กลมหรือให้เป็นรูปต่างๆ ด้วยเครื่องมือ
กวัดขั่น	เข้มงวด, เอาจริงเอาจัง

คำศัพท์	คำแปล
ก้วยเดี่ยว	ชื่อของกินชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าวเจ้า เป็นเส้นๆ
กวัดแกว่ง	ตวัด
กวี	ผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในศิลปะการประพันธ์บทกลอน
กอบปร	ประกอบ
กะทัดรัด	สมส่วน, สมทรง, เหมาะเจาะ
กะทันหัน	ด่วน, เร็ว, ฉับพลัน, ทันที
กะโผลกกะเผลก	อาการเดิน ไม่ปกติ คือ ยกขาข้างหนึ่ง ไม่ได้ระดับกับอีกข้างหนึ่ง อย่างคนขาพิการเดิน
กะพริบ	ปิดแล้วเปิดโดยเร็ว
กะละมัง	ชามอ่างหรือถาดเป็นต้น ทำด้วยโลหะเคลือบ
กะเหรี่ยง	ชื่อชนชาวเขาเผ่าหนึ่ง ปกติอาศัยอยู่ทางพรมแดนทิศตะวันตกของประเทศไทย
กัก	ไม่ให้ล่วงพ้นเขตที่กำหนดไว้
กังขา	สงสัย
กัมปนาท	เสียงสนั่นหวั่นไหว
กัลป์	ระยะเวลาอันนานเหลือเกิน
กัลปาวสาน	กัลปาวสาน ที่สุดแห่งระยะเวลากับปีหนึ่ง คือ อายุของโลก ตั้งแต่พระพรหมสร้างโลก จนถึงเวลาที่ไฟประลัยกัลป์ล้างโลก
กัลยาณี	นางงาม, หญิงงาม
กาพย์	คำร้อยกรองจำพวกหนึ่ง
กายจรรยา	กิริยาที่แสดงออกทางกาย
กายสิทธิ์	มีฤทธิ์เดชต่างๆอยู่ในตัว
การกมนาคม	การขนส่ง, การติดต่อ
การ์ตูน	ภาพล้อ, ภาพตลก, บางที่เขียนเป็นภาพบุคคล บางที่เขียนเป็นภาพแสดงเหตุการณ์ที่ผู้เขียนตั้งใจล้อเลียนจะให้ดูรู้สึกรำพัน บางที่ก็เขียนติดต่อกันเป็นเรื่องยืดยาว
การที่สูญเปล่า	เรื่องที่ไร้ประโยชน์ เรื่องที่ไร้สาระ
การพรรณนา	การกล่าวเป็นเรื่องเป็นราวอย่างละเอียด ให้ผู้ฟังนึกเห็นเป็นภาพ

คำศัพท์	คำแปล
การร่ำรำ	การรำ, การฟ้อนรำ
การเวก	ชื่อไม้เถาเนื้อแข็งชนิดหนึ่ง ดอกหอมอ่อน กลีบดอกคล้ายกระดังงาจีน แต่ขนาดเล็กกว่า
กาลกนิ	ลักษณะที่เป็นอัปมงคล
กาลเทศะ	ความควรและไม่ควร
กำจัด	ทำให้สิ้นไป
กำนัล	ของที่ให้กันด้วยความนับถือ
กำเนิด	การเกิดมีขึ้นมา
กำบัง	ที่ซ่อน
กำมะหยี่	ผ้าชนิดหนึ่ง มีขนด้านเดียว อ่อนนุ่ม เป็นมัน
กำยาน	วัตถุเครื่องหอมชนิดหนึ่ง เกิดจากชันหรือยางที่ออกจากเปลือกของต้น กำยาน มีกลิ่นหอม ใช้เผาอบผ้าและทำยาได้
กำราบ	ทำให้เจ็ดหลาบ, ทำให้กลัว, ทำให้สิ้นยศ, ทำให้สิ้นฤทธิ์
กำเริบ	รุนแรงขึ้น
กำหนด	หมายไว้, ตราไว้, ปลงใจ, ตัดสินใจ, พิจารณา
กิจ	ธุระ, งาน, การงาน
กิจกรรม	สิ่งที่ปฏิบัติ, การปฏิบัติงาน
กิจการ	การงานที่ประกอบ
กิจจะลักษณะ	เป็นการเป็นงาน, เป็นเรื่องเป็นราว, เป็นระเบียบเรียบร้อย, เป็นทางการ
กิจจา	เรื่องราว, ข้อความ
กิจวัตร	กิจที่ทำเป็นประจำ, กิจที่ทำอยู่เป็นนิสัย
กินแหนงแคลงใจ	หมางใจกัน
กิเลส	เครื่องทำใจให้เศร้าหมอง ได้แก่ โลก โกรธ หลง
กึกก้อง	ดังสนั่น, ดังมาก
กุ่มกวม	คุ่มหู, ต่างหู
กุมภัณฑ์	ยักษ์
กุธธิดา	ลูกหญิงผู้มีตระกูล
กฤษบุตร	ลูกชายผู้มีตระกูล

คำศัพท์	คำแปล
กุศล	สิ่งที่ดีที่ชอบ
เก็จ	แก้วประดับ
เก็บเต็ม	ค่อยๆ เก็บทีละน้อย
เกม	ลักษณะนามเรียกการแข่งขันซึ่งหมดลงคราวหนึ่งๆ
เกย	แฉ่นหรือเสือกขึ้นไปค้างอยู่พาดอยู่, ถูกซัดหรือลากขึ้นไปติดอยู่ ค้างอยู่
เกริ่น	บอกเป็นนัยให้รู้ล่วงหน้า
เกรียงไกร	ยิ่งใหญ่, ใหญ่ยิ่ง
เกลือก	กลิ้งหรือเสือกตัวไปมา, เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำเช่นนั้นเพื่อให้สิ่งอื่นติด
เกลื่อน	เรี่ยรายหรือกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป
เกลื่อนกลาด	มากมาย, เยอะแยะ
เกศ	ผม, หัว
เกษตร	ที่ดิน, ทุ่ง, นา, ไร่
เกษตรกร	ผู้ประกอบอาชีพด้านการเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการทำป่าไม้
เกษตรกรรม	การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการทำป่าไม้
เก็จกระดาก	เงิน, อายุ, เคะะเงิน, เก็จเงิน
เกาเหลา	แกงมีลักษณะอย่างแกงจืด
เกียรติภูมิ	เกียรติเพราะความนิยม
เกี้ยว	ของกินชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งสาทิเป็นแผ่นห่อหมูสับเป็นต้น
เกี้ยวพาราสี	พุดให้รักในเชิงสุภาพ
เกื้อหนุน	ช่วยเหลือสนับสนุน
แก่แดด	ทำเป็นแก่เกินอายุ (มักใช้แก่เด็ก)
เกลบ	เปลือกข้าว
โกฏิ	ชื่อมาตรานับ เท่ากับ 10 ล้าน
โกลา	เสียงดังกึกก้อง อื้ออึง วั่นวาย
ไกรสร	สิงโต

หมวดอักษร ข

คำศัพท์	คำแปล
ขจี	งามสดใส
ขนบธรรมเนียม	แบบอย่างที่นิยมกัน
ขนบประเพณี	จารีตประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้แล้ว
ขนาน	ประกบเข้าให้แน่น, ประชิดเข้าไปทั้ง 2 ข้าง, ติดชิดกันอยู่ทั้ง 2 ข้าง
ขบวน	พวกที่จัดเป็นแถวเป็นแนวหรือเป็นหมวดเป็นหมู่อย่างขบวนแห่ ขบวนรถ ขบวนเรือ
ข่มเหง	ใช้กำลังรังแกแกล้งทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น
ขม็ง	แข็ง, แรง, แกร่ง
ขยายพันธุ์	ทำให้พันธุ์มีจำนวนมากขึ้น
ขรัว	คำเรียกภิกษุที่มีอายุมากหรือผู้ที่บวชเมื่อแก่ หรือ ฆราวาสชายผู้สูงอายุ
ขวนขวาย	หมั่นเสาะแสวงหาโดยไม่หยุดนิ่ง
ขวัญ	มิ่งมงคล, ความดี
ขวัญข้าว	มิ่งขวัญของข้าว
ขวาก	ไม้หรือเหล็กเป็นต้นมีปลายแหลม สำหรับปักหรือโปรยเพื่อปักหรือให้ตำผู้ผ่านเข้าไป
ขวานผ่าซาก	พูดตรง ๆ ไม่ไพเราะหู
ข้อกำหนด	ข้อความที่ระบุเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติหรือดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
ของที่ระลึก	สิ่งของต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าได้เคยทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง
ข้อบกพร่อง	ข้อตำหนิ, ข้อเสียหาย, ข้อผิดพลาด, ข้อเสีย
ข้อมูล	ข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ถือหรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริงสำหรับใช้เป็นหลักอนุมานหาความจริงหรือการคำนวณ
ข้อเสนอ	ข้อชี้แนะแนวทางหรือวิธีการให้ปฏิบัติ
ขัดเขมร	นุ่งผ้าโจงกระเบนดึงชายให้สูงร่นขึ้นไปเหนือเข่า, ถกเขมร ก็ว่า
ขาน	พูดตอบกลับไปยังผู้ที่เรียก
ขานรับ	ตอบรับกลับไปหรือเห็นพ้องด้วย
ข้ามกราย	เดินเหยียดใกล้เข้าไปอย่างไม่มีภาวะ

คำศัพท์	คำแปล
ขายผ้าเอาหน้ารอด	ทำให้สำเร็จลุล่วงไปเพื่อรักษาชื่อเสียงของตนไว้
ข้าวปั้น	ขนมจีน
ขุ่นเคือง	โกรธกรุ่นๆ อยู่ในใจ
ขุย	ผงที่เกิดจากเนื้อของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คัดอยู่ที่เนื้อนั้นเอง หรือหลุดออกมา กองอยู่เป็นกลุ่มๆ
เข้ญใจ	อย่างลำบากยากเย็นหรือไม่สะดวกสบาย
เขตขัณฑ์	อาณาบริเวณ, บริเวณ, เขตแดน
เข็นครกขึ้นภูเขา	การทำในสิ่งที่ยากลำบากยิ่งจนเกินความสามารถของตน
เขม้น	จ้องมองดูโดยมุ่งเฉพาะ
เขยื้อน	ไหว่ตัวหรือเคลื่อนที่ไปเล็กน้อย
เขลง	ทอดอารมณ์อย่างสบายใจ (ใช้แก่กริยา นอน)
เข้ฆาน	นั่งวิปัสสนาจิตใจให้สงบตามหลักทางศาสนา, ทำสมาธิขั้นสูง
เข้สูหนัด	เข้าพิธีรับหนังสือมงคลตามลัทธิศาสนาอิสลาม
เข้ย	ค่อยๆ ทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่หลุดออกไป
เข้อน	สิ่งที่สร้างขึ้นขวางกั้นลำน้ำ เพื่อประโยชน์ในทางชลประทาน
โขน	การเล่นอย่างหนึ่งคล้ายละครรำ แต่เล่นเฉพาะในเรื่องรามเกียรติ์ โดยผู้ แสดงสวมหัวจำลองต่างๆ ที่เรียกว่า หัวโขน
โขงข้อข้องใจ	ตอบปัญหาที่ยังข้องใจอยู่
โข่มุก	วัตถุมีค่า ลักษณะกลมๆ เกิดจากหอยบางชนิด มีหลายสี ใช้เป็น เครื่องประดับ
โข้วเขว	เข้าใจสับสนเพราะเกิดความไม่แน่ใจ

หมวดอักษร ค

คำศัพท์	คำแปล
คงคา	ชื่อแม่น้ำสำคัญสายหนึ่งในประเทศอินเดีย
คณบดี	หัวหน้าคณะในมหาวิทยาลัย
คดีความ	เรื่องที่พิพาทหรือกล่าวหากันในทางกฎหมาย
คติธรรม	ธรรมที่เป็นแบบอย่าง
คทาธร	กระบอง
คมเข้ม	หน้าตาคมคาย
ครบถ้วน	สมบูรณ์, พร้อม
ครรลอง	แนวทาง, หนทาง, รูปแบบ
ครวญ	รำไให้, รำพึงรำพัน
ครวญคร่ำ	ก่นแต่พร่ำรำพัน
ครองสติ	คงสติ, คุ่มสติ, มีสติ, ตั้งสติ
ครอบครอง	เป็นเจ้าของ
ครอบคลุม	มีส่วนเกี่ยวข้องกับถึง, รวมถึง, รวมอยู่ด้วย
คร่อม	พาดผ่าน, พาดอยู่เหนือ
ครั่นคร้าม	สะทกสะท้านด้วยความหวัง
ครัวไฟ	บริเวณสำหรับทำกับข้าวของกิน
คร่ำครวญ	ร้องรำรำพัน
คร่ำคร่า	ที่เก่าแก่จนชำรุดทรุดโทรม
ครูบาอาจารย์	ผู้สั่งสอนศิษย์, ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์
คฤหัสถ์	ผู้ครองเรือน, ผู้ไม่ใช่่นักบวช
คล่องแคล่ว	สามารถทำได้รวดเร็วเพราะเชี่ยวชาญ
คล้องจอง	คล้อง, รับกัน
คละ	ปน, ผสม, ปะปน
คละคลุ้ง	มีกลิ่นตลบ (มักใช้แก่กลิ่นเหม็น)
คละเคล้า	ปนกันไป
คลาไคล	เดินไป, เคลื่อนไป

คำศัพท์	คำแปล
คลาดเคลื่อน	เคลื่อนออกไปจากเป้าหมาย
คลาดแคล้ว	รอดไป, พ้นไป, รอด
คลาย	ขยายให้หลวม
คล้ายคลึง	เกือบจะเหมือนกัน
คลิก	กด
คลินิก	สถานรักษาพยาบาลของเอกชน มักไม่รับผู้ป่วยให้พักรักษาตัวประจำ
คลี่คลาย	ขยายออกโดยลำดับ
คลุมถุงชน	การแต่งงานที่เป็นไปโดยผู้ใหญ่จัดให้ หนุ่มสาวไม่มีโอกาสเลือกตัวเอง
ควบ	วังเต็มที่จนดูเหมือนทำไม่คิดดิน (ใช้แก่ม้า)
ควบกล้า	ลักษณะของอักษรหรือเสียงที่เข้ากันหรือกลืนกัน
ควบคุม	กำกับดูแลให้อยู่ในขอบเขตโดยใช้อำนาจ
คว่ำไชว้	เอื้อมมือฉวยเอา, พยายามจับหรือถือเอา
ความเชื่อ	ความศรัทธา, ความเลื่อมใส, ความเชื่อถือ
ความบันเทิง	สิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานเบิกบาน เช่น การแสดงต่างๆ
ความใฝ่ฝัน	ความปรารถนาอย่างยิ่ง
ความสัตย์	คุณลักษณะที่ประกอบด้วยความจริง ความแน่แท้
ความสามัคคี	ความพร้อมเพรียง, ความปรองดอง
ความหลัง	เรื่องราวในอดีต
คอกระเช้า	ลักษณะเสื่อคอกกลม ตัวหลวม ไร้แขน และมีจีบรูปตรงคอ
คอนเสิร์ต	การแสดงดนตรีสากลแบบหนึ่ง ใช้เครื่องดนตรีวงใหญ่ อาจมีนักร้องประสานเสียงด้วย
คอฝัน	คนที่ชอบสูบฝิ่น
คอลัมน์	แถวหรือรายการที่เป็นแนวตรงหรือแนวตั้ง
คะนึ่ง	คิดถึง, นึกถึง
คะยั้นคะยอ	หนุนให้ทำ, ชักชวนให้ตกลงใจทำด้วยการรบเร้า
คัคนานต์	ฟ้า, ท้องฟ้า, ส่วนแห่งฟ้า

คำศัพท์	คำแปล
คัดค้าน	ไม่เห็นด้วย
คั่น	แทรกหรือกั้นอยู่ในระหว่าง
คืบ	บีบขยำโดยแรงเพื่อให้ของเหลวที่มีอยู่ออกมา
คั่นซัง	เครื่องซังที่มีคั่นบอกจำนวนน้ำหนักที่ซัง
คัปลั่ง	แน่น, แออัด, เนืองแน่น, เพียบ, ล้มหลวม, ยัดเยียด, เบียดเสียด, พลุกพล่าน
ค่าควรเมือง	มีค่าอันจะประมาณมิได้
คางคกขึ้นวอ	คนที่คำด้อยแล้วกลับได้ดีในภายหลัง แต่ทำเย่อหยิ่งโโส
คาดหมาย	นึกไว้ล่วงหน้าว่าจะเป็นเช่นนั้น
คาถาอาคม	คำเสกเป่าที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์
ค่านิยม	ความนิยม, ความชื่นชอบ
คารม	ถ้อยคำที่คมคาย
คำกริยา	หมวดคำประเภทหนึ่ง ที่แสดงอาการกริยาต่างๆ
คำขวัญ	ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล
คำคม	ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด
ค่านับ	ทำความเคารพ, ทำความเคารพโดยก้มศีรษะให้
ค่านาม	ค่านามคือคำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ
คำบุพบท	คำบุพบทคือคำซึ่งมีหน้าที่เชื่อมระหว่างค่านามกับค่านาม
คำประสม	คำที่เกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกันแล้วกลายเป็นคำใหม่ขึ้นมาอีกคำหนึ่ง
คำราชาศัพท์	คำเฉพาะใช้สำหรับเพ็ดทูลพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านาย, ต่อมาหมายรวมถึงคำที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์ ข้าราชการและสุภาพชนด้วย
คำวิเศษณ์	คำในภาษาหมวดหนึ่ง เกิดร่วมกับคำกริยาหรือคำวิเศษณ์เพื่อบอกลักษณะของคำวิเศษณ์
คำสรรพนาม	คำที่ใช้แทนค่านาม
คำสันธาน	คำที่มีหน้าที่เชื่อมคำกับประโยคเข้าด้วยกัน
คำสาป	ถ้อยคำที่กล่าวขึ้นเพื่อแสดงความปรารถนาให้เกิดสิ่งร้ายแก่ผู้อื่น
คิกคัก	ลักษณะที่หัวเราะเบาๆ
คีย์บอร์ด	แป้นพิมพ์สำหรับใช้พิมพ์ตัวอักษรของเครื่องคอมพิวเตอร์

คำศัพท์	คำแปล
คึกคัก	ซึ่งมีคนพลุกพล่านเข้าๆ ออกๆ มากกว่าปกติ
คุณลักษณะ	เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ
คู้ย	ใช้มือ เท้า หรือสิ่งอื่นตะกุกขึ้นมา
คู่แค้น	ผู้ที่มีเรื่องบาดหมางกันรุนแรงและผูกพยาบาทต่อกัน
เคร่งขรึม	ไม่เบิกบาน, ไม่เล่นหัว, เอาจริงจัง
เคร่งครัด	ถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับโดยไม่ให้ขาดตกบกพร่อง
เคร่งครืน	เสียงดังครึกครืน, อึกทึกและสนุกสนาน
เครือข่าย	ระบบที่เชื่อมโยงกัน
เครื่องเงิน	เครื่องสานที่ลวดลายชาด
เครื่องเงิน	สิ่งของเครื่องใช้หรือเครื่องประดับที่ทำด้วยเงิน
เครื่องเซ่น	เครื่องบูชา, ของไหว้, เครื่องสังเวย, เครื่องบวงสรวง, ของสังเวย, ของบูชา
เครื่องถม	เรียกภาชนะ หรือเครื่องประดับ ที่ทำโดยใช้ผงยาถมผสมน้ำประสานทองถมลงบนลวดลายที่แกะสลักบนภาชนะหรือเครื่องประดับนั้น แล้วขัดผิวให้เป็นเงางาม
เครื่องไทยทาน	ของสำหรับทำทาน
เครื่องไทยธรรม	จตุปัจจัย, สิ่งของถวายพระ
เครื่องบรรณาการ	สิ่งที่ส่งไปให้ด้วยความเคารพนับถือหรือด้วยไมตรี
เครื่องแบบ	เครื่องแต่งกายที่กำหนดให้แต่งเหมือนกัน เฉพาะหมู่หนึ่งคณะหนึ่ง
เครื่องปรับอากาศ	อุปกรณ์สำหรับปรับอุณหภูมิและความชื้นของอากาศ
เครื่องปรุง	สิ่งที่ใช้ในการปรุงอาหารเป็นต้น เช่น เนื้อสัตว์ ผัก เครื่องแกง
เครื่องปั้นดินเผา	เรียกภาชนะที่ปั้นด้วยดินแล้วนำไปเผาไฟว่า เครื่องปั้นดินเผา
เครื่องมือ	สิ่งของสำหรับใช้ในการงาน โดยปริยายหมายถึงคนหรือสิ่งที่ใช้ทำประโยชน์อย่างเครื่องมือ
เครื่องสังเวย	เครื่องบวงสรวง
เคลิ้ม	หลับยังไม่สนิท
เคลื่อนคลาด	ผิดจากความเป็นจริง, ไม่ตรงตามความเป็นจริง
เลหา	เรื้อน , ที่อยู่
เคารพ	แสดงอาการนับถือ

คำศัพท์	คำแปล
เคื่อง	ไม่พอใจเพราะชักรู้สึกโกรธ
แคลงใจ	ไม่แน่ใจหรือวางใจลงไปได้ เพราะออกจะสงสัย
แคว้น	ดินแดนอันเป็นที่อยู่ของมนุษย์
โครงการ	แผนหรือเค้าโครงการที่กะหรือกำหนดไว้
โคลง	คำประพันธ์ประเภทหนึ่ง มีสัมผัสและบังคับเอกโทตามตำราฉันทลักษณ์
โคลงโลกนิติ	ระเบียบแบบแผนของโลก มีเนื้อหาเป็นคติสอนใจให้คดีโลกและคตินิธรรม โดยเปรียบเทียบกับธรรมชาติ การทำมาหากินให้เข้าใจง่ายๆ
ใคร่	อยาก, ต้องการ, ปราบปราม, ประสงค์
ใคร่ครวญ	ไตร่ตรอง, พิจารณา, คิดทบทวน, ไตร่ตรอง

หมวดอักษร น

คำศัพท์	คำแปล
โหมยก	ผู้แถลงข่าวแทน
โหมณา	เผยแพร่หนังสือออกไปยังสาธารณชน

หมวดอักษร ง

คำศัพท์	คำแปล
งอกงาม	เจริญผลิดอกออกผล
งอมแงม	แก่ได้ยาก, รักษาได้ยาก, เลิกได้ยาก
ง้าง	เหนี่ยวให้อ้าออก
งานนักขัตฤกษ์	งานที่จัดขึ้นตามเทศกาลสำคัญ
งานบุญ	งานที่เกี่ยวข้องกับการทำความดี ตามหลักศาสนา
งานเมาลิต	งานฉลองวันคล้ายวันประสูติพระศาสดาของศาสนาอิสลาม
งานรื่นเริง	งานเลี้ยง, งานฉลอง
เจียบกริบ	เจียบสนิท, เจียบเชียบ
เจียบงัน	เจียบ, เจียบกริบ, เจียบเชียบ, นิ่งเจียบ
เจียหู	เอียงหูฟังเพื่อให้ถนัด, ตั้งใจฟัง
เจื่อง่า	ยกขึ้นทำท่าจะทุบตี
แง่มุม	มุมมอง, ส่วน, ประเด็น

หมวดอักษร จ

คำศัพท์	คำแปล
จงรักภักดี	ผูกใจรักด้วยความเคารพหรือรู้คุณอย่างยิ่ง
จดจ้อง	ตั้งใจจะทำแล้วไม่ลงมือทำเพราะไม่แน่ใจ
จดหมาย	หนังสือที่มีไปมาถึงกัน
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	การส่งข้อมูลจากคอมพิวเตอร์หน่วยหนึ่งไปยังหน่วยอื่น
จรรยา	กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่ในคณะ
จรรโลง	ช่วยให้ดียิ่งขึ้น
จริต	ความประพฤติ, กิริยามารยาท
จวน	ใกล้, เกือบ
จ้อกแจ้กจ้อแจ	เสียงพูดของคนมาก ๆ ที่ต่างคนต่างพูดกันจนฟังไม่ได้ศัพท์
จอง	มั่นหมายไว้, ขอกำหนดไว้
จ้อแจ	ซึ่งมีผู้คนคับคั่งและมีเสียงเซ็งแซ่

คำศัพท์	คำแปล
จอมปลวก	รังปลวกขนาดใหญ่ที่สูงเป็นจอมขึ้นไป
จักจั่น	แมลงชนิดหนึ่งมีปีก 2 คู่ ส่วนใหญ่มีสีเขียวอ่อน เกาะอยู่ตามต้นไม้ ตัวผู้มีอวัยวะทำให้เกิดเสียง
จักรวาล	บริเวณโดยรอบของโลก
จักขุ	ดวงตา, ตา
จันทาล	มาจากคำว่า จันฑาล หมายถึง ตำข้าว
จัญไร	เป็นเสนียด, ไม่เป็นมงคล
จัดสรร	แบ่งส่วนไว้โดยเฉพาะ, ปั้นไว้เพื่อใช้ประโยชน์โดยเฉพาะจง
จันทรมาก	ช่อดอกมากเมื่อยังอ่อนอยู่
จางหาย	เลือนหาย, เลือนราง
จารึก	เขียนรอยลึกเป็นตัวอักษรบนแผ่นศิลาหรือโลหะ
จ้าจี้	การเล่นชนิดหนึ่งของเด็ก
จำเริญ	เดิบโต, งอกงาม, มากขึ้น, สมบูรณ์
จำเรียง	จับลำ, จับกล่อม, ร้องเพลง
จำแลง	แปลงตัว, แปลงกาย
จินนาการ	การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ
จิตรกรรม	ศิลปะการวาดเขียน, ศิลปะการวาดภาพ
จิตสำนึก	ภาวะที่จิตตื่นและรู้สึกตัวสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยกาย
จินดา	แก้วมีค่า
จินตนาการ	การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ
จิมลิ้ม	น่ารักน่าเอ็นดู (มักใช้แก่น้ำตาหญิงรุ่นสาว)
จุกจิก	เล็กๆ น้อยๆ, จู้จี้, จู้จี้จุกจิก
จตุ	ตาย (มักใช้แก่เทวดา)
จุมพิต	จูบ
จู่โจม	เข้ากระทำการโดยไม่ให้รู้ตัว
เจตนา	ความมุ่งหมาย, เจตนา, ความตั้งใจ, จุดหมาย, เป้าหมาย

คำศัพท์	คำแปล
เจ็บแปลบ	อย่างรู้สึกเจ็บแสบแล่นเข้าไปในกาย, อย่างรู้สึกวามเข้าไปในหัวใจ, อย่างสะอึกวับขึ้น
เจรจา	พูดจกกันอย่างเป็นทางการ
เจริญพร	เป็นคำเริ่มที่ภิกษุสามเณรพูดกับสุภาพชน และเป็นคำรับ
เจ้าจอม	ตำแหน่งพระสนมวังหลวง
เจ้าเล่ห์	กะล่อน, หัวหมอ, ไม่ซื่อตรง
เจ้าอาวาส	พระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองวัด
เจิม	เอาแป้งหอมเต็มเป็นจุดๆ ที่หน้าผากหรือสิ่งที่ต้องการให้มีสิริมงคล
เจียน	ตัด ขลิบ หรือเฉือนให้ไปตามแนวหรือให้ได้รูปตามที่ต้องการ
เจียม	รู้จักประมาณตัว, ประพฤติตนพอสถานประมาณ
เจ็ยเจิว	ซึ่งมีเสียงไพเราะทอดยาวติดต่อเรื่อยไปไม่ขาดระยะ
แจกแจก	อธิบายขยายความออกไป, อธิบายแสดงรายละเอียด
แจ่มจรัส	รุ่งเรืองไม่มัวหมอง
แจ่มแจ้ง	ชัดเจน, แจ่มกระจ่าง, ใส, แจ่มชัด, กระจ่าง
แจ่มชัด	ชัดเจน, ชัด, ใส, กระจ่าง
โจงกระเบน	ผ้าถุงที่ม้วนชายแล้วดึงไปเหน็บไว้ข้างหลัง
โจน	กระโดดไปโดยเร็ว
ใจกว้าง	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ใจดี	มีใจเมตตากรุณา
ใจเย็น	ใจหนักแน่น ไม่ฉุนเฉียว, ไม่รีบร้อน
ใจหาย	เสียขวัญ, ตกใจ, ใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

หมวดอักษร ฉ

คำศัพท์	คำแปล
ฉกรรจ์	อยู่ในระดับที่รุนแรงมาก
ฉบบ	หนังสือเรื่องเดียวกันซึ่งมีข้อความหรือสำนวนแตกต่างกันเป็นต้น
ฉลองพระองค์	เสื่อ
ฉวี	ฉิว, ฉิวพรรณ, ฉิวกาย
ฉอเลาะ	พูดออกอ่อนหรือแสดงกิริยาทำนองนั้นเพื่อให้เขาเอ็นดูเป็นต้น (มักใช้เฉพาะเด็กหรือผู้หญิง)
ฉอเลาะ	พูดออกอ่อนหรือแสดงกิริยาทำนองนั้นเพื่อให้เขาเอ็นดูเป็นต้น (มักใช้เฉพาะเด็กหรือผู้หญิง)
ฉัตร	เครื่องสูงชนิดหนึ่งมีรูปคล้ายร่มที่ซ้อนกันขึ้นไปเป็นชั้น ๆ ชั้นบนมีขนาดเล็กกว่าชั้นล่าง ลดหลั่นกันไปโดยลำดับ สำหรับแขวน ปักตั้งหรือเชิญเข้ากระบวนแห่เป็นเกียรติยศ
ฉัตร	เครื่องประกอบเกียรติยศชนิดหนึ่ง มีรูปคล้ายร่มที่ซ้อนกันขึ้นไปเป็นชั้น ๆ ชั้นบนมีขนาดเล็กกว่าชั้นล่าง ลดหลั่นกันไปโดยลำดับ ใช้ปักหรือตั้ง
ฉันทลักษณ์	ลักษณะแบบแผนคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง
ฉายฉาน	ส่องแสงออกไปสว่างกระจ่างจ้า
ฉายา	ชื่อตั้งให้กันเล่นๆ หรือตามลักษณะที่หมายรู้กันในหมู่คณะ
ฉาว	อื้ออิ่ง, เอิกเกริก, เกียวกราว
ฉุดคร่า	พรวดไปจาก, ใช้อำลึงพรวดไป, ฉุดลากไปอย่างไม่ปราณี
ฉุนเฉียว	โกรธ, ไม่พอใจ
ฉไล	เถลไถล
ฉพาะ	จำกัด, เท่านั้น, เท่านั้น
ฉพาะเจาะจง	เฉพาะ, เจาะจง
ฉลิม	ชกชอง
ฉก้วย	ขนมชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายวุ้น มีสีดำ กินกับน้ำตาลทราย
ฉียบแหลม	ปราดเปรื่อง, ฉลียวฉลาด, หัวไว, หลักแหลม
โฉมตรู	รูปงาม ใ้เรียกผู้หญิง

หมวดอักษร ช

คำศัพท์	คำแปล
ชนนี	แม่
ชนบท	บ้านนอก, ต่างจังหวัด
ชมรม	กลุ่มบุคคลที่มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์บางประการร่วมกัน
ชลมารค	ทางน้ำ
ชเล	น่านน้ำ
ชวา	ชื่อเกาะสำคัญที่สุดและเป็นที่ตั้งเมืองหลวงของประเทศอินโดนีเซีย
ช็อกโลก	ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างคาดไม่ถึง จนทำให้คนทั้งโลกตะลึง
ชอบกล	แปลก
ช่อม	ชุ่ม, สดชื่น
ชะเง้อ	เฝ้าคอยด้วยใจจดจ่อ
ชะตา	โชค,เคราะห์,ดวง
ชะตากรรม	เหตุการณ์หรือเรื่องราวร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคลเป็นต้น
ชะรอย	เห็นจะ, เห็นทีจะ, ท่าจะ, บางที
ชะลอ	ทำให้ช้าลง, ทำให้ช้าลงเพื่อรอ
ชัชวาล	สว่าง, รุ่งเรือง
ชันษา	อายุ
ชั่ว	ตลอดไป จนถึง
ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัว ปิด	ความผิมนั่น ย่อมปิดบังไม่มีผิด
ชาญ	ชำนาญ
ชญา	เมีย, ภรรยา
ชาวเขา	คนภูเขา, ชาวคอย, คนคอย
ชำนาญ	ชำนาญ, ชำนิชำนาญ, เชี่ยวชาญ, คล่องแคล่ว, จัดเจน
ชำระ	ตรวจแก้, สะสาง, สังคายนา, ปฏิรูป, ปรับปรุง
ชำระล้าง	ทำให้หมดสิ้นไป
ชำเลื่อง	ชายตา, คูทางหางตา, เมียงมอง, มองเพินๆ, เหลือบตา

คำศัพท์	คำแปล
ชิงชัง	เกลียด, ชัง, เกลียดชัง, รังเกียจ
ชิงชัย	แข่งขัน, ประกวด, ต่อสู้, แย่งชิง
ชีวาหา	ลิ้น
ชี	คำเรียกหญิงที่นุ่งขาวห่มขาว โคนคิ้ว โคนผมถือศีล
ชูปิ้ว	เอาตัวจุ่มลงไปในของเหลวเพื่อให้ติดสิ่งนั้นอย่างพระสังข์ชูปิ้วให้เป็นทอง
ชูปิ้วเปิด	หยิบฉวยเอาประโยชน์จากผู้อื่นไปโดยมิได้ลงทุนลงแรง
ชุลมุน	วุ่นวาย, อลเวง, โกลาหล, จลาจล, สับสน, อลหม่าน, ปั่นป่วน
เชิง	ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของบางสิ่งบางอย่าง ชายหรือปลายของบางสิ่งบางอย่างที่ยื่นออกมา ริมหรือชายด้านล่างของผ้าที่มีลวดลาย
เชิงตะกอน	ฐานที่ทำขึ้นสำหรับเผาศพ
เชิญชวน	ชักชวน, ชวน
เขื่อน	ชักช้า, ไถล, เผลไถล, ไม่ตรงไปตรงมา, เขื่อนแซ่ กี่ว่า
เขื่อนแซ่	แซ่เขื่อน, ไถล, เผลไถล
แซด	การพูดคุยกันเล่นๆ

หมวดอักษร ช

คำศัพท์	คำแปล
ชบเซา	ไม่คึกคักเช่นเดิม
ชม	อาการอย่างเป็นไข้ในระยะรุนแรงถึงกับนอนจนไม่ยอมกลืนตา
ชอ	ชื่อเครื่องดนตรีพวกหนึ่งสำหรับตี ในพวกเครื่องสายหรือมโหรี มีคันชักตีให้ดัง มีหลายชนิด เช่น ชออุ้, ชอคว้าง, ชอสามสาย
ช่อนเร้น	ปิดบังโดยลวงให้เข้าใจไปทางอื่น, พุดหรือแสดงอาการไม่ให้รู้ความจริง
ชังกะตาย	ฝืนใจ ไม่เต็มใจ หรือทำไปอย่างไม่เต็มใจ
ชังเซพเนจร	ร่อนเร่ไป, เทียวไปโดยไร้จุดหมาย
ชาบชาน	เล่นไปทั่วร่างกาย, เล่นไปโดยทั่ว
ชาบซึ้ง	อาการที่รู้สึกจับใจอย่างลึกซึ้ง, อาการที่รู้สึกปีติปลื้มปิติ

คำศัพท์	คำแปล
ชิง	เครื่องดนตรีพื้นเมืองของไทยภาคเหนือ รูปร่างคล้ายกระจับปี่
ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน	คนชื่อตรงย่อมได้รับความช่วยเหลือเสมอ คนคดข้อม่อมได้รับความช่วยเหลือเพียงครั้งเดียว
ชื่อตรง	ประพุดติตรงตามหน้าที่ไม่เอนเอียง ไม่คดโกง
เซ็งแซ่	เสียงอ้ออึง
เซฟ	บันทึก
แซบ	อร่อย
โซ	หิว ออดอยาก
โซรี	คำสำหรับเน้นความหมายของคำหน้า มีความหมายไปในทางว่า อย่างนั้น, เช่นนั้น, ทีเดียว

หมวดอักษร ซ

คำศัพท์	คำแปล
ซู้ตติ	ข้อเสนอเพื่อลงมติ
ญาติ	คนในวงศ์วานที่ยังนับรู้กันได้ทางเชื้อสายฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่

หมวดอักษร ฐ

คำศัพท์	คำแปล
ฐานะ	ลำดับความเป็นอยู่ในสังคม

หมวดอักษร ด

คำศัพท์	คำแปล
ดวงมาน	ดวงใจ
ดวงสมร	หญิงที่รัก, สุดที่รัก, นางคราญ, ทรามเชย, ทรามวัย
ดัด	ทำให้คดหรือตรงตามประสงค์
ดับเบิลคลิก	กด 2 ครั้ง
ดาวดิ่งส์	ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 2 แห่งสวรรค์ 6 ชั้น มีพระอินทร์เป็นผู้ครอง
ดาวเด่น	บุคคลที่มีความสามารถหรือคุณสมบัติต่างๆ ที่โดดเด่นกว่าคนอื่นๆ
ดาวน้ไหลด	การส่งข้อมูลหรือโปรแกรมจากระบบที่ใหญ่กว่าไปสู่ระบบที่เล็กกว่า
ดาษ	ดารดาษ มากมาย เคลื่อนกลาดมีทั่วไป
ดำเนิน	เดิน, ไป, เคลื่อนที่
ดำรง	คงอยู่, อยู่ยง, คงทน, คงไว้, ทรงไว้
ดิเรก	รุ่งเรือง
ดึกดำบรรพ์	โบราณกาล, โบราณ, เก่าแก่, นมนาน
ดุเดือด	รุนแรง, ร้ายแรง, เขียวโหด, ดุดัน
เดชะบุญ	โชคดี
เดาะ	โยนสิ่งของขึ้นแล้วเอาไว้ยาะในร่างกาย เช่น มือ เท้า หรือเครื่องมือ ตีรับให้กระดอนขึ้น
เดียงสา	รู้ผิดรู้ชอบตามปกติสามัญ (มักใช้ในความปฏิเสธ) เช่น เด็กยังไม่รู้เดียงสา
เดียรัจฉาน	สัตว์เว่นจากมนุษย์ เช่น หมู หมา วัว ควาย (มักใช้เป็นคำด่า)
เดือดดาล	โกรธมาก, พลุ่พลุ่, โกรธเกรี้ยว, เกรี้ยวกราด
แดยัน	แทบขาดใจ, ใจจะขาด
โดยสาร	เดินทางโดยยานพาหนะ
ไดโนเสาร์	ชื่อสัตว์เลื้อยคลานยุคก่อนประวัติศาสตร์พวกหนึ่ง รูปร่างคล้ายกิ้งก่ายักษ์ แต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก มีหลายชนิด บางชนิดกินพืช บางชนิดกินเนื้อสัตว์
ไดรเวอร์	อุปกรณ์ที่ทำหน้าที่อ่านและบันทึกข้อมูล

หมวดอักษร ต

คำศัพท์	คำแปล
ตกหล่น	ขาดตกไปโดยไม่ตั้งใจ
ต้นยาร่วง	ต้นมะม่วงหิมพานต์
ต้มยำ	ชื่อแกงอย่างหนึ่ง ใช้เนื้อปลาหรือเนื้อสัตว์อื่นต้มในน้ำเปล่าหรือในกะทิ ใส่ตะไคร้ ใบมะกรูด และปรุงรสเปรี้ยวเค็มด้วยน้ำพริกเผาหรือน้ำพริก
ตรวจตรา	พิจารณาดูให้รอบคอบถี่ถ้วน
ตระการ	ผู้ประกอบอาชีพด้านการเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการทำป่าไม้
ตระบอง	ไม้สั้นสำหรับใช้ตี มีรูปเหลี่ยมบ้าง กลมบ้าง คล้ายพองแต่สั้นกว่า
ตระเวน	เที่ยวตรวจตราสถานการณ์ทั่วบริเวณ
ตระหง่าน	สูงเด่นเป็นสง่าน่าเกรงขาม
ตระหนัก	เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่าง ชัดเจน
ตรับฟัง	เอาใจใส่คอยฟังข่าวคราวทุกข์สุขหรือความคิดเห็นของผู้อื่น
ตรัส	พูด, สั่ง, บอก
ตราชู	เครื่องชั่งชนิดที่มีถาดชั่งห้อยอยู่ 2 ข้างคันชั่ง มีดும்มน้ำหนักบอกน้ำหนักของของที่ชั่ง
ไตรตรอง	คิดใคร่ครวญ, คิดทบทวน, คิดพิจารณา
ตริกตรา	คิดใคร่ครวญ, คิดทบทวนไตร่ตรอง
ตฤณมัย	ลานโล่งกว้างที่มีหญ้าขึ้นอยู่เต็ม
ตลกขบขัน	ที่น้ำขำขัน, ที่น้ำหัวเราะ
ตลบ	กระจายไปทั่ว, ฟุ้งกระจายขึ้นไปทั่ว
ตอกย้ำ	การกระทำซ้ำๆ เน้นย้ำให้มั่นคง
ต่อกร	สู้รบ
ต่อแยะ	ยั่วให้เกิดความรำคาญหรือให้โกรธ, สนใจ, (มักใช้ในความปฏิเสธ) เช่น อย่าไปต่อแยะด้วย
ตะกळे	กินไม่เลือก, เห็นแก่กิน
ตะขิดตะขวง	อาการที่ทำโดยไม่สนิทใจหรือไม่สะดวกใจเพราะกระดากอายเป็นต้น
ตะคอก	ตวาด, ฐู่

คำศัพท์	คำแปล
ตะกั่ว	ตะกั่ว, ตะกั่ว
ตะกั่ว	ที่เห็นเป็นเงาดำๆ เพราะอยู่ในที่หรือในระยะที่เห็นไม่ถนัด
ตะพาน	สิ่งปลูกสร้างที่ทำสำหรับข้ามแม่น้ำลำคลองเป็นคัน บางที่ยื่นลงไปใต้น้ำสำหรับขึ้นลง
ตะลึง	อาการที่ชะงักงันนิ่งอึ้งไปชั่วขณะหนึ่งเพราะคาดไม่ถึง
ตะลิว	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ใช้ชะหรือตักของที่ทอดหรือผัดในกระทะ
ตักบาตร	เอาของใส่บาตรพระ
ตักบาตรเทโว	เป็นพิธีที่จัดขึ้นในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 หลังวันออกพรรษา เป็นวันที่ถือเอาวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จขึ้นไปจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระพุทธรมาดา เมื่อออกพรรษาแล้ว พระพุทธองค์จึงเสด็จกลับสู่โลกมนุษย์ทางบันไดทิพย์ทั้ง 3 ทาง คือ บันไดเงิน บันไดทอง บันไดแก้ว โดยเสด็จลงที่สังกัสสนคร วันนี้เป็นวันที่แดนทั้ง 3 คือ สวรรค์ มนุษย์ และบาดาล สามารถมองเห็นกันได้ เรียกว่า วันเทโวโรหณะ หรือ วันเปิดโลก
ตัณหา	ราคะ, ความอยาก, กามารมณ์, กิเลส, ความต้องการ, ความใคร่
ตัดพ้อ	ต่อว่าด้วยความน้อยใจ
ตัว	บัตรบางอย่างที่แสดงสิทธิของผู้ใช้ เช่น ตัวรถ ตัวหนังสือ
ตำนาน	เรื่องแสดงกิจการอันมีมาแล้วแต่ปางหลัง, เรื่องราวมนานที่เล่ากันสืบๆ มา
ตำหนิ	ยกโทษขึ้นพูด, กล่าวร้าย
ติดสินบน	ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคลเพื่อให้ผู้นั้นกระทำหรือไม่กระทำในตำแหน่ง ไม่ว่าจะกระทำนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่
ติว	เรียนเพิ่มเติมจากที่เรียนมาแล้ว
เต้าทิ้ง	ชื่อของหวานชนิดหนึ่ง มีถั่วเขียวกับลูกเดือยต้มแป้งกรอบ และลูกพลับแห้ง เป็นต้น ใส่น้ำตาลต้มร้อนๆ
เต้าส่วน	ชื่อของหวานชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งเปียกกวนกับถั่วเขียวที่เอาเปลือกออกแล้วราดน้ำกะทิ

คำศัพท์	คำแปล
เต้าหู้	ถั่วเหลืองที่ไม่เป็นแป้งแล้วทำเป็นแผ่นๆ ใช้เป็นอาหาร มี 2 ชนิด คือ เต้าหู้ขาว และเต้าหู้เหลือง
เตี้ย	ใบตองหรือใบมะพร้าวสำหรับคาคกลัดห่อขนม
แตกกระแหง	แตกเป็นร่องๆ
แตง	เครื่องดนตรีในจำพวกเครื่องเป่า ทำด้วยโลหะ มีปากบาน
โตมร	หอกซัด
โต้วาทิ	แสดงคารมโดยมีฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
ไต่ร่ตรง	คิดทบทวน

หมวดอักษร ถ

คำศัพท์	คำแปล
ถกเถียง	ยกเอาขึ้นมาพูดโต้แย้งกัน
ถลาก	ถากไปถูเพียงผิวๆ
ถลากไถล	ไม่ตรงไปตรงมา, ไม่อยู่กับร่องกับรอย (ใช้แก่กริยาพูด)
ถ้วนถี่	ไม่มองข้ามเรื่องเล็กน้อย
ถวาย	ให้, มอบ, มอบให้
ถวิล	มีใจจดจ่อ
ถอง	กระทู้ด้วยศอก
ถ่องแท้	แจ่มแจ้ง, ชัดเจน, แน่นนอน
ถ้อยคำ	คำที่กล่าว
ถ่าน	ไม้ที่เผาแล้วจนสุก มีสีดำ โดยมากสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิง
ถึงแก่กรรม	ตาย
ถุงพระบาท	ถุงเท้า
ถุงพระหัตถ์	ถุงมือ
ถกลง	กล่าวอธิบายหรือแจ้งให้ทราบเป็นทางการ
ถกลงการณ์	อธิบายเหตุการณ์เป็นทางการ
ถกลงใจ	กล่าวอธิบายหรือแจ้งให้ทราบเป็นทางการ
โถม	โผเข้าไปอย่างรวดเร็ว, รวมกำลังพุ่งเข้าใส่

คำศัพท์	คำแปล
ไถ่	ดูยาวๆ ใหญ่บ้าง เล็กบ้าง สำหรับใส่เงินหรือสิ่งของ โดยมากใช้คาดเอว
ไถล	ลื่นไปไม่ตรงทาง

หมวดอักษร ท

คำศัพท์	คำแปล
ทบทวน	พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
ทรงครรรภ์	ตั้งท้อง(คำราชาศัพท์)
ทรงพระราชนิพนธ์	แต่งหนังสือ(คำราชาศัพท์)
ทรงศักดิ์	กษัตริย์
ทรชน	คนชั่ว, คนเลว, คนพาล, คนเลวทราม, คนชั่วร้าย
ทรพี	ลูกที่ไม่รู้คุณพ่อแม่
ทรमान	ทำให้ลำบาก, ทำทารุณ
ทรศน์	ความคิดว่าสิ่งต่างๆ เป็นอย่างไรบ้าง
ทรวง	อก, ใจ
ทรวดทรง	รูปร่าง, หุ่น, รูปทรง, ลักษณะ
ทรัพย์สิน	วัตถุทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้
ทราชมัชฌ	หญิงงามน่ารัก, นางงามผู้เป็นที่รัก
ทวาร	ช่อง, ทางเข้าออก
ทศกัณฐ์	ผู้มีสิบคอ
ทศพักตร์	ผู้มีสิบหน้า หมายถึง ทศกัณฐ์
ทศเศียร	ผู้มีสิบหัว หมายถึง ทศกัณฐ์
ทองกร	เครื่องประดับสวมข้อมือเป็นแผ่นเงินหรือแผ่นทอง ทำเป็นวงโค้ง มีลวดลาย ประดับพลอย
ทองกวาว	ชื่อไม้ยืนต้นดอกสีแสด มีชื่อเรียกหลายชื่อ ถิ่นเหนือเรียก ทองกว่า ถิ่นอีสานเรียก จาน
ทอประกาย	แสงสะท้อนอ่อนๆ ของดวงอาทิตย์ยามเช้า
ทนะง	หยิ่งในเกียรติของตัวเอง

คำศัพท์	คำแปล
ทะนุบำรุง	ซ่อมแซมรักษา, อุดหนุนให้เจริญขึ้น, ธารงรักษาไว้
ทะมึน	มีลักษณะดำมืดสูงใหญ่น่าเกรงขาม
ทะแม่ง	มีลักษณะคมใน หรือมีอะไรเคลือบแฝงอยู่ทำให้น่าสงสัย
ทะยาน	แผ่นขึ้นไป, โผนเข้าใส่
ทะลวง	ทำให้เป็นช่องทะลุ, ทำให้เป็นทางหรือเป็นช่องทะลุเข้าไป
ทักทาย	ไต่ถามถึงความเป็นอยู่หรือทุกข์สุขอย่างเป็นกันเอง
ทัณฑฆาต	ชื่อเครื่องหมายสำหรับฆ่าอักษรที่ไม่ต้องการออกเสียง มีรูปดังนี้
ทัด	เอาสิ่งของหรือดอกไม้เหน็บหูตรงบริเวณที่เรียกว่าทัดดอกไม้
ทันสมัย	ตามสมัยที่นิยมกัน
ทับถม	กล่าวซ้ำเติมให้เขาเสียหายหนักขึ้น
ทัศนजर	ท่องเที่ยว
ทัศนียภาพ	ภาพที่นำดู, มักใช้หมายถึงภูมิประเทศที่สวยงาม
ทางด่วน	ทางหรือถนนซึ่งสร้างขึ้นเพื่อให้เดินทางได้รวดเร็วและปลอดภัย มีการควบคุมและกำหนดจุดให้ยานพาหนะเข้าออกเฉพาะที่ และไม่มีทางอื่นตัดผ่านในระดับเดียวกัน
ทางเท้า	ส่วนหนึ่งของถนนที่ทำไว้ให้คนเดิน
ทายาท	ผู้สมควรรับมรดก โดยปริยายหมายถึงผู้รับ หรือผู้อยู่ในฐานะที่จะรับตำแหน่งหน้าที่ต่อจากบุคคลอื่น
ท้าวราพณาสูร	ยักษ์ ในที่นี้หมายถึง ทศกัณฐ์
ทำนองเพลง	เสียงสูงต่ำของเพลง
ทำนองเสนาะ	วิธีการอ่านออกเสียงอย่างไร้เพราะตามลีลาของบทร้อยกรองประเภท โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
ทำนาย	บอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ทำวัตร	กระทำกิจที่พึงกระทำตามหน้าที่หรือธรรมเนียม เช่น ไหว้พระ สวดมนต์ เข้าค่าของพุทธบริษัท
ทินกร	พระอาทิตย์, ดวงอาทิตย์
ทิพย์	เป็นของเทวดา, ดีวิเศษอย่างเทวดา, ดีวิเศษเหนือปกติธรรมดา
ทิพย์โสด	หูที่จะฟังอะไรได้ยินหมด

คำศัพท์	คำแปล
ทิวทัศน์	ลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏให้เห็นตามธรรมชาติ
ทิวา	กลางวัน
ทิสาน	ทิสน้อยทิสใหญ่ทั้งปวง
ทิม	หมู่, คณะ
ทิ่ง	อัศจรรย์ใจ, ชื่นชอบ, แปลกใจ, ตลิ่ง
ทูนหัว	ผู้เป็นสุดที่รัก (คำกล่าวแสดงความรักใคร่)
ทูล	เสนอ, บอก, กล่าว, รายงาน
ทูลเกล้า	ให้, มอบ, มอบให้
เทคโนโลยี	การนำเอาวิทยาศาสตร์มาใช้ในการปฏิบัติ, วิทยาศาสตร์ประยุกต์
เทคโนโลยีชีวภาพ	การใช้กระบวนการที่มีพื้นฐานทางชีวภาพในอุตสาหกรรมการผลิต และการให้บริการ
เทพบุตร	เทวดาผู้ชาย
เทพยดา	เทวดา
เทริด	เครื่องประดับศีรษะรูปมงกุฎอย่างเดียมีกรอบหน้า
เทวสถาน	สถานที่ซึ่งถือว่าเป็นที่ประทับหรือสิ่งสถิตของเทพเจ้าหรือเทวดา, ที่ประดิษฐานเทวรูป
เทวัญ	พวกชาวสวรรค์ที่มีดาทิพย์ หูทิพย์ และกินอาหารทิพย์
เทวา	เทวดา
เทวี	เทวดาผู้หญิง
เทเวศ	เทวดาผู้เป็นใหญ่, หัวหน้าเทวดา
เทศกาล	คราวสมัยที่กำหนดไว้เป็นประเพณีเพื่อทำบุญและการรื่นเริงในท้องถิ่น
เทศกาลกินเจ	งานประเพณีถือศีลโดยกินอาหารจำพวกผักล้วน ไม่มีเนื้อสัตว์
เที่ยงธรรม	ยุติธรรม
เที่ยงธรรม	มีความยุติธรรม
โทมัส	ความเสียใจ, ความโศกเศร้า, ความเศร้า
โทรม	เสื่อมสภาพเดิม

หมวดอักษร ธ

คำศัพท์	คำแปล
ธรรม	หลักคำสั่งสอนในศาสนา
ธรรมเนียม	แบบแผน, แบบอย่าง
ธรรมยุทธ์	การแข่งขันกันในความดี, การรบกันในทางธรรม
ชาติรี	แผ่นดิน , โลก
ชาติ	สิ่งที่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่คุ้มกันเป็นร่างของสิ่งทั้งหลาย โดยทั่วไป เชื่อว่ามี 4 ชาติ ได้แก่ ชาติดิน ชาติน้ำ ชาติไฟ ชาติลม
ธารน้ำใจ	น้ำใจที่หลังไหลมาไม่ขาดสาย
ธุรกิจ	การงานประจำเกี่ยวกับอาชีพค้าขาย
ธุระ	หน้าที่การงานที่พึงกระทำ
ธุลี	ละออง, ฝุ่น, ฝุ่นละออง, เถ้า, ขี้เถ้า, ผง

หมวดอักษร น

คำศัพท์	คำแปล
นกจ้าว	นกปากสีเหลืองยาวตรง ปลายแหลมมาก คอโค้งยาว ขนดำ ปีกและ หลังมีลายสีขาว ดินมีแผ่นพังผืดติดกันทั้ง 4 นิ้ว คล้ายตีนเป็ด คำน้าจับ ปลาโดยใช้ปากแทง
นครา	เมืองใหญ่, กรุง
นคราศ	เมืองใหญ่, กรุง
นงคราญ	นางงาม, นางสาว
นงลักษณ์	นางผู้มีลักษณะดี, นางผู้มีขวัญดี
นพคุณ	ทองคำเนื้อเก้า เป็นทองบริสุทธิ์ โบราณกำหนดราคาตามคุณภาพของเนื้อ หนัก 1 บาท เป็นราคาเงิน 9 บาท
นภา	ฟ้า
นมัสการ	การเคารพ, การไหว้
นฤมล	บริสุทธิ์, ไร้มลทิน

คำศัพท์	คำแปล
นวนิยาย	เรื่องยาวที่แต่งขึ้นเป็นแบบร้อยแก้ว จากชีวิตจริง นิทานพื้นบ้านพื้นเมือง จินตนาการ หรือประสบการณ์เป็นต้น
นักขัตฤกษ์	งานรื่นเริงตามธรรมเนียมตามฤดูกาล
นักปราชญ์	ผู้รู้, ผู้มีปัญญา
นักเลง	ผู้ที่เกะกะระรานชอบหาเรื่องผู้อื่นให้เดือดร้อน
นัก্ষัตร	ชื่อรอบเวลา กำหนด 12 ปี เป็น 1 รอบ เรียกว่า 12 นัก্ষัตร โดย กำหนดให้สัตว์เป็นเครื่องหมายในปีนั้น ๆ
นักสืบ	ผู้ชำนาญในการสืบสวน
นัดดา	หลาน
นัย	หมายความว่า, มีความหมายว่า
นัยนา	ดวงตา
นาคี	สัตว์เลื้อยคลานที่ตัวใหญ่กว่างูมีหงอน เป็นสัตว์ในนิยาย
นาฏศิลป์	ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ
นามแฝง	ชื่อที่ตั้งขึ้นเพื่อพรางหรือแทนชื่อจริง
นายกรัฐมนตรี	ตำแหน่งหัวหน้าคณะรัฐมนตรี, หัวหน้ารัฐบาล
นารี	ผู้หญิง, นาง, สตรี
นำสมเพช	นำสงเวช, นำอนาถ, นำเวทนา
น้ำครำ	น้ำโสโครกที่ขังอยู่ในแอ่งตามใต้ถุนเป็นต้น
น้ำพริก	อาหารชนิดหนึ่งปรุงด้วย กะปิ กระเทียม พริกขี้หนู มะนาวเป็นต้น ใช้เป็น เครื่องจิ้มหรือคลุกข้าวกิน ใช้น้ำปลาหรือน้ำปลาร้าแทนกะปิกี้มี
น้ำมนต์	น้ำที่เสกเพื่ออาบ กิน หรือ ประพรมเป็นต้น ถือกันว่าเป็นมงคล
น้ำหลาก	น้ำที่ไหลมากผิดปกติโดยกะทันหัน
น้ำอมฤต	น้ำทิพย์
นิทรา	หลับ, นอน, นอนหลับ, บรรทม
นิทาน	เรื่องที่แต่งขึ้นเพื่ออบรมสั่งสอน หรือเพื่อความสนุก
นิทานชาดก	เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อน ๆ ตามตำราทาง พระพุทธศาสนา

คำศัพท์	คำแปล
นิทานปรัมปรา	เรื่องเล่าสืบต่อกันมา
นิมิต	สร้าง แปลง ทำ บางครั้งใช้ว่า นิรมิต
นิรนาม	ที่ไม่มีชื่อ, ที่ไม่ปรากฏชื่อ
เนรมิต	สร้างหรือบันดาลด้วยอำนาจ ฤทธิ์ หรืออภินิหารให้บังเกิดเป็นขึ้นมีขึ้นโดยฉับพลัน
เนิบนาบ	มีจังหวะยืดขาด, ค่อนข้างช้า
เนื้อคู่	ชายหญิงที่ถือกันว่าเคยอยู่ร่วมกันมาแต่ปางก่อน, ชายหญิงที่สมเป็นคู่ครองกัน, คู่สร้าง หรือ คู่สร้างคู่สม ก็ว่า.
แน่นขนัด	อาการที่แออัดยัดเยียด หรือเบียดเสียดจนแทบไม่มีที่ว่าง
แนบ	ติดไปด้วย
แนบเนียน	อย่างสนิทและรัดกุมโดยไม่มีช่องโหว่
โน้มน้าว	ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือโอนอ่อนตาม

หมวดอักษร บ

คำศัพท์	คำแปล
บกพร่อง	ไม่ครบบริบูรณ์เท่าที่ควรมีควรเป็น
บนบาน	ขอร้องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยโดยให้คำมั่นว่าจะให้สิ่งของตอบแทนหรือทำตามที่ได้สัญญาไว้เมื่อเป็นผลสำเร็จ
บรรเจิด	งามเด่นเฉิดฉาย
บรรทม	นอน
บรรเทา	ทำให้ผ่อนคลายหรือเบาบางลง
บรรยากาศ	อากาศที่ห่อหุ้มโลก , ความรู้สึกหรือสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว
บรรยาย	ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง
บรรลัษ	ฉิบหาย, ย่อยยับ, มอดม้วย
บรรเลง	เล่น, ทำเพลง
บริโภค	กิน
บริวาร	ผู้สนับสนุน, ผู้รับใช้
บวงสรวง	บูชาเทวดาด้วยเครื่องสังเวทและดอกไม้ธูปเทียน

คำศัพท์	คำแปล
บักหุ้ง	มะละกอ (ภาษาอีสาน)
บังเกิด	เกิดขึ้น, มีขึ้น
บั้งไฟ	บั้งไฟ คือ ดอกไม้ไฟขนาดใหญ่ชนิดหนึ่งมีหางยาว
บัญชีร	หน้าต่าง
บัญชี	สมุดหรือกระดาษสำหรับจกรายการต่างๆ ไว้เป็นหลักฐาน
บัญชีงบดุล	บัญชีรายการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินให้รู้ฐานะการเงินของกิจการในแต่ละวัน
บัณฑิต	ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญา
บันดาล	ทำให้บังเกิดขึ้น
บันดาลโทษะ	ทำให้เกิดความโกรธ, ความฉุนเฉียว, ความโมโห
บัลลังก์	ที่นั่งสำหรับเจ้านายทรงหรือประทับ
บากบั่น	ทำด้วยความพยายามหรือตั้งหน้าฝาคความยากลำบาก
บาดทะยัก	โรคที่เกิดจากตัวเชื้อโรคบาดทะยัก (Clostridium tetani) เข้าสู่แผลทำให้มีอาการกระตุก และชักแข็ง หลังแอ่น โดยมากถึงตาย
บาดาล	พื้นที่ไ้ระดับผิวดินลงไป
บาท	ส่วนหนึ่งของบทแห่งคำประพันธ์ เช่น โคลง 4 สุภาพ บทหนึ่งมี 4 บาท
บานเกล็ด	บานหน้าต่างหรือบานประตูซึ่งใช้ไม้หรือกระจกแผ่นเล็กๆ พาดขวางซ้อนเหลื่อมกันเป็นเกล็ด บางชนิดดึงหรือหมุนให้เกล็ดเหล่านั้นเปิดปิดได้พร้อมๆ กัน
บานพับ	เหล็กหรือทองเหลืองที่ใช้ติดบานประตู หรือหน้าต่าง เพื่อให้พับเข้ามาหรือเปิดออกได้
บายศรี	เครื่องเชิญขวัญหรือรับขวัญ ทำด้วยใบตอง รูปคล้ายกระทง เป็นชั้นๆ มีขนาดใหญ่เล็กสอดขึ้นไปตามลำดับ เป็น 3 ชั้น 5 ชั้น 7 ชั้น หรือ 9 ชั้น มีเสาปักตรงกลางเป็นแกน มีเครื่องสังเวทวางอยู่ในบายศรีและมีไข่ขวัญเสียบอยู่บนยอดบายศรี มีหลายอย่าง
บารมี	คุณความดีที่ได้บำเพ็ญมา, คุณสมบัติที่ทำให้ยิ่งใหญ่
บาลี	ภาษาที่ใช้เป็นหลักในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท
บ่าว	คนรับใช้ตามคำสั่งของเจ้านาย
บำเพ็ญ	ทำให้เต็มบริบูรณ์, เพิ่มพูน

คำศัพท์	คำแปล
บำเรอ	ปรนนิบัติให้เป็นที่ชอบใจ
บิณฑบาต	กิริยาที่พระภิกษุสามเณรรับของที่ผู้คนนำมาใส่บาตร
บิดเบือน	ทำให้ผิดแผกไปจากข้อเท็จจริง, ทำให้ผิดแผกแปลกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง
บิดรungsk	พ่อ
บิดุเรศ	พ่อ
บีทา	เบียดเบียน บีบบังคับ รบกววน
บุกเบิก	เริ่มทำเป็นคนแรกหรือพวกแรก
บุญธรรม	เรียกลูกของคนอื่นซึ่งเอามาเลี้ยงเป็นลูกของตัวเอง
บุญชะเหวด	ประเพณีฟังเทศน์ของภาคอีสาน ซึ่งมีความศรัทธาและมีความเชื่อว่าหากใครได้ฟังเทศน์ เรื่องเวสสันดรชาดกจบภายในหนึ่งวันถือว่าได้บุญกุศลมาก
บุญชาริก	บัวขาว
บุตรบุญธรรม	บุตรของผู้อื่นที่บุคคลได้จดทะเบียนรับเป็นบุตรของตน
บุปผา	ดอกไม้
บุฟเฟต์	การจัดเลี้ยงอาหารมากมายหลายชนิดที่ผู้กินสามารถตักอาหารได้เองตามใจโดยไม่จำกัด
บู้ยิบ	ทำปากยื่นประกอบกิริยาบอกใบ้ให้รู้
บุษบง	ดอกบัว
บุหร่ง	นก
บุชา	แสดงความเคารพบุคคลหรือสิ่งที่น่าเชื่อถือด้วยเครื่องสักการะ
เบนซิน	น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดหนึ่ง ซึ่งนำไปใช้โดยทำให้ไอของน้ำมันผสมกับอากาศเข้าไปจุดระเบิดด้วยประกายไฟฟ้าจากหัวเทียนในเครื่องยนต์ชนิดเผาไหม้ภายใน
เบียดเบียน	ทำให้เดือดร้อน
เบียน	รบกววน, ทำให้เดือดร้อน
เบียนบ่ได้	เอาไปไม่ได้
เบือน	หันหน้าหนีไปทางอื่น

คำศัพท์	คำแปล
แบคทีเรีย	พืชชั้นต่ำเซลล์เดียว ไม่มีผนังห่อหุ้มนิวเคลียส ไม่มีคลอโรฟิลล์ มีรูปร่างกลม เป็นท่อน โค้ง หรือ เป็นเกลียว
โบราณ	เก่าก่อน, เก่า, เก่าแก่
โบราณกาล	สมัยโบราณ, สมัยก่อน
โบราณสถาน	สิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น โบสถ์ วิหาร วัง มีอายุเก่ากว่า 100 ปีขึ้นไป
ไวยา	ชื่อไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ใบคาย แข็ง เอาการงเป็นด้ามหลังคา เหง้าใช้ทำยาได้

หมวดอักษร ป

คำศัพท์	คำแปล
ป.ล.	ย่อมาจาก ปัจฉิมลิขิต ใช้เขียนภายหลัง คือหนังสือที่เขียนเพิ่มเติมลงท้ายเมื่อเซ็นชื่อแล้ว
ปกเทศ	ปกเกล้า, คุ่มครอง
ปโกฎิ	ชื่อมาตรานับเท่ากับหนึ่งร้อยแสนล้าน
ปฎิภูด	สกปรก, น่ารังเกียจ
ปฎิบัติการกิจ	ทำหน้าที่
ปฎิภาณ	เขาวนัไวในการกล่าวแก้หรือโต้ตอบเป็นต้นได้จับพลันทันทีและแยกคาย
ปฎิสันธิ	เกิด, กำเนิด, ถือกำเนิด
ปฐมวัย	วัยต้น, วัยเด็ก, วัยเยาว์
ปณิธาน	การตั้งความปรารถนา
ปทุมมา	ดอกบัว
ปม	ข้อยุ่งที่แก๊ยาก
ปรัสเซีย	สัตว์พวกพยาธิที่อาศัยอยู่ในมนุษย์และสัตว์
ประกาศ	ข้อความที่แจ้งให้ทราบทั่วกัน
ประคอง	พยุงให้ทรงตัวอยู่ ช่วยพยุงไม่ให้เซไม่ให้ล้ม
ประจัญ	ต่อสู้, สู้รบ
ประจ้อประแจ้	ประจบประแจง, นอเลาะ, ออเซาะ
ประจักษ์	ปรากฏชัด

คำศัพท์	คำแปล
ประจัญ	ผจญ, เผชิญ, ปะทะต่อสู้, ต่อสู้
ประจัญบาน	รบอย่างตะลุมบอน
ประจวร	ป่วย, เจ็บป่วย, เจ็บไข้, ล้มป่วย, ไม่สบาย
ประจัน	แข่งขันเพื่อให้รู้ว่าใครจะแสดงได้ดีกว่าหรือเก่งกว่ากัน
ประณต	น้อมไหว้, ไหว้, วันทา
ประณม	การน้อมไหว้
ประคิประคอบ	บรรจงทำในสิ่งงดงามและละเอียดลออยิ่งขึ้น
ประดิษฐ์	ที่จัดทำขึ้นให้เหมือนของจริง ที่จัดทำขึ้นไม่เหมือนธรรมชาติ
ประดิษฐ์ฐาน	ตั้งไว้ (ใช้แก่สิ่งที่เคารพนับถือ) แต่งตั้งไว้ในตำแหน่งสูง
ประดิษฐ์ฐาน	ตั้งไว้ (ใช้แก่สิ่งที่เคารพนับถือ) แต่งตั้งไว้ในตำแหน่งสูง
ประเด็น	ข้อความสำคัญของเรื่องที่แยกหยิบยกขึ้นพิจารณา
ประเดิม	เริ่มต้นหรือเริ่มแรกในการซื้อหรือขายเป็นต้น (มักใช้ในลักษณะที่เกี่ยวกับพิธีการหรือโศกกลาง)
ประเดี๋ยว	ชั่วระยะหนึ่ง, ชั่วขณะหนึ่ง, ชั่วครู่หนึ่ง
ประติมากรรม	ศิลปะสาขาหนึ่งในจำพวกจิตรศิลป์เกี่ยวกับการแกะสลักไม้ หินอ่อน โลหะ เป็นต้น ให้เป็นรูปหรือลวดลายต่างๆ
ประทับ	นั่ง, อยู่
ประทับใจ	ซาบซึ้งใจ, จับใจ, ติดใจ, ชื่นชม, ต่อกใจ, ตรึงใจ, ชื่นชอบ, ติดอกติดใจ, ฝังใจ
ประทับตรา	กดตราลงบนเอกสาร
ประทาน	ให้, แจก, มอบให้, ยื่นให้
ประเทือง	เพิ่มพูน, เสริม, ทำให้ดีขึ้น, ทำให้รุ่งเรืองขึ้น, ส่งเสริม, เพิ่มเติม
ประนม	ยกกระพุ่มมือ, ยกมือขึ้นกระพุ่ม
ประพันธ์	นิพนธ์, แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง, ร้อยเรียง, เขียน
ประเพณี	สิ่งที่นิยมถือประพฤติปฏิบัติสืบๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี

คำศัพท์	คำแปล
ประมุข	ผู้เป็นใหญ่เป็นหัวหน้าของประเทศหรือศาสนาเป็นต้น
ประยงค์	ชื่อไม้พุ่มชนิด <i>Aglaia odorata</i> Lour. ในวงศ์ Meliaceae ดอกกลมเล็กๆ สีเหลือง ลักษณะคล้ายไขปลาคูก ออกเป็นช่อตามง่ามใบ กลิ่นหอม
ประโยชน์	ผลดี, คุณประโยชน์
ประวัติ	เรื่องราวว่าด้วยความเป็นไปของคน สถานที่ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ประวัติการณ์	เหตุการณ์ที่มีค่าควรบันทึกหรือจดจำไว้
ประวัติศาสตร์	วิชาว่าด้วยเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเรื่องราวของประเทศชาติเป็นต้นตามที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน
ประวิง	หน่วง, ถ่วง
ประสงค์	อยาก, ต้องการ, ประารถนา, หวัง
ประสบการณ์	ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา
ประสาน	ทำให้เข้ากันสนิท
ประสิทธิภาพ	ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการงาน
ประสูติ	เกิด (คำราชาศัพท์)
ประเสริฐ	วิเศษ, เลิศ, ดีเลิศ, ดีที่สุด, ยอดเยี่ยม, เป็นเยี่ยม
ประหนึ่ง	ราวกับ, คล้าย, ดุจ
ประหม่า	สะทกสะท้าน, พรันใจ, กระดาก, ขวยเขิน, ขี้อาย, กระดากอาย, เหนียม
ประหลาด	แปลกผิดปกติหรือมิได้คาดหมายว่าจะเป็นไปได้
ประหวั่น	รู้สึกหวั่นกลัว
ประหัตประหาร	เข่นฆ่า, สังหาร, กำจัด, สำเร็จโทษ
ประหาร	ฆ่าให้ตาย, กำจัดให้ตาย
ปรัชญา	วิชาว่าด้วยหลักแห่งความรู้และความจริง
ปรากฏ	บังเกิด, มีขึ้น, อุบัติ, เกิดแสดงตัวให้เห็น, ให้เห็นเป็นรูปร่าง
ปราชญ์	ผู้มีปัญญารอบรู้
ปรารถนา	มุ่งหมาย, อยากได้, ต้องการ, หมาย, อยาก, ประสงค์, หวัง
ปรารภ	เอ่ย, เปเรย, กล่าวถึง, เอ่ยถึง
ปรารมภ์	วิตก, รำพึง, ครุ่นคิด

คำศัพท์	คำแปล
ปราศจาก	พ้นไป, ไม่มี
ปราศรัย	พูด, อภิปราย
ปราสาท	เรือนมียอดเป็นชั้นๆ สำหรับเป็นที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดินหรือเป็นที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ปริศนา	สิ่งหรือถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนงำเพื่อให้แก้ให้ทาย
ปรีชา	ความสามารถ, ปัญญาสามารถ, ความรอบรู้
ปรีชาชาญ	มีความรู้จัดเจนจนชำนาญ
ปรีดา	ดีใจ, อิ่มใจ, ปลื้มใจ, ยินดี, อิ่มเอม, สุขใจ
ปรีกษา	หารือ, ขอความเห็น, ขอคำแนะนำ, พิจารณาหารือ
ปฤจฉา	คำคุณศัพท์ที่เป็นคำถาม เช่นคำ อะไร
ปลอด	ไม่มีสิ่งชนิดอื่นปน
ปลอดบขัญญ	ปลอดบโยนหรือบำรุงขวัญให้มีกำลังใจ หรือหายตกใจ
ปลาตะเพียน	ชื่อปลาน้ำจืดบางชนิดของบางสกุลในวงศ์ Cyprinidae หนองสน แก้วคัสสิ ขาวเงินขอบเรียบ ที่มีลำตัวสั้นป้อมแบนข้าง
ปลานิล	ชื่อปลาน้ำจืด ลำตัวสีเขียวอมน้ำตาลหรืออมเหลือง มีจุดดำต่างทั่วตัว
ปลาร้า	ปลาหมักเกลือใส่ข้าวคั่วใช้เป็นเครื่องจิ้ม
ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	คนที่มีอำนาจมากกว่าหรือเป็นผู้ใหญ่กว่า แต่มักข่มเหงและเอารัดเอาเปรียบผู้น้อยเสมอ
ปลิด	เอามือบิดทำให้ผลไม้หลุดจากขั้ว, ทำให้หลุด
ปลุสตัดว์	สัตว์เลี้ยงใช้แรงงานเช่น ช้าง ม้า แพะ แกะ วัว ควาย
ป้องปิด	เอามือกันและปิดสิ่งที่เข้ามาพัดวันกับตัวให้พ้นออกไป
ปะหนัน	ชื่อเรียกต้นตัวผู้ของเตยทะเล (Pandanus odoratissimus Linn.) ในวงศ์ Pandanaceae ขอบใบและกาบหุ้มดอกมีหนาม ดอกมีกลิ่นหอม
ปักยัดได้	ภูมิภาคที่อยู่ตรงข้ามกับภาคเหนือ
ปัจจามิตร	ศัตรู
ปัจจุบัน	เวลาเดี๋ยวนี้, เวลาไม่ใช่ออดีต ไม่ใช่อนาคต

คำศัพท์	คำแปล
ปัดพิ	แผ่นดิน
ปั่นน้ำเป็นตัว	พูดโกหก กุเรื่องราวขึ้น โดยไม่มีมูลเหตุของความจริง
ปาง	ครั้ง, คราว, เมื่อ
ปาฐกถา	การกล่าวถ้อยคำหรือเรื่องราวทางวิชาการที่กล่าวหรือบรรยายในที่ชุมนุมหรือในห้องเรียนชั้นอุดมศึกษา
ปาดเหงื่อ	ใช้มือกวาดเหงื่อออก
ป่าโปร่ง	ป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นไม่หนาแน่นนัก
ปาล์ม	ชื่อเรียกไม้ต้นหรือไม้พุ่มในวงศ์ Palmae ชนิดที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ
ปาล์ม	ชื่อเรียกไม้ต้นหรือไม้พุ่มในวงศ์ Palmae ชนิดที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ
ปาละเมาะ	ที่โล่งซึ่งประกอบด้วยไม้พุ่มเล็กๆ เป็นหย่อมๆ
ปิดทองหลังพระ	ทำความดีแต่ไม่ได้รับการยกย่อง เพราะไม่มีใครเห็นคุณค่าหรือรับรู้ถึงคุณค่าความดีที่กระทำ
ปิตุรงค์	พ่อ
ปิติ	ความปลาบปลื้มใจ, ความอิ่มใจ
ปีพาทย์	เครื่องประโคมที่มีปีเป็นหลัก และประกอบด้วยกลองใหญ่ ตะโพน ฆ้องวง ฯ
ปิ้งกี	เครื่องสานคล้ายรูปคล้ายเปลือกหอยแครง ใช้สำหรับโกยดิน
ปฤชชน	มนุษย์, สามัญชน, บุคคล, คน
ปุย	สิ่งที่ช่วยบำรุงพันธุ์ไม้ให้งอกงามเติบโต
เปรมปรีดา	อิ่มอกอิ่มใจ, ปลาบปลื้มใจ
เปรื่องปราด	ฉลาด, หลึกแหลม, เก่ง, เชี่ยวชาญ
เปอร์เซ็นต์	จำนวนที่เทียบเป็นส่วนร้อยหรือร้อยละ
เปิดผย	ไม่ปิดบัง
เปี่ยม	มีเต็มที, มีบริบูรณ์
แป้งร่ำ	แป้งที่ปรุงด้วยน้ำหอม
แปรรูป	กระทำด้วยประการอันใดให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิมเพื่อถือเอาวัตถุประสงค์หรือผลพลอยได้จากวัตถุประสงค์เดิม
แปลงกาย	เปลี่ยนรูปร่างทั้งหมดให้กลายเป็นอีกรูปกายหนึ่ง

คำศัพท์	คำแปล
แป๊ะเจี๊ยะ	เงินกินเปล่า
โปรแกรม	ชุดคำสั่งที่กำหนดระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์
โปรดเกล้า	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม, กรุณา
โปรตีน	สารประกอบอินทรีย์เชิงซ้อนของไนโตรเจน มีโมเลกุลขนาดใหญ่ ประกอบด้วยกรดอะมิโนหลายชนิดเชื่อมโยงกัน เป็นสารประกอบที่สำคัญยิ่งต่อสิ่งมีชีวิตทุกชนิดซึ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อสร้างเนื้อเยื่อของร่างกาย
ไปรษณียากร	ดวงตราค่าธรรมเนียมสำหรับส่งจดหมายหรือไปรษณีย์ภัณฑ์ทางไปรษณีย์

หมวดอักษร ผ

คำศัพท์	คำแปล
ผกา	ดอกไม้
ผกก	ยกหัวขึ้นน้อยๆ
ผจญภัย	จับคู่เกี่ยวกับภัย
ผลประโยชน์	ประโยชน์ที่เป็นผล
ผลัดเปลี่ยน	ผลัดกันประจำหน้าที่
ผลุง	อาการที่ทิ้งหรือปาลังของไปโดยเร็ว
ผสมผสาน	ทำให้เข้ากันสนิท
ผอง	ทั้งปวง, ทั้งหมด
ผ่อง	เปล่งปลั่ง, สดใส, ผ่องแผ้ว, ผ่องใส
ผ่อนผัน	ยืดเวลา
ผอบ	ตลับมีเชิงมียอด
ผ้อย	อาการที่ร่วงหรือหล่นไปโดยเร็วหรืออาการที่หลับไปโดยเร็ว
ผันสวน	กลับไปกลับมา
ผาดแผลง	ยิงไปโดยเร็ว

หมวดอักษร ผ

คำศัพท์	คำแปล
ฝากผีฝากไข้	พึ่งพาอาศัยได้ทั้งยามเจ็บไข้ได้ป่วยหรือเมื่อตายไปแล้ว
แฝง	หลบ แอบ ซ่อน เร้น โดยอาศัยสิ่งกำบัง

หมวดอักษร พ

คำศัพท์	คำแปล
พงศ์	วงศ์, ตระกูล, เหล่ากอ, วงศ์วาน
พงศ์พันธุ์	พวกพ้องที่เนื่องมาแต่วงศ์
พงศาวดาร	เรื่องราวของเหตุการณ์เกี่ยวกับประเทศชาติหรือพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของประเทศชาตินั้น
พจนานุกรม	หนังสือสำหรับค้นความหมายของคำที่เรียงลำดับตามตัวอักษร
พจนารถ	คำพูด
พนาลี	แนวป่า
พยับน้ำ	ผงกสิริษะ, กัมสิริษะ
พยาธิ	ชื่อสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังซึ่งอย่างน้อยในระยะหนึ่งของชีวิตจะเป็นปรสิตอยู่ในมนุษย์และสัตว์
พยุง	ประคองให้ทรงตัวอยู่, ประคองให้อยู่ในสภาพปกติ, ระวังไม่ให้ล้มไม่ให้ชวนเซ
พยุหโยธา	ยกกองทัพไปรบ, เดินทัพ, ยกทัพ
พรมแดน	ขีดขั้นเขตแดน, แดนต่อแดน
พรรค	หมู่คนที่เข้าร่วมกันเป็นพวกเป็นฝ่าย เช่น พรรคการเมือง
พรรณนา	กล่าวเป็นเรื่องเป็นราวอย่างละเอียด ให้ผู้ฟังนึกเห็นเป็นภาพ
พรรษา	ฤดูฝน, หน้าฝน
พรหม	ชื่อพระเป็นเจ้าของผู้สร้างโลกตามศาสนาพราหมณ์, เทพในพรหมโลก จำพวกมีรูป เรียก รูปพรหม
พร้อมเพรียง	ครบถ้วน

คำศัพท์	คำแปล
พระเขนย	หมอน
พระชนนี	แม่
พระทนต์	ฟัน
พระทรวง	อก
พระทัย	ใจ
พระแท่น	เตียง
พระขำรงค์	แหวน
พระธิดา	ลูกสาว
พระนัคดา	หลาน
พระนารายณ์	ชื่อหนึ่งของพระวิษณุซึ่งเป็นพระเจ้าองค์หนึ่งของศาสนาพราหมณ์
พระนาสา	จมูก
พระนิพนธ์	งานเขียน (ใช้กับพระมหากษัตริย์)
พระนิเวศน์	ค้ำหนัก, ปราสาท
พระเนตร	ตา
พระบรมมหาราชวัง	ที่อยู่ของพระเจ้าแผ่นดิน
พระบรมราชวินิจฉัย	ตัดสิน, ชี้ขาด
พระบรมราชโองการ	คำสั่ง
พระบรมราชาวาท	คำสอน
พระบาท	เท้า
พระปราง	แก้ม
พระปรารักษ์	ปราสาทที่มียอดสูงขึ้นไป มีปีกเพกาแยกเป็นกิ่งๆ อยู่ข้างบน
พระพักตร์	หน้า
พระพาย	เทพเจ้าแห่งลม บิดาของหนุมาน
พระพาหา	แขน
พระพิฆเนศ	ชื่อเทพองค์หนึ่ง มีเศียรเป็นช้างถือว่าเป็นเทพแห่งศิลปะ
พระภุชยา	ผ้านุ่ง
พระมหากษัตริย์คุณ	คุณอันยิ่งใหญ่
พระมารดา	แม่
พระราชทาน	มอบให้, ให้

คำศัพท์	คำแปล
พระราชธิดา	ลูกสาว
พระราชนัดดา	หลาน
พระราชนิพนธ์	เรื่องที่พระมหากษัตริย์ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น
พระราชบัญชา	สั่งการ
พระราชบัญญัติ	บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
พระราชปณิธาน	การตั้งความปรารถนา
พระราชพงศาวดาร	เรื่องราวของเหตุการณ์เกี่ยวกับประเทศชาติ หรือพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของประเทศชาตินั้น
พระราชมารดา	แม่
พระราชวัง	ที่อยู่ของพระเจ้าแผ่นดิน
พระราชหัตถเลขา	จดหมาย (ใช้กับพระมหากษัตริย์)
พระราชอุทยาน	สวน
พระราชโอรส	ลูกชาย
พระศอ	คอ
พระเศียร	ศีรษะ
พระส่นับเพลา	กางเกง
พระสาสิก	จมูก
พระหฤทัย	ใจ
พระหัตถ์	มือ
พระอัยกา	ปู่, ตา
พระอัยกี	ย่า, ยาย
พระอินทร์	ชื่อเทวราชผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์และชั้นจาตุมหาราช
พระอุระ	อก
พระโอรส	ลูกชาย, บุตรชาย
พระโอษฐ์	ปาก
พระันพริ้ง	รูตีกหัวนกกตัว
พรางพราย	ลักษณะที่กระจาย เห็นไม่ชัด

คำศัพท์	คำแปล
พรา้เพรียก	ร้องเรียกหากันอยู่ตลอดเวลา
พริกชี้หนู	ชื่อพันธุ์พริกเม็ดเล็กที่มีรสเผ็ดร้อน
พริ้ง	สวยงามมาก
พรินทร์	พิมพ์
พฤกษา	ต้นไม้
พฤษภ	ชื่อกลุ่มดาวรูปวัว เรียกว่า ราศีพฤษภ เป็นราศี 1 ในจักรราศี
พลบ	เวลาย่ำค่ำ, เวลาโพล้เพล้
พลัดพราก	จากกันไป, แยกออกจากกันไป
ปล้น	ฉับปล้น, หนัก
ปลับปลา	ที่ประทับชั่วคราวสำหรับรับรองพระเจ้าแผ่นดินและพระบรมราชวงศ์ชั้นสูง
พลาดพลั้ง	พลาดโดยไม่ตั้งใจ
ปล่าน	อาการเป็นไปในลักษณะป่วย วุ่น สับสน ลนลาน
ปลานามัย	ภาวะของร่างกายที่แข็งแรง และไม่เป็นโรค
พลิกแพลง	ดัดแปลง, เปลี่ยนแปลง, ปรับ
ปลุกปล่าน	ขวักไขว้, วุ่นวาย, จอแจ, คับคั่ง
พวกพ้อง	พรรคพวก, พวก
พสก	คนที่อยู่ในประเทศ ไม่ว่าจะเป็ผลเมืองของประเทศนั้น หรือคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประเทศ
พสกนิกร	พลเมือง, ประชากรราษฎร์, ประชากร
พสุธา	ผู้ทรงไว้ซึ่งทรัพย์สิน คือ แผ่นดิน
พะไล้	ชื่ออาหารแบบจีนชนิดหนึ่ง นำแกงปรุงด้วยเครื่องเทศ รสค่อนข้างหวาน
พะอืดพะอม	อาการคลื่นไส้อยากอาเจียน
พักตร์	หน้า, ใบหน้า
พัฒนา	ทำให้เจริญขึ้น, ทำให้ดีขึ้น
พัทธสีมา	เขตสังฆกรรมที่พระสงฆ์ได้กำหนดไว้เป็นหลักฐานตามวิธีการในพระพุทธชานูญาตเรื่องสีมา
พันธุกรรม	ลักษณะ นิสัย ตลอดจนโรคหรือความวิกลจริตบางอย่างที่ถูกหลานสืบมาจากพ่อแม่

คำศัพท์	คำแปล
พัลวัน	อย่างยุ่งเหยิงวุ่นวาย
พากเพียร	พยายามอย่างหนักโดยไม่นึกถึงอุปสรรค, มุ่งทำโดยไม่ทอดย
พ่าง	เพียง, เช่น, เหมือน, เทียบ
พารา	เมือง
พาล	เกเรระรานหาเรื่องคนอื่นไปทั่วอย่างไม่มีเหตุผล
พาสเวิร์ด	รหัสผ่าน
พิกล	แปลก
พิเคราะห์	ใคร่ครวญหรือพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ
พิฆาต	ทำลายล้างให้หมดสิ้นไป
พิจารณา	ตรวจตรา, ตรูตรง, สอบสวน, ไต่ตรง
พิจารณา	พินิจ, ตรูตรง, ใคร่ครวญ
พิธีพินัน	อย่างละเอียดลออเกินปกติ
พิทักษ์	ดูแลคุ้มครองให้ปลอดภัยจากอันตราย
พิธีกรรม	การประกอบพิธีบูชา, การปฏิบัติในการทำพิธี
พิธีรีตอง	งานพิธีตามแบบตามธรรมเนียม
พินิจ	อย่างตั้งใจหรืออย่างระมัดระวัง
พิบัติ	สิ่งที่เป็นภัยหรือความเดือดร้อนที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมาก
พิพิธภัณฑ์	สถานที่ซึ่งเก็บสิ่งของต่างๆ รวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา
พิมาน	ที่อยู่หรือที่ประทับของเทวดา
พิไร	รำพัน, ร่ำว่า, ร่ำร้อง, ร่ำไร
พิลึก	ผิดปกติ, แปลกประหลาดไปจากธรรมดา
พิศ	เพ่งดู
พิสูจน์	ชี้แจงให้รู้เหตุผล, แสดงให้เห็นจริง
พีระมิด	สิ่งก่อสร้างที่มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ด้านข้างทั้ง 4 เป็นรูปสามเหลี่ยม มีปลายสุดไปบรรจบกันที่ยอด
พึมพำ	เสียงอย่างเสียงคนพูดหรือบ่นค่อยๆ
พุทธรักษา	ชื่อไม้ล้มลุก มีเหง้า ขึ้นเป็นกอ ดอกสีต่าง ๆ
พุทธศาสนพุทธานิกชน	ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา

คำศัพท์	คำแปล
พู่ทอง	บวมขึ้นมา, พูขึ้นมา, โป่งขึ้นมา (ใช้แก่ผิวหนัง)
พู่กัน	เครื่องเขียนรูปภาพ ตอนปลายที่ใช้เขียนเป็นพู่ขนสัตว์
เพ่ง	พิศ, จ้องดู, เพ่งพิศ, เพ่งพินิจ
เพชรฆาต	เจ้าหน้าที่ประหารชีวิตนักโทษที่ต้องโทษถึงตาย
เพชรรูจี	เพชรที่เป็นประกายแวววาว
เพรียก	ร้องเรียกด้วยเสียงเซ็งแซ่
เพลงยาว	หนังสือหรือจดหมายถึงคู่รัก แต่งเป็นกลอนแสดงข้อความรักหรือตัดพ้อ
เพลิดเพลิน	มีความสุขอยู่กับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนไม่สนใจสิ่งอื่น
เพลิน	อย่างสนุกสนาน, อย่างที่ไม่น่าเบื่อ
พลั้งพลาด	พลั้งพลาดไป, ทำผิดพลาดไปจนเสียที
เพศสัมพันธ์	เซ็กซ์, การร่วมเพศ
เพื่อฝัน	มุ่งคิดหรือพูดโดยที่ไม่มีสาระหรือไม่มีวันเป็นความจริงขึ้นมาได้
เพาเวอร์พอยท์	โปรแกรมนำเสนองาน
เพาะเมล็ด	ทำให้เมล็ดงอก
เพิง	สิ่งปลูกสร้างมีทั้งชนิดชั่วคราวขนาดเล็ก และชนิดถาวร ประกอบด้วยหลังคาปีกเดียว
เพิงผา	หินบริเวณหน้าผาที่มีลักษณะคล้ายหลังคายื่นออกมา
โพงพาง	เครื่องมือดักปลาชนิดหนึ่ง เป็นถ่วงตาข่ายรูปยาวรี ใช้ผูกกับเสาใหญ่ 2 ต้นที่ปักขวางลำน้ำ สำหรับจับปลาทุกขนาด
โพงม	ท้องฟ้า
โพระดก	นกตัวอ้วนป้อมสีเขียว หน้าสีแดง เหลือง หรือน้ำตาล ปากหนาแข็งแรง ปลายแหลมใหญ่ มีขนแข็งตรงโคนปาก
โพล์เพล้	เวลาพลบค่ำ, เวลาจวนค่ำ
ไพรวัน	ป่า, ไพร
ไพรสัณฑ์	ป่า, ไพร
ไพรเราะ	เพราะ, เสนาะ
ไพล่	จงใจไปทำอย่างแต่กลับไปทำอีกอย่างหนึ่ง

หมวดอักษร ฟ

คำศัพท์	คำแปล
ฟอนต์	แบบตัวอักษร
ฟากฟ้า	ส่วนเบื้องบนที่มองเห็นครอบคลุมแผ่นดินอยู่
ฟายน้ำตา	มีน้ำตาอาบหน้า, น้ำตาไหลออกมามาก
ฟาร์ม	อาณาบริเวณที่ใช้ทำการเกษตรกรรม
ฟื้น	กลับคืนมาใหม่, กลับดีขึ้นหรือเจริญขึ้น
ฟุ้งเฟื่อง	เซียวชาญ, ชำนาญ, (ใช้แก่สติปัญญา)
ฟูก	ที่นอนใหญ่ที่ขัดด้วยนุ่น
ฟุ้งพ่าย	อย่างมากมายล้นเหลือ
เพื่อน	หลง, หลงๆ ลืมๆ, เลื่อน, ฟันเพื่อน
โพลเดอร์	ระเบียบแฟ้มข้อมูลบนหน้าจอคอมพิวเตอร์
ไฟล์	แฟ้มข้อมูล

หมวดอักษร ภ

คำศัพท์	คำแปล
ภพไตร	ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ, ตามไสยศาสตร์ว่า สวรรค์มนุษย์โลก บาตาล
ภวังค์	ความเป็นอยู่โดยไม่รู้สึกรู้สึ, จิตที่กำลังลืมตัว
ภักดี	จงรักหรือซื่อสัตย์ต่อด้วยความเลื่อมใสอย่างยิ่ง
ภัยพิบัติ	อันตรายที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
ภัสสร	แสงสว่าง, รัศมี
ภาค	สิ่งที่แบ่งจากสิ่งรวมหรือส่วนรวมทั้งหมด
ภาวะ	ความมี, ความเป็น
ภาษาถิ่น	ภาษาที่มีสำเนียงพูดหรือคำศัพท์ที่แตกต่างกันไปตามผู้ใช้ที่อยู่ในถิ่นนั้นๆ เช่น ภาษาถิ่นเหนือ
ภุมรี	แมลงผึ้ง แมลงภู่

คำศัพท์	คำแปล
ภูมิใจ	รู้สึกว่ามีเกียรติยศ
ภูมิปัญญา	พื้นความรู้ความสามารถที่มีอยู่
ภูมิศาสตร์	วิชาที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสังคมที่ปรากฏในดินแดนต่างๆ ของโลก
กวนไฉน	พระเจ้าแผ่นดิน
กฤษา	เครื่องนุ่งห่ม
เกทภัย	ภัยต่างๆ
โภชนาการ	ความสัมพันธ์ระหว่างอาหารกับกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต

หมวดอักษร ม

คำศัพท์	คำแปล
มงคล	เหตุที่นำมาซึ่งความเจริญ
มณฑก	ปิ่นเล็กยาวชนิดหนึ่ง, กบ
มณฑล	เขตปกครองที่แบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ๆ
มณฑิย	ที่อยู่ของกษัตริย์
มดตะนอย	มดมีสีดำเมื่อต่อยทำให้เจ็บปวด
มนต์	คำเสกเป่าที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์
มนต์สะกด	เวทมนตร์ที่ทำให้เกิดอาการเคลิบเคลิ้ม
มนุษยธรรม	ธรรมของมนุษย์ มักหมายถึงความเมตตาผู้อื่น
มนุษย	มนุษย์
มโนจริยา	กิริยาที่แสดงออกทางใจ
มโนภาพ	ความคิดเห็นเป็นภาพขึ้นในใจ
มโนราห์	ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง
มรคา	ทาง
มรณภาพ	ตาย (ใช้กับพระสงฆ์)

คำศัพท์	คำแปล
มรณา	ตาย, สิ้นใจ, ดับชีพ, ถึงแก่กรรม
มรรคา	เส้นทาง, ทางเดิน, ทางผ่าน, ทาง, วิถีทาง, แนวทาง
มฤตยู	ความตาย
มลภาวะ	ภาวะอันเกิดจากความมัวหมองหรือความสกปรก
ม้วย	ตาย, สิ้นสุด, มอดหมด, สิ้น, เสียชีวิต, ล่วงลับ,
ม้วยมรณ	ตาย, สิ้นสุด, สิ้น, เสียชีวิต
มหรสพ	การแสดงหรือการละเล่นต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อความรื่นเริง
มหันตภัย	อันตรายอย่างใหญ่หลวง
มหาชน	ชนหมู่มาก
มหाराช	คำซึ่งมหาชนถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าแผ่นดิน
มหิงสา	ควาย, กระบือ
มเหสี	ชายาของพระเจ้าแผ่นดิน
มโหสถ	ผู้มียาประเสริฐ
มอนิเตอร์	จอภาพ
มอมแมม	เปรอะหรือเปื้อนด้วยสิ่งสกปรก, ไม่สะอาดหมดจด
มักง่าย	มีนิสัยชอบเอาแต่ความสะดวกเข้าว่า
มักคุเทศก์	ผู้นำทาง (มักนำเที่ยวและอธิบายประกอบ)
มัจฉา	ปลา
มัชฌิม	กลาง, ปานกลาง
มณฑานศิลป์	ศิลปะการออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์ต่างๆ, วิชาว่าด้วยการประดับตกแต่ง
มัชยา	สัตว์เลือดเย็น มีกระดูกสันหลัง ร่างกายแบ่งเป็นส่วนหัว ลำตัว และหาง ส่วนใหญ่หายใจทางเหงือก มีครีบใช้ช่วยในการเคลื่อนไหว บางชนิดมีเกล็ด บางชนิดไม่มี รูปร่างลักษณะ ขนาด และพฤติกรรมแตกต่างกันมากมาย พบทั้งในทะเลและแหล่งน้ำจืด
มัสยิด	สถานที่ซึ่งอิสลามิกชนใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม
มัสสุ	คนที่ขึ้นเหนือริมฝีปากบนของคน
มาตรแม่น	ถึงแม่น, ถ้าแม้ว่า, แม้ว่า
มาน	มี

คำศัพท์	คำแปล
มารยา	การลวง, การสร้างทำ, เล่ห์กล, เล่ห์กระเท่, มารยาสาโดย
มาศ	ธาตุแท้ชนิดหนึ่งเนื้อแน่นมาก สีเหลืองสุกปลั่ง เป็นโลหะมีค่า
มิตร	เพื่อนรักใคร่คุ้นเคย
มิตรภาพ	ความเป็นเพื่อน
มีมั่ง	มั่งมี
มุง	รุมกันเข้าไปดูอย่างไม่มีระเบียบ, เอาวัสดุบางอย่าง เช่น กระเบื้องหรือจาก เป็นต้น ปิดส่วนบนของเรือนหรือหลังคาเพื่อกันแดดกันฝน
เมขลา	ชื่อเทพธิดาประจำมหาสมุทร มีดวงแก้วประจำตัวเชื่อกันว่า ฟ้าแลบในวันฝนตก คือ การเล่นลูกแก้วของนางเมขลา
เมฆ	ไอน้ำที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนลอยอยู่ในอากาศ
เมรุ	ที่เผาศพ หลังคาเป็นยอดมีรั้วล้อมรอบ
เมามัว	หลงระเริง กลุ่มหลงเมามัว
เมาลี	จอม, ยอด, ผมจุก
เมาส์	อุปกรณ์ขนาดเล็กเป็นตัวทำให้เคลื่อนย้ายตัวชี้ตำแหน่ง
เมียงมอง	เมียง, เมียงๆ มองๆ
เมื่อขล้า	อาการเพลียของกล้ามเนื้อแขน ขา เป็นต้น
แม่โพสพ	เทพธิดาประจำข้าว, เจ้าแม่แห่งข้าว
โมลี	จอม, ยอด, ผมจุก
โมหะ	ความลุ่มหลง ขลาดกลัว
โมหันธ์	ความมืดมนด้วยความหลง
ไม้ยมก	เครื่องหมายรูปดังนี้ ๆ สำหรับอ่านข้อความหรือข้อความข้างท้าย 2 หน
ไมยราบ	ชื่อไม้พุ่มขนาดเล็กชนิด <i>Mimosa pudica</i> Linn. ในวงศ์ Leguminosae ใบคล้ายใบกระเจดเมื่อถูกกระทบก็หุบราบไป
ไม้หึ่ง	ชื่อการละเล่น

หมวดอักษร ย

คำศัพท์	คำแปล
ยกเว้น	ไม่เกี่ยวข้อง, กันเอาออก
ยลยิน	ได้เห็น และได้ยิน
ยศ	เครื่องกำหนดหมายฐานะหรือชั้นของบุคคล
ยอก	ทิม, ตำ, ปวด, เมื่อย
ยอกร	ยกมือไหว้
ย่อความ	ตัดเนื้อความให้เหลือแต่ใจความ, ย่นเนื้อความให้น้อยลง
ย่อง	เดินอย่างไ้ปลายเท้าจดลงเบาๆ
योगโย	ผุดผ่องเป็นน้ำนวล
ย่อยับ	เสียดหายหรือสูญสิ้นไปอย่างมากมาย
ยักษิณี	นางยักษ์
ยับยั้งั้งใจ	คิดรอบคอบก่อนทำ
ยาน	อาการที่หย่อนลงหรือห้อยลงกว่าระดับที่ควรสมควรเป็นตามปกติ
ย่ำเกรง	เกรงด้วยความเคารพนับถือ
ยั้งยวด	เป็นยอด, ที่สุด
ยีนส์	หน่วยโครงสร้างทางทฤษฎีที่ประกอบกันเป็นส่วนหนึ่งของโครโมโซม ซึ่งตามคุณลักษณะทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตที่จะถ่ายทอดต่อไปยังลูกหลานและสามารถแปลงลักษณะฝ่าเหล่าได้ทั้งหน่วย
ยี่ห้อ	เครื่องหมายการค้า
ยั้งฉาง	โรงเก็บข้าว
ยุดิ	ตกลง, จบ, เลิก
ยุดิธรรม	อย่างเที่ยงธรรม, อย่างชอบธรรม, อย่างชอบด้วยเหตุผล
ยุดง	กล่าวชักชวนให้ทำสิ่งที่ไม่ควร
เยาวชน	บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และมีใจเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส
เยาะเย้ย	เยาะให้ได้อายและเจ็บใจ
เยือกเย็น	มีจิตใจหนักแน่นสุขุมไม่ฉุนเฉียว
เยื่อน	ไปหาเพื่อแสดงไมตรี

คำศัพท์	คำแปล
แบบขด	เข้าที, เหมาะสม
โยโส	มาจากคำว่า โยโส หมายถึง เย่อหยิ่งเพราะถือตัวว่ามียศ มีปัญญา มีความรู้ มีกำลัง มีทรัพย์ เป็นต้น
โยไพ	เยาะเย้ย พุดให้อาย

หมวดอักษร ร

คำศัพท์	คำแปล
รณรงค์	กระทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ ต้องการ
รถประจำทาง	รถยนต์ขนาดใหญ่รับผู้โดยสารไปตามเส้นทางประจำ
ร่มรื่น	มีใบดกทำให้ร่มและดูงาม
ร่มรื่น	มีใบดกทำให้ร่มและดูงาม
รวดราว	เจ็บปวดแผ่กระจายไปทั่ว, รู้สึกเจ็บปวดทุกข์ทรมานใจ
รวบรัด	ทำให้สั้นเข้าให้เร็วเข้า
รองพระบาท	รองเท้า
ร้องอึ้ง	ร้องดัง
ร้อนร่ำ	ร้อนกร้อนใจด้วยความกตัญญู
รอนแรม	เดินทางค้างคืนเป็นระยะๆ
รอมร่อ	เกือบจะ, จวนเจียน, หวาดหวัด,
ร้อยแก้ว	ความเรียงที่สละสลวยไพเราะเหมาะเจาะด้วยเสียงและความหมาย
ระคน	ปนหรือผสมให้เข้ากัน, คละกันเป็นกลุ่มเป็นพวก
ระงับ	ยับยั้งไว้, ทำให้สงบ
ระดู	เลือดประจำเดือนที่ถูกขับถ่ายจากมดลูกออกมาทางช่องคลอด
ระทด	สลด, เศร้าใจ
ระทม	โศกเศร้า, เศร้าโศก

คำศัพท์	คำแปล
ระบบ	ระเบียบเกี่ยวกับการรวมสิ่งต่างๆ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนให้เข้าลำดับประสานกันเป็นอันเดียว ตามหลักเหตุผลทางวิชาการ
ระบบสุริยจักรวาล	ระบบที่ประกอบด้วยดวงอาทิตย์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของแรงดึงดูด รวมทั้งดาวเคราะห์ใหญ่น้อยและบริวารของดาวเคราะห์
ระบอบ	แนวทาง, รูปแบบ, แบบแผน
ระเบียบ	แบบแผนที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติหรือดำเนินการ
ระย่อ	ไม่คิดสู้หรือขาดกำลังใจเพราะกลัว
ระยำ	ชั่วช้า, ต่ำช้า, เลวทราม, อับมงคล
ระลอก	คลื่นขนาดเล็ก
ระลึก	คิดเกี่ยวกับสิ่งที่ผ่านไปแล้ว
ระหกระเหิน	คั่นคั้นไปด้วยความลำบาก, เร่ร่อนไปด้วยความลำบากยากเย็น
ระอา	เบื่อหน่ายหรือหมดกำลังใจ เพราะถูกรบกวนทำให้เกิดรำคาญหรือมีเหตุติดขัดบ่อยๆ
รักษากรณ	เฝ้าดูแลเหตุการณ์
รักสามเส้า	ความรักระหว่างบุคคล 3 คน
รังเกียจ	ไม่พอใจ, ชิงชัง, ชัง, เกลียดชัง
รังสรรค์	แต่งตั้ง, สร้าง
รัดพระองค์	เข้มงวด
รันทศ	สลัดใจมาก, มีจิตใจหวนไหวนมาก เพราะความโศกสลด
รับช่วง	เข้ารับตำแหน่งต่อ, เข้ารับงานต่อ, เข้าครองตำแหน่ง
รางวัล	สิ่งของที่ให้ด้วยความชอบหรือให้เพื่อเป็นสินน้ำใจ
ราชทูต	ผู้นำพระราชสาสน์ไปประเทศอื่น, ผู้แทนชาติในประเทศอื่น, ตำแหน่งผู้แทนรัฐถัดจากอัครราชทูต
ราญรอน	รบ
ราตรี	กลางคืน, เวลามืดค่ำ
รามเกียรติ์	วรรณคดีเรื่องหนึ่ง ว่าด้วยพระรามทำศึกกับทศกัณฐ์
รามสูร	ยักษ์ตนหนึ่งตามเทพนิยายของอินเดีย เชื่อกันว่าเสียงฟ้าร้องเป็นเสียงรามสูรขว้างขวาน
รามัญ	มอญ

คำศัพท์	คำแปล
ร้าย	ชื่อคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองแบบหนึ่ง
รายงาน	เรื่องราวที่ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนอที่ประชุม ครู อาจารย์ หรือผู้บังคับบัญชา เป็นต้น
รายล้อม	เรียงวนรอบ
ร้ายแรง	ลักษณะที่เกี่ยวกับการจิตใจเต็มที่, อิมใจเต็มที่, เบิกบานใจเต็มที่
ราวี	รบทวน หรือเบียดเบียน โดยใช้กำลังรังแก
ราหู	ชื่อสุรตนหนึ่ง มีตัวขาดครึ่งท่อน เชื่อกันว่าเมื่อเวลามีสุริยคราสหรือจันทรคราส เป็นเพราะดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ถูกราหูอมเอาไว้
รำคาญ	เบื่อกวน
ริกเตอร์	หน่วยวัดความสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหว
รีน	แมลงพวกตัวบึ้งที่มีขนาดเล็กกว่าแมลงหิว
ริษยา	ไม่ยอมให้คนอื่นได้ดี
รื่นรมย์	สบายใจ, บันเทิง
รุ่งโรจน์	รุ่งเรือง
รุ่มร่าม	เกินพอดี, เกินที่ควรเป็น
รูปลักษณ์	รูปร่างลักษณะ สูง ต่ำ ดำ หรือขาว
เร้า	กระตุ้นเตือน, ปลุกใจ
เร้าใจ	ทำให้ลึกลับ
เรี่ยวแรง	แรงกำลังมาก
เรื่องสั้น	บันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะคล้ายนวนิยาย แต่สั้นกว่า โดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย
เรื่อมน้ำแล	ระบ่ำสากด้าข้าว
แรงบันดาลใจ	แรงคลใจ, แรงผลักดัน
แรงออกเว้า	แรงลดน้อยถอยลง
แร่ธาตุ	ธาตุหรือสารประกอบอนินทรีย์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
โรงงาน	อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรหรือใช้คนงาน

คำศัพท์	คำแปล
โรงละคร	โรงมหรสพ
โรมรัน	ต่อสู้
โรแมนติก	เกี่ยวกับรักๆ ใคร่ๆ
โรยรา	น้อยไป, เสื่อมไป
ไร้พรมแดน	ไม่มีขอบเขต, ไม่มีขีดจำกัด, ไม่มีอาณาเขตกำหนด

หมวดอักษร ฤ

คำศัพท์	คำแปล
ฤกษ์	คราว หรือเวลาที่กำหนด หรือคาดว่าจะให้ผล
ฤทธา	อำนาจศักดิ์สิทธิ์
ฤทธิ	อำนาจศักดิ์สิทธิ์

หมวดอักษร ฤ

คำศัพท์	คำแปล
ลดเลี้ยว	อ้อมไปอ้อมมา, คดไปคดมา
ลดหลั่น	ต่ำเป็นชั้นๆ, ตามลำดับชั้น
ลบหลู่	แสดงอาการเหยียดหยามต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือต่อผู้มีอุปการคุณ
ล้มลุกคลุกคลาน	ซวดเซ, ตั้งตัวไม่ติด, กระเสือกกระสน
ลองโน	จักจั่นขนาดใหญ่ที่มีลำตัว และปีกสีน้ำตาล มีอวัยวะทำเสียง ซึ่งเสียงจะเป็นเสียงห้าว ก้องกังวานได้ยินไปไกลๆ
ลออ	งาม, สวย, งามผุดผ่อง, สวยงาม
ละครนอก	ละครที่ผู้แสดงเป็นชายล้วนซึ่งราษฎรเป็นผู้จัดเล่น
ละมุนละไม	นุ่มนวล
ละโมบ	อยากได้ไม่รู้จักพอ
ละเลย	ไม่ทำหรือไม่เอาใจใส่ด้วยถือว่าไม่สำคัญ
ละห้อย	รู้สึกสะเทือนใจ ชวนให้โศกเศร้าเพราะคิดถึงหรือผิดหวัง
ลั่น	มีหรือทำให้มีเสียงดัง

คำศัพท์	คำแปล
ลาบ	อาหารชนิดหนึ่ง ใช้เนื้อสัตว์สับให้ละเอียดผสมด้วยเครื่องปรุง
ลามก	อูจาด, ลามกจกเปรต
ลายเซ็น	ลายมือชื่อที่เขียนหวัด
ลายลักษณ์อักษร	ข้อความอันเขียนเป็นหนังสือ
ลาวัณย์	ความงาม, ความน่ารัก
ลำเค็ญ	ลำบาก, ยากแค้น, ลำบากยากเข็ญ
ลำนำ	บทกลอนหรือบทเพลงที่เป็นทำนอง ใช้ขับร้อง
ลำไผ่	รายได้ที่หาได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำ
ลิเกป่า	การละเล่นของจังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดตรัง กระบี่ พังงา คล้ายละครและลิเกของภาคกลาง ภาษาที่ใช้เล่น ขึ้นต้นคำว่า บัง เช่น บังจะไปไหน
ลิขสิทธิ์	สิทธิแต่ผู้เดียวที่กฎหมายรับรองให้ผู้สร้างสรรค์กระทำการใดๆ เกี่ยวกับงานที่ตนได้ทำขึ้น อันได้แก่ สิทธิที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างไรหรือวิธีใด รวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปทำเช่นนั้นด้วย
ลิงค์	การเชื่อมโยง
ลีลา	ส่วนดีและลักษณะความเคลื่อนไหวของการดำเนินทำนองและลำนำ
ลืมเลือน	ค่อยๆ หายไปในความทรงจำ
ลือ	ลู่ของเหลน
ลือนาม	ลือชาปรากฏ, ขึ้นชื่อลือชา, โด่งดัง, ระเบิด, เลื่องชื่อ, เลื่องลือ, ลือเลื่อง, ลือชา, ลือชื่อ
ลูกบาศก์	ปริมาตรของวัตถุ คำนวณโดยเอากว้างคูณยาวคูณสูง หรือกว้างคูณยาวคูณหนา
ลูกปะหล่ำ	ลูกปะหล่ำหรือลูกปะวะหล่ำ เป็นเครื่องประดับสำหรับผูกข้อมือ มักทำเป็นลูกกลม ๆ สลักเป็นลวดลาย
ลูกมือ	ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย
เลศนัย	สิ่งที่ซ่อนเร้น

คำศัพท์	คำแปล
เลิศเลอ	ที่ยอดเยี่ยม
เลียน	เลียนจนเกลี้ยง
เลือนหาย	ค่อยๆ จางหายไป
แล่นเนื้อเถื่อ	รบกวนเบียดเบียน
โล่	เครื่องปิดป้องศัตรู รุกสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะหรือหนังดิบ ด้านหลังมีที่จับ มักใช้คู่กับดาบหรือหอก
โลกาภิวัตน์	การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง ซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น
โลดโผน	อย่างนำหวาดเสียวต่ออันตราย
โลดแล่น	มีบทบาทอยู่ในนั้น
โลมา	ชื่อสัตว์ทะเลขนาดใหญ่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

หมวดอักษร ว

คำศัพท์	คำแปล
วงเวียน	ที่ซึ่งมีรูปกลมเป็นที่รวมแห่งถนนหลายๆ สาย
วงศ์	กลุ่มของคนหรือสิ่งมีชีวิตที่มีความสัมพันธ์สืบเนื่องต่อกันทางเชื้อสาย
วงศ์หงส์	เชื้อสายกำเนิดที่ดี
วงศาคณาญาติ	เครือญาติ, ญาติพี่น้อง, วงศ์วาน, วงศ์ญาติ
วจี	คำพูด, ถ้อยคำ
วจีจรรยา	กิริยาที่แสดงออกทางวาจา คำพูด
วรรณกรรม	งานหนังสือ
วรรณคดี	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป
วรรณยุกต์	เครื่องหมายแสดงระดับเสียงสูงต่ำของคำในภาษาไทย
วรรณศิลป์	ศิลปะในการแต่งหนังสือ, ศิลปะทางวรรณกรรม
วลี	กลุ่มคำที่เรียงติดต่อกันเป็นระเบียบและมีกระแสความเป็นที่หมายรู้กันได้ แต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์

คำศัพท์	คำแปล
วัคซีน	ผลิตภัณฑ์ที่ประกอบด้วยเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรียที่ถูกฆ่าหรือทำให้มีฤทธิ์อ่อนแรงจนไม่เป็นอันตราย สำหรับฉีดเข้าสู่ร่างกายเพื่อกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันโรคซึ่งเกิดจากเชือนั้นๆ
วัง	ที่อยู่ของเจ้านาย
วัชพืช	พืชที่ไม่ต้องการ
วัฒนธรรม	สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ, วิถีชีวิตของหมู่คณะ
วันโรค	โรคนชนิดหนึ่งเกิดที่ปอดเป็นต้น ทำให้ร่างกายทรุดโทรมเสื่อมไปตามลำดับ
วัตถุประสงค์	สิ่งที่ตั้งใจว่าจะให้บรรลุถึงหรือให้ประสบความสำเร็จ
วันทา	ทำความเคารพโดยยกมือขึ้นประนม
วันเพ็ญ	วันกลางเดือนนับตามจันทรคติ คือ วันที่พระจันทร์ขึ้นเต็มดวง
วันสารท	เทศกาลทำบุญในวันสิ้นเดือน 10 โดยนำพืชพรรณธัญญาหารแรกเก็บเกี่ยวมาปรุงเป็นข้าวทิพย์ และข้าวมธุปายาสถวายพระสงฆ์
วันฮาเร็รายอ	วันฉลองการสิ้นสุดการถือศีลอด
วัยรุ่น	ระยะที่เข้าสู่ช่วงหนุ่มสาว
วัยวุฒิ	ความเป็นผู้ใหญ่โดยอายุ
วาจา	ถ้อยคำ, คำกล่าว, คำพูด
วาทศิลป์	ศิลปะการพูดที่ชวนฟังและน่าประทับใจ
วาน	ขอให้ช่วยทำแทนตัว, ขอความช่วยเหลือ
วานขึ้น	วันก่อนเมื่อวานนี้
วานร	ลิง
วายุปราน	สิ้นสุดสภาพของการมีชีวิต
วายุ	เทพเจ้าแห่งลม
วารดิถี	วาระซึ่งเป็นวันทางจันทรคติ
วารสาร	หนังสือที่ออกเป็นคราวๆ
วาสนา	กุศลที่ทำให้ได้รับลาภยศ
วิเคราะห์	พิจารณาอย่างละเอียด

คำศัพท์	คำแปล
วิจัย	การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา
วิจารณ์	ปัญหาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง
วิจิตร	ที่งามหยดย่อย
วิญญาณ	สิ่งที่เชื่อกันว่ามีอยู่ในกายเมื่อมีชีวิต เมื่อตายจะออกจากกาย ล่องลอยไปหาที่เกิดใหม่
วิดน้ำ	ตักน้ำสาตออกไป
วิตามิน	กลุ่มสารอินทรีย์ซึ่งเป็นสารอาหารจำเป็นที่ร่างกายต้องการแต่เพียงจำนวนน้อยๆ และจะขาดไม่ได้ หากขาดจะทำให้ก่อวิญะในร่างกายทำงานผิดปกติและเกิดโรคได้ สารกลุ่มนี้มีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตของร่างกาย บำรุงผิวพรรณ เหงือก ฟัน ตา และช่วยต้านทานโรค
วิถี	ทาง, เส้นทาง, สาย, แนว, ถนน
วิถีชีวิต	แนว, แนวทาง ในการดำเนินชีวิต
วิทยาลัย	สถานศึกษาในระดับสูง สอนวิชาชีพเฉพาะอย่าง
วิบากกรรม	ความลำบากทุกข์ยากจากผลกรรมที่ทำไว้
วิโยค	การจากไป, การพลัดพราก, ความร้าง, ความห่างเหิน
วิไล	งาม, สวย, สวยงาม
วิวัฒนาการ	กระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือคลี่คลายไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น
วิสัย	การมีคุณสมบัติเหมาะแก่การจดทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้, ลักษณะที่เป็นอยู่
วิหาร	ที่อยู่ของพระสงฆ์
วูวาม	พูดหรือทำอย่างรีบร้อนโดยไม่ใคร่ครวญให้ดีเสียก่อน
เวท	ถ้อยคำศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขึ้นเป็นมนตร์หรือคาถาอาคม เมื่อนำมาเสกเป่าหรือบริกรรมตามลัทธิวิธีที่มีกำหนดไว้ สามารถให้ร้ายหรือดีหรือป้องกันอันตรายต่างๆ ตามคติไสยศาสตร์ได้
เวทนา	รู้สึกเห็นใจในความเดือดร้อนหรือความทุกข์ของผู้อื่น, รู้สึกห่วงใยด้วยความเมตตากรุณา
เวทย์มนตร์	คำศักดิ์สิทธิ์ที่บริกรรมแล้วให้สำเร็จความประสงค์
เว็บ	ระบบการเชื่อมโยงสื่อหลายมิติเพื่อเรียกดูข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
เว็บไซต์	ที่อยู่ของข้อมูลต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต

คำศัพท์	คำแปล
เวร	ความทุกข์ที่เกิดจากการกระทำผิดหลักคำสอนหรือข้อห้ามในศาสนา, รอบผลัดในหน้าที่การงาน
เวหา	ฟ้า อากาศ
เวหาหาว	ท้องฟ้า
โวหาร	ชั้นเชิงหรือสำนวนแต่งหนังสือหรือพูด, ถ้อยคำที่เล่นเป็นสำบัดสำนวน
ไวพจน์	คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก
ไวรัส	เชื้อจุลินทรีย์ที่เล็กมาก ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยกล้องจุลทรรศน์ธรรมดา ไม่จัดเป็นเซลล์ มีทั้งที่ก่อโรคและไม่ก่อโรค
ไวรัสดับอักเสบ	เชื้อเชื้อโรคนิดหนึ่งที่เกิดในตับและทำให้ตับอักเสบ

หมวดอักษร ศ

คำศัพท์	คำแปล
ศรัทธา	ความเลื่อมใส
ศรัทธา	ความศรัทธา, ความเลื่อมใส, ความเชื่อถือ
ศศิ	ดวงจันทร์
ศศิธร	ดวงจันทร์
ศักดิ์	อำนาจ, แรง, พลัง
ศักดิ์ศรี	เกียรติ, เกียรติยศ, เกียรติศักดิ์
ศักราช	อายุเวลาซึ่งกำหนดตั้งขึ้นเป็นทางการ เริ่มแต่จุดใดจุดหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นที่หมายเหตุการณ์สำคัญ เรียงลำดับกันเป็นปีๆ
ศัตรูพืช	สัตว์และแมลงที่ทำลายต้นไม้
ศาล	องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี, ที่เทพารักษ์สถิต
ศิขราเมรุมาศ	เขาพระสุเมรุ
ศิโรเพชญ์	ฟ้าโพกศีรษะ
ศิลปวิทยา	ศิลปะและวิชาการ
ศิลปศาสตร์	วิชาต่างๆ ซึ่งไม่ใช่วิชาทางเทคนิค หรือทางอาชีพ

คำศัพท์	คำแปล
ศิลาจารึก	แผ่นหินที่มีการเขียนตัวอักษรเป็นรอยลึก
ศิลาแลง	หินชนิดหนึ่ง เมื่ออยู่ใต้ดินมีลักษณะอ่อน แต่ถูกลมแล้วแข็ง มีสีแดงอย่างอิฐเผา และเป็นรูพรุนเหมือนไม้เฟืองกิน
ศิวลึงค์	รูปนิตินาทนองค้พระศิวะหรือพระอิศวร ทำเป็นรูปอวัยวะเพศชาย ถือว่าเป็นวัตถุบูชาอันศักดิ์สิทธิ์ของพวกไศวะ
ศุกฤกษ์	เวลาเหมาะสม
เสวตฉัตร	เครื่องประดับยศสำหรับเป็นเครื่องประดับยศพระเจ้าแผ่นดิน และเจ้านายชั้นสูง, เครื่องหมายแห่งความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน
โศก	ที่เศร้าเสียใจ
โศกศัลย์	เศร้า, เศร้าสร้อย, เสียใจ,
ไศล	เขาหิน , หิน

หมวดอักษร ส

คำศัพท์	คำแปล
สงกา	สงสัย, เคลือบแคลง, ข้องใจ, กังขา, สนเท่ห์
สงบเสงี่ยม	ระงับกิริยาวางใจด้วยเจียมตัว
สงวน	ถนอมรักษาไว้, หวงแหนไว้
สังัด	สงบเสงี่ยมเพราะปราศจากเสียงรบกวน, ไร้ศัพท์สำเนียงใดๆ
สดับ	ฟัง
สดับรับฟัง	ฟังด้วยความเอาใจใส่, เงี่ยหูฟังด้วยความเอาใจใส่
สดุดี	คำยกย่อง, คำสรรเสริญ
สติ	ความรู้สึกรู้ตัว, ความระลึกได้, ความรู้สึกผิดชอบ
สถานการณ์	เหตุการณ์ที่กำลังเป็นไป
สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์	สถานศึกษาศิลปะการฟ้อนรำ และศิลปะการบรรเลงเครื่องดุริยางค์
สถาปนา	ยกย่องโดยแต่งตั้งให้สูงขึ้น
สถาปัตยกรรม	ศิลปะหรือวิชาว่าด้วยการก่อสร้าง

คำศัพท์	คำแปล
สถิติ	หลักฐานที่รวบรวมเอาไว้เป็นตัวเลขสำหรับเปรียบเทียบ
สนทนา	พูดคุยกันไปด้วยเรื่องต่างๆ
สนิทสนม	ชอบพอ, คู่กันเคยกันดี, เข้ากันได้ดี
สไบ	ผ้าที่มีลักษณะเป็นแถบยาวใช้ห่มพาดไหล่ของผู้หญิง
สภา	องค์การหรือสถานที่ประชุม
สภาพ	ความเป็นเองตามธรรมชาติของมัน, ลักษณะในตัวเอง
สมณเพศ	เพศพระภิกษุ, เพศบรรพชิต
สมดุล	เท่าเทียม, เสมอภาค, เท่ากัน, พอเหมาะ
สมบูรณ์	ครบถ้วน, พร้อม
สมประดี	รู้สึกตัว
สมภาร	พระที่เป็นเจ้าอาวาส
สมภาร	พระที่เป็นเจ้าอาวาส
สมโภช	งานฉลองในพิธีมงคล
สมมติ	คิดเรื่องที่มีได้เป็นจริงเสมือนว่าเป็นจริง
สมอง	ส่วนที่อยู่ภายในกะโหลกศีรษะ มีลักษณะนุ่มๆ หยุนๆ เป็นลูกคลื่น เป็นที่รวมประสาทให้เกิดความรู้สึก ฯลฯ
สมองกล	เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่รับข้อมูล ประมวลผลด้วยหลักการทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์ด้วยความเร็วสูง และแสดงผลผ่านอุปกรณ์ประกอบต่างๆ
สมาชิก	ผู้มีสิทธิและมีส่วนร่วมในสมาคมหรือองค์การใดๆ
สมาธิ	ภาวะที่จิตสงบนิ่งอยู่ในอารมณ์อย่างเดียว
สมานฉันท์	ความเห็นพ้องตรงกัน
สมุดพก	สมุดบันทึกผลการเรียน
สมุทร	ทะเลที่ลึกและกว้างใหญ่
สมุนไพร	ผลิตผลธรรมชาติได้จากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ ที่ใช้เป็นยาหรือผสมกับสารอื่นตามตำรับยา เพื่อบำบัดโรค บำรุงร่างกาย หรือใช้เป็นยาพิษ
สรองน้ำ	เอาน้ำรดหรือลงในน้ำเพื่อชำระกาย

คำศัพท์	คำแปล
สระ	ที่ฟัง
สรร	เลือก, คัด
สรรพนาม	คำแทนชื่อ
สรรพศัพท์	ศัพท์ทั้งหลาย
สรรพสินค้า	สินค้านานาชนิด, สินค้าทุกอย่าง
สรรพากร	อาการที่เก็บจากสิ่งที่เป็นเองหรือมีบ่อเกิดเป็นรายได้
สรรพวงค์	ร่างกายทั้งหมด
สรรเสริญ	กล่าวคำยกย่อง เชิดชู หรือ เทิดทูน, กล่าวคำชมด้วยความนิยมพอใจ หรือ เยินยอในคุณความดี
สรรวล	หัวเราะร่าเริง
สร้อย	คำต่อท้ายชื่อตั้ง โคลง ร่าย หรือบทเพลง เป็นต้น, คำที่เติมหรือประกอบ คำอื่นเพื่อให้ไพเราะหรือเพิ่มความ
สร้อยพระศอ	สร้อยคอ
สร้าง	คล้าย, ถอย, ทุเลา, หาย
สร้างเสก	ทำให้มีขึ้น
สรีระ	ร่างกาย, กาย, สกนธ์
สลดใจ	รู้สึกหดหู่ที่รู้ได้เห็นความทุกข์ หรือพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของผู้อื่น
สลบไสล	แน่นิ่งไม่ดิ้งกาย
สละสลวย	เป็นระเบียบเรียบร้อย
สลัก	ทำให้เป็นลวดลายหรือรูปภาพด้วยวิธีใช้สิ่วสกัด ตัด ตอก ดุน เป็นต้น หรือใช้สิ่งอื่นขีด ขีด ให้เป็นตัวหนังสือ เป็นต้น
สลาย	สิ้นสภาพไป
สวนสามพราน	ชื่อสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
สวรรค์	โลกของเทวดา
สวามิภักดิ์	ยอมตน หรือมอบตนอยู่ใต้อำนาจ
สวาหะ	มารดาของหนุมาน

คำศัพท์	คำแปล
สหาย	เพื่อนร่วมสุขร่วมทุกข์
สอดคล้อง	เข้ากันได้เหมาะเจาะ, ไปด้วยกันได้
สอบสวน	ถามเพื่อเทียบข้อเท็จจริงว่าจะลงรอยกันกับหลักฐานหรือพยานอย่างไรหรือไม่
ส่อเสียด	พูดให้แตกร้าง
สะกด	เขียนหรือบอกตัวอักษรที่ประกอบกันเป็นคำ, กลั่นไว้, ช่มไว้
สะอึก	ไหวตัวขึ้นทันทีด้วยความตกใจ เพราะไม่ทันรู้ตัวหรือไม่ได้นึกคาดหมายไว้เป็นต้น
สะท้อ	देंกลับ, ตีกลับ, กระทบ
สะเทือนใจ	มีจิตใจหวั่นไหวอย่างแรงและรวดเร็วในเมื่อมีสิ่งที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจมากระทบ
สะบัด	เคลื่อนไหวหรือทำให้เคลื่อนไหวไปเร็วและแรง เพื่อให้สิ่งที่ติดอยู่หลุดไป
สะพรั่ง	มีมากมายทั่วไป
สะล้อ	เครื่องดนตรีชนิดหนึ่งของภาคเหนือ
สะอื้น	ถอนใจสะท้อเป็นระยะๆ ตามปกติมักมีอาการร้องไห้รำไรควบคู่กันไป เหตุเพราะเสียใจระทมใจเป็นต้น
สังเกต	คอยจับตาดู, หมายจดจำไว้, ฟังหรือดูอย่างละเอียดละออ
สังขยา	การนับ, การคำนวณ
สังขาร	สิ่งที่ประกอบและปรุงแต่งขึ้นเป็นร่างกายและจิตใจรวมกัน
สังวาล	สร้อยเครื่องประดับชนิดหนึ่งใช้คล้องสะพายแล่ง
สังหาร	ฆ่า, ประหาร, ทำลายล้าง
สัง	คุณลักษณะที่ประกอบด้วยความจริง ความแน่แท้ ความซื่อตรง ไม่กลับเป็นอย่างอื่น
สังจา	คุณลักษณะที่ประกอบด้วยความจริง ความแน่แท้ ความซื่อตรง ไม่กลับเป็นอย่างอื่น
สังจร	ผ่านไปมา
สังญาณ	สัญลักษณ์, เครื่องแสดง, เครื่องหมาย

คำศัพท์	คำแปล
สัญลักษณ์	สิ่งที่กำหนดนิยามกันขึ้นเพื่อใช้ในหมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง
สัตย์	คุณลักษณะที่ประกอบด้วยความจริง ความแน่แท้ ความซื่อตรงไม่กลับเป็นอย่างอื่น
สั้นเครือ	ลักษณะของเสียงที่สั้นพรวดไม่แจ่มใส เรียกว่า เสียงเครือ
สันนิษฐาน	คาดคะเนโดยพิจารณาจากหลักฐาน
สันสกฤต	ชื่อภาษาในตระกูลอินเดีย-ยุโรป ซึ่งมีใช้ในวรรณคดีอินเดียโบราณ เช่น กัมภีร์ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท
สัประยุทธ์	สู้รบชิงชัยกัน
สัพยอก	เล่นหรือล้ออย่างไม่ได้คิดจริงจัง
สัมพันธ	ความผูกพัน
สัมมนา	การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผลของการสัมมนาถือว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้
สัมฤทธิ์	สำเร็จลุล่วงไปได้
สาตรา	อาวุธของมีคม
สาธารณ์	ที่ธรรมดาสามัญทั่วไป
สาธารณ์	ต่ำ, เลว
สาบสูญ	สูญหายไปอย่างไม่ทิ้งร่องรอยใดๆ
สามเหลี่ยมทองคำ	ชื่อเรียกสถานที่ที่เป็นเขตดินแดนติดต่อกันระหว่าง 3 ประเทศ คือ พม่า ไทย ลาว ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงราย
สามัญ	ปกติ, ธรรมดา
สามัญชน	คนที่ไม่ใช่เจ้านาย
สายสวาท	หญิงที่รักจับใจ
สายสัญญาณ	เส้นด้ายยาวๆ ที่พระถือ เมื่อเวลาสวดมนต์หรือที่เฝ้ามาวนรอบบ้านเพื่อให้เป็นมงคล
สายัณฑ์	เวลาเย็น, ตอนเย็น, เย็น
สารคดี	เรื่องที่เขียนเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ

คำศัพท์	คำแปล
สารท	เทศกาลทำบุญในวันสิ้นเดือน 10
สารทิส	ทั่วทุกทิศ, ทุกทิศทุกทาง
สารทุข์สุขดิบ	ข่าวคราวความเป็นไปหรือความเป็นอยู่
สารพิษ	สิ่งที่เป็นอันตราย เมื่อเข้าสู่ร่างกายซึ่งอาจทำให้ตาย เจ็บปวด หรือพิการได้
สารภาพ	ยอมรับผิดตามความเป็นจริง, ยอมรับว่าได้กระทำความผิด
สารานุกรม	หนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกแขนงหรือเฉพาะแขนงใดแขนงหนึ่ง มักเรียงตามลำดับอักษร
สาวเส้	ผู้หญิงที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น
สาหร่าย	ชื่อพืชชั้นสูงที่มีดอกบางชนิดซึ่งขึ้นอยู่ในน้ำ เช่น สาหร่ายพวงชะโด
สำแดง	ทำให้เห็นปรากฏ, ทำให้เห็น
สำนวน	ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่
สำเนียง	เสียง, น้ำเสียง, ทำนองเสียง
สำเภา	ชื่อเรือเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบจีน แล่นด้วยใบ
สำรวล	เปล่งเสียงแสดงความขบขัน ชอบใจหรือดีใจ
สำรอก	ขย้อนเอาสิ่งที่กลืนลงไปในกระเพาะแล้วออกมาทางปาก
สำราญ	อย่างมีความสุขเพราะได้ปล่อยอารมณ์
สำเร็จ	ที่ทำไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว, ลุล่วงไปได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์
สำส่อน	ที่ปะปนโดยไม่เลือก เช่น ในการคบค้าสมาคมหรือในการชองเสพเป็นต้น
สำเหนียก	ฟัง, กำหนดจดจำ
สำออง	งามสะอาดหมดจด
สิง	อยู่, เข้าอยู่, อาศัย
สิ่งแก้ว	สิ่งที่มีค่ามาก สิ่งที่ดีเยี่ยม
สิงขร	ภูเขา
สิงสู่	อาศัยอยู่ในที่ที่ไม่ใช่ของตน

คำศัพท์	คำแปล
สิ้นซาก	หมดสิ้นไปอย่างไม่มีเหลือ, ไม่เหลือร่องรอย
สินธุ์	แม่น้ำ
สิ้นเปลือง	หมดเปลือง, ร่อยหรอ
สิ้นฤทธิ์	ไม่มีแรงหรืออำนาจที่จะต่อสู้ต่อไป
สิริ	เหตุที่นำมาซึ่งความเจริญ
สิริโฉม	รูปร่างงาม, รูปทรงงาม, ลักษณะที่เห็นภายนอกงดงาม
สิดะ	ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างหนึ่งของคนไทยมุสลิมเป็นการต่อสู้ด้วยมือเปล่า เน้นลีลาการเคลื่อนไหวที่สง่างาม
สีข้าว	กะเทาะเปลือกข้าวออกด้วยเครื่องสี
สีหบัญชร	หน้าต่าง
สีกร่อน	กร่อนไปหรือผุพังเสียหายไปตามกาลเวลา
สืบสวน	แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด
สืบสาน	ปฏิบัติติดต่อกันมา, ถ่ายทอดติดต่อกันมา
สื่อ	ผู้หรือสิ่งที่ทำกรติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน
สื่อมวลชน	สื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน เช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์
สื่อสาร	ติดต่อ
สุกสกาว	ขาวสว่าง
สุขภาพจิต	ภาวะของจิตใจ
สุขสานต์	ความสงบสุข
สุคนธ์	ของหอม, เครื่องหอม
สุจริต	ความประพฤติที่ซึ่งตรง
สุดา	ลูกสาว, บุตรสาว, ลูกผู้หญิง
สุนทรพจน์	คำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญเป็นต้นกล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่างๆ
สุนทรียภาพ	ความงามในธรรมชาติหรืองานศิลปะที่แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจและรู้สึกได้

คำศัพท์	คำแปล
สุภาพบุรุษ	ชายที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย รู้กาลเทศะ และมีคุณธรรม
สุภามิต	ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติสอนใจ
สุราลัย	ที่อยู่ของเทวดา
สุริย์	พระอาทิตย์, ดวงอาทิตย์,
สุริยา	พระอาทิตย์, ดวงอาทิตย์
สุริโย	พระอาทิตย์, ดวงอาทิตย์
สุริย์ศรี	พระอาทิตย์, ดวงตะวัน
สุวรรณ	ทอง
สุจิตร์	ใบแสดงรายละเอียดต่างๆ ของรายการ
สุจิตร์	ใบแสดงรายละเอียดต่างๆ ของรายการ
สูญหาย	หมดไป, ไม่มีเหลือ, หาไม่พบ
เสด็จพระราชดำเนิน	ไป
เส้นโลมา	เส้นขน
เสน่ห์	ความรัก, ความชอบพอ
เสนาบดี	ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
เสนาะ	นำฟัง, เพราะ, ไพบระ
เสบียง	อาหารที่จะเอาไปกินระหว่างเดินทางไกล
เสเพล	ประพฤดิเหลวไหล ไม่เอางานเอាកาร
เสภา	ชื่อกลอนชนิดหนึ่งใช้จับเป็นเรื่องราวด้วยจังหวะและดนตรีอย่างหนึ่ง
เสวนา	พูดคุย
เสวย	รับประทาน, กิน
เสวยราชย์	ขึ้นครองราชสมบัติ
เสาะ	แสวงหา เสาะหา (เสาะ คือ คั้น สืบ แสวง)
เสียดสี	การบ่นโดยใช้อารมณ์, บ่นถึงข้อผิดพลาด
เสียดสะ	ละวาง, ละทิ้ง, ปล่อยวาง, บริจาค
เสื่อซ่อนเล็บ	ผู้มีความเก่งกล้าสามารถ แต่ไม่ยอมแสดงออกมาให้ปรากฏ

คำศัพท์	คำแปล
เสื่อม	เสียไป, ลื่นไป
เสื่อมสลาย	หมดลง, ลื่นสุด
แสดง	บอกข้อความให้รู้, ทำให้ปรากฏออกมา
แสดง	แหง, แขง, หวาดเกรง, เกรง
แสรัง	จงใจทำให้ผิดจากความจริง
โศกา	งาม
โสมนัส	ความสุขใจ, ความเบิกบาน
โสมม	โศโครก, ตกปรก, นำขะแยง
ใส่ไคล้	หาความไม่ดีป้ายผู้อื่น
ไสยศาสตร์	ตำราทางไสย, วิชากทางไสย
ไสว	ชูสะพรั่งอยู่ใหวๆ

หมวดอักษร ห

คำศัพท์	คำแปล
หิม ๑ หีบขึ้นปลามัน	คนที่ดูสงบเสงี่ยมแต่กลับได้รับสิ่งที่ดีที่สุด
หงดหัง	มีอารมณ์ฉุนเฉียว
หงุบ	พับหัวลงเมื่อเวลาว่างนอน
หนังใหญ่	การมหรสพอย่างหนึ่งของไทย ใช้หนังสัตว์เป็นรูปภาพคล้ายหนังตะลุง แต่มีขนาดใหญ่กว่า และเชิดหน้าจ่อ ใช้ปี่พาทย์บรรเลง
หม่นหมอง	ไม่ผ่องใส, ไม่สบายใจ, ไม่เบิกบาน
หมอกความ	ทนายความ, หมอกกฎหมาย, ผู้รู้กฎหมาย
หมองหมาง	หมองใจ, ขุ่นเคือง
หมอดำแย	หญิงที่มีอาชีพทำคลอดตามแผนโบราณ
หมอบราบ	กิริยาที่ขอบตัวลงให้ขาและแขนราบอยู่กับพื้น, ขอบตัวลงในอาการคล้ายคลึงเช่นนั้น

คำศัพท์	คำแปล
หมักหมม	จับซ้อนกันด้วยการที่ค้างอยู่มาก, ปนคละกัน ไม่เป็นระเบียบ
หมองหมอง	หมองใจ, ขุ่นเคือง, ขุ่นข้อง
หมายรับสั่ง	ใบแจ้งคำสั่ง, บัญชา, คำบัญชา ของพระเจ้าแผ่นดิน
หมี	เป็งข้าวเจ้าที่โรยเป็นเส้นลงในน้ำเดือดพอสุก แล้วนำมาตากแห้ง
หยดหยะ	ไหล หรือทำให้ไหลหลุดออกมาเป็นหยดๆ
หยอก	เล่นหรือล้อ ไม่จริงจัง
หยอกล้อ	หยอกเย้า, หยอก, ล้อหยอก, เย้าแหย่
หยาบคาย	ไม่สุภาพ
หยูกยา	ยา
หรรษา	สุขสันต์, รื่นเริง
หฤหรรษ์	ยินดี, ชื่นชม, ร่าเริง
หลงกล	แพ้อู, เสียรู้
หลงไหล	ชอบมากจนไม่อาจควบคุมสติได้
ห้วง	ช่วง, ระยะ, ตอน
ห้วน	มีอาการกริ่งเกรงไป
หว่าน	โปรย, ทำให้กระจาย
หอบหิว	ร่วมสุขร่วมทุกข์ไม่ทอดทิ้งกัน
หอยสังข์	ชื่อหอยทะเลกาบเดี่ยวหลายชนิดในหลายวงศ์ เช่น ชนิด Strombus sp. เปลือกสีขาว ช่องเปิดเรียวงามได้รูปทรง ใช้สำหรับหั่นน้ำพระพุทธรมณฑ์ หรือน้ำเทพมนตร์
หักใจ	ตัดใจ, หักอกหักใจ, หักห้ามใจ
หัตถกรรม	งานที่เกิดขึ้นจากการทำด้วยมือที่ไม่ใช่เครื่องจักร
หับ	ปิด, จับ
หิวแข็ง	หิวคือ, หิวร้อน
หิวดี	เก่ง, ฉลาด
หิวหมอ	คนที่ชอบอ้างกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตน
หิวหน้า	ส่วนของร่างกายได้ห้องน้อยลงไป

คำศัพท์	คำแปล
หางเสือ	เครื่องถือท้ายเรือ
หาเข้ากินคำ	หามาได้พอประทังชีวิตไปวันหนึ่งๆ
ห้าม	จวนสุก
ห้าห้า	เข้าฟาดฟันให้แหลกไป
หิ้ง	ที่วางของซึ่งแขวนหรือติดไว้ข้างฝา
หิมพานต์	
หึ่งหวง	หวงแหนทางผู้สาว
เหตุ	สิ่งหรือเรื่องที่ทำให้เกิดผล
เหน็ดเหนื่อย	อ่อนเพลียเพราะทำงาน
เหน็บ	พุดสะกิดถึงส่วนที่ไม่ดี
เหม็นสาบ	มีกลิ่นสาบ, มีกลิ่นสาบสาบ
เหม็นคัส	ฤดูหนาว, หน้าหนาว
เหย้า	บ้าน
เหยาะ	หยดเต็มลงแต่น้อยให้พอต้องการ
เหยียดหยาม	ดูถูกดูหมิ่น, ดูถูกดูแคลน, ดูถูก
เหลน	ลูกของหลานที่เป็นลูกของลูก
เหลียวแล	เอาใจใส่, แลเหลียว
เหลกกลาญ	ข่อยยับ, พังทลาย, พัง
โหยหวน	ร้องคร่ำครวญไม่รู้จักหยุด
โหรหลวง	ผู้พยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก, ผู้ให้ฤกษ์และ พยากรณ์โชคชะดาราตี ของพระเจ้าแผ่นดิน
โหราจารย์	ผู้ชำนาญในวิชาโหราศาสตร์
โหวพริบ	ปัญญาไวรู้เท่าทัน
โหว้วาน	ขอร้องให้ช่วยเหลือ

หมวดอักษร อ

คำศัพท์	คำแปล
อกไก่	ไม้เครื่องเรือนที่พาดบนเสาดั้ง เป็นสันหลังคา
อกตัญญู	ไม่รู้คุณคน, ไม่รู้จักบุญคุณ, ไม่สำนึกบุญคุณ
องคุลี	ชื่อมาตราวัดแต่โบราณ ยาวเท่ากับข้อปลายของนิ้วกลาง
อดออม	ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย
อดีต	เวลาที่ล่วงแล้ว
อธิกมาส	เดือนที่เพิ่มขึ้นในปีจันทรคติ คือ ในปีนั้นมี 13 เดือน มีเดือน 8 สองหน เรียกว่า เดือน 8 สอง 8
อธิปไตย	อำนาจสูงสุดของรัฐที่ใช้ปกครองประเทศ
อนงค์	นางงาม
อนธการ	ความมืด ความมืดมัว
อนรรฆค่า	เกินที่จะประเมินค่าได้
อนาถ	สังเวช, สงสาร, สลดใจ
อนาถา	ไม่มีที่พึ่ง
อนามัย	ภาวะของร่างกายที่แข็งแรง และไม่เป็นโรค
อนิจจา	คำที่เปล่งออกมาแสดงความสงสารสังเวชเป็นต้น
อนุญาต	ยอมให้ตามที่ขอ
อนุรักษ์	รักษาให้คงเดิม
อบาย	สิ่งที่ทำให้ฉิบหาย
อพยพ	ย้ายจากถิ่นหนึ่งไปอยู่อีกถิ่นหนึ่ง
อยู่โยง	อยู่เฝ้าที่แต่ผู้เดียว ผู้อื่น ไปกันหมด
อรัทัย	หญิงสาว, สาวรุ่น
อรไท	นางผู้เป็นใหญ่, นางผู้มีสกุล
อรรถรส	รสแห่งถ้อยคำ, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ
อรหันต์	ผู้สำเร็จธรรมวิเศษสูงสุดในพระพุทธศาสนา, ผู้บรรลุพระนิพพาน

หมวดอักษร ฮ

คำศัพท์	คำแปล
แฮ่กั๋น	ใส่กรอกที่ทำด้วยเนื้อกึ่งบดผสมเครื่องชูรสต่างๆ ห่อด้วยแผ่นเต้าหู้ นึ่งสุกแล้วทอดด้วยน้ำมัน
โฮมเพจ	หน้าแรกของเว็บไซต์

2. ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.3

จากการสำรวจพบว่ามีคำศัพท์ จำนวน 1,236 คำ ซึ่งสามารถแยกตามหมวดหมู่ตามตัวอักษรได้ ดังนี้

หมวดอักษร ก

คำศัพท์	คำแปล
ก๊ัก	กลุ่ม, พวก, พรรค, เหล่า, หมู่
กง	ส่วนรอบของล้อรถหรือเกวียน
กง	ส่วนรอบของล้อรถหรือเกวียน
กงสี่	ของกลาง, กองกลางที่ใช้ร่วมกันสำหรับคนหมู่หนึ่งๆ (จ.ว่าบริษัททำการค้า, กิจการที่จัดเป็นสาธารณะ)
กงสุล	ชื่อตำแหน่งของบุคคลซึ่งรัฐบาลของประเทศหนึ่งแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนประจำอยู่ในเมืองต่างๆ ของอีกประเทศหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ต่างๆ แทนชาติผู้แต่งตั้ง
กฎหมายระหว่างประเทศ	หลักกฎหมายหรือหลักปฏิบัติที่ยอมรับกัน ว่าด้วยรัฐ และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ และประชาคมระหว่างประเทศ
กนก	ทองคำ
กบในกะลาครอบ	ผู้มีความรู้และประสบการณ์น้อย แต่สำคัญตนว่ามีความรู้มาก
กบี่	ลิง
กรมหมื่น	ยศของเชื้อพระวงศ์ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงแต่งตั้ง
กรรมกร	ลูกจ้างที่ใช้แรงงาน

คำศัพท์	คำแปล
กระจง	ชื่อสัตว์ชนิดหนึ่งในวงศ์ Tragulidae ที่เล็กที่สุด รูปร่างคล้ายกวางแต่ไม่มีเขา ตัวผู้มีเขี้ยวแหลมคมงอกออกมา
กระจับปี	เครื่องคิดชนิดหนึ่งมี 4 สาย
กระโจม	สิ่งที่ตามปกติมียอดเป็นลอมอย่างซุ่ม ใช้เป็นเครื่องกำบังแดดลม
กระโจมโจน	โคมและฟุ้งเข้าใส่เต็มกำลัง
กระน่อน	เป็นที่รู้จักกันไป
กระชั้น	ใกล้, ชิด
กระดั่งงา	ชื่อไม้ต้นชนิด <i>Cananga odorata</i> (Lamk.) Hook. f. et Th. ในวงศ์ Annonaceae ดอกหอม กลีบบาง มี 6 กลีบ ดอกใช้กลั่นน้ำมันหอมได้
กระเด็น	เคลื่อนจากที่เดิมหรือแตกแยกจากที่เดิมออกไปโดยเร็ว เพราะกระทบสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยแรง
กระตือรือร้น	รีบร้อน, เร่งรีบ, ขมิขม้น
กระทงความ	ตอนหนึ่งๆ ของข้อความ
กระทบกระทัง	ไม่ลงรอยกัน, ไม่เห็นพ้องกัน
กระบวนกรเรียนรู้	กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรืออารมณ์ ที่เป็นผลของการฝึกอบรมหรือประสบการณ์
กระเป้าทรง	กระเป้าถือ
กระยาหาร	เครื่องกินที่มีข้าว
กระวิน	ห้วงที่เกี่ยวกันสำหรับโยงสัปคับช้าง
กระสาย	เครื่องแทรกยา เช่น น้ำเหล้า
กระหม่า	ละอองดำๆ ที่เกิดจากควันไฟ
กราบกราน	เคารพนบนอบ ก้มหัวลง
กราบถวายเป็นมงคลา	ลา
กราบบังคมทูล	บอก
กริ่งใจ	ระแวง, แคลงใจ
กริยาวลี	กลุ่มคำของคำกริยาแต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์

คำศัพท์	คำแปล
กลมกลืน	เข้ากันได้ดี, ไม่ขัดแย้งกัน
กลวิธี	วิธีพลิกแพลง, กลเม็ด, เล่ห์เหลี่ยม, กลอุบาย
กลอกกลั้ว	พลิกแพลง, กลั้วกลอก
กลั่น	บังคับความรู้สึกหรือสิ่งที่อยู่ภายในร่างกายไม่ให้เห็นแสดงออกหรือหลุดออกมา
กลั่นกรอง	พิจารณาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ
กลาก	ชื่อโรคผิวหนังอย่างหนึ่ง มีหลายชนิด เกิดจากเชื้อรา ขึ้นเป็นวง มีอาการคัน
กลีบ	ส่วนของดอกไม้ที่เรียงหรือซ้อนกันเป็นชั้นๆ รอบเกสร โดยปกติเป็นแผ่นบางๆ
กวี	ผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในศิลปะการประพันธ์บทกลอน
กอบโกย	ขนเอาไปเป็นจำนวนมาก, รวบรวมเอาไปเป็นจำนวนมาก
กะปริบกะปรอย	มีอาการออกหรือไหลออกน้อยๆ หยดบ้างออกบ้าง
กะลาสี	ลูกเรือ
กะไหล่	เคลือบสิ่งที่เป็นโลหะด้วยเงินหรือทองเป็นต้น โดยวิธีใช้ปรอททาทำความร้อนแล้วจึงปิดทองหรือเงิน
กันชน	เครื่องป้องกันการกระทบกระแทกด้านหน้าและด้านหลังรถยนต์
กันแสง	รื่องให้
กัมประโด	ผู้ทำหน้าที่หาลูกค้าให้บริษัทหรือธนาคาร
กาก	เศษ, ขยะ
กาญจน์	ทองคำ
กาน	ตัดเพื่อให้แตกใหม่
กานดา	หญิงที่รั
กานท์	บทกลอน
กาพย์	คำร้อยกรองจำพวกหนึ่ง
กายกรรม	การแสดงความแข็งแรงและยืดหยุ่นของร่างกายโดยการเล่นห้อยโหนโยนตัวเป็นต้น
กายิน	กาย

คำศัพท์	คำแปล
การโน้มน้าว	การชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้โอนอ่อนตาม
กาลเทศะ	ความควรและไม่ควร
กาฬ	ดำ
กำกวม	มีความหมายหลายนัย
กำเดา	เลือดที่ออกทางจมูก
กำธ	สนั่น, ห้วนไหว, ก้อง
กำปั่น	หีบทำด้วยเหล็กหนา สำหรับใส่เงินและของต่างๆ รูปค่อนข้างเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างยาวสูงเท่ากัน ฝามีหูยาวตรงกลาง ตอนปลายทำเป็นช่องเล็กเพื่อปิดลงมาสวมขอเหล็กโค้งที่ตัวหีบสำหรับใส่กุญแจ เดิมทำเป็นหีบฝังตะปูหัวเหล็กทั่วตัว
กำสรวล	คร่ำครวญ, ร้องไห้, สะอื้น, โหยไห้, ครวญ
กำหนดการ	ระเบียบการที่บอกถึงขั้นตอนของงานที่จะต้องทำตามลำดับ
กิจกรรม	สิ่งที่ปฏิบัติ, การปฏิบัติงาน
กิจการ	การงานที่ประกอบ
กิจธุระ	หน้าที่การงานที่พึงกระทำ
กิตติศัพท์	ชื่อเสียง, เกียรติคุณ, เสียงสรรเสริญ, เสียงเล่าลือ, เสียงยกย่อง
กินใจ	ประทับใจ, ซาบซึ้งใจ
กินนร	อมมนุษย์ในนิยาย มี 2 ชนิด ชนิดหนึ่งเป็นครึ่งคนครึ่งนก ท่อนบนเป็นคน ท่อนล่างเป็นนก ถ้าเป็นหญิงเรียกว่ากินรี
กิลเลส	เครื่องทำใจให้เศร้าหมอง ได้แก่ โลก โกรธ หลง
กึกก้อง	ดังสนั่น, ดังมาก
กัญชร	ช้าง
กุมาร	เด็กชาย
ก๊วย	คนลาว, คนโซ.
เก้	ปลอมหรือเลียนแบบเพื่อให้หลงผิดว่าเป็นของแท้, ไม่ใช่ของแท้
เก็ง	คาดหมายไว้อย่างมั่นใจ
เกณท์	บังคับหรือขอร้องเกมบังคับ
เก็บหอมรอมริบ	ประหยัด

คำศัพท์	คำแปล
เกม	การเล่นเพื่อความสนุก
เกร็ง	ทำกล้ามเนื้อให้แข็ง
เกร็ด	ข้อปลีกย่อย, ส่วนเบ็ดเตล็ด, ส่วนย่อย
เกลี้ยกล่อม	ชักชวนจงใจให้ร่วมพวก, พยายามให้คล้อยตาม หรือปฏิบัติตาม
เกลือก	กลิ้งหรือเสียดตัวไปมา, เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำเช่นนั้นเพื่อให้สิ่งอื่นติด
เกลือกกลิ้ง	พยายามกระเสือกกระสนไปตามมีตามได้
เกลื้อจิ้มเกลื้อ	ไม่ยอมเสียดเปรียบกัน แก้เผ็ดให้สาสมกัน
เกลื้อน	ชื่อโรคผิวหนังเกิดจากเชื้อรา (<i>Malassezia furfur</i>) ขึ้นเป็นดวงขาวๆ อาจมีอาการคัน
เกษตรกรรม	การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการทำป่าไม้
เกสร	ส่วนในของดอกไม้โดยมากเป็นเส้นๆ, เรณูหรือผงเหลืองที่มีอยู่ในดอกไม้ ติดอยู่กับก้านเกสรก็มี ติดกับเมล็ดเกาะอยู่กับดอกก็มี ใช้เป็นส่วนสืบพันธุ์ของดอกไม้
แก้วแก้ว	แก้ว 9 ประการ
เกาต์	ชื่อโรคอย่างหนึ่ง เกิดขึ้นเพราะมีกรดยูริกในเลือดมากเกินไป เป็นผลให้เกิดการตกตะกอนเป็นเกล็ดยูเรตในเนื้อเยื่อบริเวณข้อ ทำให้มีอาการบวมและปวด
เกาะเกียน	เกาะที่อยู่ใกล้ ๆ กัน
เกี่ยมไฉ่	ผักคองเค็ม
เกียรติยศ	เกียรติโดยฐานะตำแหน่งหน้าที่หรือชาติชั้นวรรณะ
แก๊งค์	แก๊ง, เข้มแข็ง
โกมิน	โกเมน พลอยสีแดงเข้ม
โกลาหล	ความวุ่นวาย ความอลหม่าน, ความไม่เป็นระเบียบ
ใกล้เกลือกินต่าง	มองข้ามหรือไม่รู้ค่าของดีที่อยู่ใกล้ตัว

หมวดอักษร ข

คำศัพท์	คำแปล
ขบ	แบบอย่าง, แผน, ระเบียบ
ขนัด	แถว, แนว
ข่มเหง	ใช้กำลังรังแกแกล้งทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น
ขมึ้นกับปุ่น	ชอบวิวาทกันอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้กัน
ขยาย	เปิดเผย
ข้อคิดเห็น	ความคิดว่าสิ่งต่างๆ เป็นอย่างไรบ้าง
ข้อเท็จจริง	ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือที่เป็นอยู่ตามจริง
ข้อพระกร	ข้อมือ
ข้อพระบาท	ข้อเท้า
ขะมักเขม้น	ตั้งใจทำหรือก้มหน้าก้มตาทำอย่างรีบเร่งเพื่อให้แล้วเสร็จ
ขะมุกขะมอม	เปราะเปื้อนมอซอไปด้วยสิ่งสกปรก
ขัดเกลา	แนะนำพร่ำสอนให้ซึมซาบเข้าไปจนติดเป็นนิสัย
ขัดขืน	ไม่ประพฤติตาม, ไม่ทำตาม
ขาดสติ	ไม่รู้สึกลึกซึ้งหรือไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังทำอะไร
ข้ามหน้าข้ามตา	ทำโดยไม่ไว้หน้าใคร
ข้าราชการ	คนที่ถวายตัวเป็นข้าของกษัตริย์หรือเจ้านายอย่างจงรักภักดี
ข้าวแช่	ชื่ออาหารชนิดหนึ่ง มีข้าวสุกแช่น้ำเย็น กินกับเครื่องกับข้าวต่างๆ มักทำกินในหน้าร้อน
ข้าวแดงแกงร้อน	บุญคุณ
ข้าวยากหมากแพง	ภาวะขาดแคลนอาหาร
ข้าวเหลือเกลืออิม	บ้านเมืองที่บริบูรณ์ด้วยข้าวปลาอาหาร
ข้าวใหม่ปลามัน	อะไรที่เป็นของใหม่ก็ถือว่าดี
จีไคล	หนังสือที่ปนกับฝุ่นละอองติดกรังอยู่กับหนังสือเก่า
จี้รว	ไม่สวยไม่งาม, ไม่ชวนให้มอง
จิ้นใจ	ไม่ยอมทำตามที่ใจต้องการ
ข้อ	ชื่อไม้เครื่องบนสำหรับยึดหัวเสาด้านขวาง

คำศัพท์	คำแปล
ขุ่นข้องหมองใจ	โกรธเคืองหรือผิดใจกัน
ขุนนาง	ข้าราชการบรรดาศักดิ์
ขุ่นมัว	ไม่แจ่มใสหรือไม่เบิกบานต่อสิ่งรอบข้าง
ขุนไศล	ภูเขาใหญ่
ขู่เชิญ	ทำให้กลัวโดยบังคับคดี
เจ็ดขาด	กลัวเพราะเคยรู้ฤทธิ์มาแล้ว, เจ็ดเพราะเคยได้รับผลร้ายมาแล้ว
เจ็ดหลาบ	กลัวจนไม่กล้าทำอีก เพราะเคยได้ผลร้ายมาแล้ว
เขิน	คันสิ่งที่ติดขัด ไม่อาจเคลื่อนไปได้โดยปกติให้เคลื่อนไปข้างหน้า
เข่นฆ่า	ทำร้ายโดยใช้กำลังให้ถึงแก่ชีวิตเพราะความโกรธแค้น
เข้มนวด	กวาดขันหรือสั่งให้ทำอะไรอย่างเคร่งครัดเป็นระเบียบ
เข้มนัดเข้มนัด	ใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะไม่พอใช้
เข้มนัด	จ้องมองดูโดยมุ่งเฉพาะ
เข้มนัด	พื้นแหลมคมสำหรับฉีกเนื้อและอาหาร อยู่ระหว่างพื้นหน้ากับกราม
เข้มนัด	ที่มีความกระตือรือร้นหรือทะมัดทะแมงมาก
เข้มนัด	เอาสิ่งมีคมแหวกขวานให้กว้าง

หมวดอักษร ค

คำศัพท์	คำแปล
คชสาร	ช้าง
คณนา	นับ, คณานับ
คณบดี	หัวหน้าคณะในมหาวิทยาลัย
คดเคี้ยว	คดไปคดมา, วกไปวกมา
คดีดำ	คดีที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล
คตินิยม	แบบอย่างความคิดเห็น ความเชื่อ หรือวิธีการคิดรวมกันที่เป็นลักษณะของกลุ่มชน
คนจรจัด	ผู้ที่ไม่มียาชีพและไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

คำศัพท์	คำแปล
คนที่ตนเอง	คนที่ทำตนเองให้จน
คนธรรมดา	ชาวสวรรค์พวกหนึ่ง เป็นบริวารท้าวธรรม มีความชำนาญในวิชาดนตรี และขับร้อง
คนนอก	ผู้ไม่เกี่ยวข้อง
คนสามขา	ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ถือไม้เท้า
คนโหยกหยอก	คนไม่ได้เรื่อง แก่ไขยาก
ครหา	ติเตียน, ตำหนิ, ติโทษ
ครอก	ฝูงลูกสัตว์ที่เกิดร่วมกันคราวเดียว
ครอบครอง	เป็นเจ้าของ
คราง	ร้องเบาๆ เรื่อยๆ ด้วยความเจ็บปวด หรือร้องลากยาวๆ
คร่ำครวญ	ร้องร่ำรำพัน
ครีม โซดา	น้ำหวานสีเขียวผสม โซดา
ครุฑ	พญานกที่เป็นพาหนะของพระนารายณ์
คฤหัสถ์	ผู้ครองเรือน, ผู้ไม่ใช่ นักบวช
คฤหาสน์	ที่อยู่, โดยมากหมายถึงเรือนอันสง่าผ่าเผย
คลอนแคลน	ไม่มั่นคง
คลอโรฟิลล์	สารสีเขียว มีปรากฏในพืชซึ่งสามารถดูดกลืนพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ ในกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้ น้ำและแก๊ส คาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศมาผลิตคาร์โบไฮเดรตได้
คลัตช์	อุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ส่งพลังงานซึ่งถ่ายทอดมาจากเครื่องยนต์ไปยังเกียร์ หรือตัดพลังงานนั้นตามต้องการ
คลับคล้ายคลับคลา	จำได้บ้างไม่ได้บ้าง, เห็นไม่ถนัด
คลาไคล	เดินไป, เคลื่อนไป
กลางแกลง	ไม่วางใจเพราะสงสัยในพฤติกรรม
คลาดแคล้ว	รอดไป, พ้นไป, รอด
คล้ายคล้าย	เคลื่อนไหวไปเรื่อยๆ
คลุกคลี	เข้าคบหาอย่างใกล้ชิด

คำศัพท์	คำแปล
คลุกเคล้า	เคล้าให้เข้ากัน, ขยำให้ระคนเข้ากัน
ความขี้ขาง	ผู้เลียงและจีบขี้ขาง, คนบังคับขี้ขาง
ความจำนง	ความจำนง
ความมั่งคั่ง	ความร่ำรวย, ความมั่งมี
ความเรียง	การเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นเนื้อเรื่อง
ความสัมพันธ์	ความเกี่ยวข้อง, ความเกี่ยวพัน, ความข้องเกี่ยว
ความอนุเคราะห์	ความช่วยเหลือ, ความเอื้อเฟื้อ, ความเกื้อหนุน, ความเจือจุน
คหบดี	ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี, ผู้มีอันจะกิน
ค็อกเทล	ชื่อเครื่องดื่ม, ใช้เหล้าต่างๆ มีหลายคำรับ ส่วนมากมักผสมด้วยยีนผสมกับน้ำแข็งแล้วเขย่า นิยมดื่มก่อนอาหาร
คอนเสิร์ต	การแสดงดนตรีสากลแบบหนึ่ง ใช้เครื่องดนตรีวงใหญ่ อาจมีนักร้องประสานเสียงด้วย
คอลัมน์	แถวหรือรายการที่เป็นแนวตรงหรือแนวคัง
คะเน	คำนวณเอาอย่างหยาบๆ
คัดค้าน	ไม่เห็นด้วย
คันปาก	อาการที่อยากจะพูด
ค้าง	ชื่อลิงในวงศ์ Cercopithecidae ตัวสีเทาหรือดำ ลำตัวแบน ขา และหางยาวกว่าลิงทั่วๆ ไป กินใบไม้และผลไม้
คาดคั้น	แสดงกริยาวาจาเชิงเป็นการบังคับให้เป็นไปตามความประสงค์
ค่านิยม	ความรู้สึก ความคิด หรือความเชื่อของมนุษย์ว่าสิ่งใดมีความหมายหรือมีความสำคัญต่อคนหรือกลุ่มของตน
คำกริยา	หมวดคำประเภทหนึ่ง ที่แสดงอาการกริยาต่างๆ
คำกริยาวิเศษณ์	หมวดคำประเภทหนึ่ง ทำหน้าที่ขยายคำกริยา
คำตาย	คำสระสั้นที่ไม่มีตัวสะกดพวกหนึ่ง และคำในมาตรา กก กค กข
คำบุพบท	คำซึ่งมีหน้าที่เชื่อมระหว่างคำนามกับคำนาม
คำประสม	คำที่เกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกันแล้วกลายเป็นคำใหม่ขึ้นมาอีกคำหนึ่ง

คำศัพท์	คำแปล
คำพ้องรูป	คำที่เขียนเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน
คำพ้องเสียง	คำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกัน
คำวิเศษณ์	คำในภาษาหมวดหนึ่ง เกิดร่วมกับคำกริยาหรือคำวิเศษณ์เพื่อบอกลักษณะของคำวิเศษณ์
คำสมาส	คำที่ประกอบขึ้นด้วยคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกัน
คำสรรพนาม	คำที่ใช้แทนคำนาม
คำสันธาน	คำที่มีหน้าที่เชื่อมคำกับประโยคเข้าด้วยกัน
คำอุทาน	เสียงที่เปล่งออกมาในขณะที่มีความรู้สึกสะเทือนใจ
กิดคำนวน	กิดใคร่ครวญ
กิดัก	ลักษณะที่มีผู้คนพลุกพล่านเข้าๆ ออกๆ มากกว่าปกติ
คุณวุฒิ	ความรู้ความสามารถที่เหมาะสมแก่ตำแหน่งหน้าที่
คูหา	ถ้ำ
เครื่องพระสุคนธ์	เครื่องหอม
เครื่องว่าง	ของว่าง
เครื่องสังเว	เครื่องเช่น, เครื่องบูชา, ของเช่น, ของไหว้
เครื่องหวาน	ของหวาน
เคล็ดลับ	วิธีการ โดยเฉพาะ
เคลิบเคลิ้ม	ลืมหืมตาไปชั่วขณะหนึ่ง เผลอสติไปชั่วขณะหนึ่ง
เคลิ้ม	หลับยังไม่สนิท
เคลอ	ชื่อของสัตว์คล้ายกุ้ง ตัวเล็กมาก ใช้หมักเกลือทำกะปิและน้ำปลา
เค้าโครง	โครงเรื่องย่อๆ
เคี้ยว	บดให้แหลกด้วยฟัน
แคชเชียร์	พนักงานรับ-จ่ายเงินในธนาคาร สำนักงานร้านค้า
แคร์	สนใจ, เอาใจใส่, ห่วงใย, ใส่ใจ
แคลอรี	ชื่อหน่วยวัดปริมาณความร้อน
โครมคราม	เสียงดังเช่นนั้น
โคลง	คำประพันธ์ประเภทหนึ่ง มีสัมผัสและบังคับเอกโทตามตำราฉันทลักษณ์

หมวดอักษร ง

คำศัพท์	คำแปล
งบประมาณ	ประมาณการรายรับและรายจ่าย
งอนง้อ	ขอคืนดีด้วยโดยไม่มีทีภูมามานะถือ โกรธ, อ่อนเข้าเพื่อให้ยอมหรือช่วยเหลือ
เงินกลางปี	เบี้ยหวัดที่จ่ายกลางปี
เงินแผ่นดิน	เงินหลวง
เงินพระคลังข้างที่	เงินแผ่นดินส่วนที่ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงใช้ในพระราชกิจต่าง ๆ
เงินเฟ้อ	ภาวะทางเศรษฐกิจที่ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศมากเกินไป ทำให้ราคาสินค้าแพงและเงินเสื่อมค่า
เงียบสงบ	สำรวม, สงบเงียบ, อุดมถ้อย
เงือก	สัตว์น้ำในนิยาย เล่ากันว่าท่อนบนเป็นคน ท่อนล่างเป็นปลา
เงื่อมมือ	อำนาจที่ครอบงำจะไม่ให้หลุดพ้นไปได้

หมวดอักษร จ

คำศัพท์	คำแปล
จดจำ	กำหนดไว้ในใจ, จำไว้ในใจ
จตุรพิธพร	พร 4 ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ, ใช้ในการให้พร ขอให้มียายุยืน มีผิวพรรณผ่องใส มีความสุขกายสุขใจ และมีกำลังแข็งแรง
จรรยา	กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่ในคณะ
จรรโลง	ช่วยให้ดียิ่งขึ้น
จราจร	การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินทาง หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์
จริต	ความประพฤติ, กิริยามารยาท
จ้วงจาบ	ล่วงเกินผู้อื่นด้วยวาจา
จองจำ	ใส่ตรวนหรือเครื่องพันธนาการขังไว้ในคุกในตาราง
จะงอย	ปลายหรือที่สุดที่มีลักษณะโค้งหรืองุ้มลง
จักรวรรดิ	รัฐหรือสหภาพของรัฐต่างๆ ที่มีจักรพรรดิเป็นประมุข, อาณาเขตหรืออาณาจักรที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยการปกครองอันเดียวกัน

คำศัพท์	คำแปล
จักขุ	ดวงตา, ตา
จัญไร	เป็นเสียด, ไม่เป็นมงคล
จัตรงค์	องค์ 4, 4 เหล่า
จันทรี	พระจันทร์
จาบจ้วง	ล่วงเกินผู้อื่นด้วยวาจา
จาม	ชื่อชนชาติหนึ่ง ปัจจุบันส่วนใหญ่มีถิ่นฐานอยู่ในเขตประเทศเวียดนามตอนใต้
จำลอง	ลอก, เลียนแบบ, ถ่ายแบบ
จินตนาการ	การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ
จีบพลู	ม้วนใบพลูแล้วพันด้วยสำลี
จวบจิบ	อาการที่กินพำเพ็ญที่ละเล็กละน้อย
จุลศักราช	เป็นศักราชที่เราใช้กันก่อนใช้ศักราชรัตนโกสินทร์ เริ่มภายหลังพุทธศักราช 1181 ปี
จูงใจ	ชักนำหรือเกลี้ยกล่อมเพื่อให้เคลื่อนตาม
จู้จ้อม	เข้ากระทำการโดยไม่ให้รู้ตัว
เจตจำนง	ความตั้งใจ, ความมุ่งหมาย, ความจงใจ
เจตนา	ตั้งใจ, มุ่งหมาย, จงใจ
เจ้าจอม	ตำแหน่งพระสนมวังหลวง
เจ้าสัว	คนที่มั่งมี (มักหมายถึงเศรษฐีจีน)
เจียรไน	ทำเพชรพลอยหรือแก้วให้เป็นเหลี่ยมหรือรูปตามต้องการแล้วขัดเงา
เจียรবাদ	ผ้าคาดเอวชนิดหนึ่ง มีชายห้อยลงที่หน้าขา
เจียรবাদ	ผ้าคาดเอวชนิดหนึ่ง มีชายห้อยลงที่หน้าขา
เจือจาง	ทำให้เข้มข้นน้อยลงเพราะเติมตัวทำละลายเช่นน้ำเพิ่มลงไป
เจือยแจ้ว	ซึ่งมีเสียงไพเราะทอดยาวติดต่อเรื่อยไปไม่ขาดระยะ
โถมตี	ใช้กำลังบุกเข้าโถมตี
ใจความ	ส่วนสำคัญของเรื่อง

หมวดอักษร ฉ

คำศัพท์	คำแปล
ฉลองพระกรน้อย	เสื้อชั้นใน
ฉลองพระบาท	รองเท้า
ฉลองพระองค์	เสื้อ
ฉวัดเฉวียน	อาการที่บินวนเวียนไปมาอย่างผาดโผน, เล่นเร็วอย่างผาดโผน
ฉิมพลี	ต้นจิว ตามเรื่องเล่าจากไตรภูมิพระร่วง ที่เชิงเขาพระสุเมรุ เป็นที่อาศัยของฝูงครุฑ
ฉิวเฉียด	เกือบ, หูดหวิด
ฉุกคิด	คิดขึ้นมาทันที, คิดได้ในขณะนั้น, บังเอิญคิดได้
ฉกเช่น	เหมือนกับ, ราวกับ
ฉกโก	ฉลาดแกมโกง ไม่ตรงไปตรงมา
ฉลิวฉลาด	มีไหวพริบ, ฉลาด
ฉก้วย	ขนมชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายวุ้น มีสีดำ กินกับน้ำตาลทราย
ฉียบแหลม	ปราดเปรื่อง, ฉลิวฉลาด, หัวไว, หลักแหลม
ฉื่อยซา	ชักช้า, อืดอาด
โฉมเฉลา	หญิงรูปงาม

หมวดอักษร ช

คำศัพท์	คำแปล
ชนก	พ่อ, บิดา
ชনী	แม่, มารดา
ชนัก	เครื่องแทงสัตว์ชนิดหนึ่ง ทำด้วยเหล็กปลายเป็นรูปลูกศร มีด้ามยาว มีเชือกชักเมื่อเวลาพุ่งไป
ชมรม	กลุ่มบุคคลที่มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์บางประการร่วมกัน
ชม้อย	ช้อย
ชม้าย	ชายตามอง, แวมมอง, เหลือบดู
ชลนา	น้ำตาล

คำศัพท์	คำแปล
ชะงุ้ม	เป็นเพิงงุ้มลงมา
ชะเง้อม	ยื่นออกจากที่สูง
ชั่งใจ	ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนตัดสินใจ
ชั้นต้น	ชั้นแรก, ชั้นต้น
ชั้นหู	อาการแสดงการเตรียมพร้อมของสัตว์ เช่นม้า โดยยกหูตั้งขึ้น
ช้วนตาปี	ตลอดปี, ชั่วกาลปาวสาน, ตลอดไป
ช่างพูด	มีวาจาคมคาย
ชาดก	เรื่องพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อนๆ ตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ชื่อนี้
ชาติวุฒิ	ชาติกำเนิด
ชำนาญ	เชี่ยวชาญ, คล่องแคล่ว, จัดเจน
ชำระพระบาท	ล้างเท้า
ชำระพระหัตถ์	ล้างมือ
ชำเลื่อง	ชายตา, คูทางหางตา, เมียงมอง, มองเฟินๆ, เหลือบตา
ชีฟอง	ชื่อผ้าชนิดหนึ่ง เนื้อนุ่ม บาง และเบา ใช้ตัดเสื้อผ้าสตรี.
ชีวิประวัติ	ประวัติชีวิตบุคคล
ชีวัง	ชีวิต
ชุมสาย	เครื่องสูงเป็นรูปฉัตรสามชั้น มีสายไหมห้อย
เชิด	ชื่อเพลงหน้าพาทย์ที่เกี่ยวกับอาการเอื้องกรายและการเดินของตัวละครในนาฏกรรมไทย ใช้ในการเดินทางไกล
เชืต	เสื้อคอปกชนิดหนึ่ง

หมวดอักษร ซ

คำศัพท์	คำแปล
ช่องสุม	เกลี่ยกล่อมผู้คนให้มารวมกันเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ช่องทาง	เครื่องคล้อง โคนหางช้างอ(หรือม้า)
ซ่อนเร้น	แอบแฝง, แฝง, ซ่อน, แอบ, ซุกซ่อน, ปกปิด, ปิดบัง
ชาว	เอาข่าวสารล้าางน้ำด้วยวิธีใช้มือคนให้ทั่วเพื่อให้สะอาดก่อนหุงต้ม เรียกว่า ชาวข้าว, โดยปริยายหมายถึง ล้าางสิ่งอื่นด้วยวิธีเช่นนั้น
ซ่าหริ่ม	ชื่อขนมอย่างหนึ่งทำด้วยแป้งถั่วเขียว ลักษณะคล้ายลอดช่อง แต่ตัวเล็กกว่า กินกับน้ำกะทิผสมน้ำเชื่อม
ซึก	แทรกอยู่ ลึกเข้าไป
เซซัง	เดินไม่ตรงทาง
เซ็นชื่อ	ลงนาม, ลงชื่อ
เซลล์	หน่วยชีวิตที่เล็กที่สุด
แซบ	อร่อย
โซเซา	อดอยากจนไม่มีเรี่ยวแรง

หมวดอักษร ฌ

คำศัพท์	คำแปล
ฌาปนกิจ	การเผาศพ, การปลงศพ

หมวดอักษร ด

คำศัพท์	คำแปล
ดงดาน	ป่าที่มีไม้แน่นหนาจนเกือบไม่เห็นแสงแดด
ดลบันดาล	ให้เป็นไป
ดวงมัลย์	ดอกไม้
ดัดแปลง	เปลี่ยนแปลงให้ต่างไปจากสภาพเดิม
ดั้นด้น	ตะเวน, สัจจร, เดินทาง
ดาวดึงส์	ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 2 แห่งสวรรค์ 6 ชั้น มีพระอินทร์เป็นผู้ครอง
ดาวเทียม	วัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นเลียนแบบดาวบริวารของดาวเคราะห์ เพื่อให้โคจรรอบโลกหรือรอบเทห์ฟากฟ้าอื่น มีอุปกรณ์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอวกาศและถ่ายทอดข้อมูลนั้นมายังโลก
ดาษเดียร	ทำให้กระจาย
ดิรัจฉาน	สัตว์เว้นจากมนุษย์ เช่น หมู หมา วัว ควาย (มักใช้เป็นคำด่า)
ดีกรี	ขั้น, ชั้น, ระดับ
ดีช่าน	ชื่อโรคซึ่งเกิดกับผู้ป่วยที่มีสารสีชนิดหนึ่งในน้ำดี ซึ่งเรียกว่า บิลิรูบิน ปรากฏในเลือดสูงกว่าระดับปกติในคนธรรมดา ทำให้ผู้ป่วยมีอาการตัวเหลือง
ดุสิต	ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 4 แห่งสวรรค์ 6 ชั้น
เดินสะพัด	หมุนเวียน
เดือดดาล	โกรธมาก, พลุ่พลุ่, ดาลเดือด, เดือดแค้น
โดนใจ	ถูกใจ, ต้องใจ, ถูกอกถูกใจ

หมวดอักษร ต

คำศัพท์	คำแปล
ต้นทาง	ปากทางเข้าออกอย่างทางเข้าบ่อนการพนันเป็นต้น เช่น คูต้นทาง
ต้นสังกัด	หน่วยงานที่สังกัดอยู่
ตบะ	ความเพียร, เครื่องเผาผลาญกิเลส, การข่มกิเลส
ตรอมตรม	ทำให้โศกเศร้าเสียใจเป็นอย่างมาก
ตระกอง	กิริยาโอบกอดไว้ในวงแขน
ตระการ	อย่างงดงาม, อย่างชวนให้อินดีหรือพอใจ
ตระเตรียม	จัดเตรียมให้เรียบร้อยไว้ก่อนล่วงหน้า
ตระพอง	ส่วนที่นูนเป็นปุ่ม 2 ข้างที่ศีรษะข้าง
ตระพัง	ที่ซึ่งลาดลึกลงไปในดินแต่น้อยพอน้ำขังได้
ตระเวน	เที่ยวตรวจตราสถานการณ์ทั่วบริเวณ
ตระหนัก	เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่าง ชัดเจน
ตรีชา	ตำหนัก กล่าวโทษ
ตลกขบขัน	ที่น้ำขำขัน, ที่น้ำหัวเราะ
ตลอดกาล	ตลอดไปไม่เว้นว่าง, ติดต่อกันตลอดไป
ตลับ	ภาชนะอย่างหนึ่ง สำหรับใส่สิ่งของ โดยมากมีรูปกลมๆ ขนาดไม่ใหญ่นัก มีฝาปิด
ตวาด	ขู่เต็มเสียง, คุกคามด้วยแผดเสียง, พุดเสียงดังด้วยความโกรธ
ตอแหล	โกหก, พุดปด, พุดเท็จ
ตะกละตะกلام	กินไม่เลือก, เห็นแก่กิน
ตะโกรง	ทะเลยอทะยาน อยากรู้ได้ เต็มไปด้วยความอยาก ตะกلام
ตะคอก	ตวาด, ขู่
ตะแคง	เอียงข้างลง เช่น นอนตะแคง, หันข้างเข้า เช่น ตะแคงตัวเข้าไป
ตะบัน	คำประกอบกริยาหมายความว่า ไม่มียับยั้ง, เร็วไป
ตะราง	ที่คุมขังนักโทษ
ตะลุมบอน	ต่อสู้กันด้วยอาวุธอย่างซุลมุน, ต่อสู้กันอย่างซุลมุน
ตะหลิว	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ใช้ชะหรือตักของที่ทอดหรือผัดในกระทะ
ตักบาตร	เอาของใส่บาตรพระ

คำศัพท์	คำแปล
ตั้งเก	ชื่อเรือต่อชนิดหนึ่ง ใช้จับปลาตามชายฝั่งทะเล ทางด้านก่อนมาทางหัวเรือ มีเก้ง 2 ชั้น
ตั้งถ่าย	ฝักคองแห้งแบบจีนชนิดหนึ่งใช้ปรุงอาหาร
ตั้งลงไว้	กำหนดไว้
ตัดพ้อ	ต่อว่าด้วยความน้อยใจ
ตาบอดได้แว่น	ผู้ที่ได้สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ตน
ตามประสา	วิสัยที่เป็นไป
ตามรอย	ตามไปติดๆ ไม่ให้รู้ตัว โดยสังเกตจากร่องรอยของสิ่งที่ตาม
ตาลปัตร	พัดใบตาล มีด้ามยาว สำหรับพระใช้ในพิธีกรรม เช่น ในเวลาให้ศีล ต่อมา อนุโลมเรียกพัดที่ทำด้วยผ้าหรือไหมซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้นว่า ตาลปัตรด้วย
ตำนาน	เรื่องแสดงกิจการอันมีมาแล้วแต่ปางหลัง, เรื่องราวมนานที่เล่ากันสืบๆ มา
ตำรวจจรจร	ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลหรือควบคุมการใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินทาง หรือคนที่จูง ชี่ หรือไถ่ถอนสัตว์
ติเตียน	ยกสิ่งไม่ดีขึ้นพูดเพื่อตำหนิ
ตีความ	วิเคราะห์ถ้อยคำหรือข้อความในบทกฎหมาย นิติกรรม สัญญา หรือ เอกสารอื่นๆ ที่มีปัญหาสงสัย หรือที่มีความหมายไม่ชัดเจน เพื่อกำหนด ความหมายอันแท้จริงของถ้อยคำหรือข้อความนั้นๆ
ตั้งเครียด	ใกล้จะถึงขั้นแตกหัก
เดินท์	ที่ปักหรือที่อาศัย ย้ายไปได้ โดยมากทำด้วยผ้าใบ จึงกับเสาหรือหลัก
เต้าหู้	ถั่วเหลืองที่ไม่เป็นแป้งแล้วทำเป็นแผ่นๆ ใช้เป็นอาหาร มี 2 ชนิด คือ เต้าหู้ขาว และเต้าหู้เหลือง
แตกหัก	เค็ดขาดถึงที่สุด ไม่ข้างใดก็ข้างหนึ่งเป็นได้รู้ดีกัน
โตมร	อาวุธสำหรับชัศ, สามง่ามที่มีปลอกเป็นใบโพสวมอยู่
ไต้ฝุ่น	ชื่อพายุหมุนที่มีกำลังแรงจัด ทำให้มีฝนตกหนักมาก เกิดขึ้นในบริเวณ ภาคตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกและในทะเลจีน

คำศัพท์	คำแปล
ไตรจักร	ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ, ตามไสยศาสตร์ว่า สวรรค์ มนุษย์โลก บาตาล
ไตรเพท	ชื่อคัมภีร์ศาสนาพราหมณ์ในสมัยพระเวท มี 3 คัมภีร์ คือ ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท
ไตรภูมิ	ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ, ตามไสยศาสตร์ว่า สวรรค์ มนุษย์โลก บาตาล
ไตรมาส	ช่วงระยะเวลา 3 เดือน
ไต่สวน	ถามไปที่ละชั้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง

หมวดอักษร ถ

คำศัพท์	คำแปล
ถลก	ดึงรั้งให้สูงขึ้นอย่างถกฝ้านุ่ง ถกแขนเสื้อ, ดึงให้หลุดออกมา
ถล่มทลาย	พังทลายลง
ถลอก	ผิวหลุดออกเพราะถูกระแทบ
ถ่วงความเจริญ	กระทำการเพื่อไม่ให้มีความก้าวหน้า
ถวัลย์	ครอง (ราชสมบัติ)
ถวายเป็นมงคล	ไหว้
ถ้อยคำ	คำที่กล่าว
ถัก	เอาเส้นเชือกหรือหวาย เป็นต้น ไหว้สอดประสานกันให้เป็นลวดลายต่างๆ บ้าง ให้เป็นเส้นและเป็นผืนบ้าง ให้ติดต่อกันบ้าง
ถ่ายทอด	บอกความรู้ที่ตนมีแก่ผู้อื่น
ถ้ายสำเนา	นำต้นฉบับเดิมไปจำลองแบบขึ้น
ถึงพริกถึงขิง	เผ็ดร้อนรุนแรง
ถือเทพไสย	เชี่ยวชาญเรื่องเวทย์มนต์คาถา
โถม	โผเข้าไปอย่างรวดเร็ว, รวมกำลังพุ่งเข้าไป
โถง	พระอาทิตย์

หมวดอักษร ท

คำศัพท์	คำแปล
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล	ทำบุญ
ทรงปรารภ	ต้องการ,ปรารภ
ทรงผนวช	บวช (ชาย)
ทรงพระกันแสง	ร้องไห้
ทรงพระเครื่องใหญ่	ตัดผม
ทรงพระดำเนิน	เดิน
ทรงพระบรรทม	เข้านอน
ทรงพระปิ่นาสะ	จาม
ทรงพระราชปรารภ	อยากได้
ทรงพระราชวินิจฉัย	ตัดสิน
ทรงพระสรวล	หัวเราะ
ทรงพระอักษร	อ่านหนังสือ
ทรชน	คนชั่ว, คนเลว, คนพาล
ทรัพย์ากร	สิ่งทั้งปวงอันเป็นทรัพย์
ทรานซิสเตอร์	อุปกรณ์ขนาดเล็กมาก ประกอบด้วยผลึกของสารกึ่งตัวนำ มีขั้วไฟฟ้า 3 ขั้วสำหรับต่อเข้ากับวงจรไฟฟ้าภายนอก ใช้สำหรับควบคุมและขยายกระแสไฟฟ้า
ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท	รู้
ทรมาน	หญิงงามน่ารัก, นางงามผู้เป็นที่รัก
ทฤษฎีบท	ข้อความที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นจริง และใช้ในการอ้างอิงเพื่อพิสูจน์ข้อความอื่นได้
ทศนิยม	จำนวนจริงในรูปเลขฐานสิบ โดยกำหนดจุดจุดหนึ่งให้อยู่ข้างหน้าหรืออยู่ระหว่างตัวเลขต่างๆ
ท้องผูก	อาการที่อุจจาระแข็งถ่ายออกลำบาก
ทอดพระเนตร	ดู

คำศัพท์	คำแปล
ทะมึน	สูงตระหง่าน, สูงเสียดเมฆ
ทะเลสาบ	ห้วงน้ำใหญ่ที่มีแผ่นดินล้อมรอบ มี 2 ชนิด คือ ทะเลสาบน้ำเค็ม และ ทะเลสาบน้ำจืด
ทักษะ	ความสามารถ, ความถนัด, ความชำนาญ, ฝีมือลายมือ, ความสามารถ เฉพาะ
ทักษิณ	ทึบได้, ทางใต้
ทัดทาน	กล่าวหรือแสดงออกเป็นทำนองห้ามหรือท้วงเพื่อให้งดไว้
ทับศัพท์	รับเอาคำของภาษาหนึ่งมาใช้ในอีกภาษาหนึ่งโดยวิธีถ่ายเสียงและถอด อักษร
ทัศนาศา	ดู, เห็น, สังเกต
ทัศนูปกรณ์	อุปกรณ์ช่วยการเห็น
ทางม้าลาย	พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้าม โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือ แนวหรือดอกหมุดไว้บนทาง
ทารก	เด็กที่ยังไม่เดียงสา
ทำใจหู	ทำเป็นว่าไม่ได้ยิน
ทำนองเสนาะ	วิธีการอ่านออกเสียงอย่างไร้เพราะตามลีลาของบทหรือยกรองประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
ทำนุบำรุง	เอาใจใส่ดูแลเลี้ยงดู
ทำบุญทำทาน	ประกอบกรรมดี, ทำดี, ทำบุญ
ทำเป็นเจ้า	ทำทีว่าถูกเจ้าเข้าสิง
ทำรัก	ทำเป็นรักใคร่
ทำเลียบ	พูดจาทะโลม
ทิมมพร	ห้องฟ้า
ทิวาชาติ	นก
ทิวี่	ความดีคือดี, ความเยอหยิ่ง, ความตระนง, ความอวดคือดีคือดี
เทพธิดา	เทวดาผู้หญิง
เทพอัปสร	นางฟ้า

คำศัพท์	คำแปล
เทพารักษ์	เทวดาผู้ดูแลรักษาที่แห่งใดแห่งหนึ่ง
เทวรูป	รูปเทพเจ้าหรือเทวดาที่เคารพนับถือ
เทวสถาน	สถานที่ซึ่งถือว่าเป็นที่ประทับหรือสิงสถิตของเทพเจ้าหรือเทวดา, ที่ประดิษฐานเทวรูป
เทวัญ	พวกชาวสวรรค์ที่มีดาบทพิษ หูทิพย์ และกินอาหารทิพย์
เทศกาล	คราวสมัยที่กำหนดไว้เป็นพิเศษเพื่อทำบุญและการรื่นเริงในท้องถิ่น
เทอญ	เถิด
เทอม	ระยะเวลาที่กำหนดไว้เป็นตอนๆ
เที่ยงธรรม	ยุติธรรม, เที่ยงตรง
แท็กซี่	รถยนต์รับจ้างสาธารณะ โดยสารได้ไม่เกิน 7 คน
แทรกแซง	แทรกเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้อื่น
โทมัส	ความเสียใจ, ความโศกเศร้า, ความเศร้า
โทสะ	ความโกรธ, ความฉุนเฉียว, ความโมโห

หมวดอักษร ฐ

คำศัพท์	คำแปล
ธนาณัติ	ตราสารซึ่งที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่งสั่งให้ที่ทำการไปรษณีย์อีกแห่งหนึ่งจ่ายเงิน
ธรณินทร์	ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน
ธัญญาหาร	อาหารคือ ข้าวเปลือก
ธารพระกร	ไม้เท้า
ธำมรงค์	แหวน, วงแหวน
ธิปดินทร์	พระราชอาเป็นผู้เป็นใหญ่
ธุระกรรม	กิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารการเงิน

หมวดอักษร น

คำศัพท์	คำแปล
นที	แม่น้ำ
นพรัตน์	แก้ว 9 อย่าง คือ เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดา เพทาย ไพฑูรย์
นมัสการ	การแสดงความอ่อนน้อมด้วยการกราบไหว้
นรชน	คน
นรสีห์	คนปานสิงห์หรือนักรบผู้มหาโยธิน
นักหนา	มาก, นักหนา, อย่างยิ่ง
นัคดา	หลาน
นัยนา	ดวงตา
นาค	สัตว์ในเทพนิยาย เป็นงูใหญ่มีหงอน
นามธรรม	สิ่งที่ไม่สามารถรับรู้ได้ด้วยตา หู จมูก ลิ้น และสัมผัส, ความไม่มีรูป, ความไม่มีตัวตน, การจับต้องไม่ได้
น้ำจันทน์	เหล้า
น้ำใสใจจริง	จิตใจที่แท้จริง
นิตยสาร	หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายคาบ เช่น นิตยสารรายสัปดาห์ นิตยสารรายเดือน
นิมมานรดี	สวรรค์ชั้นที่ 5
เนรเทศ	บังคับให้ออกไปเสียจากประเทศหรือถิ่นที่อยู่ของตน
เนิบนาบ	มีจังหวะยืดขาด, ค่อนข้างช้า
แนวทาง	หนทาง, วิธีทาง
โน้ต	เครื่องหมายดนตรี
โน้มน้าวใจ	ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้โอนอ่อนตาม
นที	แม่น้ำ

หมวดอักษร บ

คำศัพท์	คำแปล
บงกช	อุบล, ปทุม, บัว, ดอกบัว
บงการ	ระบุนิติให้ดำเนินการตาม, ควบคุมดูแลสั่งการเฉียบขาด
บทพากษ์	ให้เสียงต่างๆ ตามบทของตัวละครแต่ละตัวที่แสดงในภาพยนตร์ เป็นต้น
บรรดา	ทั้งหลาย, ทั้งปวง, ทั้งสิ้น, ทั้งหมด
บรรดาศักดิ์	ยศ
บรรทม	เข้านอน
บรรเทือง	ทำให้ดีขึ้น
บริภาษ	ดูถูก, ครหา, กล่าวร้าย, ประจาน, ผรุสวาท
บะหมี่	อาหารของจีนชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งสาลี มีสีเหลือง เป็นเส้นแบนเล็ก ต้มสุกแล้วปรุงด้วยเครื่อง
บัญญัติ	ข้อความที่ตราหรือกำหนดขึ้นไว้เป็นข้อบังคับ เป็นหลักเกณฑ์ หรือเป็นกฎหมาย
บัลลังก์	แท่นหินที่ใช้เป็นที่นั่ง
บากบั่น	ทำด้วยความพยายามหรือตั้งหน้าฝาคความยากลำบาก
บ้ำจี้	บ้ำยอ
บาลี	ภาษาที่ใช้เป็นหลักในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท
บำนาญ	เงินตอบแทนที่ได้ทำงานมาเป็นเวลานาน ซึ่งจ่ายเป็นรายเดือนจนตลอดชีวิต เมื่อออกจากงาน
บ้ำบัด	ทำให้เสื่อมคลาย, ทำให้ทุเลาลง
บ้ำบดรักษา	เยียวยาให้คลายหรือทุเลาลงจากอาการที่เป็นอยู่
บ้ำเพ็ญ	ทำให้เต็มบริบูรณ์, เพิ่มพูน
บ้ำราบ	ทำให้ราบคาบสิ้นไป
บ้ำราศ	หายไป, จากพราวไป
บิดเบือน	ทำให้ผิดแผกไปจากข้อเท็จจริง, ทำให้ผิดแผกแปลกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง
บิดเบือนกายิน	แปลงกาย

คำศัพท์	คำแปล
บิดร	พ่อ
บุกเบิก	เริ่มทำเป็นคนแรกหรือพวกแรก
บุกruk	ล้วงล้ำเข้าไปในเขตที่หวงห้าม
บุคลิกลักษณะ	ลักษณะจำเพาะตัวของแต่ละคน
บุญบารมี	คุณงามความดีซึ่งได้บำเพ็ญมาทำให้ยิ่งใหญ่
บุรุษไปรษณีย์	ผู้ที่ทำหน้าที่ส่งจดหมายและสิ่งของอื่นๆ ทางไปรษณีย์
บุหงัน	ดอกไม้
บุหงา	ดอกไม้ชนิดต่างๆ มี มะลิ กระจ่าง กุหลาบ เป็นต้น
บุหลัน	ดวงจันทร์
เบ่ง	อวดว่ามีอำนาจ, อวดทำเป็นใหญ่
เบญจวรรณ	นกแก้วขนาดโตมีหลายสี
เบ็ดเสร็จ	รวมด้วยกัน, รวมทั้งหมด, ครบถ้วนทุกรูปแบบ
เบ็ดเสร็จ	รวมด้วยกัน, รวมทั้งหมด, ครบถ้วนทุกรูปแบบ
เบรก	เครื่องห้ามล้อรถให้หยุด
เบี้ยหวัด	เงินที่พระมหากษัตริย์พระราชทานเป็นงวด ๆ ให้แก่เจ้านายหรือผู้ที่รับราชการสนองพระเดชพระคุณ
แบงก์	นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อว่า ธนาคาร ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินและธุรกิจหลักทรัพย์
โบกขรณี	สระบัว
โบราณคดี	วิชาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโบราณวัตถุและโบราณสถาน
โบราณวัตถุ	สังหาริมทรัพย์ที่เป็นของโบราณไม่ว่าจะเป็นสิ่งประดิษฐ์หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือที่เป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของโบราณสถาน ซากมนุษย์ หรือซากสัตว์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี
โบราณสถาน	สิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น โบสถ์ วิหาร วัง มีอายุเก่ากว่า 100 ปีขึ้นไป
โบสถ์	สถานที่สำหรับพระสงฆ์ใช้ประชุมทำสังฆกรรม เช่น สวดพระปาติโมกข์ อุปสมบท มีสีมาเป็นเครื่องบอกเขต, อนุโลมเรียกสถานที่ที่ประกอบพิธีกรรมของศาสนาอื่นว่า โบสถ์ เช่น โบสถ์พราหมณ์ โบสถ์คริสต์

หมวดอักษร ป

คำศัพท์	คำแปล
ปกป้อง	คุ้มครองป้องกันให้พ้นจากอันตรายหรือสิ่งรบกวน
ปฏิกรรมสงคราม	การชดใช้ค่าเสียหายที่ฝ่ายชนะสงครามเรียกร้อยเอาจากฝ่ายพ่ายแพ้
ปฏิญา	การให้คำมั่นสัญญาหรือการแสดงยืนยันโดยถือเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือความสุจริตใจเป็นที่ตั้ง
ปฏิญาณ	ให้คำมั่นสัญญา โดยมากมักเป็นไปตามแบบพิธี
ปฏิทิน	แบบสำหรับดูวัน เดือน ปี
ปฏิปทา	ทางดำเนิน, ความประพฤติ, วิถีปฏิบัติ
ปฏิพิ	ผืนดิน
ปฐมทัศน์	การแสดงครั้งแรก
ปฐมวัย	วัยต้น, วัยเด็ก, วัยเยาว์
ปรนนิบัติ	เอาใจใส่, ดูแล, เลี้ยงดู
ปรปักษ์	ข้าศึก, ศัตรู, ฝ่ายตรงข้าม, ข้าศึก, ศัตรู, คู่แข่ง, คู่ปรับ, คู่อริ, คู่กัด
ปรเมศวร์	ผู้เป็นใหญ่ยิ่ง, พระอิศวร
ปรโลก	โลกหน้า, ชีวิตหลังความตาย, โลกหลังความตาย
ประกวด	แข่งขันเพื่อเลือกเฟ้นเอาดี โดยมีการตัดสิน
ประกอบการ	ดำเนินกิจการ
ประกันชีวิต	ซื้อสัญญาประกันภัยชนิดหนึ่ง ซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับประกันภัยตกลงจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้รับประโยชน์โดยอาศัยความทรงชีพหรือมรณะของบุคคลคนหนึ่ง และในการนี้ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย ให้แก่ผู้รับประกันภัย
ประกายพริ้ว	ดาวรุ่ง คือ ดาวพระศุกร์ที่เห็นในเวลาเช้ามืด, ถ้าเห็นในเวลาหัวค่ำ เรียกว่า ดาวประจำเมือง
ประกาศ	ข้อความที่แจ้งให้ทราบทั่วกัน
ประคอง	พยุงให้ทรงตัวอยู่ ช่วยพยุงไม่ให้เซไม่ให้ล้ม
ประจักษ์	ปรากฏชัด อาจเป็นทางตาหรือใจก็ได้
ประจำเดือน	เลือดประจำเดือนที่ถูกขับถ่ายจากมดลูกออกมาทางช่องคลอด

คำศัพท์	คำแปล
ประเจิดประเจ้อ	อาการกระทำที่ถือกันว่าน่าอายหรือไม่สมควรให้คนอื่นเห็น
ประชด	พูดแตกคั้นเพราะไม่พอใจ แกล้งทำให้เกินควร
ประชดประชัน	แตกคั้น, กระทบกระทั่ง, กระทบกระทั่ง
ประชวร	เจ็บป่วย
ประชาธิปไตย	ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่, การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่
ประณต	ไหว้, วันทา
ประณีต	ละเอียดลออ, เรียบร้อยงดงาม, พิถีพิถัน
ประคิคประคอย	บรรจงทำให้งดงามและละเอียดลออยิ่งขึ้น
ประดิษฐาน	ตั้งไว้ (ใช้แก่สิ่งทีเคารพนับถือ) แต่งตั้งไว้ในตำแหน่งสูง
ประเคิ้น	ประเคิ้น
ประทักมิณ	การเวียนขวา โดยให้สิ่งที่เรานับถือหรือผู้ที่เรานับถือเป็นคั่นอยู่ทางขวาของผู้เวียน
ประทับ	นั่ง
ประทับแรม	พักค้างคืนในที่อื่น
ประทานโทษ	ขอให้อภัยโทษ
ประธาน	คำนามตำแหน่งหน้ากริยา
ประนม	ยกกระพุ่มมือ, ยกมือขึ้นกระพุ่ม
ประนอม	อะลุ่มอล่วย, ทำการปรองดอง, รอมชอม, ผ่อนหนักผ่อนเบา
ประพันธ์	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง, ร้อยเรียง, เขียน
ประมวล	รวบรวมให้เข้าระเบียบเป็นหมวดหมู่
ประเมินค่า	ประมาณ, ตีราคา, กิดคำนวณ, ตีค่า, ประเมิน
ประโยค	คำพูดหรือข้อความที่ได้ความบริบูรณ์ตอนหนึ่งๆ
ประโยคความเดียว	ประโยคที่มีความบริบูรณ์เพียงความเดียว
ประลอง	ทดสอบความรู้ความสามารถด้วยการต่อสู้หรือแข่งขันกัน
ประโลม	ทำให้เป็นที่เบิกบานพึงอกพึงใจ
ประวิสรรชนีย์	ใส่เครื่องหมายวิสรรชนีย์
ประสม	ผสม, รวมกัน, ปนกัน

คำศัพท์	คำแปล
ประสาท	ส่วนของร่างกาย มีลักษณะคล้ายเส้นใย มีหน้าที่นำคำสั่งและความรู้สึกไปสู่หรือออกจากสมองหรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย
ปรักหักพัง	ชำรุด, ทรุดโทรม, ชำรุดทรุดโทรม, เสื่อมโทรม, ผุพัง
ปราดเปรียว	ว่องไว, คล่องแคล่ว, แคล่วคล่องว่องไว
ปราช	ซัด หว่น สาดให้กระจายออกไป
ปรารมภ์	วิตก, ราพิง, กรุ่นคิด
ปราศจาก	พ้นไป, ไม่มี
ปฐพี	พิสุจน์
ปลอบประโลม	ปลอบใจ, ปลอบ
ปล่อยวาง	พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยไปตามสภาพ
ปล้ำ	ใช้แขนกดรัดจับกุมเพื่อจะให้อีกฝ่ายหนึ่งล้ม หรือให้อยู่ในอำนาจที่จะทำได้ตามใจตน
ปลุกใจ	เร้าใจให้กล้าหาญ ทำให้กระตือรือร้น
ปอน	หอมช่อ อัดคัด ขัดสน
ปึกษา	นก
ปัง	อาหารชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งผสมเชื้อ เรียกว่าขนมปัง
ปัจฉามิตร	ศัตรู
ปากเปราะ	พูดจาง่ายๆ
ปากหอยปากปู	ชอบนินทาเล็กนินทาน้อย
ปากเหยี่ยวปากกา	สิ่งที่น่ากลัวอันตราย, สิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายเดือดร้อน
ปาฏิหาริย์	สิ่งที่น่าอัศจรรย์, ความอัศจรรย์
ปาเต๊ะ	ชื่อผ้าโสร่งชนิดหนึ่ง ใช้เคลือบด้วยขี้ผึ้งเหลวบางตอนที่ไม่ต้องการให้มีสีสันทึบหรือลวดลาย
ปาร์เกต์	แผ่นไม้เล็กๆ ที่ใช้ปูพื้นห้องสลับกันเป็นลายต่างๆ
ปิดบัง	ไม่เปิดเผย
ปิดปกเป็นกอกก	โอบอุ้มทะนุถนอมไว้
ปิดปาก	ไม่พูด หรือห้ามไม่ให้พูด

คำศัพท์	คำแปล
ปือธิกสุรทิน	ปีที่เดือนกุมภาพันธ์มี 29 วัน
ปู้ดูชน	สามัญชน, บุคคล, คน
เป็นการเก้การกั	เป็นเรื่องโก้ ทันสมัย
เป็นโทษ	ได้รับโทษ คิดคุก
เป็นปี่เป็นขลุ่ย	ถูกคอกัน, เข้ากันได้ดี
เป็นฝั่งเป็นฝา	แต่งงาน, มีครอบครัว
เป็นวรรคเป็นเวร	ไม่หยุดหย่อน, ไม่รู้จักจบสิ้น
เป็นสาวเป็นนาง	มีอายุพ้นวัยที่เป็นเด็กหญิง
เป็นหน้าเป็นตา	ที่โดดเด่น, ที่เจ็ดหน้าชูตา
เปราะบาง	ที่หักง่าย, ที่แตกง่าย
เปลื้องตัว	เอาตัวเข้าแลกกับสิ่งที่ไม่คุ้มค่า
เปลื้องทรัพย์	ใช้จ่ายเงินจำนวนมากโดยไร้เหตุ
เปอร์เซ็นต์	จำนวนที่เทียบเป็นส่วนร้อยหรือร้อยละ
แปลงกาย	เปลี่ยนรูปร่างทั้งหมดให้กลายเป็นอีกรูปกายหนึ่ง
เป๊ะเจี๊ยะ	เงินกินเปล่า
โปรดเกล้า	กรุณา
โปรดปราน	เอ็นดู รักใคร่ หรือชอบเป็นพิเศษ
ไปเฝ้า	ไปหา

หมวดอักษร ผ

คำศัพท์	คำแปล
ผกา	ดอกไม้
ผจง	ตั้งใจทำให้ดี
ผจญ	ต่อสู้กับสิ่งที่เป็นอันตรายหรือยากลำบาก
ผดุง	รักษา, กำจุน
ผนิค	ปิดให้แน่น

คำศัพท์	คำแปล
ผมหยิก	เส้นผมที่มีลักษณะงอหงิก
ผลึก	ชื่อแก้วอย่างหนึ่งมีสีใสขาว, สิ่งมีลักษณะขาวใสตั้งแก้ว
ผสมผสาน	รวม, ผสม, ปนเป
ฟ้องแฉ้ว	สดชื่น, เบิกบาน
ผ่อนคลาย	ลดความตึงเครียด
ผัด	ขอเลื่อนเวลาไป
ผัดวันประกันพรุ่ง	ขอเลื่อนเวลาออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า
ผันแปร	เปลี่ยนแปลงไป, กลับกลายไป
ผ้าทิพย์	ผ้าที่ห้อยหน้าฐานพระพุทธรูป
ผายผัน	กลับ ไป, เดินไป
ผู้บริโภคร	ผู้ซื้อ, ลูกค้า, ผู้ใช้
ผู้วิจารณ์	ผู้ให้คำตัดสินสิ่งที่เป็นศิลปกรรมหรือวรรณกรรมว่ามีค่าความงามความไพเราะคืออย่างไรหรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง, ดิชม
เผด็จ	ทำให้สิ้นไป
เผอญ	ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือไม่คาดหมาย
เผ่าพันธุ์	กลุ่มชนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน
แผ่ซ่าน	ซึมซาบกระจายไปทั่ว
ไผท	แผ่นดิน

หมวดอักษร ผ

คำศัพท์	คำแปล
ฝ่าพระบาท	ฝ่าเท้า
ฝ่าพระหัตถ์	ฝ่ามือ
ฝ่าละมื	สิ่งที่ปิดปากหม้อดินที่เป็นหม้อข้าวหม้อแกง
ฝ่าปาก	คารมของผู้กล่าว, โวหารในการเจรจา

หมวดอักษร พ

คำศัพท์	คำแปล
พงศาวดาร	เรื่องราวของเหตุการณ์เกี่ยวกับประเทศชาติหรือพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของประเทศชาตินั้น
พยัคฆ์	เสือ
พยัพ	ครีม, มีดม้ว
พยางค์	ส่วนของคำพูดที่เปล่งเสียงออกมาแต่ละครั้ง
พรรณนา	กล่าวเป็นเรื่องเป็นราวอย่างละเอียด ให้ผู้ฟังนึกเห็นเป็นภาพ
พรหมจารีณี	หญิงผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ไม่ข้องแวะเรื่องเพศสัมพันธ์เด็ดขาด
พรหมมาสตรี	สตรีที่พระอินทร์ประทานให้รมพัตร์ซึ่งต่อมาคืออินทรีชิต
พระกรรม	หู
พระกระยาเสวย	ข้าว
พระกฤษฎี	เอว , สะเอว
พระกลด	ร่มด้ามยาว
พระกลดคันสั้น	ร่ม
พระขนน	หมอนอิง
พระเขนย	หมอนหนุน
พระจักรี	ผู้ถือจักร คือ พระนารายณ์
พระฉาย	กระจกส่องหน้า
พระขงฆ์	แข้ง
พระชนมพรรษา	อายุ
พระชานู	เข้า
พระชามาตา	ลูกเขย
พระชานาย	เมีย(เจ้านาย)
พระชีวหา	ลิ้น
พระเชษฐภคินี	พี่สาว
พระเชษฐา	พี่ชาย
พระที่นั่ง	เรือน (พระราช)

คำศัพท์	คำแปล
พระที่นั่งเก้าอี้	เก้าอี้
พระแท่นบรรทม	เตียงนอน
พระชามรงค์	แหวน
พระนขา	เล็บ
พระนลาฏ	หน้าผาก
พระนาภี	สะดือ
พระนาสิก	จมูก
พระบรมราชโองการ	คำสั่ง (พระราช)
พระบรมราชาโฆวาท	ถ้อยคำที่พระมหากษัตริย์แนะนำตักเตือนหรือสั่งสอน มักกล่าวแก่ที่ประชุม
พระบรรจถรณ์	เครื่องลาด , ที่นอน
พระบัญชา	หน้าต่าง
พระบาท	ขา
พระปราง	แก้ม
พระปฤษฎางค์	หลัง
พระปิตุจฉา	อา (หญิง)
พระปิตุลา	อา(ชาย)
พระปิลกะ	ไฟ
พระปูลจนา	คำถาม
พระพักตร์	หน้าผาก
พระพาหา	แขน
พระมหากษัตริย์คุณ	บุญคุณ
พระมเหสี	เมีย (พระราช)
พระมัสสุ	หนวด
พระมาลา	หมวก
พระยอด	ฝี (ชื่อโรค)
พระรอกขวัณ	ไผ่ปลาร้า

คำศัพท์	คำแปล
พระราชชนนี	แม่
พระราชดำรัส	คำพูด
พระราชดำริ	ความคิด
พระราชธิดา	ลูกหญิง
พระราชปนัดดา	หลาน(ลูกของลูก)
พระราชประสงค์	ความต้องการ, ความประสงค์
พระราชประสงค์	ความต้องการ, ความประสงค์
พระราชเสาวนีย์	คำสั่ง (พระราชินี)
พระราชหัตถเลขา	จดหมาย (พระราชอา)
พระราชโอรส	ลูกชาย
พระลัญจณ์	พระอนุชาต่างพระมารดาของพระรามา
พระโลหิต	เลือด
พระวิสูตร	ม่าน , มุ้ง
พระศอ	คอ
พระสนับเพลา	กางเกง
พระสัสสุ	แม่พี่ , แม่ยาย
พระสัสสุระ	พ่อตา
พระสาง	หวี
พระสุณิสา	ลูกสะใภ้
พระสุริย์ศรี	พระอาทิตย์
พระเสโท	หม้อ
พระเสมหะ	เสลด
พระแสงกรรบิด	มีดโกน
พระแสงปนาค	กรรไกร
พระหนู	กาง
พระหัตถ์	มือ
พระหารณย์	ป่าใหญ่

คำศัพท์	คำแปล
พระหารณย์	ป่าใหญ่
พระหารัณย์	ป่าใหญ่
พระอัยยิกา	ยาย ย่า
พระอรุระ	อก
พระโอสถ	ยาแก้โรค
พระโอสถมวน	บุหรี
พริ้นพริง	รู้สึกห้วนกลัว
พลความ	ข้อความที่ไม่มีสาระสำคัญ
พลศึกษา	การศึกษาในทางบำรุงกายโดยวิธีออกกำลังกาย
พลัดพราก	จากกันไป, แยกออกจากกันไป
พลาย	ช่างตัวผู้
พลาสมา	ส่วนประกอบของเลือดที่แยกเอาเม็ดเลือดออกแล้ว
พลิกแพลง	ดัดแปลง, เปลี่ยนแปลง, ปรับ
พสกนิกร	พลเมือง, ประชาชนราษฎร์, ประชากร
พสุธา	ผู้ทรงไว้ซึ่งทรัพย์ คือ แผ่นดิน
พสุธา	แผ่นดิน
พ้อง	ตรงกัน, เหมือนกัน, ซ้ำกัน
พะเนิน	ก้อนใหญ่สำหรับตีเหล็ก
พัชนี	พัด
พัดโบก	เครื่องสูงสำหรับแสดงอิสริยยศ เป็นพัดสำหรับ โบกลมถวาย พระมหากษัตริย์ซึ่งประทับ ณ ที่สูง
พันธุกรรม	ลักษณะ นิสัย ตลอดจน โรคหรือความวิกลจริตบางอย่างที่ลูกหลานสืบ มาจากพ่อแม่
พากย์	ให้เสียงต่างๆ ตามบทของตัวละครแต่ละตัวที่แสดงในภาพยนตร์ เป็นต้น
พานรินทร์	ลิง
พายัพ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
พาหนะ	เครื่องนำไป, เครื่องขับเคลื่อน, สัตว์สำหรับขี่บรรทุกหรือลากเข็น
พำนัก	อยู่, พัก, อาศัย, พักพิง

คำศัพท์	คำแปล
พิเคราะห์	ใคร่ครวญหรือพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ
พิถีพิถัน	อย่างละเอียดลออเกินปกติ
พิถีพิถัน	อย่างละเอียดลออเกินปกติ
พิธีกรรม	การประกอบพิธีบูชา, การปฏิบัติในการทำพิธี
พินิจ	เพ่งตรวจดูด้วยความถี่ถ้วน, ตรวจตราอย่างตั้งใจ
พิพาท	โต้เถียงกัน, โต้แย้งกัน, พุดเถียงแย้งกัน
พิพิธภัณฑ	สถานที่ซึ่งเก็บสิ่งของต่างๆ รวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา
พิภพ	โลก, พื้นพิภพ, ปรุพิ
พิไร	รำพัน, ร่ำว่า, ร่ำร้อง
พิศวง	ที่น่าประหลาดใจ, ที่น่าแปลกใจอย่างสงสัย
พิษฐาน	ขอร้องต่อสิ่งที่คุณถือว่าศักดิ์สิทธิ์ให้ได้สมปรารถนา
พิสดาร	แปลกพิลึก, ไม่เหมือนธรรมดา
พิสูจน์อักษร	ตรวจแก้ไขคำผิด
พึงระวัง	ควรคอยดูหรือเอาใจใส่โดยไม่ประมาท
พื้นฐาน	สิ่งที่เป็นหลักเบื้องต้น
พุทธกาล	สมัยเมื่อพระพุทธเจ้ายังมีพระชนม์อยู่
พุทธกาล	สมัยเมื่อพระพุทธเจ้ายังมีพระชนม์อยู่
พุทธศักราช	ปีนับตั้งแต่พระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพานมา
เพทุบาย	ทำเล่ห์กล, ทำอุบาย
เพทุบาย	ทำเล่ห์กล, ทำอุบาย
เพรียกพร้อง	ร้องแข่งแซ่
เพลงสาสตรา	เพลงอาวุธ
พลึงพล้า	พลึงพลาดไป, ทำผิดพลาดไปจนเสียที
เพียงตา	อย่างเสมอตา, อยู่ในระดับสายตา
แพ่ง	ที่เกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล
โทยม	ห้องฟ้า

คำศัพท์	คำแปล
โพลีเพล็	เวลาพลบค่ำ, เวลาจวนค่ำ
ไพรี	ข้าศึก, ศัตรู
ไพโรจน์	รุ่งเรือง, สุกใส
ไพพลีวพลิก	ให้รู้จักเลียง อย่าพูดตรงเพื่อมิให้เสียหน้าใจ

หมวดอักษร พ

คำศัพท์	คำแปล
ฟรี	ไม่เสียมูลค่าหรือไม่ได้ค่าตอบแทนใดๆ
พีน	เพื่อน
ฟุ้งซ่าน	คิดวนวายสับสนไปมาอย่างไม่มีจุดหมาย
ฟูฟอง	พองตัวขึ้นอย่างกระจายไปรอบๆ
ฟุ่มฟาย	มีน้ำตาอาบหน้า
เฟื่องฟู	ขจรไป, แพร่หลาย, (ใช้แก่เกียรติคุณ)

หมวดอักษร ภ

คำศัพท์	คำแปล
ภยันตราย	ภัยและอันตราย, อันตรายที่น่ากลัว
ภักดี	จงรักหรือซื่อสัตย์ต่อด้วยความเลื่อมใสอย่างยิ่ง
ภักษา	เหยื่อ, อาหาร
ภักษาหาร	อาหารที่กินประจำ
ภักตาคาร	อาคารจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม, ที่ขายอาหาร
ภักสังคม	สิ่งที่อันตรายที่เกิดขึ้นจากจิตใจหรือการกระทำที่มุ่งร้ายของผู้คนในสังคมด้วยกันเอง
ภักสดา	สามี, คู่
ภักิไนย	ลูกของพี่สาวหรือน้องสาว
ภักพจน์	คำพูดที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ

คำศัพท์	คำแปล
ภาวนา	สำรวจใจตั้งความปรารถนา
ภาษาเขียน	ภาษาที่ใช้ในงานเขียนซึ่งเป็นทางการมากกว่าภาษาพูด
ภาษาถิ่น	ภาษาที่มีสำเนียงพูดหรือคำศัพท์ที่แตกต่างกันไปตามผู้ใช้ที่อยู่ในถิ่นนั้นๆ เช่น ภาษาถิ่นเหนือ
ภาษาใบ้	กริยาอาการที่ทำให้เข้าใจแทนการพูด
ภาษาพูด	ถ้อยคำที่ใช้พูดจากัน
ภาษิต	ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติ
ภูเขาหลวง	ภูเขาใหญ่
ภูติผีปีศาจ	สิ่งที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นสภาพลึกลับ มองไม่เห็นตัว แต่อาจจะปรากฏ เหมือนมีตัวตนได้ ให้คุณหรือโทษได้
ภูมิภาค	อาณาบริเวณที่มีลักษณะบางอย่าง เช่นลักษณะทางธรรมชาติ ทางเศรษฐกิจ คล้ายคลึงกันจนสามารถจัดเข้าพวกกันได้ และแตกต่างกับบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ
ภูมิศาสตร์	วิชาที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสังคมที่ปรากฏในดินแดนต่างๆ ของโลก
เกรี	กลอง
โภชนาการ	ความสัมพันธ์ระหว่างอาหารกับกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต

หมวดอักษร ม

คำศัพท์	คำแปล
มงคลฤกษ์	เวลาที่ดี
มณฑล	เขตปกครองที่แบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ๆ
มธุรส	ไพเราะ, เพราะ
มนุษยชาติ	จำพวกคน
มโนมัย	ความสำเร็จด้วยใจ

คำศัพท์	คำแปล
มยุรฉัตร	เครื่องสูงสำหรับแสดงอิสริยยศ เป็นเครื่องกันบังเป็นชั้น ๆ ทำด้วยหางนกยูง
มรดก	ทรัพย์สินของผู้ตายที่ตกทอดแก่ทายาท
มรรคนายก	ผู้นำไปสู่เส้นทางแห่งพระพุทธศาสนา, ฆราวาสผู้ดูแลผลประโยชน์ให้วัด
มลทิน	ความมัวหมอง, ความไม่บริสุทธิ์, ความสกปรก
มลนmland	ลานลาน, ตะลิตะลาน
มดิ่งเมดื่อง	สุกใส, อร่ามเรือง
มดึ้น	ดึ้น
มหรสพ	การแสดงหรือการละเล่นต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อความรื่นเริง
มหาชลาสัย	ทะเล
มหาศาล	มากมาย, พรั่งพร้อม
มองการณ์ไกล	วางแผนการหรือมองสู่ทางไว้ล่วงหน้า
มอมเมา	ทำให้หลงผิด, ทำให้หมกมุ่นในทางที่ผิด
ม่อฮ่อม	เสื้อคอกลม แขนสั้น ผ่าอกตลอด มักย้อมสีน้ำเงินเข้มหรือดำ
มะงุมมะงาหรา	ไปอย่างไร้ทิศทาง
มะขาง	ชื่อผลไม้ชนิดหนึ่ง ผลขนาดหมากดิบ สีเขียว มียางมาก รสหวานเย็น
มะเดหิว	มะเดื่อ, เมีย (คำชวา)
มะตะหะรี	ดวงอาทิตย์(คำชวา)
มะดี	ตาย(คำชวา)
มะเร็ง	โรคเนื้อร้าย ทำให้เนื้อเน่าเปื่อย รักษาไม่ค่อยจะหาย มีหลายอย่าง
มังสา	เนื้อหนัง
มัจจุราช	เจ้าแห่งความตาย
มัสมัน	ชื่อแกงชนิดหนึ่ง เป็นแกงเผ็ดอย่างมุสลิมปรุงด้วยเครื่องเทศ น้ำแกงข้น มีรสเค็ม หวาน และ ออกเปรี้ยวเล็กน้อย
มาตรฐาน	สิ่งที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด
มาดลึ	สารดีของพระอินทร์ ซึ่งมาขับรถทรงให้พระราม
มาตุภูมิ	ประเทศที่เกิด

คำศัพท์	คำแปล
มานะ	พยายามทำแม้จะมีอุปสรรค
มารยา	การเสร้างทำ
มารศรี	นาง, นางงาม
มิลลิกรัม	ชื่อมาตราซึ่งตามวิธีเมตริก มีอัตราเท่ากับ 1 ใน 1,000 ของ 1 กรัม
มีชีวิตชีวา	มีความสดชื่นรื่นเริงกระฉับกระเฉง, ไม่เป็นทุกข์
มุ่งมาด	คาดหมายไว้
มุมมอง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆซึ่งแต่ละคนมีต่างกัน
เมกะเฮิร์ตซ์	หน่วยวัดความถี่ ใช้สัญลักษณ์ MHz 1 เมกะเฮิร์ตซ์ มีค่าเท่ากับ 1 ล้านเฮิร์ตซ์ หรือ เท่ากับ 1 ล้านไซเคิลต่อวินาที
เมฆา	เมฆ
เมรุ	ที่เผาศพ หลังคาเป็นยอดมีรั้วล้อมรอบ
เมื่อปลายมือ	ในภายหลัง
แม่นยำ	ชำนาญ, ถูกต้อง
แม่หม้าย	หญิงที่มีสามีแล้ว แต่สามีตายหรือเลิกร้างกันไป
โมห์	ความมีคณด้วยความหลง
ไม้โกสัฬัง	แก่โกสัฬังจะตาย
ไม่เข้าใครออกใคร	ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คงความเป็นตัวของตัวเอง
ไม่ชอบมาพากล	ผิดปกติ
ไมตรี	ความเป็นเพื่อน, ความเป็นมิตร
ไมตรีจิต	ความหวังดี, ความปรารถนาดี
ไม่มีวัน	ไม่มีทาง

หมวดอักษร ย

คำศัพท์	คำแปล
ยถากรรม	กรรม, โชคชะตา, ดวง
ย่อหน้า	เขียนหรือพิมพ์หนังสือขึ้นบรรทัดใหม่และรันจากแนวซ้ายสุดเข้าไป พอสมควร เพื่อแสดงว่าขึ้นความตอนใหม่
ยักษิณี	นางยักษ์
ยามา	สวรรค์ชั้นที่ 3
ยาสมุนไพรม	ยาที่ทำจากผลิตผลธรรมชาติ ซึ่งได้จากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ
ยืนยง	คงอยู่นาน
ยื่นหยัด	สู้ไม่ยอมถอย
ยุกุนธร	เป็นภูเขา 1 ใน 7 เทือกเขาศักดิ์สิทธิ์ ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ
ยุกุทธการ	การรบ, การทำสงคราม
ยุกุทธภูมิ	สนามรบ
เยาวชน	บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และมีใจเป็นผู้ บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส
เยาะเย้ย	เยาะให้ได้อายและเจ็บใจ
เย็น	มีระยะยาวหรือนานยืดออกไป
เยือกเย็น	มีจิตใจหนักแน่นสุขุมไม่ฉุนเฉียว
แยกทาง	หย่าขาด, เลิกร้าง
แยมพระสรวล	ยิ้ม
โยคี	ดาบส, ผู้ที่อยู่สันโดษ
โยธาจักรรงค์	กองทัพ 4 เหล่า คือ เหล่าช้าง เหล่าม้า เหล่ารถ และเหล่าราบ (พลเดิน เท้า)

หมวดอักษร ร

คำศัพท์	คำแปล
รถแก้วโกสีย์	รถทรงที่พระอินทร์ (โกสีย์) ประทานให้พระรามพร้อมสารภี ชื่อ มาตลี
รถราง	รถที่แล่นตามรางด้วยกำลังไฟฟ้า
รสนิยม	ความพอใจ, ความชอบ
รองเง็ง	ศิลปะการแสดงแบบหนึ่งของชาวไทยมุสลิมภาคใต้ เป็นการเดินรำคู่ชายหญิงและร้องเพลงกล่อไปด้วย
ร้อน	อาการของสิ่งมีชีวิตขณะเบนที่เดือนลอย วนไปวนมา
ร้อนรุ่ม	กระวนกระวาย, ทุนทุราย, กระสับกระส่าย
รอย	เป็นลวดลาย
ร้อยกรอง	คำประพันธ์ที่เรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์
ระตู	เจ้าเมืองน้อย(คำชวา)
ระทิกใจ	ตื่นตระหนก
ระราน	กระทบกระทั่งทำให้เกิดความเคียดรื้อน หรือแตกร้างกัน, แกล้งทำให้ผู้อื่นเคียดรื้อน
ระเหย	อาการที่ของเหลวกลายเป็นไอ
ระเหิด	สูงตระหง่าน
ระอา	เบื่อหน่ายหรือหมดกำลังใจ เพราะถูกรบกวนทำให้เกิดรำคาญหรือมีเหตุติดขัดบ่อยๆ
รัฐบาล	องค์กรที่ใช้อำนาจบริหารในการปกครองประเทศ
รัดพระองค์	เข้มงวด
รับปฏิญาณ	รับปาก
ราชทัณฑ์	กรมที่มีหน้าที่ดำเนินการลงโทษว่า
ราชทูต	ผู้นำพระราชสาสน์ไปประเทศอื่น, ผู้แทนชาติในประเทศอื่น, ตำแหน่งผู้แทนรัฐถัดจากอัครราชทูต
ราชาวดี	การลงยาสำหรับเคลือบทองให้เป็นสีต่างๆ
ราชินูปถัมภ์	การที่พระราชินีทรงเกื้อกูลอุดหนุน
ราพณ์	ทศกัณฐ์

คำศัพท์	คำแปล
รามเกียรติ์	วรรณคดีเรื่องหนึ่ง ว่าด้วยพระรามทำศึกกับทศกัณฐ์
ร้าย	ชื่อคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองแบบหนึ่ง
ร้ายกาจ	บริกรรมเวทมนตร์คาถาเพื่อทำให้ศักดิ์สิทธิ์
ราสี	หมู่ดาวหมู่หนึ่งๆ
ราสี	จักรราสี คือ อาณาเขตที่ดาวเคราะห์โคจรรอบดวงอาทิตย์
รำเรียน	เรียนให้ขึ้นใจ
ริษยา	ไม่อยากให้คนอื่นได้ดี
รึพล	กระบวนทหาร, กองทหาร
รึพล	กระบวนทหาร, กองทหาร
รุงรัง	อาการที่สิ่งเป็นเส้นยาวๆ พัวพันกันยุ่งยุ่มย๋าม, อาการที่สิ่งต่างๆ รวมกันอยู่อย่างระเกะระกะหรือแยกกระจัดกระจายกันอยู่ยุ่งเหยิง
รูจี	รูจี, ความรุ่งเรือง
รูปโฉม	รูปร่าง
รูปธรรม	สิ่งที่รู้ได้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วยกาย
เรศร้าง	ละเลยไป, ห่างเหินไป
เรียกร้อย	กล่าวแสดงความประสงค์
เรียไร	ขอร้องให้ช่วยออกเงินตามความสมัครใจ
เรืองรอง	สุกสว่าง
แรงรุทร	เรี่ยวแรงอันน่ากลัว
โรคพิษสุราเรื้อรัง	ชื่อโรคชนิดหนึ่ง ซึ่งสมองและประสาทเสื่อมเนื่องจากดื่มสุรามากเป็นเวลานาน มีอาการมือสั่น เดินเซ สติปัญญาเสื่อม บางครั้งชักแบบลมบ้าหมู
โรคเรื้อรัง	โรคที่เป็นนาน

หมวดอักษร ฤ

คำศัพท์	คำแปล
ฤทธิรงค์	มีความสามารถในการสู้รบ
ฤทธิธรม	มีความสามารถในการสู้รบ
ฤยิต	ฤยิ

หมวดอักษร ล

คำศัพท์	คำแปล
ลมปาก	ถ้อยคำที่กล่าวออกมา, คำพูดที่พูดจูงใจให้เห็นคล้อยตาม
ล้วงล้ำ	ผ่านพ้นเกินเข้าไป
ล่อใจ	ทำให้อยากกระทำ, ชวนให้อยากได้, ชวนให้อยากรู้
ลอยฟ้า	เหาะ
ละครนอก	ละครที่ผู้แสดงเป็นชายล้วนซึ่งราษฎรเป็นผู้จัดเล่น
ละครใน	ละครที่ใช้ผู้หญิงแสดง และเล่นเฉพาะเรื่องอิเหนา รามเกียรติ์ อุณรุฑ์
ละครพูด	ละครพูดเจรจา ได้แบบจากตะวันตก เป็นละครที่เล่นอย่างชีวิตจริง
ละติจูด	เส้นรอยตัดระหว่างผิวโลกกับพื้นราบที่ตั้งฉากกับแกนขั้วโลกเหนือ และขั้วโลกใต้ รอยตัดนี้จะเป็นวงกลมที่ขนานกับเส้นศูนย์สูตร ค่าของละติจูดนับออกจากเส้นศูนย์สูตรไปทางขั้วโลกเหนือหรือขั้วโลกใต้ โดยวัดไปตามเส้นเมริเดียน เป็นมุมที่ศูนย์กลางของโลก
ละเมาะ	หมูไม้ขนาดเล็ก ซึ่งขึ้นในที่โล่งเป็นหย่อมๆ
ละเมียดละไม	อ่อน โยน, สุภาพ
ละเลย	ไม่ทำหรือไม่เอาใจใส่ด้วยถือว่าไม่สำคัญ
ละเลิง	เหลิงจนลืมตัวเพราะลำพองหรือคึกคะนอง
ลักษณะนาม	คำนามที่แสดงลักษณะของสิ่งต่างๆ
ลายพระราชหัตถ์	จดหมาย (พระราชินี)
ลำพอง	ซึ่งแสดงอาการอย่างคึกลำพอง
ล้ำยุค	ทันสมัย, นำสมัย, ล้ำสมัย

คำศัพท์	คำแปล
ลิขิต	จดหมาย (ภิกษุ สามเณร)
ลีลา	ส่วนดีและลักษณะความเคลื่อนไหวของการดำเนินทำนองและดำเนินา
ลึกซึ้ง	ลึกซึ้งนัก, ยากที่จะหยั่งถึง
ลือชื่อ	ที่กล่าวขวัญยกย่องไปทั่ว, ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก
ลุยอ่อน	ลุยน้ำหรือเดินท่องน้ำจนไม่มีแรง
ลูกไม้	ผลไม้
เลขอารบิก	ตัวเลขแบบอาหรับ ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่ชาวอาหรับคิดค้นขึ้นใช้แทนจำนวนจริง
เล่ห์กล	กลอุบายหรือเงื่อนไขอันอาจทำให้คนอื่นหลงผิด เข้าใจผิด
เล่ห์ลับ	ขายสิ่งของโดยวิธีที่ผู้ต้องการประมูลราคากันให้สูงขึ้นโดยลำดับ ใครให้ราคาสูงสุดก็เป็นผู้ซื้อได้
เลิกศิลา	ยกหินขึ้น
เลือกสรร	พิจารณาเลือกเอาแต่ที่ดีๆ
โลกทัศน์	ทัศนะที่มองโลก
โล่ห์ทัน	เป็นชื่อสารถีของอินทรีชนิด

หมวดอักษร ว

คำศัพท์	คำแปล
วนา	ป่า
วรรณกรรม	งานหนังสือ
วรรณคดี	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป
วรรณคดีท้องถิ่น	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป ของคนในแต่ละท้องถิ่น เช่น ถิ่นเหนือ ถิ่นอีสาน ถิ่นใต้
วรรณคดีมรดก	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป ของคนสมัยโบราณ
วรรณคดีมุขปาฐะ	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป ที่สืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก เช่น เพลงพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน

คำศัพท์	คำแปล
วรรณคดีราชสำนัก	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป ที่เป็นผลงานของพระมหากษัตริย์ หรือข้าราชการ
วรรณคดีลายลักษณ์	งานที่เขียนหรือแต่งขึ้น และเรื่องเล่าต่างๆ ไป ที่ได้จดบันทึกไว้ด้วยฉบับสมุดไทย ต้นฉบับโบราณ หรือมีการพิมพ์เผยแพร่แล้ว
วรรณยุกต์	เครื่องหมายแสดงระดับเสียงสูงต่ำของคำในภาษาไทย
วรรณศิลป์	ศิลปะในการแต่งหนังสือ, ศิลปะทางวรรณกรรม
วรรณะ	ชั้น, ชาดิชั้น, ชนชั้น
วลี	กลุ่มคำที่เรียงติดต่อกันเป็นระเบียบและมีกระแสดูความเป็นที่หมายรู้กันได้ แต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์
วลี	กลุ่มคำที่เรียงติดต่อกันเป็นระเบียบและมีกระแสดูความเป็นที่หมายรู้กันได้ แต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์
วอกแวก	ไม่มีสมาธิ, จิตใจไม่แน่นอน
วัคซีน	ผลิตภัณฑ์ที่ประกอบด้วยเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรียที่ถูกฆ่าหรือทำให้มีฤทธิ์อ่อนแรงจนไม่เป็นอันตราย สำหรับฉีดเข้าสู่ร่างกายเพื่อกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันโรคซึ่งเกิดจากเชื่อนั้นๆ
วัดวาอาราม	สถานที่ทางศาสนา โดยปกติมีโบสถ์ วิหาร และที่อยู่ของสงฆ์หรือนักบวช
วัตถุประสงค์	สิ่งที่ตั้งใจว่าจะให้บรรลุถึงหรือให้ประสบความสำเร็จ
วันเถลิงศก	วันเปลี่ยนจุลศักราชเป็นปีใหม่ ตรงกับวันที่ 15 เมษายน
วัยวุฒิ	ความเป็นผู้ใหญ่โดยอายุ
วัลย์	เถาวัลย์, ไม้เถา, เครือเขา
วามอ	วัวตัวผู้
วัสดุ	วัตถุที่นำมาใช้
วางรากฐาน	ตั้งหลักพื้นฐาน
วาทศิลป์	ศิลปะการใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารให้ประทับใจ
วายชีวา	ตาย
วาระ	เวลาที่กำหนดแน่นอน

คำศัพท์	คำแปล
วิกฤตการณ์	เหตุการณ์อันวิฤต
วิจิตรพิสดาร	แปลกประหลาด, น่าพิศวง
วิญญาณ	สิ่งที่เชื่อกันว่ามีอยู่ในกายเมื่อมีชีวิต เมื่อตายจะออกจากกาย ล่องลอยไปหาที่เกิดใหม่
วิทยากร	ผู้ทรงความรู้ความสามารถในศิลปวิทยาของตน
วิทยาธร	อมมนุษย์พวกหนึ่ง มีฐานะต่ำกว่าเทวดา เชื่อว่ามีวิชากายสิทธิ์ สามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ อยู่ในภูเขานิรมล มีหน้าที่ปฏิบัติพระศิวะ
วินิจฉัย	พิจารณาเพื่อตัดสิน
วิบากกรรม	ความลำบากทุกข์ยากจากผลกรรมที่ทำไว้
วิปรีต	ผิดปกติ
วิมาน	ที่อยู่หรือที่ประทับของเทวดา
วิมาน	ที่อยู่หรือที่ประทับของเทวดา
วิโยค	การจากไป, การพลัดพราก, ความร้าง, ความห่างเหิน
วิวาท	ทุ่มเถียงกันด้วยความโกรธ
วิสัยทัศน์	ความฉลาดที่จะมองเห็นความจริงของสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
วิสามานยนาม	คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ
วิหาร	ที่อยู่ของพระสงฆ์
วีดว้าย	เสียงกรีดร้องของผู้หญิง
วีรบุรุษ	ชายที่ได้รับยกย่องว่ามีความกล้าหาญ
วู่วาม	พูดหรือทำอย่างรีบร้อนโดยไม่ใคร่ครวญให้ดีเสียก่อน
เวไชยันต์	เป็นชื่อวิมานหรือรถทรงของพระอินทร์
เวहन	ห้องฟ้า
เว้า	พูด
เว้งว้าง	โล่งกว้างทำให้วุ่นเหวใจ
ไว้ไว้	พูดจาหาเรื่อง พูดจาเหลวไหล
โวหาร	ชั้นเชิงหรือสำนวนแต่งหนังสือหรือพูด, ถ้อยคำที่เล่นเป็นสำบัดสำนวน
ไวพจน์	คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก

หมวดอักษร ศ

คำศัพท์	คำแปล
ศร	อาวุธชนิดหนึ่งใช้ยิงด้วยกำลังสายให้ลัดลูกแ่่นออกไป
ศัพท์บัญญัติ	คำที่กำหนดให้ใช้จากคำที่แปลมาจากภาษาอื่น
ศาลแพ่ง	ศาลชั้นต้นซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวงและคดีล้มละลายในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร
ศาลาการเปรียญ	อาคารสำหรับเป็นโรงเรียนสอนพระปริยัติธรรมภิกษุสามเณร
ศาสดา	อาจารย์ผู้อบรมสั่งสอน โดยเฉพาะผู้ตั้งลัทธิศาสนา
ศาสตรา	ของมีคมเป็นเครื่องฟันแทง
ศิขรา	ภูเขา
ศิลปกรรม	สิ่งที่เป็นศิลปะ, สิ่งที่ผลิตสร้างขึ้นเป็นศิลปะ
ศิลปวิทยา	ศิลปะและวิชาการ
ศิลปะ	ฝีมือทางการช่าง, การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์เห็น โดยเฉพาะหมายถึง วิจิตรศิลป์
ศุภอรรถ	ถ้อยคำและความหมายที่ดีงาม
เศรษฐศาสตร์	วิชาว่าด้วยการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่างๆ ของชุมชน มี 2 สาขา คือ เศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหัพภาค
เศียร	หัว
ไสล	เขานิน , หิน

หมวดอักษร ส

คำศัพท์	คำแปล
สกรรมกริยา	คำกริยาที่ต้องมีกรรมหรือผู้กระทำมารับ
สงเคราะห์	อุเคราะห์, ช่วยเหลือ
สวงนทำที	ระวิงกริยาทำที
สไตล์	แบบ
สถานภาพ	ฐานะ, ตำแหน่งหรือเกียรติยศของบุคคลที่ปรากฏในสังคม
สถาบัน	สิ่งซึ่งคนในส่วนรวม คือ สังคม จัดตั้งให้มีขึ้นเพราะเห็นประโยชน์ว่ามี ความต้องการ และจำเป็นแก่วิถีชีวิตของตน โดยมากตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติ
สนธิ	การเอาศัพท์ตั้งแต่ 2 ศัพท์ขึ้นไปมาเชื่อมเสียงให้กลมกลืนกันตามหลักที่ ได้มาจากไวยากรณ์บาลี
สนั่น	มีเสียงดังมาก
สมณศาสน์	จดหมาย (พระสังฆราช)
สมบูรณาญาสิทธิราช	ระบอบการปกครองซึ่งพระมหากษัตริย์มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการบริหาร ประเทศ
สมประดี	รู้ลึกทั่ว
สมประสงค์	สำเร็จดังประสงค์, ได้ดังใจหวัง
สมปรารถนา	ได้ตามที่ต้องการ
สมเพช	อย่างสลัดใจมาก
สมเพช	อย่างสลัดใจมาก
สมมุติฐาน	ข้อสมมุติที่ใช้เป็นมูลฐานแห่งการหาเหตุผล การทดลอง หรือการวิจัย
สมรภูมิ	สนามรบ
สมรภูมิชัย	สนามรบ
สมุทรไท	ท้องทะเลอันกว้างใหญ่
สมุหนาม	ค่านามที่บอกลักษณะของคน สัตว์ และสิ่งของที่รวมกันเป็นหมวด เป็น หมู่ เป็นพวก
สรองน้ำ	เอาน้ำรดหรือลงในน้ำเพื่อชำระกาย

คำศัพท์	คำแปล
ทรงพระพักตร์	ล้างหน้า
สรรพคุณ	สิ่งที่เป็นประโยชน์, คุณทั้งหลาย
สร้อยมาลี	ดอกไม้
สร้างสรรค์	สร้างให้ดีขึ้น
สลากกินแบ่ง	สลากที่จำหน่ายแก่ผู้ถือเพื่อรับรางวัลในการเลี้ยงโชค โดยผู้จำหน่ายชักส่วนลดเป็นกำไร
สลาตัน	ลมมรสุม
ส่วย	ของที่เรียกเก็บจากพื้นเมืองส่งเป็นภาคหลวงตามวิธีการเรียกเก็บภาษี อากรสมัยโบราณ
สวรรคต	สิ้นพระชนม์, ตาย (ใช้กับพระราชา)
สวะ	ผักหญ้า ต้นผักหรือสิ่งต่างๆ ที่ลอยอยู่ในน้ำ
สวามิภักดิ์	ยอมตนหรือมอบตนอยู่ใต้อำนาจ
สหสนันย์	ผู้มีพินดา หมายถึง พระอินทร์ เป็นเทวราชผู้เป็นใหญ่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์
สอดคดลอง	เข้ากันได้เหมาะสม, ไปด้วยกันได้
สอบถาม	พูดเพื่อแสดงความต้องการคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
สอบสวน	ถามเพื่อเทียบข้อเท็จจริงว่าจะลงรอยกันกับหลักฐานหรือพยานอย่างไร หรือไม่
สะกิด	ทำให้รู้ตัว
สะอึกใจ	ทำให้สงสัยตะหงิดๆ
สะอึกตา	ชวนให้มอง, ชวนให้สังเกต
สะเดาะเคราะห์	ทำพิธีผ่อนคลายไม่ให้เกิดโชคร้าย
สักการะ	บูชาด้วยสิ่งหรือเครื่องอันพึงบูชา
สักวา	ชื่อกลอนแบบหนึ่ง บทหนึ่งมี 4 คำกลอน ขึ้นต้นด้วยคำสักวา และลงท้าย ด้วยคำว่า เอย
สังเคราะห์แสง	กระบวนการที่พืชสร้างคาร์โบไฮเดรตโดยรวมกับคาร์บอนไดออกไซด์ และน้ำ เมื่อมีแสงกับคลอโรฟิลล์
สังปะติเหงะ	ฤทัย(คำขวา)

คำศัพท์	คำแปล
ศักดิ์สิทธิ์	ชื่อภูเขา 7 ชั้น ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ
สันโดษ	อยู่ลำพังคนเดียวหรือห่างไกลจากชุมชน
สันนิษฐาน	คาดคะเนโดยพิจารณาจากหลักฐาน
สันสกฤต	ชื่อภาษาในตระกูลอินเดีย-ยุโรป ซึ่งมีใช้ในวรรณคดีอินเดียโบราณ เช่น คัมภีร์ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท ต่อมาใช้ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน
สับสนวน่วย	ยุ่งเหยิงไม่เป็นระเบียบทำให้เกิดความไม่สงบขึ้นได้
สัมปทาน	การที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะหรือจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนด
สัมผัสใน	คำคล้องจองที่อยู่ในวรรค
สัมผัสพยัญชนะ	การใช้คำที่มีเสียงพยัญชนะเสียงเดียวกัน เช่น เพื่อน-พ้อง
สัมผัสสระ	คำคล้องจองแห่งคำประพันธ์ที่มีสระและมาตราสะกดอย่างเดียวกัน
สัมมาคารวะ	การมีความเคารพนอบน้อมต่อผู้อื่น
สัมฤทธิ์	สำเร็จลุล่วงไปได้
สัมฤทธิ์ผล	เป็นผลสำเร็จ
สาขา	ส่วนที่ขยายจากส่วนใหญ่
สาคร	ท้องน้ำ
สาชล	สายน้ำ
สามานยนาม	คำนามที่เป็นชื่อทั่วไปของคน สัตว์ และสิ่งของ
สายสมร	หญิงที่รัก, นางผู้เป็นที่รัก
สารคดี	เรื่องที่เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ
สารถี	ผู้ที่ทำหน้าที่บังคับพาหนะให้เคลื่อนที่ไป
สารพัด	ทั้งหมดทั้งปวง, ทุกสิ่งทุกอย่าง, ที่มีหลากหลาย
สารภาพ	ยอมรับผิดตามความเป็นจริง, ยอมรับว่าได้กระทำความผิด
สารเสพติด	ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง

คำศัพท์	คำแปล
สารานุกรม	หนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกแขนงหรือเฉพาะแขนงใดแขนงหนึ่ง มักเรียงตามลำดับอักษร
สาละวน	วุ่นอยู่ด้วยกิจธุระเฉพาะบางอย่าง
สาแหรก	เครื่องใส่ของสำหรับหิ้วหรือหาบ ปกติทำด้วยหวาย มี 4 สาย ตอนบนทำเป็นหูสำหรับหิ้วหรือสอดไม้คาน ตอนล่างขัดกันเป็นสี่เหลี่ยมสำหรับวางกระดาษเป็นต้น
สำนัก	พัก อยู่
สำนักงาน	สถานที่สำหรับทำงานของเอกชน
สำเภา	ชื่อเรือเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบจีน แล่นด้วยใบ
สำเภา	ชื่อเรือเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบจีน แล่นด้วยใบ
สำราญ	มีความสุขมากเป็นเพราะได้ปล่อยอารมณ์
สำเหนียก	คอยเอาใจใส่, กำหนดจดจำ
สิงหนาท	พระราชดำริสของพระมหากษัตริย์อันเป็นที่น่าเกรงขาม เหมือนเสียงของราชสีห์เป็นที่น่าเกรงขามของสัตว์ทั้งปวง
สิทธิ	อำนาจที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย
สินธพ	ชื่อม้าพันธุ์ดี เกิดที่ลุ่มน้ำสินธุ
สินธุ	แม่น้ำ
สิริวจา	ถ้อยคำอันเป็นมงคล
สี่บตระกูล	สี่บต่อวงศ์ตระกูล
สี่บทอด	สี่บจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง
สี่บสวน	แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด
สี่บสาน	ปฏิบัติติดต่อกันมา, ถ้ายทอดติดต่อกันมา
สุครีพ	ทหารเอกของพระราม เป็นลูกของพระอาทิตย์กับนางกาลอัจนา
สุบรรณ	ผู้มีปีกงาม
สุรเสียง	เสียงก้องกังวาน หมายความว่า เสียงของผู้มีอำนาจ

คำศัพท์	คำแปล
สุรามรัย	น้ำเมาที่กลั่นแล้ว, น้ำเมาที่เกิดจากการหมักหรือแช่
สุรุษสุร่าย	ที่จับจ่ายโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยง
เสด็จประพาส	ไปเที่ยว
เสด็จพระราชดำเนิน	ไป
เสด็จสวรรคต	ตาย
เสถียร	มั่นคง, แข็งแรง
เส้นพระเจ้า	เส้นผม
เสลือกสลด	ริบร้อนจนขาดความระมัดระวัง
เสวย	กิน
เสแสร้ง	แกล้งทำให้เข้าใจเป็นอื่น
เสียดสี	ว่ากระทบกระทั่ง
เสื่อมทราม	เสื่อมลง
แสนยานุภาพ	อำนาจทางทหาร, อานุภาพทางทหาร
แสรัง	จงใจทำให้ผิดจากความจริง
ไสยา	การนอน ที่นอน

หมวดอักษร ห

คำศัพท์	คำแปล
หนังใหญ่	การมหรสพอย่างหนึ่งของไทย ใช้หนังสลักเป็นรูปภาพคล้ายหนังตะลุง แต่มีขนาดใหญ่กว่า และเชิดหน้าจ่อ ใช้ปีพาทย์บรรเลง
หนีเขาใช้	หนีการถูกเกณฑ์เข้ารับราชการ
หมจดจ	สะอาด, ไม่มีตำหนิ
หมวด	ลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่จัดรวมกัน
หมอความ	ทนายความ
หมยกำหนดการ	เอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอนของพระราชพิธี ที่จะต้องอ้างพระบรมราชโองการ

คำศัพท์	คำแปล
หมาหวงก้าง	คนที่หวงของที่ตนไม่มีสิทธิ์
หมาหัวเน่า	คนที่เป็นที่รังเกียจของคนอื่นจนไม่สามารถเข้ากับใครได้ คนไม่มีใครรักหรือคบหา
หยิ่ง	คาดคะเนดู, คาดการณ์ดูล่วงหน้า
หยาบซ่า	ต่ำช้า, เลวทราม
หรรษา	สุขสันต์, รื่นเริง
หรีด	ดอกไม้ที่จัดแต่งขึ้นตามโครงสร้างต่างๆ เช่น วงกลม วงรี สำหรับใช้เคารพศพ
หฤหรรษ์	ยินดี, ชื่นชม, ร่าเริง, หรรษา
หลงกล	เสียวู๋
หลงไหล	ชอบมากจนไม่อาจควบคุมสติได้
หลอกล่อ	ล่อลวง, ชักจูง
หลอ่เลี้ยง	ยังชีพไว้
หลักการ	หลักสาระสำคัญในการดำเนินการ
หลักแหลม	ฉลาด, คมคาย, เฉียบแหลม
หลังตากแดด	ก้มหน้าทำงานหนักแบบชavanja ทำให้หลังถูกแดดตลอดเวลา
หลังพระบาท	หลังเท้า
หวาดกลัว	สะดุ้งผวาว่าจะเป็นภัย
หักมุม	เกี่ยวกับการผิดแผกจากสิ่งที่ดำเนินมาตั้งแต่ต้น
หักหาญ	หักด้วยความกล้าหาญ, ทำด้วยอำนาจ
หักห้าม	ยับยั้งใจ, ระงับ, อटकั้น, ข่มใจ
หัตถ์	มือ
หิวปาก	คนทำอาหาร
หัตดิน	ช้าง
หัตดินอินทรี	นกหัสติลิงค์ เป็นนกในวรรณคดีโบราณ ตัวใหญ่ มีกำลังเท่าช้าง 5 เชือก มีกรงเล็บใหญ่ มีวงคล้ายวงช้าง กินเนื้อคนละสัตว์เป็นอาหาร
ห้าวหาญ	เก่งกล้าอย่างหุนหันพลันแล่น หรือด้วยความโกรธ

คำศัพท์	คำแปล
หุ้นบุริมสิทธิ	หุ้นที่กำหนดให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิพิเศษเหนือผู้ถือหุ้นสามัญ เช่น มีสิทธิได้รับส่วนแบ่งผลกำไรก่อนผู้ถือหุ้นสามัญ
หุนหัน	ไม่ตั้งใจ, ไม่ระวัง
หุบห้อง	ถ้ำ
หูรูด	รูที่ร้อยเชือกสำหรับชักปากถุงเป็นต้นให้ติดกัน
เหมหงส์	หงส์ทอง
เหย้าเรือน	บ้าน, เรือน, บ้านเรือน, ที่อยู่อาศัย
เหยียดหยาม	ดูถูกดูหมิ่น, ดูถูกดูแคลน, ดูถูก
เหิมเกริม	กำเริบ, คะนอง, ลำพอง, ใต้ใจ
เหี้ยมหาญ	ดุร้ายกล้าหาญ, ไม่กลัว
เหี้ยมโหด	ดุร้ายทารุณ
เหือดแห้ง	ค่อยแห้งหายไป
แห่งนุสนธิ์	สถานที่ที่จะติดต่อ
แห่งหน	แห่ง, ที่, สถานที่
แหล่งข้อมูล	สถานที่ซึ่งเป็นที่รวมของข้อมูล
แหวกว่าย	เคลื่อนตัวไปมาในน้ำ
แห่ห้อม	แวดล้อมไป
แห่แหน	รวมกันเป็นกระบวนมากมาย
โหยกหยก	ไม่อยู่กับร่องกับรอย
โหราศาสตร์	วิชาว่าด้วยการพยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก
ให้ศีลให้พร	ให้พร, อวยพร

หมวดอักษร อ

คำศัพท์	คำแปล
อกรรมกริยา	กริยาที่สำเร็จรูปได้ความบริบูรณ์โดยไม่ต้องมีกรรมรับ
องค์กร	ส่วนประกอบย่อยของหน่วยใหญ่ทำหน้าที่สัมพันธ์กันหรือขึ้นต่อกันและกัน
อโณทัย	พระอาทิตย์เพ่งขึ้น
อดีตกาล	เวลาที่ล่วงแล้ว
อธิปไตย	อำนาจสูงสุดของรัฐเอกราชที่ใช้ในการปกครองประเทศ
อธิษฐาน	ตั้งใจมุ่งผลอย่างใดอย่างหนึ่ง, ตั้งจิตปรารถนา, ตั้งจิตขอร้องต่อสิ่งที่ตนถือว่าศักดิ์สิทธิ์ เพื่อผลอย่างใดอย่างหนึ่ง
อนาคตกาล	เวลาในภายภาคหน้า, กาลภายหน้า
อนาด	น่าสังเวช, สลดใจ
อนิจจา	คำที่เปล่งออกมาแสดงความสงสารสังเวชเป็นต้น
อนึ่ง	อีกอย่างหนึ่ง, อีกประการหนึ่ง
อนุกุล	เกื้อกูล, สงเคราะห์, สนับสนุน, อุปถัมภ์, ส่งเสริม
อนุชา	น้องชาย
อนุประโยค	ประโยคย่อย
อนเก	มาก, หลาย, มากมาย
อภิธรรม	ชื่อธรรมะชั้นสูง มี 7 คัมภีร์ นิยมใช้สวดในงานศพ
อมรินทร์	ผู้เป็นใหญ่ในหมู่เทวดา
อย่าสูญใจ	อย่าเสียน้ำใจ
อรรชร	ที่งามอย่างเอวบางร่างน้อย
อรไท	นางผู้เป็นใหญ่, นางผู้มีสกุล
อรไท	นางผู้เป็นใหญ่, นางผู้มีสกุล
อรนุช	หญิงงาม, สาวงาม
อรพินท์	ดอกบัว, บัว
อรรถรส	รสแห่งถ้อยคำ, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ

คำศัพท์	คำแปล
อรรถรส	รสแห่งถ้อยคำ, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ
อรุณ	เวลาใกล้พระอาทิตย์จะขึ้น มี 2 ระยะเวลา คือ มีแสงขาวเรื่อๆ (แสงเงิน) และแสงแดงเรื่อๆ (แสงทอง)
อลหม่าน	วุ่นวายเพราะมีเหตุอันทำให้ตกใจ
อวดเก่ง	สำแดงว่าตัวเก่ง, ทำเป็นเก่ง
อวยชัย	กล่าวคำอวยพรขอให้มีความสุข
อสุรี	ยักษ์เพศหญิง
อหังการ	ความก้าวร้าวด้วยการถือตัว
ออกอากาศ	กระจายเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์
อ่อนน้อมถ่อมตัว	ไม่คุยโม้โอ้อวด, สงบเสงี่ยม
อ่อนเยาว์	อายุยังไม่มาก
อ่อนแรง	อ่อนกำลัง, อ่อนเปลี้ยเพลียแรง
ออฟฟิศ	สำนักงาน, ที่ทำงาน, ที่ทำการ
อักษรศาสตร์	วิชาการหนังสือ เน้นในด้านภาษาและวรรณคดี
อัชฌา	กริยาดี
อัชฌาสัย	ความมีน้ำใจเกื้อกูลกัน
อัญเชิญ	เชิญด้วยความเคารพนับถือ
อัญประกาศ	เครื่องหมายวรรคตอน สำหรับจัดคร่อมคำหรือข้อความเพื่อแสดงว่าเป็นคำพูด
อัตโนวัติ	เป็นไปได้ในตัวเอง, ทำหน้าที่ได้ในตัวเอง, มีกลไกทำหน้าที่ได้เอง
อัตราส่วน	เกณฑ์เปรียบเทียบ
อัปมงคล	ปราศจากมงคล, ไม่เจริญ, เป็นกลางร้าย
อัปลักษณ์	มีลักษณะไม่เป็นมงคล
อัปสร	นางฟ้า, เทพธิดา
อาการนาม	คำนามที่บอกกริยาอาการ หรือความปรากฏเป็นต่างๆ ของคน สัตว์ และสิ่งของ

คำศัพท์	คำแปล
อ้างอิง	ถือเป็นหลัก, นำมากล่าวเป็นหลัก, กล่าวถึงเพื่อเป็นหลัก
อาชานาย	มีกำเนิดดี ได้รับการฝึกมาดี
อาเชียน	ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
อาณานิคม	ประเทศที่อยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศอื่น
อาคูล	เดือคร้อน, ทนทุกขเวทนาทั้งกาย และใจ
อานุกาฬ	อำนาจ, ฤทธิ์เดช, ความยิ่งใหญ่
อาพาธ	เจ็บป่วย
อาราธนา	นิมนต์, เชื้อเชิญ
อาราม	สถานที่ทางศาสนา โดยปรกติมีโบสถ์ วิหาร และที่อยู่ของสงฆ์หรือนักบวชเป็นต้น
อาละวาด	ทำกะกะระราน, แสดงอาการดุร้าย ะอะอะตึงตัง หรือคลุ้มคลั่ง
อาสัญ	ตาย
อาสา	รับทำโดยเต็มใจ
อำนวยความสะดวก	ให้ความสะดวก
อำพราง	ปิดบังโดยลวงให้เข้าใจไปทางอื่น, พุดหรือแสดงอาการไม่ให้รู้ความจริง
อำพัน	ยางไม้ที่แข็งเป็นก้อน สีเหลืองใสเป็นเงา
อำอึ้ง	นั่งอึ้งไม่ยอมพุด, พุดไม่ออกด้วยจนใจ หรือจนปัญญา, ไม่รู้จะพุดอะไร
อิจจาริษา	ไม่อยากจะให้คนอื่นได้ดี
อินทเทรี	กลองที่ใช้ตีให้สัญญาณในกองทัพเวลาออกศึกในสมัยโบราณ
อินัง	เอาใจใส่ เอาใจช่วย คุณแล เหลียวแล
อีตใจ	เวลาชั่วกัสนล้มหายใจไว้คราวหนึ่ง
อุตพิศ	ชื่อไม้ล้มลุกมีหัวชนิด Typhonium trilobatum Schott ในวงศ์ Araceae ดอกบานเวลาเย็น กลิ่นเหม็นเหมือนอูจจาระ
อุทาน	เปล่งเสียงออกมาเวลาตกใจ ดีใจ หรือเสียใจ เป็นต้น
อุทาหรณ์	ตัวอย่างที่ยกขึ้นมาอ้างให้เห็น, สิ่งหรือเรื่องที่ยกขึ้นมาเทียบเคียงเป็นตัวอย่าง
อุณหนาฝาคั่ง	มากมาย, คับคั่ง

คำศัพท์	คำแปล
อุบัติเหตุ	เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด, ความบังเอิญเป็น
อุปกรณ์	สิ่งของสำหรับใช้ในการงาน
อุปถัมภ์	ช่วยเหลือทางการเงินและอื่นๆ เพื่อให้ดำรงอยู่ได้
อุปนิสัย	ความประพฤติที่เคยชินจนเกือบเป็นนิสัย
อุปมา	สิ่งหรือข้อความที่ยกมาเปรียบ
อุปไมย	สิ่ง หรือข้อความที่ฟังเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น เพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
อุปสงค์	ความต้องการในสิ่งอุปโภค
เอกภาพ	ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน, ความสอดคล้องกลมกลืนกัน
เอราวัณ	ช้างสามหัว
เอะอะโวยวาย	เอะอะ
เอาไม้ซีกไปจัดไม้ซุง	คัดค้านผู้ใหญ่หรือผู้มีฐานะสูงกว่ายอมไม่สำเร็จ และอาจได้รับผลร้ายแก่ตัวอีกด้วย
เอื้อย	มีส่วนร่วม
โอนอ่อน	ผ่อนตาม, ยอมตาม
โอรส	ลูกชาย, บุตรชาย
โอฟาร์	ใหญ่โต, ยิ่งใหญ่
ไอ้เอ๋	การสวดศพย่นำเป็นทำนองอย่างที่นักเรียนสวดตามศาลารายวัดพระศรีรัตนศาสดารามในวันเข้าพรรษา วันกลางพรรษา และวันออกพรรษา
ไอยรา	ช้าง

หมวดอักษร ฮ

คำศัพท์	คำแปล
ฮุบ	รวบเอาเป็นของตน
โฮเต็ล	ที่พักคนเดินทาง

3. ผลการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ม.6

จากการสำรวจพบว่า มีคำศัพท์ จำนวน 1,372 คำ ซึ่งสามารถแยกตามหมวดหมู่ตามตัวอักษรได้ ดังนี้

หมวดอักษร ก

คำศัพท์	คำแปล
กงจักร	สิ่งที่มีรูปเป็นวงกลม มีริมเป็นแฉกๆ โดยรอบ
กฎเกณฑ์	ข้อกำหนดที่วางไว้เป็นหลักเป็นเกณฑ์
กตเวทิตา	ความเป็นผู้สนองคุณท่าน
กตัญญู	รู้คุณ, แสดงความกตัญญู
กถา	ถ้อยคำ, เรื่อง, คำอธิบาย, คำกล่าว
กบฏ	ผู้ประทุษร้ายต่อทางอาณาจักร, ผู้ทรยศ
กมล	หัวใจ, ดวงใจ, ใจ
กรณีศึกษา	ธุระ, งาน, การงาน
กรรมกร	ลูกจ้างที่ใช้แรงงาน
กร่อน	ค่อยๆ สึกหรือไปที่ละน้อย
กระแจะ	ผงเครื่องหอมต่างๆ ที่ผสมกันสำหรับทาหรือเจิม โดยปกติมีเครื่องประสม คือ ไม้จันทน์ ฆะมคเขียง เป็นต้น
กระดานชนวน	กระดานทำด้วยไม้ทาสุมุกบ้าง ทำด้วยแผ่นหินชนวนบ้าง สำหรับเขียนหนังสือ
กระเดียด	เอาเข้าข้างสะเอว
กระเด๋วๆ	อาการที่ดิ้นอยู่กับที่
กระทบกระเทือน	มีผลไปถึง
กระแทกกระแทน	กระแทกเสียงหรือกระแทกสิ่งของให้รู้ว่าไม่พอใจหรือโกรธ
กระบาล	หัว, กะโหลก, ศีรษะ
กระพัง	แอ้ง, บ่อ, หนอง
กระพุง	ส่วนในที่ป่องออกมา
กระพ้อม	อาการของสิ่งเหลวหรือนุ่มที่ไหวขึ้นๆ ลงๆ อย่างน้ำกระพ้อม
กระเสือกกระสน	ดิ้นรนเพื่อให้พ้นความทุกข์ยาก

คำศัพท์	คำแปล
กระแเส	ทาง, แนวทาง
กระหนาบ	ประชิดเข้าไปทั้ง 2 ข้าง
กระหวัด	ตวัด, รัด, กอด
กระหมัดกระแห่ม	ใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพราะเกรงว่าจะไม่พอใช้
กรากกรำ	ทนทำอย่างไม่คิดถึงความยากลำบาก
กราย	เคลื่อนไหวอย่างมีท่าทาง, เดินอย่างมีท่าที
กริ้ว	โกรธ
กรีธา	เดินทางเป็นหมู่กระบวน
กฤษฎาภินิหาร	บุญยิ่งใหญ่ที่ได้ทำไว้
กฤษฎีกา	บทกฎหมายซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น เพื่อใช้ในการบริหาร เรียกว่า พระราชกฤษฎีกา
กลไก	ตัวจักรต่างๆ
กลบเกลื่อน	ปิดบัง, อำพราง, ปกปิด
กลละ	รูปแบบเริ่มที่ปฏิสนธิในครรภ์มารดาในช่วงสัปดาห์แรก ซึ่งเปรียบได้กับ เาผสมคนมาผ่า 8 ครั้ง (เท่ากับ 1/256 ของเส้นผม) แล้วจุ่มลงใน น้ำมันงาที่ใสมาก และสลัด 7 ครั้ง แล้วถือไว้ น้ำมันที่เหลือติดอยู่ที่ ปลายผมนั้นยังมีขนาดใหญ่กว่ากลละ
กล้วยแขก	กล้วยน้ำว้าชุบแป้งทอด เป็นอาหารว่างอย่างหนึ่ง
กลวิธี	กลยุทธ์, วิธีพลิกแพลง
กลเหตุ	เหตุแห่งการทะเลาะ
กล้องถ่ายรูป	เครื่องมือที่ประกอบด้วยเลนส์และฟิล์มสำหรับบันทึกภาพ
กล้วยเกรง	กล้วย
กล้ามเนื้อ	มัดเนื้อที่รวมกันเป็นก้อนๆ ในกายคนและสัตว์
กล้ากราย	เข้าไปปะปน ล่วงเข้าไป
กล้ากลืน	อดกลืนไม่แสดงให้เห็น
กลี	สิ่งร้าย
กลียุค	ความข่อยยับ, ความวิบัติ, ความพินาศ

คำศัพท์	คำแปล
กวัค	โบกไม้โบกมือให้เข้ามาหา
กษณะ	ครู่ ครั้ง คราว
กลิก	ชวานา
ก้องกังวาน	เสียงก้องอยู่ได้นาน
กักขัง	ขัง
ก้วงวล	มีใจพะวงอยู่
กั้นคาร	แห้งแล้ง
กั้นแสง	รื่องให้
กัปตัน	นายเรือ
กัลยาณมิตร	มิตรแท้, เพื่อนแท้
กัลยาณี	นางงาม, หญิงงาม
กาฝาก	เชื้อพรรณไม้ที่อาศัยเกาะคูดน้ำและแร่ธาตุจากพรรณไม้อื่น
กาม	ความใคร่ทางเมถุน
การท่องเที่ยว	ธุรกิจเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว
การนิยาม	การกำหนดหรือการจำกัดความหมายที่แน่นอน
การโน้มน้าว	การชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้อ่อนอ่อนตาม
การวิเคราะห์	การพิจารณาแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อทำความเข้าใจแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้ง
การสังเคราะห์	การรวมส่วนต่าง ๆ ให้ประกอบกันเข้าด้วยกรรมวิธีที่เหมาะสม จนเกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น
การหนกระหาย	ทูลุนทราย กระสับกระส่าย
การอธิบาย	การทำให้บุคคลอื่นเข้าใจในความจริง ความสัมพันธ์ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางสังคมและทางธรรมชาติ
การอนุมาน	กระบวนการคิดในการหาข้อสรุปจากเหตุผลที่มีอยู่
กาลกิณี	ลักษณะที่เป็นอัปมงคล
กาฬี	ชั่วร้าย, เลวทราม
ภาษา	ฝ้าชนิดหนึ่ง

คำศัพท์	คำแปล
กาหล	อะอะอืออึง
ก้ากึ่ง	เกือบเท่าๆ กัน, พอๆ กัน, ใกล้เคียงกัน
ก้าจัด	ทำให้สิ้นไป
ก้ามะถัน	ธาตุสีเหลือง ดัดไฟงาย กลิ่นเหม็นฉุน ใช้ทำยา ทำดินปั้น ฯลฯ
ก้าเริบ	รุนแรงขึ้น
ก้าสรด	เศร้า สลด
ก้าหนดการ	ระเบียบการที่บอกถึงขั้นตอนของงานที่จะต้องทำตามลำดับ
กึ่ง	เรือชนิดหนึ่งในกระบวนพยุหยาตรา เป็นเรือหลวงที่ขึ้นระวาง สร้างด้วยไม้สลักปิดทอง หัวเป็นรูปสัตว์
กัจจา	เรื่องราว, ข้อความ
กิตติศัพท์	ชื่อเสียง, เกียรติคุณ, เสียงสรรเสริญ, เสียงเล่าลือ, เสียงยกย่อง
กิน ไต่ะ	รุมกันทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
กินน้ำสบด	ดื่มน้ำสาบานซึ่งอาจเป็นน้ำพุทมนต์ น้ำเทพมนตร์ หรือสุราผสมเลือดที่ผู้ร่วมสาบานกริดให้หยดลงแล้วดื่मประกอบกับคำปฏิญาณ เช่น จะไม่ทรยศต่อกัน เป็นต้น
กินใน	ประทับใจ, ซาบซึ้งใจ
กฤษกะ	ดอกกุหลาบ
กุมภันท์	ยักษ์
กุดบุตร	ลูกชายผู้มีตระกูล
เก	ไม่ตรงตามแนว, ไม่เป็นระเบียบ, (ใช้แก่ของที่เป็นซี่เป็นลำ)
เก็จ	แก้วประดับ
เก็ยวกราด	แสดงกิริยาท่าทาง พร้อมทั้งดูว่ากล่าวอย่างรุนแรง ด้วยความโกรธ
เกล็ดเลือด	ชิ้นโปรโตพลาสซึมเล็กๆ จำนวนมากในเลือด มีคุณสมบัติช่วยในการจับตัวเป็นก้อน
เกลอ	เพื่อนสนิท
เกลี้ยกล่อม	ชักชวนจงใจให้ร่วมพวก, พุดจงใจให้คล้อยตาม หรือปฏิบัติตาม
เกลื่อน	เรี่ยรายหรือกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

คำศัพท์	คำแปล
เกษมสันต์	ชื่นชมยินดี
เกะกะ	ประพุดเป็นพาลเกร
เกาทัณฑ์	อาวุธชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยคันสำหรับยิง
เกียรติยศ	เกียรติโดยฐานะตำแหน่งหน้าที่หรือชาติชั้นวรรณะ
เกียรติศักดิ์	ฐานะอันมีเกียรติ
เกี่ยวข้อง	เกี่ยวกับ, เกี่ยว, เกี่ยวพัน
เกื้อกูล	เกื้อหนุน, ช่วยเหลือ, เกื้อกูล, ช่วยเหลือเกื้อกูล
แก่นแท้	ลักษณะที่แท้จริงของสิ่งต่างๆ
แก่นเรื่อง	สาระสำคัญ, จุดสำคัญ, สาระ
แก่นสาร	สิ่งที่ยั่งยืนถาวร, หลักที่ควรยึดถือ, คุณประโยชน์ (มักใช้ในความปฏิเสธ) เช่น ไม่เป็นแก่นสาร
โกรกธาร	หุบผาลึกชันและแคบมาก มีน้ำผาชัน 2 ข้าง มักมีลำธารอยู่เบื้องล่าง
ไถ่เกวียน	พุดจาให้ปรองดองกัน, พุดจาให้ตกลงกัน
ไถ่กวัด	ทั่วไป

หมวดอักษร ข

คำศัพท์	คำแปล
ขจร	ฟุ้ง, กระจาย, แผ่กว้าง, แพร่, ฟุ้งกระจาย
ขจี	งามสดใส
ขนง	คิ้ว
ขบกัด	ใช้ฟันกัด
ขมิขม้น	แสดงความสนใจ, แสดงความกระตือรือร้น
ขยายความ	เพิ่มเนื้อหา, ให้รายละเอียดเพิ่มเติม
ขลุ่ยขลุ่ย	ติดกุกักอยู่ในที่แคบ, ติดขัด, ไม่สะดวก, เสียงดังอย่างก้องดินกลิ้งอยู่ในหม้อหรือในไห.
ขวัญตา	สิ่งที่เห็นเป็นที่เจริญตา

คำศัพท์	คำแปล
เง	เหล่น้อยๆ (ใช้แก่ตา)
เขม้น	จ้องมองดูโดยมุ่งเฉพาะ
เขละขละ	สับสน, ยุ่งเหยิง, วุ่นวาย
เขลา	ขาดไหวพริบ, ฐูไม่ถึง, ฐูไม่เท่าทัน
โหมค	ชื่อผีชนิดหนึ่งเป็นผีป่า จะเห็นเป็นแสงเรืองวาวในเวลากลางคืน
โหย่ง	ยกร่างกายให้สูงขึ้น
ไขกระดูก	เนื้อเยื่อส่วนในของกระดูก เป็นส่วนที่สร้างเม็ดเลือดชนิดต่างๆ ให้แก่ร่างกาย

หมวดอักษร ก

คำศัพท์	คำแปล
คดี	เรื่อง
คนกัน	ปนกัน ระคนกัน
คบไม้	ง่ามต้นไม้ที่กิ่งใหญ่กับต้นแยกกัน
คม	ไป
ครวญเพลง	ร้องเพลงที่ท่วงทำนองช้าสอดแทรกเสียงเอื้อนยาวๆ
ครหา	ติเตียน, ตำหนิ, ติโทษ
ครองราชย์	ดำรงฐานะเป็นพระมหากษัตริย์
ครอบงำ	มีอำนาจเหนือบังคับให้เป็นไปตาม
ครั้ง	เปลี่ยหอยชนิดหนึ่ง ผลิตภัณฑ์แดงเรียกว่า จี๋ครั้ง ซึ่งใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เป็นสีย้อมวัสดุ เป็นที่ปิดผนึกเอกสารสำคัญ เป็นต้น
คร้าม	กลัวเพราะเคยรู้ฤทธิ์มาแล้ว
ครุ	หนัก
คฤหัสถ์	ผู้ครองเรือน, ผู้ไม่ใช่สำนักบวช
คลาไคล	เดินไป, เคลื่อนไป
คลายเครียด	ทำให้ความเครียดลดน้อยลง

คำศัพท์	คำแปล
ความกระจ่าง	ความชัดเจน, ความแจ่มแจ้ง
ความคิดรวบยอด	ภาพในใจหรือแบบของความคิดที่เป็นตัวแทนสิ่งของทั้งประเภท
ความชอบธรรม	ความยุติธรรม
ความถนัด	ความชำนาญ, ความสามารถ, ทักษะ
ความน่าเชื่อถือ	ความน่าไว้วางใจ, ความน่านับถือ
ความเบิกบาน	ความชื่นบาน, ความสดใส
ความผูกพัน	ความเกี่ยวข้อง, ความสัมพันธ์
ความพยายาม	การผูกใจเจ็บและอยากแก้แค้น
ความร่าเริง	ความระหองระแหง, ความแตกร้าง, ความบาดหมาง
ความเรียง	การเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นเนื้อเรื่อง
ความวิตกกังวล	ความร้อนใจเพราะห่วงใย
ความวิปริต	ความวิถถาร, ความผิดปกติ
ความศรัทธา	ความเลื่อมใส, ความนับถือ, ความเชื่อถือ
ความเสมอภาค	ความเท่าเทียมกัน, ความเท่ากัน
ความหรรษา	การงามอย่างจุลฉาด
ความหวาดระแวง	ความกลัวและไม่ไว้วางใจ
ความหายนะ	ความเสียหาย, ความฉิบหาย, ความวิบัติ, ความวอดวาย, ความย่อยยับ, ความเสื่อม
ความอดกลั้น	ความระงับใจ, ความสะกดกลั้น
ความอัปมงคล	สิ่งไม่ดี, สิ่งที่เป็นอันตราย
คอนโด	อาคารชุด, ห้องชุด
คะนอง	ซึ่งแสดงอาการอย่างคึกคักคึกคัก
คับขัน	ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้, จำเป็นเฉพาะหน้าที่จะต้องทำหรือต้องสู้ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้, เข้าที่ลำบากหรือจำเป็น
คับแคบ	มีบริเวณน้อย, ไม่พออยู่
คาดคะเน	เดา, ประมาณ, กะ
คาบ	ระยะเวลาที่เวียนรอบ
คาม	บ้าน หมู่บ้าน

คำศัพท์	คำแปล
คำกริยา	หมวดคำประเภทหนึ่ง ที่แสดงอาการกริยาต่างๆ
คำขวัญ	ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล
คำจุน	อุดหนุนให้ดำรงอยู่ได้
คำเชิญชวน	คำชวน, คำเชื้อเชิญ
คำเชื่อม	คำที่มีหน้าที่ทำให้ความประสานคล้องจองกันหรือขัดแย้งกัน
คำนาม	คำนามคือคำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ
คำปฎิญาณ	คำรับรองซึ่งบุคคลหนึ่งให้ไว้กับบุคคลอื่นว่าจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
คำพยากรณ์	คำทำนาย
คำพิพากษา	คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลในประเด็นแห่งคดีที่ฟ้องต่อศาล
คำวิงวอน	คำขอร้อง, คำร่ำร้อง
คิ้ว	ไม้ที่ข่างลอกเป็นลวดสำหรับประกอบขอบหรือริมประตูหน้าต่างเป็นต้น, เรียกสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น คิ้วรถยนต์
คุกคาม	แสดงอำนาจด้วยกริยาหรือวาจาให้หวาดกลัว, ทำให้หวาดกลัว
คุ้งน้ำ	ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของฝั่งน้ำด้านที่ตรงกันข้ามกับหัวแหลม
คุณธรรม	สภาพคุณงามความดี
เครื่องราง	ของที่นับถือว่าป้องกันอันตราย ยังไม่ออก ฟันไม่เข้า เช่น ตะกรุด ผ้ายันต์ เหล็กไหล
เครื่องราชกกุธภัณฑ์	เครื่องหมายความเป็นพระราชาธิบดี มี 5 สิ่ง คือ พระมหาพิชัยมงกุฎ พระแสงขรรค์ชัยศรี ธารพระกรชัยพฤกษ์ พัดวาลวิชนีและแส้จามรี ฉลองพระบาทเชิงงอน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์	สิ่งซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศและบำเหน็จความชอบ เป็นของพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการหรือส่วนพระองค์, เรียกเป็นสามัญว่า ตรา
เครื่องเรือน	เครื่องตกแต่งภายในเรือน เช่น ตู้ โต๊ะ เก้าอี้
เครื่องสาย	เครื่องบรรเลงที่เป็นสาย เช่น จะเข้ ซอ
เครื่องอาาน	เครื่องกิน

คำศัพท์	คำแปล
เครื่องอุปโภค	สินค้าประเภทบริโภคภัณฑ์เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และไม่ใช่ต่อไปในการผลิตสินค้าอื่น
เคล้าเคลีย	เคล้าคู่กัน เคียงเคล้ากัน
เคลือบแฝง	ไม่กระจ่างทำให้เป็นที่สงสัย
เคหสถาน	ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และหมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม
เคหา	บ้าน, บ้านเรือน, ที่อยู่อาศัย
เคียด	โกรธแค้น, แค้นเคือง
เคี้ยวเคี้ยว	บิบบ้างคับ, บิบบิ้นให้ได้รับความลำบาก
เคือง	ไม่พอใจเพราะชกรู้สึกโกรธ
แค้น	โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย
แควมเร็ว	ส่วนริมทั้ง 2 ข้างเรือ
แคะแคะ	เคี้ยเล็กกว่าปรกติ
โครงเรื่อง	เค้าเรื่องที่กำหนดขึ้น
ไคลคลา	เดินไป เคลื่อนไป

หมวดอักษร ฆ

คำศัพท์	คำแปล
ฆนะ	ก้อน แท่ง
ฆ้อง	เครื่องตีให้เกิดเสียงอย่างหนึ่ง ทำด้วยโลหะผสมรูปร่างเป็นแผ่นวงกลมมอจุ่มลงมารอบตัว มีปุ่มกลมตรงกลางเหมาะสำหรับตี
ฆ้องขมย่ำ	การตีฆ้องเพื่อบอกเวลาตอนกลางคืน
โฆษณาชวนเชื่อ	การเผยแพร่ลัทธิความเชื่อ หรือความคิดเห็น ด้วยกลอุบายต่างๆ เพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้เห็นคล้อยตาม

หมวดอักษร ง

คำศัพท์	คำแปล
งบประมาณ	ประมาณการรายรับและรายจ่าย
งันงก	สั้นเงอะงะ, สั้นงักๆ
ง่าเท้าโพน	ยกเท้าเตรียมกระโจน
ง้าว	ดาบด้ามยาว
เงินขวง	สีเหมือนสีเงินที่ละลายกว้างในเบ้า เรียกว่า สีเงินขวง
เงื่อมมือ	อำนาจที่ครอบงำจะไม่ให้หลุดพ้นไปได้

หมวดอักษร จ

คำศัพท์	คำแปล
จดหมายเหตุ	หนังสือบอกข่าวคราวที่เป็นไป รายงานหรือบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น, เอกสารที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชน ผลิตขึ้นใช้เป็นหลักฐานและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน
จตุบททวิบาท	(สัตว์) สี่เท้า สองเท้า
จตุรabay	อบาย 4 หมายถึง อบายภูมิ 4 ได้แก่ นรกภูมิ ดิรัจฉานภูมิ เปรตวิสัยภูมิ และอสุรกายภูมิ
จรรโลง	ช่วยให้ดียิ่งขึ้น
จริต	ความประพฤติ, กิริยามารยาท
จรงใจ	ทำให้จิตใจชุ่มชื้น
จลาจล	ความวุ่นวายในบ้านเมือง, ความปั่นป่วนของบ้านเมือง
จวงจันทร์	เครื่องหอมที่เจือด้วยจวงและจันทร์
จวนตัว	เข้าที่คับขัน, เข้าที่จำเป็น
จองหอง	หยิ่ง, ทะนงตัว, ถือดี
จะงอยไส้คือ	ปลายสายสะคือ
จักรราศี	อาณาเขตที่ดาวเคราะห์โคจรรอบดวงอาทิตย์, อาณาเขตโคจรรอบดวงอาทิตย์ที่ดาวเคราะห์เดิน

คำศัพท์	คำแปล
จังก้า	ลักษณะยื่นต่างขาตั้งท่าเตรียมสู้
จัญไร	เป็นเสนียด, ไม่เป็นมงคล
จัดแจง	เตรียมการ, จัดการ
จัดบุท	สัตว์สี่เท้า
จำจง	ติดคุก
จำพรรษา	อยู่ประจำที่วัด 3 เดือนในฤดูฝน (ใช้แก่พระสงฆ์)
จำเพาะ	เฉพาะ, เฉพาะจง, บังเอิญ, เฉพาะเจาะจง
จำเลย	บุคคลผู้ถูกฟ้องต่อศาลแล้ว
จิตวิทยา	วิชาว่าด้วยจิต, วิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งว่าด้วยปรากฏการณ์ พฤติกรรม และกระบวนการของจิต
จินตนาการ	การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ
จินตภาพ	ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น
จิปาละ	สารพัด, ทุกสิ่งทุกอย่าง
จีปลา	เผาปลา
จีรัง	ยั่งยืน, ยืดยาว
จิงอย่า	จิงหยุด
จูลินทรีย์	สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ต้องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ ส่วนมากมีเซลล์เดียว
จุฬาราชมนตรี	ตำแหน่งประมุขหรือหัวหน้าชาวมุสลิมในทางราชการแต่งตั้ง
जूठू	หุนหันพลันแล่น
เจ็ดชั่วโคตร	นาน, ยาวนาน
เจตคติ	ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
เจตน์	ตั้งใจ
เจ็บจุกประจวบ	มีอาการจุกเสียดขึ้นมาทันที
เจ้าพ่อ	ผู้เป็นใหญ่หรือมีอิทธิพลในถิ่นนั้น
เจ้าแม่	เทพารักษ์ผู้หญิงที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์จะให้ความคุ้มครองรักษาได้

คำศัพท์	คำแปล
แจ่มแจ้ง	กระจ่างชัด, แจ่มกระจ่าง
โจทก์	บุคคลผู้ฟ้องคดีต่อศาล
ใจดำ	ไม่เอื้อเฟื้อใคร, ขาดกรุณา

หมวดอักษร ฉ

คำศัพท์	คำแปล
ฉวยสบเพลง	บังเอิญถูกจังหวะ
ฉาบฉวย	เอาไปโดยเร็ว, ทำโดยเร็ว, ขอไปที
ฉายา	ซื้อตั้งให้กันเล่นๆ หรือตามลักษณะที่หมายรู้กันในหมู่คณะ
ฉุดคร่า	พรวดไปจาก, ใช้กำลังพรวดไป, ฉุดลากไปอย่างไม่ปราณี
เฉพาะกิจ	เจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น หน่วยปราบปรามเฉพาะกิจ
ฉลิวใจ	ระวาง, เอะใจ, สงสัย
ฉิดฉั่น	งาม, เพรศพริง
ฉิดฉาย	งามผุดผาด
ฉื้อฉ้อ	ซ้ำ, เชื่องซ้ำ
ฉก	ลักษณะของสิ่งที่เป็นแผ่นและแยกออกเป็นจ๊กๆ หรือเป็นทางยาว
ฉไลฉไล	งาม
ฉวยสบเพลง	บังเอิญถูกจังหวะ

หมวดอักษร ช

คำศัพท์	คำแปล
ชดเชย	ใช้แทนสิ่งที่เสียไป, เพิ่มเติม
ชนก	พ่อ, บิดา
ชনী	แม่, มารดา
ชนบท	บ้านนอก, ต่างจังหวัด
ชนวน	สาเหตุ, เหตุ

คำศัพท์	คำแปล
ชนนทร์	ผู้เป็นใหญ่ในหมู่มนุษย์
ชล	น้ำ
ชลนา	น้ำตา
ชลมารค	ทางน้ำ
ชลาลัย	ทะเล, แม่น้ำ
ชะรอย	เห็นทีจะ บางที
ชะลูด	เรียวยาวและสูงขึ้น
ชะอ่อน	อ่อน แสดงกิริยาว่าทำให้เขมตตา
ชั้นผู้น้อย	ผู้น้อย, ผู้ที่มียศต่ำกว่า, คนที่อยู่ใต้อำนาจบัญชา
ชาญฉลาด	ฉลาด, หลักแหลม, หัวไว, หัวดี
ชาด	วัตถุสีแดงสดชนิดหนึ่ง เป็นผงก็มี เป็นก้อนก็มี ใช้ทำยาไทยหรือประสมกับน้ำมันสำหรับประคบตราหรือทาสิ่งของ
ชาตินิยม	ลัทธิที่ถือชาติเป็นใหญ่
ชาติปางก่อน	ชาติที่แล้ว
ขามเบญจรงค์	เครื่องถ้วยขามที่เขียนลวดลายด้วยแม่สีทั้ง 5
ชีวหา	ลิน
ชีวประวัติ	ประวัติชีวิตบุคคล
เขลยศึก	ผู้ที่ถูกคู่สงครามจับตัวได้
เขาวน	ปัญญาหรือความคิดนับไว, ปฏิภาณไหวพริบปัญญาหรือความคิดนับไว, ปฏิภาณไหวพริบ
เชิงชาย	ศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย
เชิงเทิน	ที่คั่นที่พูนสูงขึ้นเป็นเชิงของป้อมปราการ, พื้นที่ว่างภายในป้อมสำหรับให้ทหารขึ้นไปอยู่ตรวจการณ์หรือต่อสู้ข้าศึก
เขียดชู	ยกย่อง, ชมเชย, นับถือ, สดุดี, ยกยอ, ชื่นชม
เขือกบาศ	เขือกที่ทำเป็นบ่วงผูกปลายไม้ค้ำจามสำหรับคล้องเท้าช้าง
โชคกลาง	มีเครื่องหมายที่ปรากฏให้เห็นว่าจะมีโชค

หมวดอักษร ซ

คำศัพท์	คำแปล
ช่องสุม	เกลี้ยกล่อมผู้คนให้มารวมกันเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ซัป	เอาสิ่งของเช่น ผ้า ฟองน้ำ หรือกระดาษทาบลงบนของเหลว เช่น น้ำ เพื่อให้แห้ง
ซ่าหริ่ม	ชื่อขนมอย่างหนึ่งทำด้วยแป้งถั่วเขียว ลักษณะคล้ายลอดช่อง แต่ตัวเล็กกว่า กินกับน้ำกะทิผสมน้ำเชื่อม
ซื่อสัตย์	ไม่คิดทรยศ
เซ็กเซาว์	เป็นชื่อไม้ฝ้ายดีและมีกำลึงมาก เดิมเป็นไม้ที่ลิโป้ได้รับจากตั้งโต๊ะ เมื่อโจโจคิดกำจัดลิโป้ได้ส่งคนไปลอบลักไม้เซ็กเซาว์ของลิโป้มาเพื่อตัดกำลึงมิให้ลิโป้หนีได้ เมื่อโจเข้าโจมตี ลิโป้จึงจมนมและถูกสังหารในที่สุด ไม้เซ็กเซาว์จึงตกเป็นของโจโจ สักครั้งนั้นโจโจช่วยเหลือปราบกับลิโป้ กวนอูซึ่งอยู่ในการศึกษา จึงจำไม้เซ็กเซาว์ได้ เมื่อโจโจให้ไม้เซ็กเซาว์แก่กวนอู
เซ่น	เอาอาหารเป็นต้นไปไหว้หรือสังเวศหรือเจ้า
เซ่อ	ซุ่มซ่าม, เซอะ, เซ่อซ่า, โง่, ทึ่ม
เซา	เหงาหงอย
ไซ้	กิริยาที่นกดหรือเปิดเอาปากยั่วๆ ขนหรือหาอาหาร

หมวดอักษร ฉ

คำศัพท์	คำแปล
ฉาปนกิจศพ	เผาศพ

หมวดอักษร ฉ

คำศัพท์	คำแปล
ฉู้ติ	ข้อเสนอเพื่อลงมติ

หมวดอักษร ฎ

คำศัพท์	คำแปล
ฎีกา	คำร้องทุกข์ที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายต่อพระมหากษัตริย์

หมวดอักษร ฐ

คำศัพท์	คำแปล
ฐานานุกรม	สมควรแก่ฐานะ

หมวดอักษร ด

คำศัพท์	คำแปล
दनัย	ลูกชาย
ดวงตราไปรษณียากร	แสตมป์
ดาบฟ้าฟื้น	ดาบของขุนแผน
ดารา	ดวงดาวส่องแสงอยู่บนฟ้า
ดาด	กลอนประคุดที่ทำด้วยไม้สำหรับขัดบานประตู
ด้าว	แดน
ดาวดึงส์	ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 2 แห่งสวรรค์ 6 ชั้น มีพระอินทร์เป็นผู้ครอง
ดำริ	คิด ไตร่ตรอง
ดินประสิว	ชื่อวัตถุเคมีชนิดหนึ่งมักเกิดจากมูลค้างคาว สำหรับทำดินปืน
ดึกดำบรรพ์	โบราณกาล, โบราณ, เก่าแก่, นมนาน, นานนม
ดุคั่น	คูอย่างไม้ลดละ
ดุริยางค์	ดนตรี, เครื่องดนตรี, เครื่องดีดสีตีเป่า
ดุขยพิณิจ	ความอิสระในการตัดสินใจ
ดุขณิภาพ	อาการสงบ
ดูคาย	เอื้อเฟื้อ
เดชะบุญ	โชคดี

คำศัพท์	คำแปล
เคนตาย	ที่รอดตายมาได้ทั้งๆ ที่น่าจะตาย
เคร่งฉาน	สัตว์เว่นจากมนุษย์ เช่น หมู หมา วัว ควาย (มักใช้เป็นคำด่า)
เคือ	เป็น, เรือร่า
เคียดฉันท	ไม่พอใจ, รังเกียจ, ลำเอียง, เกลียศ, ขยะแขยง
เคือคดาด	โกรธมาก, พลุ่พล่าน
เคนไต	โลกทั้ง 3 ได้แก่ กามภพ คือภพของเทวดาลงมา, รูปภพ คือภพของพรหมที่มีรูป, อรูปภพ คือภพของพรหมที่ไม่มีรูป; หรือ สวรรค์ มนุษย์โลก และบาดาล

หมวดอักษร ต

คำศัพท์	คำแปล
ตกว่า	ราวกับว่า
ตกลมพราง	เสียวหรือถูกลงด้วยเล่ห์กลอุบาย
ต่นน้ำลำธาร	ป่าเป็นแหล่งกำเนิดของต่นน้ำลำธาร
ต่นเสลา	ชื่อต่นไม้ชนิดหนึ่ง ใช้ทำเครื่องเกวียน
ตรรคศาสตร์	ปรัชญาสาขาหนึ่งว่าด้วยการคิดหาเหตุผลว่าจะสมเหตุสมผลหรือไม่
ตระการตา	มีลักษณะงดงามชวนให้ต่นตาต่นใจเมื่อได้พบเห็น
ตระบัด	อย่างเดียนั้น, อย่างทันทีทันใด
ตระเวน	เที่ยวตรวจตราสถานการณ์ทั่วบริเวณ
ตรัสรู้	รู้แจ้งในเรื่องต่างๆ (ใช้เฉพาะพระพุทธเจ้า)
ตราสิน	แจ้งความไว้เพื่อเป็นหลักฐาน
ตริกตรอง	ใคร่ครวญหรือคิดทบทวนถึงเรื่องราวต่างๆ หรือเรื่องราวที่ผ่านมาแล้ว
ตริกตรา	คิดใคร่ครวญ ทบทวน
ตริงใจ	ทำให้เป็นที่พอใจหรือชื่นชมยินดี
ตรุ	ลักษณะที่เห็นแล้วชวนยินดีชวนพึงใจ, งามน่าพึงพอใจ
ตลอดสัน	ตลอดสันหลัง

คำศัพท์	คำแปล
ต่อรอง	เจรจาเพื่อหาข้อยุติเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ทั้งสองฝ่ายพอใจ
ต่อว่าต่อขาน	ท้วงถามเหตุผลต่อผู้ที่ทำให้ตนไม่พอใจ, ว่ากล่าวเพราะไม่ทำตามที่พูดหรือที่ให้สัญญาไว้
ตะคอก	ตวาด, ชู
ตะบึง	รีบเร่งไปไม่หยุด
ตักตวง	หาประโยชน์ใส่ตัว, กอบโกยมาเป็นของตนเมื่อมีโอกาส
ตั้งครรภ์	มีลูกในท้อง
ตัดไฟต้นลม	ตัดต้นเหตุเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลามต่อไป
ตัวประกัน	บุคคลที่ถูกยึดหน่วงตัวไว้เพื่อใช้ต่อรอง
ตาด	ชื่อผ้าชนิดหนึ่ง ทอด้วยไหมควบกับเงินแล่งหรือทองแล่งจำนวนเท่ากัน, เรียกชื่อตามลักษณะของลาย เช่น ตาดลายคดกริช ตาดตาดักแตน, ถ้ามีไหมปักทับลงไปอีกเป็นดอกๆ เรียกว่า ตาดระกำไหม
ตาพรั	อาการที่ตามองเห็นไม่ชัดเจน, มองเห็นเป็นภาพมัวๆ
ตำรา	แบบแผนที่ว่าด้วยหลักวิชาต่างๆ, เอกสารคำสอน
ตำหนิติเตียน	ว่ากล่าวตักเตือน, ยกโทษขึ้นพูด
ติด	ชื่อพยาธิตัวแบนเป็นปล้องเรียงต่อกันเป็นแถบยาว หัวมีอวัยวะใช้เกาะยึด มักอาศัยดูดอาหารในลำไส้ของมนุษย์และสัตว์มีกระดูกสันหลัง
ต้นลึกหนาบาง	รายละเอียดของเรื่องที่ไม่เปิดเผย
ตู	คำแทนตัวผู้พูด เป็นบุรุษสรรพนามที่ 1
เต็มประดา	เต็มแก่, เต็มทน, เต็มที
เตียวเถี่ยว	เคยเป็นทหารฝ่ายลิโป้ ในศึกครั้งเดียวกันนี้ เตียวเถี่ยวถูกจับเป็นเชลย โจโฉจะมาเสีย แต่กวนอูขอร้องไว้ว่า เตียวเถี่ยวเป็นคนซื่อสัตย์ควรเลี้ยงไว้ เตียวเถี่ยวจึงมาอยู่กับโจโฉ และอาสาเป็นผู้เกลี้ยกล่อมกวนอู เพราะเคยรู้จักกันมา
แตกฉาน	เชี่ยวชาญ, เข้าใจแจ่มแจ้ง, ชำนาญ
แตกฉาน	เชี่ยวชาญ, เข้าใจแจ่มแจ้ง, ชำนาญ
แต่งโต๊ะเลี้ยง	จัดอาหารเลี้ยง

คำศัพท์	คำแปล
โต้แย้ง	แสดงความเห็นขัดแย้งกัน
โต้ว่าที่	แสดงคารมโดยมีฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
ไตร่ตรอง	คิดทบทวน
ไตรภูมิ	ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ, ตามไสยศาสตร์ว่า สวรรค์ มนุษยโลก บาตาล
ไตรรัตน์	แก้ว 3 ประการ หมายถึง พระพุทธเจ้า เรียกว่า พุทธรัตนะ พระธรรม เรียกว่า พระธรรมรัตนะ พระสงฆ์ เรียกว่า สังฆรัตนะ

หมวดอักษร ถ

คำศัพท์	คำแปล
ถกเขมร	การนุ่งผ้าหยักยั้งขึ้นไปให้พื้นหัวเข้าถึงง่ามกัน บางที่เรียกว่า ขัดเขมร
ถกเถียง	ยกเอาขึ้นมาพูดโต้แย้งกัน
ถ่วง	ทำให้ช้า
ถวายเป็นพระพร	อวยพร, ให้พร
ถวิล	คิดถึง
ถอง	กระทืบด้วยศอก
ถ่องแท้	แจ่มแจ้ง, ชัดเจน, แน่นนอน
ถ่ายทอด	บอกความรู้ที่ตนมีแก่ผู้อื่น
ถ่ายตำนาน	นำต้นฉบับเดิมไปจำลองแบบขึ้น
ถีนฐาน	ที่อาศัยทำมาหากิน
ถึงแก่กรรม	ตาย (ใช้แก่คนทั่วไปในคำพูดที่สุภาพ)
ถึงฆาต	ถึงเวลาตาย
ถึงพริกถึงขิง	เผ็ดร้อนรุนแรง, รุนแรง
เถลิงถวัลย์ราชสมบัติ	ครอง (ราชสมบัติ)
แถลง	กล่าวอธิบายหรือแจ้งให้ทราบเป็นทางการ
แถลงการณ์	คำอธิบายเหตุการณ์เป็นทางการ

หมวดอักษร ท

คำศัพท์	คำแปล
ทม	การข่มใจ การฝึกคน
ทรงกลด	มีแสงสีรุ้งเป็นวงกลมล้อมรอบดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ คล้ายกลด
ทรงเกียรติ	มีเกียรติ
ทรงคุณวุฒิ	มีความสามารถที่เหมาะสมแก่ตำแหน่งหน้าที่
ทรพล	คนชั่ว
ทรรสนะ	ความคิดว่าสิ่งต่างๆ เป็นอย่างไรบ้าง
ทรลักษณ์	ลักษณะที่ถือว่าไม่ดี
ทรพ์ยสิน	วัตถุทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้
ทรพ์ยกร	สิ่งทั้งปวงอันเป็นทรพ์ย
ทรามสวาดี	เป็นที่รัก
ทรามสวาสดี	นางผู้เป็นที่รัก
ทรุดโทรม	เสื่อม, ชำรุด, เก่า, โทรม, หมดสภาพ
ทรุณฎี	ลักษณะที่คิดคาดเอาตามหลักวิชา เพื่อเสริมเหตุผลและรากฐานให้แก่ปรากฏการณ์หรือข้อมูลในภาคปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างมีระเบียบ
ทรลิต	ยากจน เจ็บใจ
ทรลิตทาว	ยากจน
ท้วงติง	ท้วง, คัดค้าน, ทักท้วง, ค้าน
ท้วงทำนอง	ลีลาที่เป็นไปตามจังหวะหรือทำนอง
ทวนด้วยลวด	เขียนตีด้วยหนังที่ทำเป็นเส้นยาว ๆ ซึ่งเรียกว่า ลวดหนัง
ทวิบาท	สัตว์สองเท้า
ทศวรรษ	รอบ 10 ปี
ทองเอก	ชื่อขนมชนิดหนึ่ง ทำด้วยไข่แดงกวนกับน้ำตาลจนแห้ง อัดใส่พิมพ์เป็นรูปต่างๆ มีทองคำเปลวปิด
ทอดกฐิน	ทำพิธีถวายผ้ากฐินแก่พระสงฆ์
ทอแสง	ส่องแสง, เปล่งแสง
ทะนุถนอม	คอยระวังรักษา, คอยประคับประคอง
ทักทายปราศรัย	ทักทายและไต่ถามทุกข์สุขกัน

คำศัพท์	คำแปล
ทักษิณ	วันชั่วร้ายตามความเชื่อในตำราโหราศาสตร์
ทัดทาน	กล่าวหรือแสดงออกเป็นการห้ามหรือท้วงเพื่อให้งดไว้
ทัพเรือ	กองกำลังทหารที่ทำการสู้รบในน่านน้ำ
ทั่วบูรคาบ	ทั่วบ้านทั่วเมือง
ทัศนคติ	แนวความคิดเห็น
ทัศนศึกษา	ท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้
ทัศนียภาพ	ภาพที่นำดู, มักใช้หมายถึงภูมิประเทศที่สวยงาม
ทาสีกะ	เครา
ทาบตาม	เจรจาเพื่อดูท่าที, ลองหยั่งเสียง
ทาวนด์เฮาส์	บ้านที่มีกำแพงติดกันหลายๆ หลังเป็นแถวเป็นแนวไป
ท่าอากาศยาน	ที่สำหรับเครื่องบินขึ้นลง ประกอบด้วยลานจอดเครื่องบิน ประตูเครื่องบินขึ้นลง โรงเก็บอุปกรณ์การบิน หอบังคับการบิน ที่ทำการของเจ้าหน้าที่ และที่พักผู้โดยสารเข้าออก
ทำนองคลองธรรม	แบบ, แบบอย่าง, ทาง
ทำนาย	บอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ทำนุบำรุง	เอาใจใส่ดูแลเลี้ยงดู
ที่หม้มพร	ส่วนเบื้องบนที่เห็นครอบแผ่นดินอยู่
ทิว	ผู้เกิดสองครั้ง
ทิวชงค์	พราหมณ์
ทิน	วัน
ทิพากร	ดวงอาทิตย์, พระอาทิตย์
ทิวทัศน์	ลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏให้เห็นตามธรรมชาติ
ทิสานุทิส	ทิสน้อยทิสใหญ่ทั้งปวง
ที่ฉนิกาย	ชื่อคัมภีร์นิกายแรกแห่งพระสุตตันตปิฎก
ที่ผาดแผ่น	ท่าทางเหมือนกระโจน
ที่เร็ว	ป่าช้า
ทุกข์เวทนา	ความรู้สึกล้มสบายกายไม่สบายใจ, ความรู้สึกเจ็บปวดทรมาน
ทุนทรัพย์	ทรัพย์ที่เป็นทุน, จำนวนทรัพย์ที่ตั้งเป็นทุน

คำศัพท์	คำแปล
ทुर	ยากลำบาก
ทुरกันดาร	ที่ไปมาลำบากมาก, ที่ห่างไกลความเจริญ
ทุรชน	คนชั่วร้าย
ทูต	ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทน ไปยังต่างประเทศ เพื่อเจรจาหรือเจริญ สัมพันธไมตรีเป็นทางราชการ
เทคโนโลยีสารสนเทศ	เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการผลิต จัดเก็บ และเผยแพร่ข่าวสารผ่านทาง คอมพิวเตอร์ ไมโครอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม
เทพเจ้า	เทวดาผู้เป็นใหญ่
เทวโลก	ภูมิเป็นที่สถิตของเทวดา
เท้าความ	อ้างถึงหรือย้อนกล่าวเรื่องเดิม
เท่าถึง	จนกระทั่งถึง ในความว่า "แต่เช้าเท่าถึงเย็น"
เทียบ	เป็นคำโบราณแปลว่ายอม มักใช้คู่กับคำว่ายอมเป็นเทียบยอม
เทือกเขา	แนวเขาที่ต่อเนื่องกันไปเป็นพืด
แทรกแซง	แทรกเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้อื่น

หมวดอักษร ๕

คำศัพท์	คำแปล
ธช	นักบวช
ธรณี	พื้นดิน, ที่ดิน
ธรรมสพน์	ฟังธรรม
ธรรมา	อาทิศย์แห่งธรรม หมายถึงพระพุทธเจ้า
ธัญพืช	พืชล้มลุกหลายชนิดหลายสกุลในวงศ์ Gramineae เช่น ข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด ให้เมล็ดเป็นอาหารหลัก
ธาดา	ผู้สร้างคือ พระพรหม
ธาดรี	โลก
ธำรง	รักษา, ดำรง
ธุรกิจ	การทำงานประจำเกี่ยวกับอาชีพค้าขาย

หมวดอักษร น

คำศัพท์	คำแปล
นครบรร	เมืองของข้าศึก
นครเรศ	เมือง
นภศูล	เครื่องประดับยอดปราสาทที่แหลมตรงขึ้นไปในอากาศ
นมัสการ	การแสดงความอ่อนน้อมด้วยการกราบไหว้
นย, นัย	เค้าความ ความหมาย
นยมาน	ใจความสำคัญ
นร	คน
นรนิกร	ฝูงชน
นฤบาล	พระราชา, กษัตริย์
นฤพัทธ	เนื่อง ๆ เสมอ เนื่องกัน
นฤสาร	ไม่มีสาระ
นวนิยาย	เรื่องยาวที่แต่งขึ้นเป็นแบบร้อยแก้ว จากชีวิตจริง นิทานพื้นบ้านพื้นเมือง จินตนาการ หรือประสบการณ์เป็นต้น
น้อมนำ	โน้มน้าวจิตใจ
นะแน่ง	ยั้งนัก
นัคดา	หลาน
นาคร	ชาวนคร ชาวกรุง
นาฏ	หญิงสาวสวยที่เป็นนางละคร
นานัปการ	มีมากมายหลายอย่าง
นามธรรม	สิ่งที่ไม่สามารถรับรู้ได้ด้วยตา หู จมูก ลิ้น และสัมผัส, ความไม่มีรูป, ความไม่มีตัวตน, การจับต้องไม่ได้
นามนัย	ภาพพจน์ที่เกิดจากการใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง อาจเป็นคำๆ เดียวหรือ ข้อความโดยใช้คำอื่นแทนไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่รู้จักกัน ทั่วไป
นำวิตก	ที่น่ากลัวว่าจะเกิดสิ่งไม่ดีขึ้น
นาวศ	เรือ

คำศัพท์	คำแปล
น้ำสะพรั่งกล้ว	น้ำกล้ว, น้ำขนลุก, น้ำพรันพรึง, สยองขวัญ, น้ำขนพองสยองเกล้า
นาสา	จมูก
นาสิก	จมูก
น้ำค้าง	ไอน้ำในอากาศที่ถูกความเย็นแล้วหยาดลงมาค้างบนใบไม้ใบหญ้าเป็นต้น ในเวลากลางคืนหรือเช้ามืด
น้ำทิพย์	น้ำศักดิ์สิทธิ์
น้ำพุ	น้ำใต้ดินที่ผุดพุ่งขึ้นมาเหนือพื้น มีอุณหภูมิต่ำกว่าอุณหภูมิของร่างกาย มนุษย์
น้ำมันจันทน์	น้ำมันที่กลั่นจากไม้จันทน์ มีกลิ่นหอม
น้ำมันพราย	น้ำมันที่ได้จากการละลายคางคกหญิงที่ตามทิ้งกลม ใช้ติดใส่ผู้หญิง เพื่อให้ผู้หญิงหลงรัก
น้ำเย็นหยั่งไม่ถึง	น้ำลึกเกินกว่าเท้าจะหยั่งถึง
น้ำหลาก	น้ำที่ไหลมากผิดปกติโดยกะทันหัน
นิกร	หมู่ พวก
นิตยสาร	หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายคาบ เช่น นิตยสารรายสัปดาห์ นิตยสารราย เดือน
นิทรา	การหลับ, การนอนหลับ
นินทา	ทำให้เสียชื่อเสียง, กล่าวให้ร้าย
นิพัทธ์	เนื่อง ๆ เสมอ
นิยาม	จำกัดความ, ให้คำจำกัดความ
นิรภัย	วิธีการแสดงเหตุผลจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย
นिरาส	ปราศจาก
นิवासสถาน	บ้านหลังใหญ่มาก
นิเวศน์	ที่อยู่ บ้าน
นิรผล	ไม่เป็นผล
เนรเทศ	บังคับให้ออกไปเสียจากประเทศหรือถิ่นที่อยู่ของตน
เนื้อความ	แก่นสาร, สาร, เนื้อหา, ใจความ

คำศัพท์	คำแปล
เนียนิจ	เสมอๆ, เนือง, เนืองๆ, บ่อยๆ
แน่นขนัด	อาการที่แออัดยัดเยียด หรือเบียดเสียดจนแทบไม่มีที่ว่าง
แน่นแฟ้น	มั่นคง, เหนียวแน่น
โน้มน้าวใจ	ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้โอนอ่อนตาม
โนรี	นกยูงตัวเมีย

หมวดอักษร บ

คำศัพท์	คำแปล
บทความ	ข้อเขียนซึ่งอาจจะเป็นรายงานหรือการแสดงความคิดเห็น มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร สารานุกรม เป็นต้น
บทเรียน	เนื้อหาหรือส่วนของเนื้อหาในการเรียนหรือฝึกฝน
บทละคร	คำประพันธ์ที่เขียนขึ้นสำหรับแสดงละคร
บรม	ยิ่งใหญ่
บรรเจิด	งามเด่นเจิดฉาย
บรรพชา	การบวชเป็นเณร
บรรลัษ	ตาย
บรรลุเป้าหมาย	สำเร็จตามที่กำหนดไว้
บรรเลง	เล่น, ทำเพลง
บริกรรม	ตำรวมใจรำมนต์ หรือเสกคาถาซ้ำๆ หลายๆ หน เพื่อให้เกิดความขลังศักดิ์สิทธิ์
บริภาษ	ดูถูก, ครหา, กล่าวร้าย, ประจาน
บ่เริ่ม	เป็นคำสันธาน มีความหมายว่า แม้แต่
บึงอร	นาง
บัญญัติ	ข้อความที่ตราหรือกำหนดขึ้นไว้เป็นข้อบังคับ เป็นหลักเกณฑ์ หรือเป็นกฎหมาย
บัญชา	คำสั่ง

คำศัพท์	คำแปล
บทความ	ข้อเขียนซึ่งอาจจะเป็นรายงานหรือการแสดงความคิดเห็น มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร สารานุกรม เป็นต้น
บทเรียน	เนื้อหาหรือส่วนของเนื้อหาในการเรียนหรือฝึกฝน
บทละคร	คำประพันธ์ที่เขียนขึ้นสำหรับแสดงละคร
บรม	ยิ่งใหญ่
บรรเจิด	งามเด่นเฉิดฉาย
บรรพชา	การบวชเป็นเณร
บรรลีย์	ตาย
บรรลุเป้าหมาย	สำเร็จตามที่กำหนดไว้
บรรเลง	เล่น, ทำเพลง
ปริกรรม	สำรวมใจระยำมนต์ หรือเสกคาถาซ้ำ ๆ หลาย ๆ หน เพื่อให้เกิดความขลังศักดิ์สิทธิ์
ปริภาษ	ดูถูก, ครหา, กล่าวร้าย, ประจาน
บ่เริ่ม	เป็นคำสันธาน มีความหมายว่า แม้แต่
บังอร	นาง
บัญญัติ	ข้อความที่ตราหรือกำหนดขึ้นไว้เป็นข้อบังคับ เป็นหลักเกณฑ์ หรือเป็นกฎหมาย
บัญชา	คำสั่ง
บันดาล	ให้เกิดมีขึ้นเป็นขึ้นด้วยแรงอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
บาท	ส่วนหนึ่งของบทแห่งคำประพันธ์ เช่น โคลง 4 สุภาพ บทหนึ่งมี 4 บาท
บ้านจัดสรร	บ้านซึ่งรัฐหรือเอกชนเป็นผู้ลงทุนสร้างให้ก่อน โดยยอมให้ผู้ซื้อผ่อนชำระ
บ้านนอก	เขตแดนที่พ้นจากเมืองหลวงออกไป, เขตที่อยู่นอกตัวเมือง
บ้านเรือน	บ้านที่อยู่อาศัย
บ่ายเบี่ยง	เลียงพอให้พ้นไป, ทำหรือพูดเลียงเพื่อให้พ้นตัวไป
บายศรี	เครื่องเชิญขวัญหรือรับขวัญ ทำด้วยใบตอง รูปคล้ายกระทง เป็นชั้นๆ มีขนาดใหญ่เล็กสอปชั้นไปตามลำดับ

คำศัพท์	คำแปล
บำเหน็จ	เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมา ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อออกจากงาน
บิดเบือน	ทำให้ผิดแผกไปจากข้อเท็จจริง, ทำให้ผิดแผกแปลกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง
ปีศา	เบียดเบียน รบกวน
บุคลาธิษฐาน	เทียบคนหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรมอื่นๆ ขึ้นมาเป็นหลักในการอธิบาย
บุฟเฟต์	การจัดเลี้ยงอาหารมากมายหลายชนิดที่ผู้กินสามารถตักอาหารได้เองตามใจโดยไม่จำกัด
บุษบง	ดอกไม้
บุหงารำไป	ดอกไม้ที่ปรุงด้วยเครื่องหอม แล้วบรรจุในถุงผ้าโปร้งเล็ก ๆ ทำเป็นรูปทรงต่างๆ
เบญจวรรณ	นกแก้วขนาดโตมีหลายสี
เบญจสาขาหูด	ปุ่มที่เป็น 5 กิ่ง มี 1 หัว แขน 2 ปุ่ม ขา 2 ปุ่ม
เบ็ดเสร็จ	รวมด้วยกัน, รวมทั้งหมด, ครบถ้วนทุกรูปแบบ
เบาหวาน	โรคชนิดหนึ่งมีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่าปกติ
เบิกความ	ให้ถ้อยคำต่อศาลในฐานะพยาน
เบียดเบียน	ทำให้เดือดร้อน
เบียน	รบกวน ทำให้เดือดร้อน
เบี้ยหวัด	เงินตอบแทนความชอบที่ให้แก่ทหารที่ออกจากประจำการ ซึ่งจ่ายเป็นรายเดือนตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม
แบบแผน	ขนบธรรมเนียมที่กำหนดใช้หรือที่เคยประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา
ใบขับขี่	ใบอนุญาตให้ขับขี่ยานพาหนะซึ่งกองทะเบียนกรมตำรวจออกให้แก่ผู้สอบกฏจรรยาจรได้
ใบรับรอง	เอกสารที่แสดงการรับรอง

หมวดอักษร ป

คำศัพท์	คำแปล
ปกติวิสัย	ลักษณะที่เป็นไปตามที่เคย
ปกรณัม	เรื่อง
ปฏิกริยา	การตอบรับ, การตอบสนอง
ปฏิญาณ	ให้คำมั่นสัญญา โดยมากมักเป็นไปตามแบบพิธี
ปฏิปักษ์	ฝ่ายตรงกันข้าม, ข้ำศึก, ศัตรู, คู่ปรับ, คู่ต่อสู้
ปฏิภาณ	เขาวนัไวในการกล่าวแก้หรือโต้ตอบเป็นต้นได้ฉับพลันทันทีและแยบคาย
ปฏิสนธิ	เกิด, กำเนิด, ถือกำเนิด
ปฐมพยาบาล	การรักษาพยาบาลขั้นต้นเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยก่อนส่งต่อไปยังแพทย์
ปฐมยาม	ยามแรก กำหนดเวลา 4 ชั่วโมงตั้งแต่ย่ำค่ำ หรือ 18 นาฬิกา ถึง 4 ทุ่ม หรือ 22 นาฬิกา
ปณิธาน	การตั้งความปรารถนา
ปรนนิบัติ	เอาใจใส่, ดูแล, เลี้ยงดู, ปรนนิบัติวัดถาก, รับใช้
ปรนนิบัติวัดถาก	เอาใจใส่คอยปฏิบัติรับใช้
ปรมาภิไธย	ชื่อ
ปรอท	ธาตุลำดับที่ 80 สัญลักษณ์ Hg เป็นโลหะ ลักษณะเป็นของเหลว สีเงิน ใช้ประโยชน์นำไปทำเทอร์โมมิเตอร์ บารอมิเตอร์ โลหะเจือซึ่งเรียกว่า amalgam ใช้ในงานทันตกรรมและทำเครื่องมือวิทยาศาสตร์อื่นๆ สารประกอบของปรอทเป็นพิษ แต่บางอย่างใช้เป็นยาได้
ประกาศนียบัตร	เอกสารแสดงคุณวุฒิ ตามปกติต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา
ประคบ	นวด, กด, คลึง
ประ โคม	บรรเลงดนตรีเพื่อเป็นสัญญาณในพิธีบางอย่าง เพื่อสักการบูชาหรือยกย่องเป็นต้น
ประจักษ์	ปรากฏชัด อาจเป็นทางตาหรือใจก็ได้
ประชวร	ป่วย, เจ็บป่วย, เจ็บไข้, ล้มป่วย, ไม่สบาย
ประชัน	แข่งขันเพื่อให้รู้ว่าใครจะแสดงได้ดีกว่าหรือเก่งกว่ากัน
ประณาม	กล่าวร้ายให้เขาเสียหาย

คำศัพท์	คำแปล
ประดา	ทั้งหลาย, ทั้งหมด, บรรดา
ประดิษฐาน	ตั้งไว้ (ใช้แก่สิ่งที่เคารพนับถือ) แต่งตั้งไว้ในตำแหน่งสูง
ประคูดัง	ราวกับ, เช่น, คล้าย, เหมือน, ดัง
ประเด	ทั้งหมด
ประเด็น	ข้อความสำคัญของเรื่องที่แยกหยิบยกขึ้นพิจารณา
ประคูลักข	ช่องคาลซึ่งเป็นรูสำหรับสอดลูกคาลเข้าไปเข้าเขี่ยคาล (กลอน) ที่ขัดบาน ประคูลักข ช่องคาลเทียบได้กับรุกขุญแจ
ประทาน	ให้
ประทีน	เครื่องหอม, เครื่องสำอาง
ประเทียบ	เทียบ
ประนม	ยกกระพุ่มมือ, ยกมือขึ้นกระพุ่ม
ประพาศ	ไปต่างถิ่นหรือต่างแดน
ประไพ	งาม, งดงาม, สวย
ประภัสสร	สีเลื่อมๆ พราวๆ, แสงพราวๆ เหมือนแสงพระอาทิตย์แรกขึ้น
ประมวล	รวบรวมให้เข้าระเบียบเป็นหมวดหมู่
ประเมิน	กะประมาณค่าหรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น กะประมาณคุณค่าหรือผล
ประเมินค่า	การใช้ดุลยพินิจพิจารณาแล้วตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ประยุทธ์	รบ ต่อสู้
ประวัติศาสตร์	วิชาว่าด้วยเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเรื่องราวของประเทศชาติเป็นต้นตามที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน
ประศาสน์	การสั่ง การแนะนำ การสั่งสอน
ประสงค์	อยาก, ต้องการ, ประารถนา, หวัง, เรียกร้อง, มุ่งหวัง, ตั้งใจ, หามายมั่น, มุ่ง หมาย, มุ่ง
ประสพเคราะห์กรรม	โชคร้าย, มีเคราะห์
ประสานเสียง	ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเป็นหมู่ให้มีเสียงกลมกลืนกัน
ประสิทธิ์	ทำให้สำเร็จ ความสำเร็จ
ประสิทธิผล	ความสำเร็จ, ผลสำเร็จ, ผลที่เกิดขึ้น

คำศัพท์	คำแปล
ประเสริฐ	วิเศษ, เลิศ, ดีเลิศ, ดีที่สุด, ยอดเยี่ยม, เป็นเยี่ยม
ประหม่า	สะทกสะท้าน, พรุนใจ, กระดาก
ปรักหักพัง	ชำรุด, ทรุดโทรม, ชำรุดทรุดโทรม, เสื่อมโทรม, ผุพัง
ปรัชญา	วิชาว่าด้วยหลักแห่งความรู้และความจริง
ปรับไหม	ให้ผู้กระทำผิดชำระเงินทดแทนความผิดที่ได้กระทำแก่ผู้เสียหาย
ปรากรม	ความเพียร
ปรังค์	สิ่งก่อสร้างมียอดสูงขึ้นไปมีรูปทรงคล้ายฝักข้าวโพดและมีฝักเพกาปักอยู่ข้างบน
ปราชัย	พ่ายแพ้, แพ้, พ่าย
ปราณี	เอ็นดูด้วยความสงสาร
ปราโมทย์	ความบันเทิงใจ, ความปลื้มใจ, ความหรรษา, ความสำราญ, ความปิติยินดี
ปรารภ	กล่าวถึง
ปราศรัย	คำปรารภ, การอภิปราย
ปริทัศน์	โรคที่เกี่ยวกับเหงือกและฟัน
ปรินิพพาน	เรียกอาการตายของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์
ปรียาย	อ้อม, โคนนัย
ปริกษา	หารือ, ขอความเห็น, ขอคำแนะนำ, พิจารณาหารือ
ปรุงโสด	ตกแต่งให้ไพเราะน่าฟัง
ปรุโปร่ง	แจ่มแจ้ง, กระจ่าง
ปฤษฎางค์	หลัง, ข้างหลัง, ส่วนหลัง
ปลัก	แอ่งที่เป็นโคลนเลน
ปลาด	หายไป
ปลาสนาการ	หายไป, หนีไป
ปวัตน์	ความเป็นไป
ป้องปิด	เอามือกันและปิดสิ่งที่เข้ามาพัวพันกับตัวให้พ้นออกไป
ปะขาว	ชายผู้จำศีลนุ่งห่มผ้าขาว
ปึกษา	นก

คำศัพท์	คำแปล
ปักยี่	นก
ปักจัยภายนอก	เหตุภายนอกที่ทำให้เกิดผล
ปักจัยภายใน	เหตุภายในที่ทำให้เกิดผล
ปักจัยสี่	เครื่องอาศัยของบรรพชิต 4 อย่าง ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย รักษาโรค
ปัจเจก	เฉพาะตน, เฉพาะผู้เดียว
ปัจเจกบุคคล	บุคคลแต่ละคนซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกัน
ปั่นป่วน	สับสนวุ่นวายผิดปกติ, เคลื่อนไหวไปมาอย่างรุนแรงผิดปกติ
ปากโป้ง	ชอบพูดเปิดเผยสิ่งที่ไม่สมควรออกมาโดยไม่คำนึงถึงความผิดพลาดเสียหาย
ปาฐกถา	การกล่าวถ้อยคำหรือเรื่องราวทางวิชาการที่กล่าวหรือบรรยายในที่ชุมนุมหรือในห้องเรียนชั้นอุดมศึกษา
ป้ายประกาศ	แผ่นหนังสือมีแจ้งความไว้ให้คนดู
ปัม	ราวกับ
ป็นป้าย	ไต่โดยใช้มือและเท้าเกาะยึดขึ้นไป
ปจฺฉา	ถาม
ปฺกฺชฺชน	มนุษย์, สามัญชน, บุคคล, คน
ปฺนฺบํหาเนิจ	ให้รางวัล
เป็	บิด, เบี้ยว, เฉ, เอียง, คด
เป็นกอบเป็นกำ	เป็นก้อนใหญ่ ทำประโยชน์ต่อไปได้ดี
เปรต	สัตว์พวกหนึ่งเกิดในอบายภูมิ คือ แดนทุกข์, ผีเลวจำพวกหนึ่ง มีหลายชนิด ชนิดหนึ่งตามที่ว่ากันว่า มีรูปร่างสูงโย่งเย่งเท่าต้นตาล ผมหยาวยอกหยอย คอยาว ผอมโซ มีปากเท่ารูเข็ม มือเท่าใบตาล กินแต่เลือดและหนองเป็นอาหาร มักร้องเสียงดังวิ๊ดๆ ในตอนกลางคืน
เปล่งปลั่ง	มีน้ำมีนวลดี
เปลี	ขึ้นเนื้อ (ในครรภ์มารดา)
เป็อ	หลงลืม

คำศัพท์	คำแปล
เปิดหูเปิดตา	ให้ได้ฟังและให้ได้เห็นมาก (มักใช้เกี่ยวกับการไปพักผ่อนหย่อนใจและหาความรู้ไปในตัว)
โปรด	ชอบ พอใจ
โปสเตอร์	ป้ายโฆษณา, แผ่นป้ายโฆษณา
ไป	ไม่

หมวดอักษร ผ

คำศัพท์	คำแปล
ผจง	ตั้งใจทำให้ดี
ผดุง	คำจุน
ผลัดแผ่นดิน	เปลี่ยนรัชกาล, เปลี่ยนพระเจ้าแผ่นดิน
ผสาน	ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน
ผอง	ทั้งปวง ทั้งหมด
ผ่องแผ้ว	สดชื่น, เบิกบาน
ผ่อนผัน	ยืดเวลา
ผัง	แบบแผนหรือแปลนที่เขียนขึ้นย่อหรือขยายจากของต่างๆ ในการออกแบบ
ผัดวันประกันพรุ่ง	ขอเลื่อนเวลาออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า
ผ้นผวน	กลับไปกลับมา
ผิว	หากว่า แม้่นว่า
ผูกความรัก	มีใจผูกพันด้วยความรัก
ผู้ส่งสาร	คนส่งข่าว
ผู้อาวุโส	ผู้ที่แก่กว่าหรือแก่กว่าในหน้าที่การงานเป็นต้น
เผด็จการ	ใช้อำนาจบริหารเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว
เผ่าพันธุ์	กลุ่มชนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน
แผนภูมิ	แผนที่ เส้น หรือ ตารางที่ทำขึ้นเพื่อแสดงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
โผงผาง	ลักษณะการพูดตรงๆ ไม่เกรงใจ
ไผท	แผ่นดิน

หมวดอักษร ฝ

คำศัพท์	คำแปล
ฝิพาย	คนพายเรือ
ฝือก	อุปกรณ์ที่ใช้ตามกระดุกและข้อ มีหลายชนิดตามวัสดุที่ใช้ ปัจจุบันนิยมทำด้วยปูนปลาสเตอร์

หมวดอักษร พ

คำศัพท์	คำแปล
พงสาวดาร	เรื่องราวของเหตุการณ์เกี่ยวกับประเทศชาติหรือพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของประเทศชาตินั้น
พจน์	ถ้อยคำ คำพูด
พจนานุกรม	หนังสือสำหรับค้นความหมายของคำที่เรียงลำดับตามตัวอักษร
พจิ	คำพูด, ถ้อยคำ
พยัคฆ์	เสือ
พยากรณ์	ทำนาย, คาดการณ์
พยุหยาตรา	ไปเป็นกระบวนทัพใหญ่
พรด	กิจวัตร, การปฏิบัติ
พรรค์	ชนิด, ประเภท
พรรณนา	กล่าวเป็นเรื่องเป็นราวอย่างละเอียด ให้ผู้ฟังนึกเห็นเป็นภาพ
พรหม	ชื่อพระเป็นเจ้าผู้สร้างโลกตามศาสนาพราหมณ์, เทพในพรหมโลก จำพวกมีรูป เรียก รูปพรหม
พรหมจรรย์	การละเว้นเมถุน, ฐานะของผู้ยังไม่ได้แต่งงาน
พรหมินทร์	พรหมผู้เป็นใหญ่
พระขนง	คิ้ว
พระเครื่อง	พระพุทธรูปองค์เล็กๆ ที่นับถือว่าเป็นเครื่องคุ้มครองป้องกันอันตราย
พระตาคู	เพดานปาก
พระเต้า	เต้านม

คำศัพท์	คำแปล
พระไตรปิฎก	พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามี 3 ปิฎก คือ วินัยปิฎก สุตตันตปิฎกและอภิธรรมปิฎก
พระแท่น	เตียง ที่นั่ง
พระเนตร	ตา
พระปัจเจกโพธิเจ้า	พระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้แล้วมิได้สั่งสอนเวไนยสัตว์
พระยอด	ผี หัวผี
พระรากขวัญ	ไหปลาร้า
พระราชบัญญัติ	บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น โดยคำแนะนำและ ยินยอมของรัฐสภา
พระราชพิธี	พิธีของพระเจ้าแผ่นดินและพระบรมวงศานุวงศ์
พระวักกะ	ไต
พระสุเมรุ	ชื่อภูเขาซึ่งถือเป็นที่ตั้งแห่งเมืองสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
พระเสโท	หม้อ
พระหัตถ์	มือ
พระองคูลี	นิ้ว
พระอัฐิ	กระดูก
พระอันตะ	ลำไส้ใหญ่
พระอัสสาสะ	ลมหายใจออก
พระอุทร	ท้อง
พริ้งพริ้ว	รวมอยู่มากหลาย
พริ้ว	มีขนาดใหญ่
พราว	มีมากมาย
พริ้งพราย	งามล่อ
พริ้งเพรา	ที่งามแลลึมน่าเอ็นดูหรือชวนให้มอง
พฤกษชาติ	จำพวกต้นไม้, ชาติต้นไม้
พฤติ	ความเจริญ
พฤติการณ	สิ่งที่คนๆ หนึ่งทำไป

คำศัพท์	คำแปล
พลทหาร	ทหารระดับต่ำสุด
พลบค่ำ	เวลาย่ำค่ำ, เวลาโพล้เพล้
พลพาย	คนพายเรือ
พลวัต	ซึ่งเกี่ยวข้องกับแรง, ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลของแรง เช่น การเคลื่อนที่
พลังงาน	ความสามารถซึ่งมีอยู่ในตัวของสิ่งที่มีโอกาสให้แรงงานได้
พลาสมา	ส่วนประกอบของเลือดที่แยกเอาเม็ดเลือดออกแล้ว
พลิกแพลง	ดัดแปลง, เปลี่ยนแปลง, ปรับ
พลั่ว	ตะบักเป็นคลื่นไปตามลม
พหล	กองทัพ
พ้องพาน	พบปะ, พบพาน
พะว้าพะวัง	ห้วงเรื่องต่างๆ หลายเรื่องพร้อมกัน
พัคตร์	หน้า
พันธกิจ	สิ่งที่ผู้มัตว่าจะต้องกระทำ
พันธมิตร	ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่จะช่วยเหลือกันตามสนธิสัญญาที่ทำไว้เพื่อ ร่วมรบหรือเพื่อการป้องกันร่วมกัน
พัวพัน	เกี่ยวโยงพาดพิงถึงกัน
พิกล	ผิดปรกติ แปลกไป
พิเคราะห์	ใคร่ครวญหรือพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ
พิเฉท	ทำลาย การตัดขาด
พิชากร	วิชาความรู้
พิถีพิถัน	อย่างละเอียดลออเกินปกติ
พิทักษ์	ดูแลคุ้มครองให้ปลอดภัยจากอันตราย
พิธีกรรม	การประกอบพิธีบูชา, การปฏิบัติในการทำพิธี
พิธีรีตอง	งานพิธีตามแบบตามธรรมเนียม
พินาศ	ความเสียหายย่อยยับ
พินิจพิเคราะห์	พิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียด
พิพิธ	ต่าง ๆ กัน

คำศัพท์	คำแปล
พิพิธภัณฑ์สถาน	สถาบันถาวรที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่างๆ ที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมหรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียน และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ
พิภพ	โลก, พื้นพิภพ, ปฐพี
พิมาน	ที่อยู่หรือที่ประทับของเทวดา
พิโรธ	โกรธเคือง
พิไร	รำพัน, ร่ำว่า,
พิลาส	งามอย่างสดใส, งามเลิศฉาย
พิไล	ที่มีลักษณะซึ่งเห็นแล้วชื่นชอบพอใจ
พิศวาง	ที่น่าประหลาดใจ, ที่น่าแปลกใจอย่างสงสัย
พิศวาส	รักใคร่
พิสดาร	ที่ผิดปกติ, ที่แปลกประหลาดไปจากธรรมดา
พิสุทธิ์	ไม่มีสิ่งอื่นเจือปน, ปราศจากมลทิน
พื้นเพ	หลักแหล่งเดิม, ถิ่นกำเนิดเดิม
พุทธประวัติ	เรื่องราวของพระพุทธเจ้า
พุทธภายิต	ภายิตทางศาสนาพุทธ
พุทธศาสนิกชน	ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา
พุทธาภิเษก	ผู้รู้มีพระพุทธเจ้าเป็นต้น
เพชรน้ำค้าง	แก้วสีขาว
เพ็ดทูล	พูดกับเจ้านาย
เพทุบาย	ทำเล่ห์กล, ทำอุบาย
เพรา	มือ, ครั่ง, หน
เพร่าบาย	เวลาเช้าและเวลาเย็น
เพริศพราย	งามระยับ
เพริศพริ้ง	งามเลิศฉาย
เพ็ล็ด	ผลิ
เพื่อ	เพราะ

คำศัพท์	คำแปล
แพศยา	ที่ชอบยั่ววนหรือคบหาผู้ชายมากหน้าหลายตา
โทยม	ห้องฟ้า อากาศ
ไพรี	ข้าศึก

หมวดอักษร ฟ

คำศัพท์	คำแปล
ฟ้องร้อง	กล่าวหาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีคำขอให้ศาลพิจารณาพิพากษา
ฟักข้าว	ไม้เถาชนิดหนึ่ง ผลมีหนามสั้น ๆ กินได้และใช้ทำยาได้ต่อไปข้างหน้า
ฟันเฟือ	ยุ่ง, วุ่นวาย, พัวพัน, ยุ่งเหยิง
ฟาดฟัน	ต่อสู้หรือแข่งขันกันเพื่อให้รู้แพ้รู้ชนะกันไป
เฟ้นหา	คัดเอาแต่ที่ดี, คัดเอาแต่ที่ต้องการ

หมวดอักษร ก

คำศัพท์	คำแปล
ภพ	โลกหรือแผ่นดิน (ทางศาสนา)
ภวังค์	ความเป็นอยู่โดยไม่รู้สึกรู้สึ, จิตที่กำลังลืมตัว
ภัก	ข้าว
ภาพพจน์	คำพูดที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ
ภาโรปกรณ์	(จัดทำ) เครื่องมือตามที่ได้รับมอบหมาย
ภาว	ความเป็น ความปรากฏ
ภาวะการณ์	ความเป็นไปของสภาพนั้น
ภาวะวิกฤติ	สภาพที่อยู่ในขั้นอันตราย หรือช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ
ภาวะแวดล้อม	สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น
ภาวะสงคราม	ช่วงเวลาที่เกิดการสู้รบกัน

คำศัพท์	คำแปล
ภาษาท้องถิ่น	ภาษาที่มีสำเนียงหรือถ้อยคำที่พูดกันเป็นพื้นเฉพาะถิ่น
ภาษาท่าทาง	การใช้ท่าทางต่างๆ สื่อสารแทนคำพูด
ภาษาใบ้	กริยาอาการที่ทำให้เข้าใจแทนการพูด
ภาษามนุษย์	เสียงหรือกริยาอาการที่ทำความเข้าใจกันได้, คำพูด, ถ้อยคำที่ใช้พูดกัน
ภาษาศาสตร์	วิชาที่ศึกษาภาษาในแง่ต่างๆ เช่น เสียง โครงสร้าง ความหมาย โดยอาศัยวิธีการวิทยาศาสตร์
กินท์	แตก ทำลาย
กินทนะ	การแตกแยก
กียโย	ยิ่งขึ้นไป
กีรุก	กลัว ขี้ขลาด
กูธร	พระเจ้าแผ่นดิน
ภูมิภาค	อาณาบริเวณที่มีลักษณะบางอย่าง เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ ทางเศรษฐกิจ คล้ายคลึงกันจนสามารถจัดเข้าพวกกันได้ และแตกต่างกับบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ
ภูมิลำเนา	บ้านเกิด, ถิ่นกำเนิด
ภูมิศ	พระราชา
ภูมิหลัง	ประวัติความเป็นไปแต่ดั้งเดิม
ภูมิ	พระเจ้าแผ่นดิน
เภสัชวิทยา	วิทยาศาสตร์แขนงที่ว่าด้วยฤทธิ์ของยาหรือของสารที่มีต่อสิ่งมีชีวิต
โภชนาการ	ความสัมพันธ์ระหว่างอาหารกับกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต

หมวดอักษร ม

คำศัพท์	คำแปล
มงคล	ด้ายที่ทำเป็นวงสำหรับสวมศีรษะเพื่อเป็นสิริมงคล
มณฑล	เขตปกครองที่แบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ๆ
มติ	ข้อวินิจฉัยยุติที่เสนอต่อที่ประชุม, ข้อตกลงร่วมกัน
মন	ใจ
มนตรา	คำเสกเป่าที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์
มนสิการ	การกำหนดไว้ในใจ, การทำในใจ
มนารมณ์	สมดังที่คิดหรือสมดังใจ
มนุษยธรรม	ธรรมของมนุษย์ มักหมายถึงความเมตตาผู้อื่น
มนุษยโลก	ที่อยู่ของมนุษย์
มโนทัศน์	ความคิดเห็นเป็นภาพขึ้นในใจ
มโนภาพ	ความคิดเห็นเป็นภาพขึ้นในใจ
มรณา	ตาย
มลทิน	ความมัวหมอง, ความไม่บริสุทธิ์
มลพิษ	พิษเกิดจากความมัวหมองหรือความสกปรก
มล้างเมโลง	สุกใส, อร่ามเรือง
มลาย	แตก ตาย ทำลาย
มหรสพ	การแสดงหรือการละเล่นต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อความรื่นเริง
มหาดเล็ก	ข้าราชการในพระราชสำนักมีหน้าที่รับใช้พระเจ้าแผ่นดิน, ผู้ที่รับใช้ประจำเจ้านาย หรือผู้ที่ถวายตัวเป็นผู้รับใช้เจ้านาย
มโหรี	วงเครื่องดีดสีตีเป่าที่มีขับร้องรวมเป็นพวกเดียวกัน
มะเมอ	นอนละเมอ
มัจฉา	ปลา
มัตสยา	ปลา
มัธยมศึกษา	การศึกษาระหว่างประถมศึกษากับอุดมศึกษา
มัสยา	ปลา
มาตร	วัดด้วยมาตรวัด / เครื่องวัด

คำศัพท์	คำแปล
มาตรว่า	คำที่ใช้หน้าประโยคแสดงเหตุการณ์ที่สมมติขึ้น และเป็นเงื่อนไขให้บังเกิดผล
มาน	ใจ ดวงใจ
มาโนชญ์	เป็นที่พอใจ, เป็นที่ถูกใจ
มาศ	ธาตุแท้ชนิดหนึ่งเนื้อแน่นมาก สีเหลืองสุกปลั่ง เป็นโลหะมีค่า
มิ่งขวัญ	สิ่งหรือผู้เป็นที่รักหรือเคารพนับถือ
มินหม้อ	เขม่าดำที่ติดกันหม้อ
มี	เสียงคัง
มีนคัง	แสดงอาการออกจะโกรธๆ
मुख	ส่วนของคิกหรือเรื้อนที่ยื่นออกมาจากส่วนใหญ่ อยู่ด้านหน้า
มูทิตาจิต	จิตพลอยยินดีในลาภยศสรรเสริญสุขของผู้อื่น
มุสา	การกล่าวเท็จ การพูดเท็จ
มุสาวาท	การพูดเท็จ, การพูดปด, การโกหก
เม็ดโลหิต	เซลล์ซึ่งอยู่ในกระแสเลือด มี 2 ชนิด คือ เม็ดเลือดแดง ซึ่งมีหน้าที่นำออกซิเจนไปสู่เซลล์ในส่วนต่างๆ ของร่างกาย และเม็ดเลือดขาวซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและทำลายเชื้อโรคในร่างกาย
เมรุ	ภูเขา
เมรุไกร	ภูเขา
เมิน	ไม่สนใจไยดี
เมียง	มอง
เมียง	ของกินที่ใช้ใบไม้ห่อกิน มีหลายชนิด เรียกชื่อต่างๆ กัน เช่น เมียงคำ เมียงลาว
เมื่อหน้า	ต่อไปข้างหน้า
โมหันธ์	ความมืดมนด้วยความหลง
โมหาคติ	ความลำเอียงเพราะโมหะ
ไมตรีจิต	ความหวังดี, ความปรารถนาดี

หมวดอักษร ย

คำศัพท์	คำแปล
ยมบาล	เจ้าพนักงานเมืองนรก มีหน้าที่ลงโทษทรมานคนที่ตกนรกตามคำสั่งของพญายม
ยรรยง	งามสง่า, กล้าหาญ
ยล	มองดู
ยวดยาน	เครื่องขับจีมีรถและเรือเป็นต้น
ยวน	ทำให้กำเริบรัก
ย่องเยื้อง	เดินเบา ๆ อย่างไว้ท่า
ยอมจำนน	ยอมแพ้เพราะไม่มีทางสู้
ย่อนย่อน	อ่อนกำลัง, อ่อนแอ, ถดถอย
ยักคิ้วหลีวตา	ทำอาการขู่เข้าโดยยักคิ้วและหลีวตาเป็นต้น
ยังไม่แจ้ง	ยังไม่รู้แน่ชัด
ยาเข้าปรอท	ยาที่ประสมสารปรอทซึ่งอาจทำให้เป็นพิษได้
ย่าน	แถบหรือบริเวณที่ตำแหน่งนั้น
ยาม	ชื่อส่วนแห่งวัน ยามหนึ่งมี 3 ชั่วโมง รวมวันหนึ่งมี 8 ยาม
ยามวิกาล	กลางคืน
ย่ำเกรง	เกรงด้วยความเคารพนับถือ
ย้าอก	ตื้อก แสดงอาการทุกข์โศก
ยี้ดเยื่อ	กินเวลา, ไม่จบสิ้น
ยุทธวิธี	วิธีและอุบายในการรบ
ยุบล	ข้อความเรื่องราว
เย็นยะเยือก	อาการที่รู้สึกหนาวสะท้านถึงชั่วหัวใจ, เย็นเยือก หรือ เยือกเย็น ก็ว่า
เยือกเย็น	มีจิตใจหนักแน่นสุขุมไม่ฉุนเฉียว
แย่งม้งกร	แย่ง คือ ลายก้านแย่ง เป็นลายชนิดหนึ่ง มีรูปโครงเป็นตาข่าย มีลายดอกและก้านเฉียงทแยงกัน แย่งม้งกร คือ ลายก้านแย่งที่มีลวดลายเป็นรูปม้งกร
แยบคาย	เข้าที่

หมวดอักษร ร

คำศัพท์	คำแปล
รจนา	ตกแต่ง งาม
รวนเร	มีนิสัยไม่แน่นอน ไม่มั่นคง, เอาแน่เอาอนไม่ได้
รวบยอด	รวมเบ็ดเสร็จ, รวม, รวมทั้งสิ้น
ร่วมสมัย	ระยะเวลาเดียวกัน
รสนิยม	ความพอใจ, ความชอบ
รสนิยม	ความพอใจ, ความชอบ
รโหฐาน	รโหฐาน หมายถึง ที่สงบ ที่ลับ
รโหฐาน	ที่เฉพาะส่วนตัว
ร้องเณ	ร้องตะโกนดัง ๆ
ร้องส่ง	ร้องเพลงให้เครื่องดนตรีรับ
ระกำใจ	ทุกข์ใจ
ระคนกัน	ปน หรือผสมให้เข้ากัน คละกัน เป็นกลุ่ม เป็นพวก
ระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์	ระบบที่กษัตริย์มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง ผู้ใดจะฝ่าฝืนมิได้
ระบัด	เล่าลือ แพร่หลาย รู้กันทั่ว
ระย้า	เครื่องห้อย, พวง
ระโยงระยาง	สายโยงเป็นแถว
ระเริง	บันเทิงใจจนเกินไป
ระลอก	คราว, งวด
ระวางโทษ	การลงโทษ
ระหง	สง่างาม
รังรอง	ซึ่งเจริญรุ่งเรือง, มั่งคั่ง
รัญจวน	กระวนกระวายใจด้วยความกระสันถึง
รัฐบาล	องค์กรที่ใช้อำนาจบริหารในการปกครองประเทศ
รัฐมนตรี	ผู้เป็นสมาชิกของคณะรัฐมนตรี รับผิดชอบร่วมกับคณะรัฐมนตรีในนโยบายทั่วไปของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน

คำศัพท์	คำแปล
รัฐวิสาหกิจ	องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจซึ่งรัฐเป็นเจ้าของ หรือกิจการของรัฐ หรือบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการองค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50
รัดกุม	รอบคอบ, ละเอียด
รัด	ข้อมลี
ราชะ	ยันต์
ราชาศัพท์	ถ้อยคำสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน
ราวี	รบทวน หรือเบียดเบียน โดยใช้กำลังรังแก
ราสี	ความสง่า, ลักษณะความดีงามของคน
ริปู	ข้าศึก ปรปักษ์ คนโกง
รุจิเรข	มีลายงาม, มีลายสุกใส
รูปธรรม	สิ่งที่รู้ได้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วยกาย
เรณู	นวลละอองเกสรดอกไม้
เรอระ	ชุ่มซำ, เชอซำ, เชอะชะ, รุ่มร่าม ล้าสมัย
เร้าอารมณ์	กระตุ้นจิตใจให้คึกคัก หรือกระตือรือร้น
เริม	ไซซอน คุณ
เรียกร้อง	แสดงความต้องการให้ให้หรือให้กระทำ
เรียบเรียง	เขียนโดยอาศัยข้อมูลต่างๆ
เรียไร	ขอร้องให้ช่วยออกเงินตามความสมัครใจ
เรือดั้น	เรือของพระเจ้าแผ่นดิน
เรือนกระจก	ปรากฏการณ์ที่ความร้อนภายในโลก ถูกกักดับความร้อนหรือก๊าซเรือนกระจก กักกักเอาไว้ไม่ให้สะท้อนหรือแผ่ออกสู่ภายนอกโลก
เรื้อรัง	ที่ไม่หายจากอาการ (ของโรค) เป็นเวลานาน

คำศัพท์	คำแปล
แรงงานสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ในด้านการจ้างงานระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการว่าจ้างทำงาน รวมทั้งสาเหตุต่างๆ ที่มีผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ตลอดจนการร่วมเจรจาต่อรอง และการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อการอยู่ร่วมกันต่อไป
แรงจูงใจ	สิ่งที่เป็นเหตุกระตุ้นให้เกิดการกระทำ
โรคกลัวน้ำ	โรคพิษสุนัขบ้า
โรคจิต	โรคทางจิตใจที่มีความผิดปกติของความรู้สึก ความคิด อารมณ์ หรือพฤติกรรมอย่างแรงถึงขนาดคุมสติไม่อยู่
โรคประสาท	โรคที่มีความผิดปกติของจิตใจ โดยที่ไม่พบมีความผิดปกติของเนื้อสมองหรือเส้นประสาท คนไข้อาจมีอาการแสดงออกเป็นความกังวล เช่น กลุ้มใจ หงุดหงิด
โรงภาพยนตร์	สถานที่เฉพาะสำหรับฉายภาพยนตร์

หมวดอักษร ก

คำศัพท์	คำแปล
ถูกษ์	คราว หรือเวลาที่กำหนด หรือคาดว่าจะให้ผล

หมวดอักษร ค

คำศัพท์	คำแปล
ลงด้วยใจ	ยอมปลงใจ ยอมเข้าข้าง
ลดตน	เกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ในฐานะต่ำกว่า
ลดเลี้ยว	อ้อมไปอ้อมมา, คดไปคดมา
ลดหลั่น	ต่ำเป็นชั้นๆ, ตามลำดับชั้น
ลมกรรมชวาท	ลมเกิดแต่กรรม หมายถึงลมที่เกิดในเวลาที่มารดาจะคลอดบุตร
ล้มลุกคลุกคลาน	ชวดเซ, ตั้งตัวไม่ติด, กระเสือกกระสน
ลหุ	เบา

คำศัพท์	คำแปล
ล่อนแก่น	สิ้นเนื้อประดาตัว ไม่มีติดตัว
ล่อลวง	ใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เป็นเท็จ
ละครรำ	ละครรำรำไปตามคนพากย์ การร้องนั้นมีคนร้องต่างหาก ตัวละครจะรำไปตามบทเพลงแต่จะพูดเองเมื่อถึงบทเจรจา
ละติน	ภาษาที่ใช้ในกรุงโรมและอาณาจักรโรมันโบราณ
ละเมิด	ฝ่าฝืนจารีตประเพณี หรือกฎหมายที่มีบัญญัติไว้
ละโมภ	อยากได้ไม่รู้จักพอ
ละล้าละลัง	หวังหน้าหวังหลังด้วยอาการลูกลี้ลูกลอน
ละแวกบ้าน	เขตบริเวณรอบๆ บ้าน
ละหมาด	พิธีกรรมเกี่ยวกับการนมัสการในศาสนาอิสลาม เพื่อชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ ปฏิบัติวันละ 5 เวลา
ละห้อย	รู้สึกสะเทือนใจ ชวนให้โศกเศร้าเพราะคิดถึงหรือผิดหวัง
ละออ	งาม
ละเอียดลออ	ถี่ถ้วน, รอบคอบ
ลักษณะศาสน	จดหมาย
ลางร้าย	เครื่องหมายที่ปรากฏให้เห็นอันบอกผลร้าย
ลายพระหัตถ์	ลายมือ
ลายลักษณ์อักษร	ข้อความอันเขียนเป็นหนังสือ
ลาวัณย์	ความงาม, ความน่ารัก
ลาสิกขา	ลาจากเพศสมณะ, ลาสิกจากพระเป็นฆราวาส
ลำเค็ญ	ลำบาก, ยากแค้น, ลำบากยากเข็ญ
ลำเนาไพร	ป่า, ราวป่า, แนวป่า
ลำพอง	ฮึกห้าว
ลำยอง	งาม
ลิขสิทธิ์	สิทธิแต่ผู้เดียวที่กฎหมายรับรองให้ผู้สร้างสรรค์กระทำการใดๆ เกี่ยวกับงานที่ตนได้ทำขึ้น อันได้แก่ สิทธิที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างไรหรือวิธีใด รวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปทำเช่นนั้นด้วย

คำศัพท์	คำแปล
ลิขิต	เขียน, นิยมใช้เฉพาะจดหมายของพระสงฆ์
ลินลาศ	ลีลาศไป หรือเยื้องกรายด้วยที่ทำอันงาม
ลือชา	โด่งดัง, ระเบิด, เลื่องชื่อ, เลื่องลือ, ลือเลื่อง, ลือนาม, ลือชื่อ
ลุ	ถึง
ลุกลาม	แผ่กว้างออกไปโดยเร็ว
ลุ่มลึก	ที่มีความสุขุมละเอียดอ่อนหรือมีปัญหาารอบคอบ
ลู่	อาการที่เอนราบเป็นแนวไป เพราะมีสิ่งอื่นบังคับให้เป็นเช่นนั้น
ลู่ทาง	ร่องรอยหรือแนวทางที่นำไปให้ดำเนินการต่างๆ ต่อไปยังจุดหมายได้
ลูบไล้	สัมผัสอย่างเบาๆ
เลา	รูปความ ข้อความ คำ
เลือกเฟ้น	คัดเอาแต่ที่ดี, คัดเอาแต่ที่ต้องการ
เลือกร้อน	โกรธง่าย, โมโหง่าย
เลือนเปื้อน	อาการที่พุดจาเลอะเทอะ
โลกทัศน์	ทัศนะที่มองโลก
โลกาภิวัตน์	สังคมโลกในปัจจุบันที่มีการรวมตัวเป็นหนึ่งเดียวกันเพิ่มมากขึ้น เพราะผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร
โลกุตร	ธรรมที่พ้นวิสัยของโลก, ธรรมอันประเสริฐ
โลกุตรธรรม	ธรรมที่พ้นวิสัยของโลก, ธรรมอันประเสริฐ
โลเล	มีนิสัยไม่แน่นอนไม่มั่นคง, เอาแน่เอาอนไม่ได้

หมวดอักษร ว

คำศัพท์	คำแปล
วงจรชีวิต	การดำเนินชีวิตตั้งแต่จุดกำเนิดจนถึงจุดสิ้นสุด
วงดนตรี	กลุ่มคนที่ประกอบด้วยคนที่เล่นดนตรีชนิดต่างๆ เพื่อบรรเลงประสานกันเป็นเพลง
วจี	ถ้อยคำ คำพูด
วณิพก	คนขอทาน
วร	ดี ,ประเสริฐ
วัคซिन	ผลิตภัณฑ์ที่ประกอบด้วยเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรียที่ถูกฆ่าหรือทำให้มีฤทธิ์อ่อนแรงจนไม่เป็นอันตราย สำหรับฉีดเข้าสู่ร่างกายเพื่อกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันโรคซึ่งเกิดจากเชือนั้นๆ
วิญญูโนบาย	อุบายหลอกลวง
วัฒนธรรม	สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ, วิถีชีวิตของหมู่คณะ
วัตถา	เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม
วัลลก	คนโปรด คนสนิท
วัลลกชน	คนสนิท
ว้าวเคขาม้าเคขชี้	คุ้นเคยกันมาอย่างดี รู้ที่กัน เข้าใจในทำนองของกันและกัน
วากย์	ถ้อยคำ คำพูด
วางบท	ถูกกำหนดให้กระทำตามที่กำหนด
วาท	ถ้อยคำ คำพูด
วาทศิลป์	ศิลปะการใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารให้ประทับใจ
วาร	วันหนึ่งๆ ในสัปดาห์
วารสาร	หนังสือที่ออกเป็นคราวๆ
วาสุกรี	เรือที่มีโชนเป็นรูปนาค
วิกฤต	ถึงขั้นอันตราย, ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อขั้นแตกหัก
วิเคราะห์	พิจารณาอย่างละเอียด
วิญญูชน	ผู้คนที่ป็นนักปราชญ์หรือผู้รู้

คำศัพท์	คำแปล
วิตก	หนักใจ, วุ่นวายใจ, กังวล, เป็นทุกข์, วิตกกังวล, กลุ้มใจ
วิตกกังวล	ไม่สบายใจ, กังวล, วุ่นวายใจ
วิถี	แนว, แนวทาง
วิถีทาง	วิธีปฏิบัติที่วางไว้
วิถีแห่งชีวิต	ความเป็นไปแห่งชีวิต
วิทย์ากร	ผู้ทรงความรู้ความสามารถในศิลปวิทยาของตน
วิทยาศาสตร์	ความรู้ที่ได้โดยการสังเกตและค้นคว้าจากการประจักษ์ทางธรรมชาติ แล้วจัดเข้าเป็นระเบียบ
วินิจฉัย	พิจารณาเพื่อตัดสิน
วิบัติ	ความฉิบหาย, ความล่มจม, ความหายนะ
วิปโยค	พลัดพราก, กระจัดกระจาย, จากกัน, แยก
วิปริต	ผิดปกติ
วิปัสสนา	การฝึกอบรมปัญญาให้เกิดความเห็นแจ้งในสังขารทั้งหลายว่าเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
วิพากษ์วิจารณ์	ให้คำตัดสินว่ามีข้อดีอย่างไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง
วิฤษา	เครื่องประดับ, เครื่องแต่ง, เครื่องตกแต่ง
วิมล	ที่ปราศจากมลทิน, ที่ไม่มีตำหนิ
วิโยค	การจากไป, การพลัดพราก, ความร้าง, ความห่างเหิน
วิรุฐ	ผิดปกติ
วิลาส	ที่งามอย่างมีเสน่ห์
วิวาหะ	แต่งงาน
วิเวกวิงเวง	ที่มีบรรยากาศเงียบสงบหรือที่สงบเยือกเย็น
วิเศษ	ที่พิเศษหรือที่ยอดเยี่ยม
วิหค	นก, ปักษี, ปักษา
เวท	ความรู้ ความรู้ทางศาสนา
เวไนย	ผู้ควรแนะนำสั่งสอน, ผู้ฟังดัดได้สอนได้
เวรา	เวรกรรม

คำศัพท์	คำแปล
เวพู่	ไม้ไผ่
เว้งว้าง	ที่โล่งกว้างทำให้หัวเหวใจ
โวหาร	ชั้นเชิงหรือสำนวนแต่งหนังสือหรือพูด, ถ้อยคำที่เล่นเป็นสำบัดสำนวน
ไวพจน์	คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก

หมวดอักษร ศ

คำศัพท์	คำแปล
ศตวรรษ	ลักษณะนามที่บอกจำนวนแต่ละรอบ 100 ปี
ศรีเสาวภาคย์	สวยงาม
ศศิ	ดวงจันทร์, พระจันทร์
ศักดิ์	อำนาจ, แรง, พลัง, ศักดิ์
ศัพท์บัญญัติ	คำที่กำหนดให้ใช้จากคำที่แปลมาจากภาษาอื่น
ศาสดา	อาจารย์ผู้อบรมสั่งสอน โดยเฉพาะผู้ตั้งลัทธิศาสนา
ศิลปศาสตร์	วิชาต่างๆ ซึ่งไม่ใช่วิชาทางเทคนิค หรือทางอาชีพ
โศกนาฏกรรม	เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ไปที่เป็นเรื่องเศร้าสลดใจ
โศกศัลย์	เป็นทุกข์เดือดร้อน
โศกา	ร้องไห้
โศกิต	งาม, ดี, สวย
โศล	เขาหิน , หิน
ศตวรรษ	ลักษณะนามที่บอกจำนวนแต่ละรอบ 100 ปี
ศรีเสาวภาคย์	สวยงาม
ศศิ	ดวงจันทร์, พระจันทร์
ศักดิ์	อำนาจ, แรง, พลัง, ศักดิ์
ศัพท์บัญญัติ	คำที่กำหนดให้ใช้จากคำที่แปลมาจากภาษาอื่น
ศาสดา	อาจารย์ผู้อบรมสั่งสอน โดยเฉพาะผู้ตั้งลัทธิศาสนา
ศิลปศาสตร์	วิชาต่างๆ ซึ่งไม่ใช่วิชาทางเทคนิค หรือทางอาชีพ
โศกนาฏกรรม	เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ไปที่เป็นเรื่องเศร้าสลดใจ

คำศัพท์	คำแปล
โศกศัลย์	เป็นทุกข์เดือดร้อน
โศกา	ร้องไห้
โศกิต	งาม, ดี, สวย
โศล	เขาหิน , หิน

หมวดอักษร ๘

คำศัพท์	คำแปล
สกัด	เส้นแยกเอาออกมา
สงกา	สงสัย, เคลือบแคลง, ซ้องใจ, กังขา, สนเท่ห์
ส่งทุกข์	เข้าส้วม
สง่าผ่าเผย	ดูน่านับถือยำเกรง
สดับ	ตั้งใจฟัง
สดุดี	กล่าวแซ่ซ้อง, ยกย่อง, เชิดชู, สรรเสริญ, ชมเชย
สถานพยาบาล	สถานรักษาพยาบาลขนาดเล็ก
สถาบัน	สิ่งซึ่งคนในส่วนรวม คือ สังคม จัดตั้งให้มีขึ้นเพราะเห็นประโยชน์ว่ามี ความต้องการ และจำเป็นแก่วิถีชีวิตของตน โดยมากตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติ
สดุด	หยาบ, ต่ำช้า, เลวทราม
สนทนา	พูดกัน ไปมาด้วยเรื่องต่างๆ
สภาพแวดล้อม	สิ่งต่างๆ ที่อยู่โดยรอบตัวมนุษย์ ทั้งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นและที่เกิดขึ้นตาม ธรรมชาติ
สมดุล	เสมอกัน, เท่ากัน.
สมเพช	สลดใจอย่างมาก
สมโภช	เฉลิมฉลอง
สมมติฐาน	ข้อสมมุติที่ใช้เป็นมูลฐานแห่งการหาเหตุผล การทดลอง หรือการวิจัย
สมรรถภาพ	คุณลักษณะที่ทำให้ทำงานได้ดี

คำศัพท์	คำแปล
สมัครภาพ	ความสมัครสมานสามัคคี
สมาคม	แหล่งหรือที่ประชุมของบุคคลหลายคนมารวมกันด้วยมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์บางประการ
สโมสร	ที่สำหรับร่วมประชุมคบหากัน
สรรพ	ทั้งหมด ทั้งปวง
สรรพสิ่ง	สิ่งทั้งหมดทั้งปวง
สรรเสริญ	กล่าวคำยกย่อง เชิดชู หรือ เทิดทูน, กล่าวคำชมด้วยความนิยมพอใจ หรือ เยินยอในคุณความดี
สร้าง	ทูลเอาอาการลง
สฤษฏ์	การทำ การสร้าง
สลอน	เห็นเด่นสะพรั่ง
สลอน	เห็นเด่นสะพรั่ง
สละสลวย	สวยงาม, เป็นระเบียบ
ส่วนกุศล	ส่วนของสิ่งที่ดีสิ่งที่ชอบ
สวมหน้ากาก	เสแสร้งเข้าหากัน, ทำเป็นดีใส่กัน
สวรรคต	สิ้นพระชนม์
สหกรณ์	งานร่วมมือกัน เช่นทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรม เพื่อหากำไรหรือเพื่อประโยชน์อื่นๆ ในงานนั้นๆ ร่วมกัน, (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์
สหกรณ์	หมู่เหล่า
สหภาพ	การรวมตัวขององค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป เพื่อทำกิจการทั่วไปหรือกิจการเฉพาะอย่างตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่เข้าร่วมกันนั้น
สอดแนม	ลอบเข้าไปสืบความลับ
สะเดาะกลอน	ทำให้กลอนประคูลุดออกด้วยคาถาอาคม
สะพรั่ง	มีมากมายทั่วไป
สะสวย	สวย, งาม

คำศัพท์	คำแปล
สะพาน	สักน้อย สักเล็กน้อย
สักการะ	บูชาด้วยสิ่งหรือเครื่องอันพึงบูชา
สักการะบูชา	บูชา, สักการะ, บวงสรวง
สักวา	ชื่อกลอนแบบหนึ่ง บทหนึ่งมี 4 คำกลอน ขึ้นต้นด้วยคำสักวา และลงท้ายด้วยคำว่า เอย
สั่งการ	สั่ง, ออกคำสั่ง
สั่งขาร	สิ่งที่ประกอบและปรุงแต่งขึ้นเป็นร่างกายและจิตใจรวมกัน
สั่งเขป	ย่อ, สรุป, รวบรวม
สั่งเคราะห์	ที่สร้างขึ้นโดยกรรมวิธีทางเคมี
สั่งเคราะห์แสง	กระบวนการที่พืชสร้างคาร์โบไฮเดรตโดยรวมกับคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำ เมื่อมีแสงกับคลอโรฟิลล์
สั่งवास	การร่วมประเวณี, การร่วมเพศ
สั่งเวช	รู้สึกเศร้าสลดหดหู่ต่อผู้ที่ได้รับทุกข์เวทนา หรือต้องตายไป หรือต่อผู้ที่ตนเคารพนับถือซึ่งประพฤติดนไม่เหมาะสมเป็นต้น
สั่งสรรค	คบหาสมาคม, พบปะ
สั่งสารวิญ	การเวียนว่ายตายเกิดซึ่งเป็นการเชื่อว่าชีวิตเมื่อตายแล้วจะเกิดอีกในร่างใหม่ต่อไป
สั่งธรรม	ความจริง
สั่งญจร	ผ่านไปมา
สั่งญชาตญาณ	ความรู้ที่มีมาแต่กำเนิดของคนและสัตว์ ทำให้มีความรู้สึกและกระทำตัวเองโดยไม่ต้องมีใครสั่งสอน
สั่งญญา	ข้อตกลง, คำมั่น, คำสัญญา
สั่งญลักษณะ	สิ่งที่กำหนดนิยมกันขึ้นเพื่อใช้ในหมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง
สั่งค	มาตรดวงโบราณ หนึ่งสั่งคมี 25 ทะนาน แสนสั่งคหมายถึง จำนวนมาก
สั่งคัวเล็ยคลาน	สัตว์จำพวกหนึ่งที่ผิวหนังมีเกล็ดปกคลุมทั่วไป หายใจด้วยปอด ออกไข่บนบก ลูกอ่อนที่ฟักออกจากไข่มีรูปร่างเหมือนพ่อแม่
สั่งคาน	อุปนิสัยที่มีมาแต่กำเนิด มักใช้ไปในทางไม่สู้จะดี

คำศัพท์	คำแปล
คันดาล	ความร้อนที่เกิดจากการเผาไหม้
คันดิวิธี	วิธีที่ไม่ต้องใช้กำลัง
คันเทา	อาการคันร้าวๆ อย่างคนเป็นไข้
คัพยอก	เล่นหรือล้ออย่างไม่ได้จริงจัง
คัมผัสนอก	คำคล้องจองแห่งคำประพันธ์ที่อยู่ต่างวรรคกันตามข้อบังคับ
คัมผัสใน	คำคล้องจองที่อยู่ในวรรค
คัมผัสสระ	คำคล้องจองแห่งคำประพันธ์ที่มีสระและมาตราสะกอดอย่างเดียวกัน
คัมผัสอักษร	คำคล้องจองที่ใช้อักษรตัวเดียวกัน หรือตัวอักษรประเภทเดียวกัน คือ มีเสียงเหมือนกัน แต่รูปไม่เหมือนกัน
คัมพันธมิตร	ประเทศที่ตกลงร่วมมือและช่วยเหลือกันและกัน
คัมมาคารวะ	การมีความเคารพนอบน้อมต่อผู้อื่น
คัมมาชีพ	การเลี้ยงชีวิตในทางที่ชอบที่ถูกต้อง
คัมมาทิจิ	ความเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม
คัมฤทธิผล	เป็นผลสำเร็จ
สาธารณชน	ประชาชนทั่วไป
สาธุชน	คนที่มีคุณงามความดี (ใช้ในการยกย่อง)
สาบาน	กล่าวคำปฏิญาณ โดยอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นพยาน
สามเกลอ	เครื่องมือสำหรับตอกกระทุ้งเสาเข็ม ลักษณะเป็นไม้ท่อนกลมมีที่จับสำหรับยก 3 ที่
สามัญชน	คนที่ไม่ใช่เจ้านาย
สามัญสำนัก	ความรู้สึกรวมๆ ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ไม่ใช่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียนโดยตรง
สามานย์	ชั่วช้า, ต่ำทราม, เลวทราม, เลวทรามต่ำช้า
สามิภักดิ์	ยอมตนหรือมอบตนอยู่ใต้อาณาด้วยความเต็มใจ
สายใย	ความผูกพันภายในครอบครัวหรือกลุ่มบุคคลเป็นต้น
สารคดี	เรื่องที่เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ
สารทิศ	ทั่วทุกทิศ, ทุกทิศทุกทาง

คำศัพท์	คำแปล
สารพัน	สารพัด
สารสนเทศ	การแสดงหรือชี้แจงข่าวสารข้อมูลต่างๆ
สาระแน	แต่ไม่เข้าเรื่อง, ผู้รู้ไม่เข้าเรื่อง
สารานุกรม	หนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกแขนงหรือเฉพาะแขนงใดแขนงหนึ่ง มักเรียงตามลำดับอักษร
สาวก	ศิษย์ของศาสดา
สาวเสี	ผู้หญิงที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น
สาสน์	จดหมายของประมุขของประเทศ หรือประมุขสงฆ์ที่ใช้ในการเจริญสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ
สำ	หมู่เหล่า พวก
สำแดง	ทำให้เห็นปรากฏ, ทำให้เห็น
สำทับ	พูดย้ำหรือพูดซ้ำๆ เพื่อเน้นให้หนักแน่นมั่นคง
สำรวย	ที่รักสวยรักงามเป็นพิเศษ
สำเรียง	รู้สึกสนุกสนานเบิกบานใจ
สำส่อน	ที่ปะปนโดยไม่เลือก เช่น ในการคบค้าสมาคมหรือในการชองเสพเป็นต้น
สำอาง	ที่รักสวยรักงาม, ที่ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตา
สิกขสภา	ห้องเรียน
สิ่งแวดล้อม	สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น
สิ่งเสพติด	ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม
สิงหนาท	พระราชดำรัสของพระมหากษัตริย์อันเป็นที่น่าเกรงขาม
สิ้นชีพิตักษัย	ตาย
สินธุ์	แม่น้ำ น้ำ
สืบตระกูล	สืบต่อวงศ์ตระกูล
สืบเสาะ	พยายามเที่ยวค้นหาเพื่อให้ได้มา

คำศัพท์	คำแปล
สื่อมวลชน	สื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่ผู้มหาชน เช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์
สื่อสารมวลชน	การติดต่อสื่อสารสู่มหาชน โดยอาศัยเครื่องมือหรือสื่อกลางต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
สุขภาพ	ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
สุขภาพจิต	ภาวะของจิตใจ
สุขาลัย	ที่ที่มีความสุข
สุคติ	ภูมิที่ไปเกิดมีความสุขความสบาย
สุจริต	ซื่อสัตย์, ซื่อตรง
สุนทรพจน์	คำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญเป็นต้นกล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่างๆ
สุนทรียะ	ที่เกี่ยวกับความนิยมความงาม
สุภามิต	ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติสอนใจ
สุรเสียง	เสียงก้องกังวาน หมายความว่า เสียงของผู้มีอำนาจ
สุราลัย	ที่อยู่ของเทวดา
สุริยุปราคา	ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และโลก โคจรมาอยู่ในแนวเดียวกัน ดวงจันทร์จึงบังแสงอาทิตย์ที่ส่องมายังโลก เป็นเหตุให้เห็นดวงอาทิตย์มืดเป็นบางส่วนหรือทั้งหมด
สูงตระหง่าน	ที่สูงเด่นเป็นสง่า
เสกสรร	เลือกทำ หรือพูดเอาเอง
เสถียรภาพ	ความมั่นคง, ความคงตัว
เส้น	ชื่อมาตราวัด 20 วา เป็น 1 เส้น
เส้นประสาท	ส่วนของร่างกายที่มีลักษณะคล้ายเส้นใย มีหน้าที่นำคำสั่งและความรู้สึกไปสู่ หรือออกจากสมอง หรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย
เสน่หา	ความรัก, ความชอบพอ
เสนียด	สิ่งที่ไม่เป็นสิริมงคล

คำศัพท์	คำแปล
เสภา	ชื่อกลอนชนิดหนึ่งใช้ขับเป็นเรื่องยาวด้วยจังหวะและดนตรีอย่างหนึ่ง
เสมียน	เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหนังสือ
เสรีภาพ	มีอิสระ
เสวย	กิน
เส้า	ไม้กระทุ้งจังหวะ
เสาเข็ม	ไม้ที่เสียบให้แหลมหรือวัตถุอื่นที่มีลักษณะเช่นนั้นสำหรับฝังเป็นราก สิ่งก่อสร้างกันทรุด
เสวาน	ฟัง
เสวภาคย์	ความเจริญ โชคลาภ งามยิ่ง
เสวภาพ	สุภาพ เรียบร้อย
เสียง	มีความน่าจะเป็น, มีความเป็นไปได้
เสียวไส้	รู้สึกหวาดเมื่อเห็นสิ่งที่น่ากลัวอาจเกิดอันตรายได้
เสื่อมศรัทธา	ไม่เชื่อถือ, ไม่มีศรัทธา
แสงเงินแสงทอง	แสงที่ปรากฏบนขอบฟ้าทางทิศตะวันออกเมื่อเวลาจะรุ่งสว่าง เมื่อแรก เป็นสีขาว เรียกว่า แสงเงิน แล้วแปรเป็นสีแดง เรียกว่า แสงทอง
แสงสี	แสงอาทิตย์
แสตมป์	ดวงตราที่ปิดเป็นค่าส่งทางไปรษณีย์
แสนยากร	หมู่ทหาร
แสลง	ไม่ถูกกัน
แสวงหา	เที่ยวหา, ค้นหา, เสาะหา
โสด	กระทงความส่วนหนึ่ง
โสดประสาท	ประสาทที่ใช้ฟังเสียง
โสดกณ	งาม
โสมนัส	ความสุขใจ ความเบิกบาน

หมวดอักษร ห

คำศัพท์	คำแปล
หน่วง	ดึงไว้แต่น้อยๆ, เหนี่ยวไว้, ทำให้ช้า
หนักหน่วง	เอาจริงเอาจัง, รุนแรง
หน้าจั่ว	เครื่องบนแห่งเรือนที่ยึดด้านสกัดหลังคา สำหรับกันลมและแดดฝน มีรูปเป็นสามเหลี่ยม
ห่มท้ายเข็น	ห่ม คือ ขย่ม ในที่นี้หมายถึงท้ายเรือไหวจั่นลงเป็นจังหวะจากการออกแรงพายอย่างพร้อมเพรียงของฝีพาย
หม่นไหม้	มีทุกข์ร้อนจนเศร้าหมอง
หมวกนิรภัย	หมวกกันน็อก
หมวดหมู่	พวก, หมู่, หมวด
หมักหมม	จับซ้อนกันด้วยการที่ค้างอยู่มาก, ปนคละกันไม่เป็นระเบียบ
หมั่นไส้	ชังน้ำหน้า
หมายตา	ดูไว้เป็นที่ต้องประสงค์
หมา	กิน, รับประทาน
หยาบโตน	อย่างไม่สุภาพ, อย่างไม่เรียบร้อย, อย่างทะเล่ดิ่งดั่ง
หยุดยั้ง	หยุด, ยับยั้ง, สกัดกั้น, สกัด, ระงับ, ห้าม
หลบหลี	หนีภัย, หลบภัย
หลบหลีก	ไปให้พ้นสิ่งที่จะปะทะ และสิ่งที่กีดขวาง
หลักขาดคิ	ความมั่นคง
หวั่นอุรา	หวาดหวั่น หวั่นใจ
หวาดผวา	นึกระแวงเหตุร้ายอยู่ตลอดเวลา
หวาดระแวง	หวั่นเกรงสงสัย
หวิว	มีความรู้สึกที่ดูเหมือนใจจะขาดไป, หวาดอย่างใจหาย
ห่อน	เคย
หอมฉลบ	หอมหวาน, หอมหวาน, หอมกรุ่น
หอมหื่น	หื่น หมายถึง ปรารถนาอย่างแรงกล้า หอมหื่น หมายถึง กลิ่นหอมแรง

คำศัพท์	คำแปล
หอสุมุด	ห้องหรืออาคารที่มีระบบจัดเก็บรวบรวมรักษาหนังสือประเภทต่างๆ ซึ่งอาจรวมทั้งต้นฉบับ ลายมือเขียน ไมโครฟิล์ม เป็นต้น เพื่อใช้เป็นที่ค้นคว้าหาความรู้
หักล้าง	ลบล้าง
หันเห	เบนจากที่ตั้งเดิม
หับ	ปิด จับ
หัวโขน	รูปหัวยักษ์ ถึง ฤๅษี ที่ใช้สวมเวลาเล่นโขน หรือละคร
หัวโจก	หัวหน้าผู้ประพฤติเกกมะเหรก
หัวรุนแรง	ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเอาจริงเอาจังและรุนแรง
หัวหมื่นมหาดเล็ก	ตำแหน่งข้าราชการมหาดเล็กถัดจากตำแหน่งจางวาง ซึ่งเป็นตำแหน่งหัวหน้าข้าราชการรับใช้ของเจ้านายชั้นบรมวงศ์หรือทรงกรมลงมา
หาบเร่	ผู้ที่หาบของไปเร่ขาย
หามรุ่งหามค่ำ	ตลอดวันตลอดคืน
หายน้	ความเลื่อม
หิตะ	ความเกื้อกูล ประโยชน์
หินปูน	หินที่มีเนื้อสารเป็นแคลเซียมคาร์บอเนตเกือบทั้งสิ้น สารประกอบหินดังกล่าวเกิดจากการตกตะกอนเนื่องจากปฏิกิริยาเคมี
หิริโอดตปปะ	ความละอายบาป, ความเกรงกลัวบาป
หีบ	หีบ
หุนหัน	ไม่ยั้งใจ, ไม่รีรอ
หูดับดับไหม้	ลักษณะที่ดังมากจนกลบเสียงอื่น
หูน้ำหนวก	หูที่มีน้ำอยู่ในช่องหูซึ่งมีอาการอักเสบ มีกลิ่นเหม็น อาจมีลักษณะใส เป็นมูกข้น หรือเป็นหนอง
เหง	ทับ
เหตุเภทภัย	เรื่องราวที่ทำให้เดือดร้อน วุ่นวาย
เหน็บ	อาการชาและเจ็บแปลบปลาบตามแขนขาเป็นต้น เกิดจากหลอดเลือดและเส้นประสาท หรืออย่างใดอย่างหนึ่งในบริเวณนั้นถูกกดทับระยะหนึ่ง

คำศัพท์	คำแปล
เหม่อ	ไม่ตั้งใจระวัง, ไม่ตั้งใจดู, เผลอใจลอย
เห่เรือ	ขับร้องทำนองเพลงเห่เรือ
เหลอ	ที่มีหน้าตาเซ่อๆ
เหลาะแหละ	ไม่จริงจัง, ไม่แน่นอน, เอาแน่ไม่ได้
เหลือแสน	เหลือเกิน, มากมาย
เหิมใจ	กำเริบใจ ลำพองใจ
เหิมหีน	ยินดีอย่างแรงกล้า ฮึกเหิม
เหี้ยมหนั	เหี้ยม
เหือดหาย	หมดไป, ไม่มีเหลือ, ไม่เหลือหรือ
แหงนถ่อ	ค้างอยู่
แหง	ระวาง
โหราศาสตร์	วิชาว่าด้วยการพยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก
ไพบลาร้า	หลุมข้างคอถัดกระดูกไหปลาร้าขึ้นไป, เรียกกระดูกทั้งคู่ที่อยู่ต้นคอข้างหน้า
ไหวพริบ	ปัญญาไวรู้เท่าทัน

หมวดอักษร อ

คำศัพท์	คำแปล
อกุศลกรรม	บาป, ความชั่วร้าย
อกติ	ความลำเอียง มี 4 อย่าง คือ ฉันทาคติ = ลำเอียงเพราะรัก โทสาคติ = ลำเอียงเพราะโกรธ ภยาคติ = ลำเอียงเพราะกลัว โมหาคติ = ลำเอียงเพราะหลง
องครักษ์	ผู้ทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองป้องกัน
องคูลี	นิ้วมือ
อดิศูร	ผู้เป็นเจ้าของใหญ่
อดีตกาล	เวลาที่ล่วงแล้ว

คำศัพท์	คำแปล
อดิพจน์	คำพูดที่ขยายเกินความจริง
อธรรม	ซึ่งไม่ยุติธรรม
อนัตถ์	ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นผล
อนาถา	ไม่มีที่พึ่ง ยากจน เจ็บใจ
อนาทร	เป็นทุกข์เป็นร้อน, ร้อนกร้อนใจ, เป็นกังวล
อนิจจัง	ไม่เที่ยง, ไม่แน่นอน
อนุกรม	ตามลำดับ
อนุกรรมการ	กรรมการสาขาของคณะกรรมการ
อนุชา	ผู้เกิดทีหลัง
อนุมัติ	ให้อำนาจกระทำการตามระเบียบที่กำหนดไว้
อนุมาน	คาดคะเนตามหลักเหตุผล
อนุโมทนา	ยินดีตาม, ยินดีด้วย, พลอยยินดี
อนุศาสน์	การสอน
อนุสาวรีย์	สิ่งที่สร้างไว้เป็นที่ระลึกถึงบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญ
อภิเษ์	ผู้เป็นใหญ่
อยู่รห้อย	โคลงเคลงไปมา ทรงตัวไม่ได้
อยู่ยงคงกระพัน	คงกระพันชาตรี, ทนทานต่อศัตรูร้าย
อรรชร	งามอย่างเอวบางร่างน้อย
อรรธ	เนื้อความ
อรรธรส	รสแห่งถ้อยคำ, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง, ถ้อยคำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ
อรรธธิบาย	การอธิบายขยายความ
อรหันตจีณาสพ	พระอรหันต์ผู้หมดกิเลสแล้ว
อร่าม	สวยงาม, แพรพรรณาว, งาม
อรุโณทัย	เวลาตั้งขึ้นแห่งอรุณ
อรุปร	ที่ไม่มีรูป, ที่ไม่ใช่รูป
อลงกต	ตกแต่ง, ประดับประดา

คำศัพท์	คำแปล
อลวน	ยุ่งเหยิง, ซุลมุน, สับสน, วุ่น
อลหม่าน	วุ่นวายเพราะมีเหตุอันทำให้ตกใจ
อล่องน่อง	งามผุดผ่องน่าชม
อวกาศ	บริเวณที่อยู่นอกบรรยากาศของโลก
อวิชา	ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์, ความไม่รู้หรือริยสัจสี่, การปราศจากความรู้
อวินิโกกรุป	รูปที่แบ่งแยกออกไม่ได้ รูปที่ไม่แยกจากกัน มี 8 คือ ปฐวี (รูปคือความแข็งและอ่อน) อาโป (รูปคือความเอิบอาบเชื่อมประสานให้เกาะกุม) เตโช (รูปคือความร้อนและความเย็น) วาโย (รูปคือความพัดไหว) วัณโณ (รูปคือสี) คันโธ (รูปคือกลิ่น) รโส (รูปคือรส) โอชา (รูปคือสี) โอชา (รูปคือส่วนที่หล่อเลี้ยงให้รูปอยู่ได้)
อวิวันทน	กราบไหว้
อสังกรรม	ความตาย
อสุภ	ซากศพ
อ่อนหยับ	ขึ้นลงอย่างเนิบ ๆ
อะเคื้อ	งาม
อักขรวิธี	วิธีเขียน และอ่านหนังสือให้ถูกต้อง
อักเสบ	มีพิษกำเริบเนื่องจากแผล
อักคิภัย	ภัยที่เกิดจากไฟ
อังสา	ป่า, ไหล่
อชฌาสัย	นิสัยใจคอ กิริยาดี
อัญชลี	การประนมมือ กราบไหว้
อัญเชิญ	เชิญด้วยความเคารพนับถือ
อัญมณี	รัตนชาติที่เจียรระไนแล้ว, แก้วมณีอื่นๆ นอกจากเพชรพลอย
อัฐจันทร์	ที่นั่งเป็นชั้นๆ สำหรับดูการแสดงมีลักษณะเป็นรูปครึ่งวงกลม, ชั้นที่ตั้งของชาย หรือก้าวขึ้นลงทำเป็นชั้นๆ
อัฐภาพ	ลักษณะความเป็นตัวตนหรือบุคคล

คำศัพท์	คำแปล
อัตวิสัย	ที่เป็นการสอบแบบที่ผู้สอบมักไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นส่วนตัว เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบตายตัวว่า การสอบแบบอัตวิสัย
อับจน	ไม่รู้จะแก้ปัญหาอย่างไร
อับมงคล	ปราศจากมงคล, ไม่เจริญ, เป็นกลางร้าย
อภัย	เสื่อมเสียชื่อเสียง, น่าอับอาย
อัปราชัย	ชัยชนะ
อัปรีดิ์	ไม่เป็นมงคล
อัมฤกษ์	อาการที่แขนขาอ่อนแรง
อัมพฤษ	รูปของการก่อกำเนิดมนุษย์ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของการตั้งครรภ์ ในช่วงที่พัฒนาจากกลดะ
อัยการ	เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในสำนักงานอัยการสูงสุดหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นนั้นก็ได้
อัสดง	ตกไป (ใช้แก่พระอาทิตย์)
อัสดุช	น้ำตา
อาคม	มา มาถึง
อาคันตุกะ	แขกผู้มาหา
อาม	จี (ของคน)
อาชญากรรม	การกระทำความผิดทางอาญา
อาษา	ม้า
อาณาเขต	เขตแดนในอำนาจปกครอง
อาณาประชาราษฎร์	พลเมืองที่อยู่ในอำนาจปกครอง
อาคูล	เดือดร้อน ทุกขเวทนาทั้งกายและใจ
อาถรรพณ์	สิ่งขมที่ทำพิธีตามตำราไสยศาสตร์เพื่อป้องกันภัยอันตราย
อาชรรณ	ชั่ว, ไม่เป็นธรรม, ไม่เที่ยงธรรม, ไม่ยุติธรรม
อาเพศ	เหตุที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติวิสัย ถือว่าเป็นกลางไม่ดี
อายุขัย	อัตรากำหนดอายุจนสิ้นอายุ
อาร์ญ	ป่า
อาร์มภบท	คำปรารภ, คำเริ่มต้น, คำนำ, บทนำ

คำศัพท์	คำแปล
อาราธนา	ขอ
อัสติ	ไม่ชัดตรง
อำนาจการ	สั่งการงาน, สั่งงาน
อำไพ	งาม,สว่าง,สุกใส
อิดโรย	อ่อนเพลีย, ละเหยีย
อิมตัว	เต็มที่แล้ว
อิมเอิบ	อิมอกอิมใจ, ปลาบปลื้ม, อิมใจ
อิริยาบถ	อาการที่ร่างกายอยู่ในท่าใดท่าหนึ่ง คือ ยืน เดิน นั่ง นอน
อิสสภาพ	ความเป็นไทแก่ตัว
อิสริยาภรณ์	ตราเครื่องประดับเกียรติยศ
อิงอล	คั้งลั่น
อุโฆษ	กึกก้อง
อุดมการณ์	อุดมคติอันสูงส่งที่จูงใจมนุษย์ให้พยายามบรรลุถึง
อุดมคติ	จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงาม และความจริง เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน
อุคหนุน	ช่วยเหลือ, เกื้อกูล, สนับสนุน
อุตุกาล	ฤดูกาล
อุทกภัย	ภัยอันตรายที่เกิดจากน้ำท่วม
อุทยาน	สวนเป็นที่รื่นรมย์
อุทร	ท้อง
อุทาหรณ์	ตัวอย่างที่ยกขึ้นมาอ้างอิงให้เห็น, สิ่งหรือเรื่องที่ยกขึ้นมาเทียบเคียงเป็น ตัวอย่าง
อุทิศ	แผ่ส่วนบุญให้แก่ผู้ตายตามประเพณี
อุรัจ	ความประหม่า ความฟุ้งซ่าน
อุบาทว์	ไม่เป็นมงคล
อุบาย	วิธีการอันแยบคาย
อุปเจทไมตรี	ตัดไมตรี

คำศัพท์	คำแปล
อุปนัย	วิธีการให้เหตุผลโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อมูลต่างๆ แล้วสรุปลงเป็นกฎ
อุปนิสัย	ความประพฤติที่เคยชินเป็นพื้นมาในสันดาน, ความประพฤติที่เคยชินจนเกือบเป็นนิสัย
อุปมา	สิ่งหรือข้อความที่ยกมาเปรียบ
อุปถัมภ์	การพูดเปรียบเทียบ
อุปสมบท	บวชเป็นภิกษุ
อุปฐาก	ผู้อุปถัมภ์บำรุงพระภิกษุ สามเณร
อูรต	ลูกชาย
อุพุมปีเวฬุ	แพไม้ไผ่
เอกภาพ	ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน, ความสอดคล้องกลมกลืนกัน
เอกสิทธิ์	สิทธิเฉพาะบุคคลหรือคณะ
เอาใจออกห่าง	ห่างเหินไปไม่ร่วมมือร่วมใจเหมือนเดิม ตีตนจากไป
เอาธูร	เอาใจใส่เป็นธุระ
เอาการ	รับภาระ รับผิดชอบ
เอือน	พยาธิในท้องชนิดหนึ่ง
เอื้ออาทร	เอื้ออารี, มีน้ำใจ, เอื้อเฟื้อ, เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
แอ่นยัน	คดเพราะตัวถูกกดดันด้วยลมกรรมชวาท
แอร่ม	งามแพรวพราว
โอณะ	ห้วงน้ำ
โอชา	มึนสติ อร่อย
โอษฐ์	ปาก
โอสถ	ยาแก้โรค
โอหัง	แสดงกิริยาวาจาหยิ่งโส
โอ้อ่า	สะสวอย่างมีสง่า

หมวดอักษร ฮ

คำศัพท์	คำแปล
โสกฮาก	อาการพูดกระซากเสียง หรือกระแทกเสียง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการสำรวจคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป.6 , ม. 3 และ ม.6 โดยทำการสำรวจคำศัพท์จาก หนังสือ แบบเรียน คู่มือ วิชาภาษาไทย ขององค์การคำของ สกสศ. กระทรวงศึกษาธิการและจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในระดับชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 จำนวน 47 เล่ม พร้อมคำแปลตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และจัดหมวดหมู่คำศัพท์ภาษาไทย โดยเรียงลำดับตัวอักษร เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,662 คำ
2. คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,236 คำ
3. คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,372 คำ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่าคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,662 คำ , คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,236 คำ และคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,372 คำ จะเห็นได้ว่า คำศัพท์ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีมากที่สุด รองลงมาคือ คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามลำดับ การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนยังไม่ทราบคำศัพท์ใหม่ๆ เท่ากับ ม.3 และ ม.6 ทำให้จำนวนคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป. 6 มีจำนวนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป
 - 1.1 นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ภาษาไทย ชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 ที่ได้จากการสำรวจ นำไปฝึกอ่าน ฝึกเขียนและบอกความหมายของคำศัพท์ได้
 - 1.2 ครูสามารถนำคำศัพท์ภาษาไทย ชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 ที่ได้จากการสำรวจ นำไปสร้างสื่อการสอน สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะ การอ่าน การเขียน ของนักเรียน
 - 1.3 โรงเรียนสามารถนำคำศัพท์ภาษาไทย ชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 ที่ได้จากการสำรวจ ไปสร้างเป็นแบบทดสอบระดับโรงเรียนได้

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำคำศัพท์ภาษาไทย ชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 ที่ได้จากการสำรวจ ไปสร้างเป็นแบบทดสอบประเมินนักเรียนในระดับท้องถิ่น(LAS) ได้

1.5 ในระดับชาติ สามารถนำคำศัพท์ภาษาไทย ชั้น ป.6 , ม.3 และ ม.6 ที่ได้จากการสำรวจนำไปใช้ในการออกแบบฝึกทักษะผู้เรียน หรือนำไปออกแบบทดสอบในระดับชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสำรวจคำศัพท์ภาษาไทย ในทุกระดับชั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมทุกระดับชั้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ใหม่ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละระดับชั้น เพื่อศึกษาอัตราการเพิ่มและลดของคำศัพท์ในแต่ละระดับชั้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ สกสค. 2552.
- _____. หนังสือเรียนชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีล้นนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ สกสค. 2551.
- _____. หนังสือเรียนภาษาไทย วิชภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ สกสค. 2551.
- _____. หนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ สกสค. 2552.
- _____. หนังสือเรียนภาษาไทย ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ สกสค. 2552.
- _____. หนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ สกสค. 2551.
- คณาจารย์แม่็ค. เก็งข้อสอบ NT/ O-NET ป.6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่็ค จำกัด. 2550.
- จูไรรัตน์ วรรณยิ่ง. คู่มือภาษาไทย ม.6 เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ Science Center (Bangkok). 2551.
- _____. คู่มือภาษาไทย ม.6 เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ Science Center (Bangkok). 2552.
- ชนิตา ฉัตรจรัสแสง และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด. 2552.
- ดวงพร หลิมรัตน์. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่็ค จำกัด. 2552.
- เดือนเต็ม ลิมปตานนท์ และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (เล่ม 1). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น. 2551.
- _____. เดือนเต็ม ลิมปตานนท์ และคณะหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (เล่ม 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น. 2552.
- ธเนศ เวศร์ภาดา และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. 2550.

ประดับ จันทร์สุขศรี และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. 2550.

ประภากร เจริญเชื้อ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์แม่จ๋า จำกัด. 2551.

ปรีชา บุญญศิริ และคณะ. เฉลยข้อสอบ O-NET ป.6 รวม 2 พ.ศ. 2551-2552.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่จ๋า จำกัด. 2552.

พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด. 2552.

_____ . แผนการจัดการเรียนรู้สองแนวทาง : ภาษาไทย ม.3. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด. 2552.

_____ . หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด. 2552.

เพ็ญศรี จันทร์ดวง. แบบฝึกหัดภาษาไทย ม.3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่จ๋า จำกัด. 2551.

เพ็ญศรี จันทร์ดวง และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1

(หลักสูตรฯ 2544). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่จ๋า จำกัด. 2552.

_____ . หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 (หลักสูตรฯ 2544).

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่จ๋า จำกัด. 2552.

เพ็ญศรี จันทร์ดวง และสุวคนธ์ จงตระกูล. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1

(หลักสูตรแกนกลาง 2551). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม่จ๋า จำกัด. 2551.

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด. 2552.

ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด. 2551.

_____ . หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด. 2552.

เริงชัย ทองหล่อ. ตะลุยข้อสอบ ภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด. 2550.

_____ . คู่มือเตรียมสอบ O-NET ภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร :

บริษัท ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด. 2551.

วินัย ขาวเรือง และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (เล่ม 1) .

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด. 2552.

- _____ . หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (เล่ม 2) . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด. 2552.
- วิพุธ โสภวงศ์ และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. 2551.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชอยู่ และคณะ. หนังสือเรียนชุดปฏิรูป : รั้ววิชาการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด. 2550.
- สุพล ค่ายตั้งใจ และคณะ. คู่มือสอบเข้ามหาวิทยาลัย ภาษาไทย (เรียงความ-ย่อความ). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ Science Center (Bangkok). 2550.
- สุภาพรรณ พวงจันทเพชร. คู่มือวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : เดอะบุ๊กส์ (กรุงเทพ-ประเทศไทย). 2551.
- เสนีย์ วัฒวรรณ. หนังสือเรียนชุดพัฒนาทักษะภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด. 2552.
- _____ . หนังสือเรียนชุดพัฒนาทักษะภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด. 2551.
- _____ . หนังสือเรียนชุดพัฒนาทักษะภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด. 2551.
- _____ . หนังสือเรียนชุดพัฒนาทักษะภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด. 2551.
- อชชา แสงอัสนีย์ และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด. 2550.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. สื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ป.6. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด. 2551.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสุธินันท์ ภัคคิ้วดี
วัน เดือน ปี เกิด	28 กุมภาพันธ์ 2516
ปัจจุบันตำแหน่ง	ครู คศ.2 วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
ที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ ต.วังหลวง กิ่ง อ.เฝ้าไร่ จ.หนองคาย 43120 โทร 0-4290-1187 , 08-9713-1692
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับมัธยมศึกษา ที่โรงเรียนชุมพลโพธิ์พิสัย ปี 2535 - ปริญญาตรี ค.บ.คณิตศาสตร์ (เกียรตินิยม) สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปี 2539 - ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี 2543

เกียรติประวัติ

- ครูแนวใหม่ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปี 2541
- ครูแม่แบบคณิตศาสตร์ เขตการศึกษา 9 ปี 2542
- รางวัลสื่อการสอนคณิตศาสตร์ดีเด่น เขตการศึกษา 9 ปี 2542
- รางวัลครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น ครูสภาเฝ้าไร่ ปี 2544
- ครูผู้มีมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง ครูสภาเฝ้าไร่ ปี 2545
- เป็นวิทยากรคณิตศาสตร์ของ สสวท. และจังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ปี 2542 - ปัจจุบัน
- ครูแกนนำดีเด่น จังหวัดหนองคาย ปี 2543
- ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ รางวัลครูเกียรติยศ จากกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2545
- ครูผู้นำปฏิบัติการเรียนรู้ ให้การอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBT) จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ปี 2547
- ครูรางวัลเกียรติยศ เหรียญทอง สาขา คณิตศาสตร์ สพท.หนองคายเขต 2 ปี 2548

- ครูที่ปรึกษา การตอบปัญหาคณิตศาสตร์ ม.ปลาย รางวัลชนะเลิศเหรียญทอง สพท.หนองคาย เขต 2 ปี 2549
- ** ครูที่ปรึกษา โครงการคณิตศาสตร์ ม.ปลาย รางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง สพท.หนองคาย เขต 2 ปี 2549
- ครูที่ปรึกษาโครงการยุววิจัยยางพารา ของ สกว. ตั้งแต่ปี 2546 – ปัจจุบัน และได้รับ รางวัล งานวิจัยดีเด่น ชนะเลิศ ระดับประเทศ ปี 2549 เรื่อง การเลี้ยงมดแดงใน สวนยางพารา ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 รางวัลครูวิทยาศาสตร์จากมูลนิธิการศึกษาวิทยาศาสตร์ แห่งประเทศไทย (โทเร) ปี 2550
- ครูที่ปรึกษา โครงการคณิตศาสตร์ ม.ปลาย รางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง สพท. หนองคาย เขต 2 ปี 2551
- ครูที่ปรึกษา โครงการคณิตศาสตร์ ม.ปลาย รองชนะเลิศ อันดับ 1 เหรียญทอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2551
- รางวัลชนะเลิศ The Best of The Best การผลิตสื่อและนวัตกรรมสร้างสรรค์ โรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง ระดับจังหวัดหนองคาย (สพท.หนองคาย เขต 1,2,3) ปี 2551
- ครูที่ปรึกษา โครงการคณิตศาสตร์ ม.ปลาย รางวัล เหรียญทอง ระดับประเทศ “เก่งสร้างชาติ” ปี 2552
- รางวัลชนะเลิศ ประเภท เรื่องเล่าประสบการณ์การการวิจัย โครงการยุววิจัยยางพารา ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ปี 2552
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ 1 การผลิตแผนการสอนประชาธิปไตย ระดับประเทศ จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ปี 2552